

महिला विकास कार्यक्रम वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

२०६६/०६७

सशक्तीकरण

नेपाल सरकार

महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालय

महिला तथा बालबालिका विभाग

श्रीमहल, ललितपुर

२०६८

महिला विकास कार्यक्रम वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

२०६६/६७

नेपाल सरकार
महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालय
महिला तथा बालबालिका विभाग
श्रीमहल, ललितपुर

२०६८

पत्र संख्या :-

च.नं.:-

नेपाल सरकार
महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय

सिंहदरबार, काठमाण्डौ

फोन नं. : ४२००३२८, ४२००१६८

४२०००८२, ४२००४१३

फ्याक्स: ४२००११६

इमेल : mail@mowcsw.gov.np

www.mowcsw.gov.np

मिति: २०६८/३/३

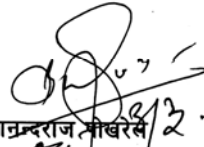
मन्तव्य

आर्थिक वर्ष २०६६/०६७ मा महिला तथा बालबालिका विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूबाट सञ्चालन भएका कार्यक्रमको प्रगति स्थिति जनसमक्ष ल्याउन विभागले वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्न लागेकोमा मलाई खुशी लागेको छ ।

विभागबाट सञ्चालित कार्यक्रम र तिनको प्रगति स्थितिको अध्ययन गर्दा महिला सशक्तीकरण, लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण र सामाजिक समावेशीकरणद्वारा समतामा आधारित समुन्नत परिवार स्थापनाको परिकल्पना साकार पार्ने दिशामा कार्यक्रम केन्द्रित रहेको मैले पाएको छु । यस कार्यक्रमबाट महिला अधिकारका आधारमा समतामूलक समाज निर्माण गर्न तथा गरिवी निवारणको राष्ट्रिय लक्ष्य हासिल गर्न मद्दत पुगेको छ ।

पुस्तिकामा महिला विकास कार्यक्रमका हालसम्मका उपलब्धिहरू, यसका सफल र कमजोर पक्षहरू के-के हुन् भन्ने कुरा स्पष्ट ढङ्गले औल्याइएको मात्र छैन, अपितु कार्यक्रम सञ्चालनमा आइपुग्ने चुनौतीहरू र तिनलाई सामना गर्न भावी कार्यदिशाका सम्बन्धमा पनि चर्चा गरिएको छ ।

ग्रामीण महिलाको सर्वाङ्गीण विकासमा महिला विकास कार्यक्रमले अभूत सफलता हासिल गर्न सकोस् भन्ने शुभकामना व्यक्त गर्दै पुस्तिका तयारीमा संलग्न सबैलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

आनन्दराज पोखरेल
साँचव

महिला, बालबालिका तथा सामाजिक कल्याण मन्त्रालय
महिला तथा बालबालिका विभाग

पत्र सङ्ख्या : ०६७६८

चलानी नं. : २२४६

पुल्चोक, ललितपुर
फोन नं. : ५५४७०१३, ५५२६७७९
फ्याक्स : ५५२१२१४

मन्तव्य

महिला तथा बालबालिका विभाग र जिल्लास्थित महिला तथा बालबालिका कार्यालयहरूबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरूको प्रगति स्थितिसहित आर्थिक वर्ष २०६६/६७ को प्रतिवेदन प्रकाशन गरिएको छ ।

आर्थिक वर्ष २०३९/४० मा ग्रामीण महिलाहरूका लागि उत्पादन कर्जा (Production Credit for Rural Women - PCRW) को नाममा ५ जिल्लाबाट सुरु गरिएको महिला विकास कार्यक्रम हाल पचहत्तरै जिल्लाका ३०४५ गाविसमा विस्तार भइसकेको छ । अतिविपन्न, पछाडि पारिएका महिलाहरूको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने अभिप्रायले सञ्चालित यो कार्यक्रम नेपाल सरकारको राष्ट्रिय प्राथमिकताप्राप्त कार्यक्रमको रूपमा स्थापित भएको छ ।

महिला विकास कार्यक्रम वस्तुतः लक्षित महिलाकै सक्रियतामा सञ्चालन हुन्छ । कार्यक्रमअन्तर्गत गाविस अनि वडा-वडामा सहभागिताका मञ्च (Forums for Participation) सिर्जना गरिन्छ र लक्षित समूह आफैले आफ्नो जीवनमा परिवर्तन गर्न आवश्यक ठानेका आर्थिक-सामाजिक क्रियाकलापहरूलाई सहयोग गरिन्छ । आफ्नै प्रयासबाट आर्जित उपलब्धि नै संतोषजनक हुन्छन् र टिकाउ पनि ।

कार्यक्रमका आर्थिक-सामाजिक विधिहरूको कार्यान्वयन तहमा प्राप्त अनुभवहरू अभिलेख गर्ने र सिकाइका आधारमा कार्यनीति एवं कार्यविधिहरू परिवर्तन गर्दै जाने परिपाटी बसालिएको छ ।

प्रतिवेदनमा वर्षभरि सम्पन्न भएका केन्द्रस्तर र जिल्लास्तरका कार्यक्रमको प्रगति, कार्यक्रमको प्रभाव, दातृ-सहयोगमा सञ्चालित कार्यक्रमको संक्षिप्त विवरण र केन्द्रस्तरीय समीक्षा गोष्ठीका निष्कर्ष समावेश गरिएका छन् । कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा आगामी दिनमा विभागले चाल्नुपर्ने कदमसमेत प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको छ, जसलाई क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।

अन्त्यमा, प्रस्तुत प्रगति पुस्तिका तयार गर्नमा संलग्न यस विभागका निर्देशकद्वय श्री केशवप्रसाद रेग्मी र श्री जयलाल तिवारी, शाखा अधिकृत श्री भोजराज श्रेष्ठ, क.अ. श्री अणिमा तुलाधरलगायत सबैजनालाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

दिवाकर देवकोटा

महानिर्देशक

विषय-सूची

परिच्छेद १	परिचय	१
परिच्छेद २	नेपालमा महिला सशक्तीकरण	१५
परिच्छेद ३	कार्यक्रम र प्रगति	३६
परिच्छेद ४	वार्षिक कार्यक्रमको कार्यान्वयन स्थिति	४४
परिच्छेद ५	उपसंहार	५८
अनुसूचीहरू		
अनुसूची १	महिला विकास कार्यक्रमको फैलावट	६१
अनुसूची २	लक्षित समूह सहभागिता	६३
अनुसूची ३	समूह बचत परिचालन	६६
अनुसूची ४	चालुकोष परिचालन	६८
अनुसूची ५	बेरुजुको जिल्लागत विवरण	८२
अनुसूची ६ (क)	महिला विकास कार्यक्रम (जिल्लास्तर) को वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन	८६
अनुसूची ६ (ख)	महिला विकास कार्यक्रम (केन्द्रस्तर) को वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन	१०१
अनुसूची ७	महिला विकास कार्यक्रम (जिल्लास्तर) को जिल्लागत वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन	१०४
अनुसूची ८	समीक्षा गोष्ठीको सार-संक्षेप	१४२

परिच्छेद १

परिचय

१.१ समानताको अभियान

महिला र पुरुषबीच जन्मजात लिङ्गभेद (Sex) बाहेक अन्य कुनै असमानता छैन। सृष्टिमा जसरी महिला र पुरुषको समान योगदान अनिवार्य छ त्यसरी नै सभ्यताका लागि दुवै वर्गको समान सहभागिता चाहिन्छ। परन्तु, पितृसत्ताले गर्दा यत्रतत्र पुरुषको तुलनामा महिलाहरू पछाडि परेका छन्। सामाजिक लिङ्गभेद (Gender) को वनावटी तगारोले महिलाहरूलाई मात्र छेकेको छैन, अपितु विकासको गतिलाई नै रोकतोका गरेको छ।

महिला विकासको आधुनिक अभियान सन् १९१० मार्च ८ तारिखबाट प्रारम्भ भएको मान्न सकिन्छ। त्यस दिन चीन, ब्राजिल, डोमिनिकन गणतन्त्र, संयुक्त राज्य अमेरिकाका केही अग्रज महिलाहरू मिलेर महिलाले पनि पुरुषसरह शैक्षिक, सामाजिक, आर्थिक र राजनैतिक अधिकार पाउनुपर्दछ भन्ने आवाज उठाएका थिए। मार्च ८ तारिखलाई अन्तर्राष्ट्रिय नारी दिवसका रूपमा मनाउन थालिएको पनि त्यसै कारण हो।

नेपाल पनि पितृसत्तात्मक समाज भएको देश हो। महिलाको सक्रिय र समान सहभागिताविना मुलुकको समग्र विकास सम्भव छैन। तैपनि गरिबी, अशिक्षा, रुढिवादी परम्पराजस्ता कारणले गर्दा महिलाहरू विकास कार्यमा समान रूपले सहभागी हुन सकेका छैनन्। विद्यमान लैङ्गिक पक्षपातका कारण आर्थिक विकासको गतिसमेत सुस्त हुन गई देशमा गरिबीको मार भने जसरी घटाउन सकिएको छैन।

नेपालमा महिला विकासका क्षेत्रमा भएका अधिका प्रयासहरूमा महिला तालिम केन्द्रको स्थापना पनि उल्लेखनीय छ। 'Ford Foundation' को सहयोगमा सन् १९५६ मा खोलिएको उक्त केन्द्रको उद्देश्य ग्रामीण महिलाहरूलाई तालिम दिई उनीहरूको घरायसी आर्थिक विकास गराउनु थियो।

त्यसो त, सन् १९७५ सम्म पनि नेपालमा तत्काल सञ्चालनमा रहेका विकास कार्यक्रमले महिलाहरूको योगदानतर्फ ध्यान दिएको देखिँदैन। विक्रम सम्बत् २०१३ देखि विकास योजनाको थालनी भए तापनि छैठौँ (२०३७-४२) पञ्चवर्षीय योजनाभन्दा अगाडिका आवधिक योजनाले महिला विकासका लागि ठोस नीति तथा कार्यक्रम अगाडि ल्याएको पाइँदैन। संयुक्त राष्ट्रसङ्घले सन् १९७५ लाई अन्तर्राष्ट्रिय नारी वर्ष अनि १९७६-८५ लाई दशकको रूपमा मनाउन आह्वान गरेपछि विश्वका अन्य मुलुकमा जस्तै नेपालमा पनि महिलाहरूलाई विकास कार्यमा प्रत्यक्षतः संलग्न गराउने र उनीहरूको आर्थिक, सामाजिक स्तरोन्नति गर्ने खालका कार्यक्रम अघि सारिए। छैठौँ पञ्चवर्षीय योजनाका महिला विकास नीति र कार्यक्रमलाई पनि त्यसै सन्दर्भमा हेर्न सकिन्छ।

छैठौँ पञ्चवर्षीय योजनाका नीति तथा कार्यक्रमअनुसार केही सरकारी र गैरसरकारी निकायहरूले आ-आफ्नो सङ्गठनमा महिलासम्बन्धी एकाइको स्थापना गरी विभिन्न कार्यको थालनी गरे। त्यसै सिलसिलामा ग्रामीण महिलाहरूको आर्थिक र सामाजिक विकास गर्ने लक्ष्य लिई विक्रम सम्बत् २०३८ मा स्थानीय विकास मन्त्रालय (तत्कालीन पञ्चायत तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय) मा महिला विकास शाखा खडा गरियो। आर्थिक वर्ष २०३९/४० मा पहिलो पटक धादिङ, तनहुँ, स्याङ्जा, नवलपरासी र सुर्खेत गरी ५ वटा जिल्लामा महिला विकास शाखाको स्थापना गरी ग्रामीण महिलाका लागि उत्पादन कर्जा (Production Credit for Rural Women - PCRW) कार्यक्रम सुरु भयो। यो कार्यक्रमको मूल नारा 'पेवा बढाउने' राखिएको थियो भने प्रतीक चिन्ह (Logo) महिलाले थैलीमा पैसा राख्दै गरेको थियो। यसरी यो कार्यक्रम ग्रामीण विपन्न महिला लक्षित थियो।

विशेषतः सन् १९७५ यता महिला सशक्तीकरण विश्व समुदायको प्राथमिक कार्यसूचीमा पर्‍यो। साथै अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा स्वीकृत कार्ययोजना एवं महासन्धिको कार्यान्वयन राष्ट्रिय जिम्मेवारी पनि भयो। राष्ट्रिय नीतिमा अन्तर्राष्ट्रिय समझदारीको सकारात्मक प्रभावसमेत पर्न थाल्यो।

नेपालमा पनि छैठौँ आवधिक योजनापछि सातौँ, आठौँ, नवौँ, दशौँ, पञ्चवर्षीय योजना, तीन वर्षीय अन्तरिम योजनामा समेत महिला विकास कार्यक्रमले भन्भन् महत्व पाउँदै गयो ।

नीतिगत प्राथमिकताहरूसँगै महिला विकास कार्यक्रमहरू थप जिल्लामा क्रमशः विस्तार हुँदै गयो । आर्थिक वर्ष २०५७/५८ देखि नेपालका ७५ वटै जिल्लामा महिला विकास कार्यक्रम लागू भइसकेको छ । हालसम्म यो कार्यक्रम देशका ३०४५ गाविस र ३७ नपामा विस्तार भइसकेको छ । यो कार्यक्रमबाट ग्रामीण महिलाहरूमा आएको परिवर्तनलाई महत्व दिएर अन्तर्राष्ट्रिय दातृ-संस्थाहरू (UNICEF, UNFPA, ADB, Save the Children, Nepal) ले विभिन्न रूपमा सहयोग पुऱ्याउँदै आएका छन् ।

महिला विकासको सन्दर्भमा परिवर्तित अवधारणा, नेपाल सरकारले अन्तर्राष्ट्रिय सम्मेलन, खास गरी बेजिङ्ग अनि बेजिङ्ग जोड ५ र १० सम्मेलन, मा भाग लिई जनाएको सम्मति र नेपाल पक्ष रहेको महिलाविरुद्धका सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि, १९७९ (CEDAW) का आधारमा समेत नेपालमा महिला सशक्तीकरण, लैङ्गिक सरोकारको मूलप्रवाहीकरण र लैङ्गिक समानताको प्राप्तिका लागि राष्ट्रिय कार्ययोजना तयार पारी कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेका छन् । चालु त्रिवर्षीय योजना (२०६७/६८-२०६९/७०) मा पनि लैङ्गिक मुद्दा प्रधान छन् । यो योजनामा विकासमा महिलाहरूको भूमिकालाई सशक्त बनाउन सबै महिलाहरूको आर्थिक, सामाजिक र राजनैतिक सशक्तीकरण गर्ने, महिलाविरुद्धका सबै प्रकारका हिंसा र विभेदको अन्त्य गर्ने र विकास प्रक्रिया, सेवा प्रवाह र शासकीय प्रणालीमा लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणलाई सुदृढ गर्ने पक्षमा जोड दिइएको छ ।

१.२ महिला विकासको परिवर्तित धारणा

विगतका विकासविद्हरूले महिला र पुरुषबीचको भिन्नतालाई खासै दृष्टिगत गरेका थिएनन् । महिला र पुरुष दुवैलाई एकै समान हेर्ने गरिन्थ्यो । उनीहरूको अनुमान के थियो भने समाज जब आर्थिक वृद्धिको माध्यमबाट आधुनिकीकरणतिर अग्रसर हुन्छ तब महिला र पुरुष दुवै समान रूपमा लाभान्वित हुन्छन् । अनुमान गरिए जस्तो नतीजा व्यवहारमा भने देखिएन । अर्थात् आधुनिकीकरण प्रक्रियाबाट महिलाहरूमा सकारात्मक असरमात्र नभएर नकारात्मक असरसमेत परेको पाइयो । सन् १९७० तिर नै खास गरी निम्न तथ्य क्रमशः उजागर भइसकेका थिए :

- कृषि तथा सामुदायिक उत्पादकत्व बढाउने कार्यमा महिलाहरूको प्रमुख योगदान रहेको भए तापनि देशका र आयोजनाका तथ्याङ्कहरूमा त्यसको उल्लेखसम्म थिएन (अर्थात् उनीहरूको योगदानको बेवास्ता गरिएको थियो) र
- आधुनिकीकरण प्रक्रियाबाट महिलाहरू उल्टै विस्थापित भएका पनि थिए (अर्थात् उनीहरूको परम्परागत उत्पादनशील कार्य, आय र सामाजिक मर्यादा घट्दै गएका थिए) ।

(क) कल्याणकारी सोच

महिला विकासमा सन् १९७० को दशकको खास महत्व छ तापनि अधिका प्रयासलाई बिसन मिल्दैन । सन् १९५० र ६० का दशकमा महिलाका लागि कल्याणकारी कार्यक्रमको खाँचो अनुभव गरियो । आमा, श्रीमती र बुहारीको रूपमा महिलाको भूमिकालाई विशेष महत्व दिएर महिलालाई विकासको फलको निष्क्रिय उपभोक्ता सम्झिएको भए तापनि केही न केही गरियो । कल्याणकारी सोचको तिनताकालाई पुर्व- 'विड' अवधि (Pre-WID period) पनि भनिन्छ ।

(ख) विकासमा महिला

सन् १९७० को दशकमा महिलाहरूलाई आर्थिक, सामाजिक परिवर्तनको प्रक्रियामा समावेश गर्न विकासमा महिला (Women in Development - WID) रणनीति अवलम्बन गरियो । महिलाहरूलाई विकास प्रयासको प्रवाहमा एकीकृत रूपमा समावेश गर्न सकिए महिलाहरू प्रतिको थिचोमिचो तथा असमानता पनि स्वतः अन्त्य हुन्छ भन्ने मान्यता उक्त रणनीतिमा अन्तर्निहित थियो । फलस्वरूप यो विकास रणनीति मूलतः महिलाहरूलाई कसरी विकासका विभिन्न आयाममा बढीभन्दा बढी रूपमा सहभागी गराउने भन्नेमा केन्द्रित रह्यो ।

त्यस अभियानअन्तर्गत विशेषतः महिलाहरूको उत्पादनशीलता बढाउन अनि उनीहरूको अवस्थामा सुधार ल्याउन आयआर्जन कार्यक्रमका साथै कल्याणकारी कार्यक्रमहरू (जस्तै- साक्षरता, परिवार स्वास्थ्य, घरायसी कार्यबोझ घटाउने उपकरणको विकास एवं प्रसार) सञ्चालन भए ।

विकासमा महिला रणनीतिको कार्यान्वयनपछि पनि महिलाहरू सोचे अनुरूप लाभान्वित हुन भने सकेनन् । यो रणनीतिको कार्यान्वयनबाट महिलाहरूको अवस्था (Condition) मा केही हदसम्म सुधार अवश्य भयो तर उनीहरूको अवस्थिति (Position) मा खासै अन्तर आएको अनुभव गर्न सकिएन ।

(ग) विकास र महिला

महिलाहरूको अवस्थाका साथै अवस्थितिमा समेत सुधार ल्याउनका लागि विकास प्रक्रियामा उनीहरूको संलग्नता आवश्यक ठानी सन् १९८० को दशकमा महिला र विकास (Women and Development - WAD) को रणनीति लिइयो । विकास र महिला रणनीतिलाई विकासमा महिला रणनीतिको परिमार्जित रूपमा पनि लिने गरिन्छ । मोटामोटीमा महिलालाई विकासमुखी बनाउने विकासमा महिला रणनीति हो भने विकासलाई नै महिलामुखी बनाउने विकास र महिला रणनीति । अर्को शब्दमा, अधिल्लो वस्तुतः सहभागिताको आवाहन हो भने पछिल्लो साभेदारीको । त्यस्तै, अधिल्लो 'वाञ्छनीय' को अर्थमा भएदेखि पछिल्लो 'अपरिहार्य' को अर्थमा हो ।

(घ) लैङ्गिकता र विकास

जे होस्, सन् १९९० को दशकमा आएर महिला र विकास रणनीतिको स्थानमा लैङ्गिकता र विकास (Gender and Development - GAD) रणनीति अपनाइएको पाइन्छ । विकास र महिला रणनीतिमा विकासको सन्दर्भमा महिलालाई लिइएको थियो भने लैङ्गिकता र विकास रणनीतिमा विकासको सन्दर्भमा महिला र पुरुषबीचको सम्बन्धलाई लिइएको छ । अर्को शब्दमा, अधिल्लोको जोड विकास प्रक्रियामा महिलाको साभेदारी कसरी प्रभावकारी हुन्छ भन्नेमा थियो भने पछिल्लोको जोड विकास प्रक्रियामा महिला र पुरुषबीचको सम्बन्धले कसरी प्रभाव पार्दछ भन्नेमा रहेको छ । लैङ्गिकता र विकासलाई विकासमा लैङ्गिक पहुँच (Gender Approach to Development) भनेर पनि जानिन्छ । यसरी समयान्तरमा मुख्य चासो 'महिला' बाट महिला र पुरुषबीचको सम्बन्धमा सरेको देखिन्छ ।

विकासमा महिला अनि लैङ्गिकता र विकासबीच भिन्नता

	विकासमा महिला (WID)	लैङ्गिकता र विकास (GAD)
प्रयास	विकास प्रक्रियामा महिला सहभागिता	महिला सशक्तीकरण
केन्द्रबिन्दु	महिला	महिला र पुरुषबीचको सामाजिक सम्बन्ध
समस्या	विकास प्रक्रियामा महिलाको किनारा	महिला र पुरुषबीचको असमान शक्ति सम्बन्ध
लक्ष्य	प्रभावकारिता, दक्षता विकास	समदर्शी विकास, समान शक्ति सम्बन्ध
रणनीति	महिलामुखी विशेष कार्यक्रम : • लघु ऋण • संस्थागत विकास • परिवार योजना, इत्यादि	लैङ्गिक चासोको मूलप्रवाहीकरण
मान्यता	विकासमा महिला सहभागिता आवश्यक छ ।	विकासका लागि महिला र पुरुषबीचको न्यायपूर्ण सम्बन्ध आवश्यक छ ।

महिला विकासको परिवर्तित पहुँच (Approach)लाई निम्न क्रममा पनि हेर्न सकिन्छ :

(क) कल्याण

महिलाहरूको कल्याणका लागि विभिन्न आयोजना सञ्चालन गर्नमा जोड दिनु नै कल्याणकारी पहुँच (Welfare Approach) हो । महिलालाई बढी नाजुक र असुरक्षित अवस्था भएका समूहका रूपमा लिएर महिलाका समस्या समाधानका निम्ति प्रसूति गृह, साक्षरता कक्षा, घरायसी कार्यबोझ घटाउने प्रविधिको विकास एवं प्रसारजस्ता

कार्यक्रमको तर्जुमा वस्तुतः कल्याणकारी मान्यताबाट प्रेरित भएको पाइन्छ ।

(ख) आर्थिक आत्मनिर्भरता

आर्थिक आत्मनिर्भरता पहुँच (Economic Self-reliance Approach) अन्तर्गत महिलाहरूमा अर्धवैरोजगारी, परनिर्भरता तथा न्यून उत्पादन क्षमता भएको मानेर उनीहरूको उत्पादनशील क्षमता विकास र आयआर्जनका क्रियाकलापमा जोड दिइन्छ ।

(ग) कार्यदक्षता

महिलाहरूको वास्तविक उत्पादनशील भूमिकाको लेखाजोखा, दक्षता विकासका साथै श्रममा रहेको लैङ्गिक भेदभाव पहिचान गरी अन्त्य गर्ने प्रयासहरूलाई कार्यदक्षता पहुँच (Efficiency Approach) अन्तर्गत राखिन्छ । खास गरी सन् १९८० को दशकमा उत्पादनका साधनहरूमा महिलाहरूको पहुँच, ऋण तथा बजार सुविधाको प्रबन्ध, महिला कृषकहरूलाई कृषि प्रसारसम्बन्धी सरसल्लाह, महिला श्रमको बढीभन्दा बढी सदुपयोग हुने किसिमका उचित प्रविधिको विकासलगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरिए ।

(घ) समानता

अवसरमा सहभागिता, स्रोतमाथिको नियन्त्रण र निर्णय कार्यमा पुरुषसह महिला हुनुपर्दछ भन्ने मान्यता नै समानताको पहुँच (Equality Approach) हो । समानताका लागि विद्यमान असमानताको विश्लेषण गरी अन्तर्निहित मुद्दाहरूलाई सम्बोधन गर्ने खालका नीति, विधि तर्जुमा गर्नुका साथै कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको पाइन्छ ।

(ङ) सशक्तीकरण

महिलाहरू आत्मनिर्भरताबाट स्वयं सशक्त हुन्छन् भन्ने सशक्तीकरण पहुँच (Empowerment Approach) को मान्यता हो । महिला सशक्तीकरणबाट महिलाहरूको प्रजनन, उत्पादनशील र सामुदायिक भूमिकाको विश्लेषण गरी व्यावहारिक आवश्यकताको परिपूर्ति एवं रणनीतिक हित भई उनीहरूको अवस्थाका साथै स्तरमा समेत सुधार आउने विश्वास गरिन्छ । महिला विकासको नवीनतम पहुँच पनि सशक्तीकरण नै हो ।

१.३ लैङ्गिक विश्लेषणका पक्ष

१.३.१ लिङ्ग र लैङ्गिकता

महिला र पुरुषबीच प्रकृतिले गरेको भेद लिङ्ग (Sex) हो भने परम्पराले गरेको भेद लैङ्गिकता (Gender) । लिङ्गलाई प्राकृतिक लिङ्ग अनि लैङ्गिकतालाई सामाजिक लिङ्ग पनि भन्ने चलन छ ।

लिङ्ग र लैङ्गिकता

लिङ्ग	लैङ्गिकता
• प्राकृतिक	• सामाजिक
• अपरिवर्तनीय	• परिवर्तनीय
• साश्वत	• भ्रम

१.३.२ पहुँच र नियन्त्रण

स्रोतको सुगमता पहुँच (Access) अनि स्वामित्व नियन्त्रण (Control) हो । पहुँच प्राप्तिसँग सम्बन्धित हुन्छ भने नियन्त्रण परिचालनसँग । स्रोतजस्तै अवसरमा पनि पहुँच र नियन्त्रण भन्न सकिन्छ । अवसरमा सहभागिता पहुँचको पक्ष हो त उपयोग नियन्त्रणको ।

१.३.३ लैङ्गिक भूमिका

लैङ्गिक भूमिका (Gender Role) भनेको महिला र पुरुषबीचको सामाजिक सम्बन्धानुसारको भूमिका हो । यो प्रकृति-प्रदत्त भूमिका होइन-बरु यस्ता कामहरू महिलाले गर्ने र यस्ता चाहिँ पुरुषले गर्ने भनी परम्पराले निर्धारण गरेको भूमिका हो । उदाहरणका लागि घरायसी कामलाई लिन सकिन्छ । जैविक रूपमा घरायसी

काम महिलाले नै गर्नुपर्ने होइन तर चलनचल्तिमा प्रायः महिलाले गरेका हुन्छन् ।

लैङ्गिक भूमिका खासमा वनावटी कार्यविभाजन हो, जुन भेदभावपूर्ण पनि छ । जस्तै-

- महिलाहरूले प्रजनन तथा हेरचाहसम्बन्धी, उत्पादनशील र सामुदायिक व्यवस्थापकीय गरी तीन मुख्य भूमिका खेल्दछन् भने पुरुषहरूले उत्पादनशील र सामुदायिक राजनैतिक गरी दुई मुख्य भूमिकामात्र खेल्दछन् र
- पुरुषहरूको भूमिका मूलतः प्रत्यक्ष आयआर्जन हुने, राष्ट्रिय आयमा गणना गरिने र समाजले बढी महत्त्व दिने खालको छ भने महिलाहरूको भूमिका प्रायः प्रत्यक्ष आयआर्जन नहुने, राष्ट्रिय आयमा गणना नगरिने र काम नदेखिने खालको छ ।

१.३.४ लैङ्गिक आवश्यकता

महिला र पुरुषबीचको सामाजिक सम्बन्धको कारणबाट उत्पन्न महिला र पुरुषका बेग्लाबेग्लै आवश्यकतालाई लैङ्गिक आवश्यकता (Gender Needs) भनिन्छ । लैङ्गिक आवश्यकताको सन्दर्भमा महिला र पुरुषबीचको सम्बन्धमा असर पार्ने निम्न पक्ष उल्लेखनीय छन् :

- महिला र पुरुषबीचको सामाजिक सम्बन्धअनुसारको असमान कार्य विभाजन
- महिला र पुरुषबीचको सामाजिक सम्बन्धअनुसारको स्रोत, अवसर र लाभमा असमान पहुँच तथा नियन्त्रण
- महिलाको पुरुषअधिनस्थ सामाजिक स्थान ।

महिला र पुरुषका आवश्यकताहरू निम्नानुसार वर्गीकरण गर्न सकिन्छ :

(क) व्यावहारिक आवश्यकता (Practical Needs)

(ख) रणनीतिक हित (Strategic Interests) ।

(क) व्यावहारिक आवश्यकता

व्यावहारिक आवश्यकताअन्तर्गत महिला र पुरुषबीचको सामाजिक सम्बन्धअनुसार निभाउनुपर्ने बेग्लाबेग्लै भूमिकाबाट उत्पन्न भौतिक आवश्यकता पर्दछन् । यी आवश्यकताहरू वस्तुतः दैनिक जीवनगुजाराका लागि तत्कालीन समस्यासँग सम्बन्धित छन् । नगीचै धारा नहुनाले टाढा पानी लिन जानुपर्ने, धुवाँरहित चूल्हो नहुनाले धुवाँले भरिएको भान्सापकाउनुपर्ने, नगीचै स्वास्थ्य चौकी नहुनाले उपचार सेवाबाट वञ्चित हुनुपर्ने अथवा टाढा-टाढा जानुपर्ने जस्ता समस्या व्यावहारिक आवश्यकतामा पर्दछन् । यीमध्ये कतिपय पारिवारिक तथा सामुदायिक आवश्यकतामा पर्ने भए तापनि प्रायः महिलाकै आवश्यकता मानिएको पाइन्छ । जे होस्, यस खालका समस्या हल गर्नाले खास गरी महिलाको कामको बोझ कम गरी कार्यक्षमता बढाउन मद्दत पुग्दछ तर दीर्घकालीन उद्देश्य (अर्थात् महिला र पुरुषबीचको सामाजिक सम्बन्धअनुसारको असमान, अन्यायपूर्ण कार्यभूमिका विभाजन तथा समाजमा महिलाहरूको पुरुषअधिनस्थ स्थानमा सुधार) प्राप्त गर्नमा खासै सहयोग पुग्दैन भन्ने मानिन्छ ।

(ख) रणनीतिक हित

रणनीतिक हित भन्नाले सामाजिक सम्बन्धअनुसार निर्धारण गरिएको महिला र पुरुषको असमान सामाजिक अवस्थिति (Position) मा सुधार ल्याउन लक्षित दीर्घकालीन उद्देश्यहरूको परिप्राप्ति बोध हुन्छ । समाजमा विद्यमान असमानता तथा महिला र पुरुषबीचको अन्यायपूर्ण सम्बन्ध एवं भूमिकामा गर्नुपर्ने परिवर्तनका आवश्यकताहरू रणनीतिक हितका कुरा हुन् । विशेषतः पुरुषको तुलनामा महिलाको स्रोत, अवसर र लाभमा नियन्त्रण नहुने मौजुदा अवस्थाका साथै समाजमा महिलाको पुरुषअधिनस्थ स्थानमा सुधार ल्याउन रणनीतिक खालका आवश्यकताहरू उल्लेखनीय छन्, जसमा समान ज्यालादर अधिकार पनि पर्दछ । साथै परम्परागतभन्दा बेग्लै खालका कामहरूमा महिलाहरूलाई उत्प्रेरित गरी उनीहरूको सामाजिक मर्यादास्तर उठाउने प्रयासहरूलाई पनि रणनीतिक हितअन्तर्गत नै राख्न सकिन्छ ।

१.३.५ समानता र समता

लैङ्गिक समानता (Gender Equality) र लैङ्गिक समता (Gender Equity) बीचको भेद पनि उल्लेखनीय छ ।

(क) लैङ्गिक समानता

लैङ्गिक समानता भनेको महिला र पुरुषबीच सबै प्रकारका सामाजिक भेदभावको अन्त्यको अनुपम अवस्था हो । लैङ्गिक समानताका केही मुख्य पक्ष हुन्-

- महिला र पुरुषलाई समान अवसर
- महिला र पुरुषको समान स्तर
- महिला र पुरुषलाई समान अधिकार
- महिला र पुरुषलाई समान जिम्मेवारी
- विकासको स्रोत एवं प्रतिफलमा महिला र पुरुषको समान पहुँच
- विकास प्रक्रियामा महिला र पुरुषको समान सहभागिता
- नीतिगत निर्णय प्रक्रियामा महिला र पुरुषको समान मत ।

अर्को शब्दमा, महिलाहरूले महिला भएकै कारणले अवसर, सहभागिता, पहुँच, नियन्त्रणजस्ता पक्षहरूमा पुरुषसह अधिकारको उपभोग गर्नबाट वञ्चित हुन नपर्ने अवस्था लैङ्गिक समानताको अवस्था हो ।

(ख) लैङ्गिक समता

समता भनेको 'न्याय' हो । लैङ्गिक भेदभावबाट विगतमा पछाडि पारिएका महिला वर्गलाई पुरुष वर्गको हाराहारीमा ल्याउन अहिले दिइने ग्राह्यता नै समता हो । असमानहरू बीच बराबरी नै गर्दा पनि असमानता कायम रहन्छ, भन्ने मान्यता समताको अवधारणामा देखिन्छ । महिलालाई प्राथमिकता, अग्रधिकार, आरक्षण समताका एक वा अर्को रूप हुन् । सकारात्मक नतीजाका लागि गरिने फरक भएकाले यस्ता व्यवस्थालाई सकारात्मक विभेद (Positive Discrimination) पनि भनिन्छ । सकारात्मक कदम (Affirmative Action) चलनचल्तिको अर्को शब्द हो ।

समानता र समतामा फरक गर्दा समानता गन्तव्य हो भने समता पुग्ने मार्ग पनि भन्न सकिन्छ ।

१.३.६ लैङ्गिक समानताका विभिन्न अवस्था

लैङ्गिक समानताको अवस्थालाई निम्न चार दृष्टिकोणबाट हेर्न सकिन्छ :

- (क) **औपचारिक समानता (Formal Equality)** त्यस्तो अवस्था हो जहाँ आधिकारिक रूपमा लैङ्गिक विभेद अन्त्य भएको हुन्छ । भनाइको अर्थ, कानुनमा, नीतिमा, आधिकारिक व्यवहारमा महिला र पुरुषबीच समानता कायम हुन्छ ।
- (ख) **संरक्षणात्मक समानता (Protectionist Equality)** को अवस्थामा महिलाप्रति संरक्षणभावले समानता कायम राख्ने प्रयास भैरहेको हुन्छ । संरक्षणात्मक समानता औपचारिक समानताको विशेष अवस्था हो ।
- (ग) **सुधारात्मक समानता (Corrective Equality)** मौजुदा विभेदलाई सच्याएर महिला र पुरुषबीच समान सम्बन्ध स्थापनार्थ प्रयासरत अवस्था हो । सुधारात्मक समानतालाई समतामय समानता पनि भन्न सकिन्छ ।
- (घ) **सारवान समानता (Substantive Equality)** को अवस्थामा सार्थक रूपमै लैङ्गिक असमानता अन्त्य भएको हुन्छ । औपचारिक समानता कहिलेकाहीँ देखावटीमात्र पनि हुन सक्तछ । संरक्षणात्मक समानताको अवस्थामा महिलाको ख्याल गरिए जस्तो प्रतीत भए तापनि महिलालाई वस्तुतः संरक्षणभागी संझिएको हुन्छ । सुधारात्मक समानता सङ्क्रमणीय अवस्था हुन सक्तछ । सारवान समानतामा भने महिला र पुरुष दुवैले समान रूपमा प्रतिभाको विकास एवं उपयोग गर्न सक्ने गरी यथाव्यवस्था कायम भएको हुन्छ । सुधारात्मक समानताको चरण पारी तर लिङ्गकै कारण कुनै अर्थमा

पनि महिला वा पुरुषले अधि-पछि पर्नु नपर्ने अनि अस्वाभाविक मोलाहिजाको अनुभूति पनि गर्नु नपर्ने गरी कायम भएको लैङ्गिक समानता हो - सारवान समानता ।

लैङ्गिक समानताको अवस्था प्रायः औपचारिक समानताको तहबाट संरक्षणात्मक अनि सुधारात्मक समानताका चरणहरू भएर अन्ततः सारवान समानताको तहमा पुग्दछ - यद्यपि यी चरणहरूको सीमाङ्कन र खास गरी सारवान समानताको प्राप्तमा मतान्तर हुन सक्तछ ।

१.३.७ पहुँच-प्रतिनिधित्व-आवाज शृङ्खला

लैङ्गिक समानता देखावटी पनि हुन सक्तछ । वास्तविक अर्थमा लैङ्गिक समानता कत्तिको छ भनी थाहा पाउन पहुँच-प्रतिनिधित्व-आवाज शृङ्खलातिर ध्यान दिनुपर्ने हुन्छ ।

- पुरुषसह महिलाका लागि सबैथरी स्रोत एवं अवसर सुगम भएको खण्डमा **पहुँचमा समानता (Equality in Access)** हुन्छ ।
- विधि बनाउने मञ्चमा महिलाको समानुपातिक उपस्थिति भएपछि **प्रतिनिधित्वमा समानता (Equality in Representation)** हुन्छ । महिलाको अभिकार्य भूमिका (Agency Role) लाई बढावा दिन प्रतिनिधित्वको महत्व हुन्छ ।
- समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुँदैमा विधिको सार र प्रक्रियामा महिलाको मत प्रभावी हुन्छ, नै भन्न सकिँदैन । त्यसका लागि त **आवाजमा समानता (Equality in Voice)** चाहिन्छ । लैङ्गिक समानताको चुरो आवाजमा समानता हो ।

१.३.८ महिला सशक्तीकरण

प्रतिस्पर्धामा उत्री सफलता प्राप्त गर्न सक्ने क्षमताको आर्जन नै सशक्तीकरण हो ।

महिला सशक्तीकरणलाई निम्न पाँच स्तरमा हेर्ने चलन छ :

- कल्याणकारी (Welfare)
- पहुँच (Access)
- सचेतना (Conscientization)
- सहभागिता (Participation)
- नियन्त्रण (Control)

महिला सशक्तीकरण कल्याणकारी तहमा न्यूनतम अनि नियन्त्रण तहमा उच्चतम हुन्छ, भन्ने मानिन्छ ।

१.३.९ लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण

लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण वस्तुतः रणनीति हो । लैङ्गिक विभेदलाई सम्बोधन गर्ने गरी विकास नीति, कार्यक्रम र कार्यविधि तर्जुमा एवं कार्यान्वयन-पुनरावलोकन गर्ने प्रक्रियाको रूपमा पनि लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणलाई लिन सकिन्छ । लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण अन्तर्गत खास गरी—

- विकास प्रक्रियामा स्रोत र लाभको समानुपातिक बाँडफाँड
- विकासका मुद्दा, नीति तथा कार्यक्रमहरूमा महिलाहरूको इच्छा, अनुभव तथा दूरदर्शिताको सम्मिलन र
- महिलाहरूको व्यावहारिक आवश्यकतामा साथै रणनीतिक हितको विश्लेषण गरी नीति, कार्यक्रम तथा कार्यविधिको तर्जुमा एवं कार्यान्वयन-पुनरावलोकनजस्ता पक्षहरू पर्दछन् ।

कहिलेकाहीँ लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणलाई क्षेत्रगत विकासमा लैङ्गिक चासो एकीकरण गर्ने प्रक्रियाको रूपमा पनि जानिन्छ । लैङ्गिक सम्बोधनात्मक शासन (Gender-responsive Governance) चलनचल्तिको अर्को शब्द हो, जुन शासकीय प्रक्रियामा लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणबाटै हासिल हुन्छ ।

१.३.१० माप

लैङ्गिक विकास सूचकाङ्क (Gender-related Development Index – GDI) र लैङ्गिक सशक्तीकरण मापक (Gender Empowerment Measure – GEM) महिला सशक्तीकरण एवं लैङ्गिकसमानताका मुख्य द्योतक हुन् ।

दुवै सूचकाङ्क मानव विकास सूचकाङ्क (Human Development Index - HDI) सँग मिल्दालुन्दा छन् ।

मानव विकास सूचकाङ्क शैक्षिक उपस्थिति, आयस्तर र अपेक्षित आयुसमेतका तीनथरी सूचकको समष्टि हो ।

मानव विकासका तिनै सूचकमा रहेको लैङ्गिक असमानता छुट्याएर समायोजन गरेपछि लैङ्गिक विकास सूचकाङ्क निस्कन्छ । लैङ्गिक असमानताको नापोको रूपमा पनि लैङ्गिक विकास सूचकाङ्कलाई लिन सकिन्छ । लैङ्गिक असमानता घटेको खण्डमा मानव विकास सूचकाङ्क र लैङ्गिक विकास सूचकाङ्कका मानको अन्तर पनि घटेको हुन्छ ।

लैङ्गिक सशक्तीकरण मापक भने अलि फरक छ । यो राजनीतिक, आर्थिक औ पेसागत क्षेत्रहरूमा पुरुषको दाँजोमा महिलाको अवस्थितिको जनाउ हो । महिलाको राजनीतिक सहभागिता एवं निर्णायक अधिकार, आर्थिक क्रियाशीलता एवं स्रोतमा नियन्त्रण अनि पेसागत क्षेत्रमा संलग्नता एवं निर्णायक तहमा पहुँचलाई भत्काउँछ - लैङ्गिक सशक्तीकरण मापकले ।

१.४ अन्तर्राष्ट्रिय घटनाक्रम : अवसर र उपलब्धि

लैङ्गिक समानताको आकांक्षा साकार पार्न राष्ट्रिय स्तरका साथै अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा एकीकृत प्रयास हुँदै आएका छन् । विशेष दिवस, सम्मेलन र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय महासभाका बैठकहरू विश्वव्यापी वचतबद्धता जाहेर गर्ने अवसर बनेका छन् । विकसित समझदारी, पारित कार्यसूची र अनुमोदित महासन्धिहरू ती अवसरका उपलब्धि भएका छन् । प्रमुख घटनाक्रम निम्नानुसार राख्न सकिन्छ :

(क) अन्तर्राष्ट्रिय नारी दिवस - ८ मार्च १९९०

सर्वप्रथम चीन, ब्राजिल, डोमिनिकन गणतन्त्र र संयुक्त राज्य अमेरिकाका केही अग्रज महिलाहरू मिलेर सन् १९९० मार्च ८ तारिख महिलाले पनि पुरुषसहर सामाजिक, आर्थिक र राजनीतिक अधिकार पाउनुपर्दछ भनेर आवाज उठाएको कारण मार्च ८ तारिखलाई अन्तर्राष्ट्रिय नारी दिवसका रूपमा मनाउन थालिएको कुरो प्रारम्भमा पनि उल्लेख गरिएको थियो ।

(ख) मानव अधिकारको विश्वव्यापी घोषणापत्र - १९४८

सन् १९४८ को डिसेम्बर १० तारिख संयुक्त राष्ट्रसङ्घको महासभाले मानव अधिकारको विश्वव्यापी घोषणापत्र जारी गर्‍यो । शान्ति र विकासको मूल आधारका रूपमा अधिकारलाई लिइएको उक्त घोषणापत्रमा मानवका नैसर्गिक अधिकारको संहिताकरण गरियो । साथै संहिताकृत मानवीय अधिकार र स्वतन्त्रता लैङ्गिक भेदभावविना उपभोग गर्न पाउनुपर्दछ भन्ने प्रस्ट पारियो ।

(ग) अन्तर्राष्ट्रिय नारी वर्ष - १९७५

सन् १९७५ लाई संयुक्त राष्ट्रसङ्घको आह्वानमा सबै सदस्य राष्ट्रहरूले नारी वर्षका रूपमा मनाए ।

(घ) अन्तर्राष्ट्रिय नारी विकास दशक - १९७६-८५

पहिलो विश्व महिला सम्मेलनले पारित गरेको समानता, विकास र शान्तिको नारासहित सन् १९७६ देखि १९८५ सम्म अन्तर्राष्ट्रिय नारी विकास दशक मनाइयो ।

(ङ) महिलाविरुद्धका सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women - CEDAW) - १९७९

यो महासन्धि सन् १९७९ मा संयुक्त राष्ट्रसङ्घको महासभाबाट पारित भएर सन् १९८१ देखि प्रभावकारी भएको हो । लैङ्गिक समानताका पक्षमा कोसेढुङ्गा मानिएको यो महासन्धिलाई डिसेम्बर २००५ सम्ममा नेपाललगायतका १८० देशले अनुमोदन गरेका छन् । यो महासन्धिले पक्ष राष्ट्रहरूलाई जुनसुकै क्षेत्रमा महिलाप्रतिको भेदभाव दूर गर्न अनि महिलालाई पुरुषसँगै समानताका आधारमा आफ्नो मानवीय अधिकार औ नैसर्गिक स्वतन्त्रताको उपयोग गर्ने प्रत्याभूति दिन उपयुक्त कदम चाल्न कर गर्दछ । पक्ष राष्ट्रहरूलाई महिला र पुरुषबीच बराबरी कायम गर्ने प्रयासलाई गति दिन तात्कालिक विशेष व्यवस्था (Temporary Special

Measures) अवलम्बन गर्न छुट दिनुका साथै लिङ्गका आधारमा असल र कमसल संभन्ने अथवा महिला र पुरुषको भूमिका यस्तो वा त्यस्तो हुनुपर्दछ भन्थान्ने खालका पक्षपात र प्रचलन परिवर्तन गर्न पनि यो महासन्धिले निर्देशित गर्दछ ।

समस्त महिलाका अधिकारको प्रत्याभूति गर्ने यो महत्वपूर्ण कानुनी उपकरणका प्रावधानहरूको पालना भए, नभएको पर्यवेक्षण गर्न विज्ञ समितिको पनि व्यवस्था गरिएको छ । पक्ष राष्ट्रहरूले कम्तीमा प्रत्येक चार वर्षमा कार्यान्वयन स्थितिको प्रतिवेदन उक्त समितिमा बुझाउनुपर्दछ । नेपालमा यो महासन्धिको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) बाट स्वीकृत राष्ट्रिय कार्ययोजना, २०६० लागू गरिएको छ ।

(च) अधिल्ला महिला सम्मेलन- १९७५, ८०, ८५

संयुक्त राष्ट्रसङ्घको अग्रसरतामा पहिलो विश्व महिला सम्मेलन मेक्सिकोमा सन् १९७५ मा नै सम्पन्न भयो । संयुक्त राष्ट्रसङ्घकै तत्वावधानमा कोपेनहेगनमा सन् १९८० मा दोस्रो विश्व महिला सम्मेलन गरियो, जसले अन्तर्राष्ट्रिय नारी विकास दशकको मध्यावधि प्रगति समीक्षासमेत गर्‍यो । त्यसपछि नैरोबीमा सन् १९८५ मा तेस्रो विश्व महिला सम्मेलन संयुक्त राष्ट्रसङ्घकै पहलकदमीमा सम्पन्न भयो ।

(छ) बेजिङ्ग सम्मेलन - १९९५

सन् १९९५ मा चौथो विश्व महिला सम्मेलन बेजिङ्गमा सम्पन्न भयो । संयुक्त राष्ट्रसङ्घको सक्रियतामा आयोजित उक्त सम्मेलनमा १८९ देशका सरकारी पदाधिकारीलगायत स्थानीय महिला एवं गैरसरकारी संस्थाका प्रतिनिधिहरूले भाग लिएका थिए । सहभागिता, व्यापकता र गहनताका दृष्टिले पनि बेजिङ्ग सम्मेलन महत्वपूर्ण मानिन्छ । बेजिङ्ग घोषणापत्र (Declaration) र कार्यमञ्च (Platform for Action) सम्मेलनका प्रतिफल दस्तावेज हुन् ।

बेजिङ्ग घोषणापत्र महिलाहरूको सामाजिक, राजनीतिक तथा आर्थिक सशक्तीकरण गर्ने प्रयासमा सबै राष्ट्रको साझा मार्गदर्शक रहेको छ । बेजिङ्ग कार्यमञ्चले सरकार, महिला समूह, विकास साभेदारलगायतका लागि बृहत् कार्यसूची प्रदान गरेको छ, जसमा १२ सरोकारका क्षेत्रहरू (12 Critical Areas of Concern) पर्दछन् । सम्मेलनमा ती सबै क्षेत्रलाई समेटी राष्ट्रिय कार्ययोजना तयार गर्ने सहमतिसमेत भएको थियो । सहमतिअनुरूप सहभागी राष्ट्रहरूले आ-आफ्ना कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्दै रहेका छन् । बेजिङ्ग सम्मेलनको लगत्तै जस्तो नेपाल सरकारले लैङ्गिक समानता तथा महिला सशक्तीकरण राष्ट्रिय कार्ययोजना, २०५४ स्वीकृत गरी लागू गरेको थियो । हाल बेजिङ्ग जोड ५ विशेष महासभाका निष्कर्षलाई समेत समावेश गरी तयार पारिएको लैङ्गिक समानता तथा महिला सशक्तीकरण राष्ट्रिय कार्ययोजना, २०६१ नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भई कार्यान्वयन भैरहेको छ । बेजिङ्ग सम्मेलनद्वारा पहिचान भएका १२ वटा सरोकारका क्षेत्र निम्नानुसार छन् :

- महिला र गरिबी
- महिला र शिक्षा तथा तालिम
- महिला र स्वास्थ्य
- महिलाविरुद्धको हिंसा
- महिला र सशस्त्र सङ्घर्ष
- महिला र अर्थतन्त्र
- शक्ति संरचना र निर्णायक तहमा महिला
- महिला विकासका लागि संस्थागत संरचना
- महिला र मानव अधिकार
- महिला र सञ्चार
- महिला र वातावरण
- बालिका ।

निर्णायक तहमा कम्तीमा ३० प्रतिशत महिलाको लक्ष्य बेजिङ्ग कार्यमञ्चको उल्लेखनीय पक्ष हो । यो लक्ष्यमा आवश्यकिय उपस्थिति (Critical Mass) को अवधारणा प्रतिबिम्बित छ । अर्को शब्दमा, न्यूनतम ३० प्रतिशतको

प्रतिनिधित्वमा महिलाले सहभागी हुन सुविस्ता अनुभव गर्दछन् र निर्णय प्रक्रियालाई असर पार्न थाल्न सक्छन् भन्ने मानिएको छ ।

(ज) महिलाविरुद्धका सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धिको इच्छाधीन आलेख (Optional Protocol to CEDAW) - १९९५

संयुक्त राष्ट्रसङ्घको महासभाबाट सन् १९९९ मा पारित यो इच्छाधीन आलेख सन् २००० बाट प्रभावकारी भएको हो । यो इच्छाधीन आलेखले महासन्धिअन्तर्गत थप दुई कार्यविधि स्थापित गरेको छ ।

पहिलो **सञ्चार कार्यविधि** हो, जसले कुनै महिला वा महिलाको समूहलाई महासन्धिमा सुनिश्चित अधिकारको उल्लङ्घन भएको छ भन्ने दावी महासन्धिअन्तर्गतको समितिसमक्ष पुनरावलोकनार्थ पेस गर्ने अनुमति दिन्छ । दोस्रो शोधपूछ कार्यविधि हो, जसअनुसार महासन्धिअन्तर्गतको समितिलाई पक्ष राष्ट्रबाट महासन्धिले प्रत्याभूत गरेका अधिकारको गम्भीर वा व्यवस्थित रूपमा उल्लङ्घन भएको भरपर्दो सूचनाका आधारमा शोधपूछ प्रारम्भ गर्ने अनुमति मिल्दछ । विभिन्न राष्ट्रसँगै नेपालले पनि यो इच्छाधीन आलेख अनुमोदन गरेको छ ।

(झ) बेजिङ्ग जोड ५ - २०००

बेजिङ्ग सम्मेलनको ५ वर्षपछि सन् २००० को जुन ५ देखि ९ सम्म न्युयोर्कमा सम्पन्न संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय महासभाको विशेष अधिवेशनमा नेपाललगायतका सदस्य राष्ट्रका उच्चस्तरीय प्रतिनिधि मण्डलले बेजिङ्ग घोषणापत्र र कार्ययोजनाको कार्यान्वयन स्थितिको सिंहावलोकन गरे ।

(ञ) सहस्राब्दी विकास लक्ष्य (Millennium Development Goals - MDGs) - २०००

संयुक्त राष्ट्रसङ्घको तत्वावधानमा न्यू योर्कमा सन् २००० को सेप्टेम्बरमा सहस्राब्दी सभा (Millennium Assembly) भयो । विश्व नेताहरूको इतिहासमै सबैभन्दा ठूलो यो जमघटमा १४७ राष्ट्राध्यक्ष र सरकार प्रमुख थिए ।

उक्त सभाले सहस्राब्दी घोषणापत्र पारित गर्‍यो । यो विश्वव्यापी विज्ञप्तिमा द्वन्द्व र शान्ति, रोग र स्वास्थ्य अनि गरिबी र समृद्धिका मुद्दाहरूको सर्भेक्षण गरिनुका साथै संसारलाई मानवीय अवस्थामा सुधारका उपायतर्फ सङ्कल्पित गरिएको छ ।

त्यसै घोषणापत्रबाट उपरान्त टिपिएका आठवटा लक्ष्यहरू सहस्राब्दी विकास लक्ष्यका रूपमा कहलाइए, जसअन्तर्गत १८ वटा तारा (Target) पर्दछन् । हिलोमा सन् २०१५ सम्म प्राप्त गर्नुपर्ने ती लक्ष्य हुन्-

- चरम गरिबी र भोक उन्मूलन
- आम प्राथमिक शिक्षा
- लैङ्गिक समानता प्रवर्धन एवं महिला सशक्तीकरण
- बालमृत्युमा कटौती
- मातृस्वास्थ्यमा सुधार
- एचआईभी/एड्स, मलेरिया र अन्य रोगको निदान
- वातावरणीय दिगोपनको सुनिश्चितता
- विकासका लागि विश्वव्यापी साभेदारी ।

सहस्राब्दी विकास लक्ष्यमध्ये तेस्रो र पाँचौ लैङ्गिकता-विशेष छन् । प्राथमिक र माध्यमिक शिक्षामा सकेसम्म २००५ सम्ममा अनि सबै तहको शिक्षामा २०१५ अगावै लैङ्गिक विभेदको अन्त्यलाई तेस्रो लक्ष्य - लैङ्गिक समानता प्रवर्धन एवं महिला सशक्तीकरणको सूचक मानिएको छ । त्यस्तै, पाँचौ लक्ष्य - मातृस्वास्थ्यमा सुधार-को सूचक सन् १९९० को मातृमृत्यु दरमा तीन-चौथाइ कटौती हो ।

त्यसो त, विकासका लागि विश्वव्यापी साभेदारीबाहेकका बाँकी पाँचवटा सहस्राब्दी विकास लक्ष्यको प्राप्तिमा पनि लैङ्गिक समानता अपरिहार्य छ ।

(ट) बेजिङ्ग जोड १० - २००५

बेजिङ्ग जोड ५ मा जस्तै बेजिङ्ग सम्मेलनको १० वर्षपछि सन् २००५ को २८ फेब्रुअरीदेखि ११ मार्चसम्म संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय आर्थिक तथा सामाजिक परिषद्, महिलासम्बन्धी स्थिति आयोगको ४९ औं अधिवेशन सम्पन्न भयो। उक्त अधिवेशनमा नेपाललगायत सदस्य राष्ट्रका उच्चस्तरीय प्रतिनिधि मण्डलको सहभागिता थियो। उक्त अधिवेशनले १० वर्षको अन्तरालमा बेजिङ्ग सहमतिको कार्यान्वयन अवस्थाको सिंहावलोकन गर्नुका साथै महिला सशक्तीकरणका समयसापेक्ष मुद्दाहरूमा बहस गरी निम्न मुख्य प्रस्ताव पारित गर्‍यो :

- बेजिङ्ग घोषणापत्र र कार्यमञ्चलाई चौथो विश्व महिला सम्मेलनमा स्वीकार गरिएकोमा २३ औं विशेष सत्रमा भएको छलफलबाट प्राप्त सुझाव, निष्कर्षहरूलाई पुनःनिश्चित गर्ने;
- विभिन्न समस्या तथा बाधाहरूको बावजुद पनि बेजिङ्ग घोषणापत्र तथा कार्यमञ्चको कार्यान्वयन प्रगतिको स्वागत गर्दै २३ औं विशेष सत्रमा भएको छलफलबाट प्राप्त सुझाव एवं निष्कर्षहरूलाई समेत दृष्टिगत गरी अझै सक्रियताका साथ कार्यान्वयन गर्ने;
- सहस्राब्दी विकास लक्ष्य हासिल गर्नमा पनि बेजिङ्ग घोषणापत्र र कार्यमञ्चको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुनु आवश्यक भएकोले लैङ्गिक पक्षलाई विकासमा समाहित गर्ने क्रममा सहस्राब्दी घोषणाका सन्दर्भमा हुने उच्चस्तरीय बैठकमा पुनःमुल्याङ्कन हुनुपर्ने;
- महिलाविरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धिबाट सिर्जित दायित्वहरूलाई पूरा गर्न एवं महिला सशक्तीकरण, लैङ्गिक समानता हासिल गर्न बेजिङ्ग घोषणापत्र तथा कार्यमञ्चको कार्यान्वयन आवश्यक हुने र
- बेजिङ्ग घोषणापत्र तथा कार्यमञ्चको कार्यान्वयनका लागि संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय निकाय, अन्तर्राष्ट्रिय तथा क्षेत्रीय सङ्गठनहरू, नागरिक समाज, गैरसरकारी सङ्घ, संस्था तथा महिला र पुरुषको पूर्ण सहयोग एवं प्रतिबद्धताका लागि आव्हान गर्ने।

१.५ अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि

नेपालले अनुमोदन गरेका तथा सम्मिलन जनाएका मानव अधिकार, महिला अधिकार एवं बालअधिकार विषयक अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि (Conventions) तथा आलेख (Protocols) निम्नानुसार छन् :

सि.नं.	विवरण	नेपालले अनुमोदन गरेको वा सम्मिलन जनाएको मिति	कैफियत
१.	दासत्व महासन्धि, १९२६	७ जनवरी १९६३	सम्मिलन
२.	दासत्व महासन्धिको संशोधित आलेख, १९५३	७ जनवरी १९६३	सम्मिलन
३.	दासत्व, दास व्यापार तथा त्यस्तै अन्य अभ्यास उन्मूलनसम्बन्धी महासन्धि, १९५६	७ जनवरी १९६३	सम्मिलन
४.	नरसंहारसम्बन्धी अपराधको रोकथाम तथा सजायसम्बन्धी महासन्धि, १९४८	१७ जनवरी १९६९	सम्मिलन
५.	जीउ मान्ने, बेच्ने तथा अरुको बेश्यावृत्तिको शोषणको दमनसम्बन्धी महासन्धि, १९४९	२७ डिसेम्बर १९९५	सम्मिलन
६.	महिलाहरूको राजनैतिक अधिकारसम्बन्धी महासन्धि, १९५३	२६ अप्रिल १९६६	सम्मिलन
७.	महिलाविरुद्धका सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलनसम्बन्धी महासन्धि, १९७९	२२ अप्रिल १९९१	अनुमोदन
८.	महिलाविरुद्धका सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलनसम्बन्धी महासन्धिको इच्छाधीन आलेख, १९९९	१८ डिसेम्बर २००६	अनुमोदन
९.	बेश्यावृत्तिका लागि महिला र बालबालिकाको जीउ मान्नेबेच्ने काम रोकथाम गर्ने र सोविरुद्ध सङ्घर्ष गर्ने सम्बन्धी दक्षिण एशियाली क्षेत्रीय सहयोग सङ्गठन महासन्धि, २००२	३१ अक्टोबर २००५	अनुमोदन
१०.	सबै किसिमका जातीय भेदभाव उन्मूलन गर्ने सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय	३० जुन १९७१	सम्मिलन

सि.नं.	विवरण	नेपालले अनुमोदन गरेको वा सम्मिलन जनाएको मिति	कैफियत
	महासन्धि, १९६६		
११.	जातीय भेदभाव हटाउने तथा सजाय गर्ने सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि, १९७३	१२ जुलाई १९७७	सम्मिलन
१२.	खेलकूदमा जातिगत भेदभावविरुद्धको महासन्धि, १९८५	१ मार्च १९८९	अनुमोदन
१३.	नागरिक तथा राजनैतिक अधिकारसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय अनुबन्ध, १९६६	१४ मे १९९१	सम्मिलन
१४.	नागरिक तथा राजनैतिक अधिकारसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय अनुबन्धको इच्छाधीन आलेख, १९६६	१४ मे १९९१	सम्मिलन
१५.	मृत्युदण्ड उन्मूलन गर्ने व्यवस्था भएको नागरिक तथा राजनैतिक अधिकारसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय अनुबन्धको दोस्रो इच्छाधीन आलेख, १९८९	२६ सेप्टेम्बर १९९७	सम्मिलन
१६.	अर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक अधिकारसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय अनुबन्ध, १९६६	१४ मे १९९१	सम्मिलन
१७.	यातना तथा क्रुर र अमानवीय व्यवहार तथा सजायविरुद्धको महासन्धि, १९८४	१४ मे १९९१	सम्मिलन
१८.	बालअधिकार महासन्धि, १९८९	१४ सेप्टेम्बर १९९०	अनुमोदन
१९.	सशस्त्र द्वन्द्वमा बालबालिकाको संलग्नताका सम्बन्धमा व्यवस्था भएको बालअधिकार महासन्धिको इच्छाधीन आलेख, २०००	३ जनवरी २००७	अनुमोदन
२०.	बालअधिकार महासन्धिको बालवेचविखन, बालवेश्यावृत्ति एवं बालअश्लीलता प्रदर्शनविरुद्धको इच्छाधीन आलेख, २०००	३१ अक्टोबर २००५	अनुमोदन
२१.	दक्षिण एशियामा बालकल्याण प्रवर्धनको निम्ति क्षेत्रीय समन्वयसम्बन्धी दक्षिण एशियाली क्षेत्रीय सहयोग सङ्गठन महासन्धि, २००२	३१ अक्टोबर २००५	अनुमोदन

उपर्युक्त महासन्धिका साथै नेपाल अन्तर्राष्ट्रिय श्रम सङ्गठनका निम्नलिखित महासन्धिको पनि पक्ष राष्ट्र भएको छ :

सि.नं.	विवरण	नेपालले अनुमोदन गरेको वा सम्मिलन जनाएको मिति	कैफियत
१.	औद्योगिक प्रतिष्ठानहरूमा साप्ताहिक विदा लागू गर्ने सम्बन्धी महासन्धि, १९५७ (नं. १४)	१० डिसेम्बर १९८६	अनुमोदन
२.	सङ्गठन गर्ने र सामूहिक सौदावाजीसम्बन्धी सिद्धान्त प्रयोसम्बन्धी महासन्धि, १९४९ (नं. ९८)	४ अक्टोबर १९९६	अनुमोदन
३.	समान कामका लागि महिला र पुरुष कामदारलाई समान पारिश्रमिक प्रदान गर्ने सम्बन्धी महासन्धि, १९५१ (नं. १००)	६ अक्टोबर १९७६	अनुमोदन
४.	रोजगारी तथा व्यवसायमा हुने भेदभावसम्बन्धी महासन्धि, १९५८ (नं. १११)	१९ सेप्टेम्बर १९७४	अनुमोदन
५.	बलपूर्वकको श्रम उन्मूलनसम्बन्धी महासन्धि, १९३० (नं. २९)	१३ सेप्टेम्बर २००१	अनुमोदन
६.	विकासोन्मुख देशको सन्दर्भमा न्यूनतम ज्याला निर्धारणसम्बन्धी महासन्धि, १९७० (नं. १३१)	१९ सेप्टेम्बर १९७४	अनुमोदन
७.	रोजगारी प्राप्तिका लागि न्यूनतम उमेरसम्बन्धी महासन्धि, १९७३ (नं. १३८)	४ अक्टोबर १९९६	अनुमोदन
८.	अन्तर्राष्ट्रिय श्रमस्तर कार्यान्वयन अभिवृद्धि गर्न त्रिपक्षीय सहमतिसम्बन्धी महासन्धि, १९७६ (नं. १४४)	२१ मार्च १९९५	अनुमोदन
९.	बालश्रमका निकृष्ट रूपहरूको उन्मूलनसम्बन्धी महासन्धि, १९९९ (नं. १८२)	१३ सेप्टेम्बर २००१	अनुमोदन
१०.	आदिवासी तथा जनजाति सम्बन्धमा व्यवस्था भएको महासन्धि, १९८९ (नं. १६९)	२४ अगष्ट २००७	अनुमोदन

सन्दुक एक : सहजकर्ताको संस्मरण

२०६६ साल चैत महिनाको २२ गते कार्यालय सहयोगी श्रीबहादुर खत्री, सहकर्मी साथी कृष्णा अर्याल र म गुर्जा गाविसको बाटो लाग्यौं। कताकता मनमा दहकस पनि थियो। मिति २०६६।१२।२५ गते बसेको मूलप्रवाहीकरण समन्वय समितिको बैठकमा महिला विकास कार्यक्रमको क्षेत्र छनौट गर्ने प्रस्तावमा जिल्लाका सबैभन्दा विकट र अन्य कुनै निकाय नपुगेका गाविस लिने निर्णय भएको थियो। त्यसको कार्यान्वयन गर्न हामी लागिपरेका थियौं।

एक दिनको बाटो मोटरमा गएपछि दुई दिनको पैदल यात्रामा पुग्न सकिने अति दुर्गम गुर्जा गाविस सदरमुकामदेखि २६ कोस टाढा रहेको छ भन्ने सुनेको अनि गाविस सचिव र अरू एक-दुईजना व्यक्तिको नामका भरमा हामी थियौं। सोही दिनको बेलुका हामी दरबाङ्ग गाविसमा होटलमा बास बस्यौं। भोलिपल्ट चिया खाई ६.०० बजेतिर पैदल यात्रा सुरू गर्‍यौं। भण्डै १ घण्टाको तेर्सो बाटो र ३ घण्टाको उकालो बाटो कटेपछि धारापानी भन्ने ठाउँमा पुगी भात पकाउन लगाएर खायौं। त्यसपछि पुनः बाटो लागियो। बेनीको बजारमा बग्दै आएको म्याग्दी नदीको शीरमा पुग्ने हाम्रो लक्ष्य थियो। घरि उकाली त घरि ओराली, केहीबेर ढुङ्गाको ठेस लाग्ने बाटो त केहीबेर तेर्सो बाटो हिड्दै हिजो बिहान कोठाबाट बनाएर लगेको खट्टे खाजा खाँदै ताकम गाविस पार गरी बेलुका साढे ६ बजे मुना गाविसको फलिया गाउँमा बास बस्न पुग्यौं। थकाइले पल्टिने वित्तिकै निदाइएछ। पछि होटलकी दिदीले भात खान बोलाएर उठियो तर सुत्न जाँदा भने निद्रा पर्न मुस्किलै भयो। भोलि बेलुका गुर्जा गाउँमा पुग्ने आशा थियो। जम्मा कति घरकुरिया होलान् ? अनि त्यहाँका मानिस के-कस्ता होलान् ? कार्यक्रम नै चाँहिँदै नभन्ने पो हुन् कि ! कुरा गर्दागर्दै निदायौं।

तेस्रो दिनको सबेरै साढे ५ बजे हिड्यौं। लगातार ३ घण्टाको हिडाइपछि लुलाङ्ग गाविसको लोमसोममा पुगेर खानेकुरा खाई थप साथीको खोजीमा हामी लाग्यौं। किनभने त्यस ठाउँबाट गुर्जा नपुगुन्जेलसम्म जङ्गलबाहेक केही छैन भन्ने सुनिएको थियो। भाग्यले एक हुल खच्चडसहित गोठालो दाइलाई भेट्यौं। साहस आयो। साथमा एक-दुई जोर लुगा र सुख्खा खाजा राखेको एक-एक वटा भोला बोकेका थियौं। हातमा एक-एकवटा लट्ठी टेकी उकालो लाग्यौं।

कुनै मानिसको बस्ती छैन। अनकन्टार जङ्गलले ढाकेको छ। मानिसहरूको आवत-जावत भएको पनि देखिँदैन। जति-जति बाटो पार गर्दै जान्छौं उति-उति घना जङ्गलले ढाक्दै गएको अनुभूति हुन्छ। न बाटोमा कतै खाजा खाने ठाउँ छ, न तिर्खा लागेको बेला प्यास मेटाउने पानी नै। बैशाखको महिना २ बोत्तल बोकेर लगेको पानी पनि सकियो। लगातार ६ घण्टाको हिडाइपछि सानो नदी सुसाउँदै बगेको ठाउँमा पुग्यौं, जुन हिउँ पग्लेर बगेको थियो। त्यस नदीको तिरमा बसी खाजा र पेटभरि पानी खाएर पुनः उकालो लाग्यौं। केहीबेरको उकालो चढेपछि माफ्ठाठाटी भन्ने ठाउँमा पुग्यौं, जुन प्राकृतिक दृश्यले अति नै मनमोहक थियो। जताजतै थरीथरीका लालीगुराँसलगायतका फूलहरूले शोभायमान थियो। विभिन्न प्रकारका जडीबुटीहरू प्रशस्त मात्रामा देख्न पाइन्थे। लगातार ३ घण्टाको ओरालो भरेपछि म्याग्दी खोलालाई पुनः भेट्यौं। खच्चडले पनि हामीलाई धेरै पहिले नै छोडिसकेका थिए। म्याग्दी खोलाको पुल तरेर फेरि उकालो लागियो। बारीका फाँट पनि देखियो। अलि ढुक्क भयो मन - अब त गाउँ आएछ कि भनेर। निकै बेरको उकालो चढेपछि मात्रै ढोरपाटन शिकार आरक्षण क्षेत्रको रेन्जपोष्ट देखियो, जहाँबाट गुर्जा गाउँ देखिन्थ्यो।

गाउँमा पुग्दा सात वजिसकेको थियो। गाविसका भू.पू. अध्यक्ष बलबहादुर छन्त्याल बुवाको घर सोध्दै गइयो। उहाँ र श्रीमती निकै सहयोगी पायौं। बेलुका नै कटुवाललाई घोक्न लगाइया भोलिपल्ट विहान कुरियाको एकजना जम्मा हुने भनेर। खाने र सुत्ने व्यवस्था भयो। भोलिपल्ट लगभग २०० जनाजतिको उपस्थितिमा परिचयात्मक कार्यक्रम सम्पन्न गर्‍यौं। पुगनपुग १८१ घर-परिवार रहेको थाहा भइसकेपछि तीन चरणमा (पहिलो वर्ष १, २, ३, दोस्रो वर्ष ४, ५, ६ र तेस्रो वर्ष ७, ८, ९) गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निर्णय भयो। सोही दिनको दिउँसैदेखि नै समूह गठन गरी सदस्यलाई अनुशिक्षण सुरू गरियो। अनुशिक्षणमा ५० जना सहभागी हुनुभयो।

त्यसैबीच एकजना बाबुले आफ्नो ४ महिनाको बच्चालाई डोकोमा बोकेर रक्सीले मात्तिदै हिडेको भेट्यौं । बच्चा एकनासले रोइरहेको थियो । आफू पनि २ वर्षको काखे बच्चा छोडेर त्यहाँ पुगेको याद आयो । त्यस बच्चाको रुवाई सुन्न नसकेर डोकोमा हेर्दा उसको मुख थाड्नोले बेरिएको थियो अनि ऊ बाबुको तथानाम गाली सुनेर डराए भैं गरी रोएको थियो । उस्लाई रोकेर मैले बच्चा लिन अनुरोध गरें । एकछिन मातृत्व दर्शाउन खोजें - रुवाईलाई कम गर्न सक्छु कि भनेर । सकिन अनि बुझें आमाचाहिँलाई रातदिन रक्सी खाई पिट्ने गरेपछि बाबुको काखमा बच्चा फालेर आमा कतै भागेकी रहिछन् । केहीबेरको हल्लाखल्लापछि आमालाई कसैले लिएर आयो । उनलाई संभार्यौं - यो बच्चाको के दोष भनेर । उनले निकै वेदना सुनाइन्, जुन वेदनाले अहिल्यै एक महिना त्यही गाउँमा बसेर केही गरौं कि भैं पनि लाग्यो ।

जे होस्, अनुशिक्षण सम्पन्न भयो । समूह, समिति गठन भए । समितिलाई रु १० हजार स्थापना खर्च अनुदान हस्तान्तरण गरियो । फर्कने बेला हाम्रा मनमा तिनै बच्चाकी आमाजस्ता महिलाको अवस्थामा परिवर्तन ल्याउने आशा थियो, कार्यक्रम सुरू गर्न पाएकोमा आत्मसन्तुष्टि थियो र थियो फेरि गुर्जा फर्कने मन ।

कल्पना सापकोटा
सुपरभाइजर
स्रोत महिला तथा बालबालिका कार्यालय,
म्याग्दी

परिच्छेद २

नेपालमा महिला सशक्तीकरण

२.१ नेपाली महिलाको अवस्था

देशको पछौटपनको असर लैङ्गिक असमानताले गर्दा महिलामा भन्ने टड्कारो परेको छ। साक्षरताकै कुरो गरौं न ! नेपालमा औसत साक्षरता ५३.७ प्रतिशत छ, जसमा पुरुष साक्षरता ६५.१ प्रतिशत छ भने महिला साक्षरता ४२.५ प्रतिशतमात्र छ। विकासका अन्य पक्षमा पनि त्यस्तै स्थिति कायम छ।

गरिबीको मार (Incidence) पनि महिलामै अधिक छ। वास्तवमा नेपालको गरिबी जनानीकृत (Feminised) छ। जस्तै- गरिब परिवारमै पनि पहिले पुरुषले, छोराले खाने अनि बचेखुचेको महिलाले, छोरीले खाने चलन छ, जुन लैङ्गिक असमानताकै कारण हो।

खानेकुरामा मात्र होइन, स्वास्थ्योपचारमा पनि लैङ्गिक असमानताको असर स्पष्ट देख्न सकिन्छ। छोरा विरामी पर्दा ऋण काडेर पनि अस्पताल दगुराउने परिवारले छोरी विरामी पर्दा आखत हेराउन थाल्दछ।

नेपालमा जनानीकृत गरिबीको एउटा सूचक महिलाहरूमा व्याप्त रक्ताल्पता पनि हो। नेपालमा प्रजनन उमेर (१५-४९ वर्ष) का महिलामध्ये ३६.२ प्रतिशतमा अनि गर्भवती महिलामध्ये भण्डै ४२.४ प्रतिशतमा रक्ताल्पता भेटिएको छ, जुन भयावह छ।

लैङ्गिक पक्षपातको प्रभाव अन्यत्र पनि त्यत्तिकै देख्न सकिन्छ। राजनीतिमा, प्रशासनमा, मर्यादित पेसामा - जहाँ पनि महिला थोरै छन् अनि जति छन्, प्रायः कार्यकर्ता, कारिन्दा, मद्दतकर्ताको हैसियतमा छन्।

नेपाली महिलाको अवस्थाबोधक उपर्युक्त र अन्य केही सूचक तल छन् :

महिला-पुरुषको सापेक्षित अवस्थाका केही सूचक

सि.नं.	सूचक	एकाइ	पुरुष	महिला	जम्मा	स्रोत
१	घरमूली					
१.१	सङ्ख्या	जना	३५,५३,३९०	६,२०,९८४	४१,७४,३७४	१
१.२	अनुपात	प्रतिशत	८५.१	१४.९	१००	
२	घरको अपनत्व					
२.१	आफ्नै घरमा बसेका घरमूली	प्रतिशत	३५.६	४१.९	-	१
२.२	भाडाको घरमा बसेका घरमूली	प्रतिशत	२९.१	२९.६	-	
२.३	अन्य घरमा बसेका घरमूली	प्रतिशत	३५.२	२८.३	-	
२.४	आफ्नै घरमा बसेका मध्ये पक्की घर भएका घरमूली	प्रतिशत	८५.३	१४.६	-	
३	सम्पत्तिको स्वामित्व					
३.१	महिलाको स्वामित्वमा घर भएका परिवार	प्रतिशत	-	-	५.५	१
३.१.१	महिला नै घरमूलीसमेत भएका	प्रतिशत	-	-	१.९९	
३.१.२	पुरुष घरमूली भएका	प्रतिशत	-	-	३.५३	
३.२	महिलाको स्वामित्वमा जग्गा भएका परिवार	प्रतिशत	-	-	१०.८	१
३.२.१	महिला नै घरमूलीसमेत भएका	प्रतिशत	-	-	२.९९	
३.२.२	पुरुष घरमूली भएका	प्रतिशत	-	-	७.८५	
३.३	महिला घरमूली भएका परिवारमध्ये					१
३.३.१	महिलाको स्वामित्वमा घरमात्र भएका	प्रतिशत	-	-	१.८	
३.३.२	महिलाको स्वामित्वमा जग्गामात्र भएका	प्रतिशत	-	-	८.५	
३.३.३	महिलाको स्वामित्वमा घर र जग्गा दुवै भएका	प्रतिशत	-	-	११.६	

सि.नं.	सूचक	एकाइ	पुरुष	महिला	जम्मा	स्रोत
३.४	पुरुष घरमूली भएका परिवारमध्ये					
३.४.१	महिलाको स्वामित्वमा घरमात्र भएका	प्रतिशत	-	-	०.७	१
३.४.२	महिलाको स्वामित्वमा जग्गामात्र भएका	प्रतिशत	-	-	५.८	
३.४.३	महिलाको स्वामित्वमा घर र जग्गा दुवै भएका	प्रतिशत	-	-	३.४	
४	शिक्षा					
४.१	साक्षरता					
४.१.१	समग्र (६ वर्ष र माथिको)	प्रतिशत	६५.१	४२.५	५३.७	५
४.१.२	युवा (१५-२४ वर्षको)	प्रतिशत	८०.२	५९.२	६९.४	
४.१.३	प्रौढ (१५ वर्ष र माथिको)	प्रतिशत	६२.७	३४.९	४८.६	
४.२	विद्यालय जाने उमेर समूह (६-१५ वर्ष) का हाल विद्यालय गैरहेका केटाकेटी	प्रतिशत	७९.७	७१.४	७५.७	२
४.३	विद्यालय जाने उमेर समूह (६-१५ वर्ष) का हाल विद्यालय नगैरहेका केटाकेटी					
४.३.१	प्राथमिकता विद्यालय जाने उमेर समूह (६-१० वर्ष) का	प्रतिशत	२२.७	३०.०	२६.३	२
४.३.२	निम्नमाध्यामिक विद्यालय जाने उमेर समूह (११-१३ वर्ष) का	प्रतिशत	१३.९	२२.९	१८.२	
४.३.३	माध्यामिक विद्यालय जाने उमेर समूह (१४-१५ वर्ष) का	प्रतिशत	२०.७	३१.२	२५.८	
५	श्रम सहभागितादर (१० वर्ष र माथिको)					
५.१	सामान्य आर्थिक क्रियाकलापमा	प्रतिशत	६२.७	३९.८	५१.२	२
५.२	विस्तारित आर्थिक क्रियाकलापमा	प्रतिशत	६७.६	४८.९	५८.२	
६	१० वर्षमाथिको जनसङ्ख्याको क्रियाकलाप संलग्नता					
६.१	कृषि/ आफ्नै खेतीपाती	प्रतिशत	३२.३	२९.१	-	३
६.२	विस्तारित आर्थिक क्रियाकलाप	प्रतिशत	१.४	६.१	-	
६.३	आफ्नै आर्थिक उद्यम	प्रतिशत	८.७	२.९	-	
६.४	तलबी, ज्यालादारी काम	प्रतिशत	२०.९	५.३	-	
६.५	कामको खोजीमा	प्रतिशत	१.६	०.४	-	
६.६	विद्यार्थी	प्रतिशत	२६.५	१९.८	-	
६.७	घरघन्दा	प्रतिशत	१.६	२८.६	-	
६.८	काम नगर्ने	प्रतिशत	७.०	७.८	-	
६.९	जम्मा	प्रतिशत	१००	१००	-	
७	प्रजनन स्वास्थ्य					
७.१	कुल प्रजननदर	जन्म	-	-	३.१	६
७.२	विवाहको मध्यवर्ती उमेर	वर्ष	२०.६	१७.२	-	६
७.३	परिवार नियोजनका आधुनिक साधनको प्रयोगदर					
७.३.१	पुरुषले प्रयोग गर्ने	प्रतिशत	-	-	११.१	६
७.३.२	महिलाले प्रयोग गर्ने	प्रतिशत	-	-	३३.१	
७.३.३	जम्मा	प्रतिशत	-	-	४४.२	
७.४	प्रजनन उमेर (१५-४९ वर्ष) का महिलामा रक्ताल्पता	प्रतिशत	-	३६.२	-	६
७.५	मातृ मृत्युदर (प्रति लाख जन्म)	जना	-	२८१	-	६
८	औसत आयु	वर्ष	६३.६	६४.५	६४.१	४

सि.नं.	सूचक	एकाइ	पुरुष	महिला	जम्मा	स्रोत
६	लैङ्गिक समानता					९
९.१	लैङ्गिक विकास	सूचकाङ्क			०.४९९	
९.२	लैङ्गिक सशक्तीकरण	मापक			०.४९६	
१०	निजामती सेवामा सहभागिता					
१०.१	राजपत्राङ्कित श्रेणी	प्रतिशत	९५.०	६.०		५
१०.२	राजपत्रअनङ्कित श्रेणी	प्रतिशत	८४.९	१५.१		
१०.३	श्रेणीविहीन	प्रतिशत	९३.७	६.३		
१०.४	जम्मा	प्रतिशत	८८.८	११.२		
११	सविधान सभामा प्रतिनिधित्व	जना	४०४	१९७	६०१	५
१२	श्रम योगदान					
१२.१	घरबाहिरका आर्थिक क्रियाकलाप	घण्टा प्रतिहप्ता	४२.६	३६.३		७
१२.२	घरभित्रका आर्थिक क्रियाकलाप	घण्टा प्रतिहप्ता	४६.५	४२.५		
१२.३	घरभित्रको गैरआर्थिक क्रियाकलाप	घण्टा प्रतिहप्ता	९.७	२५.१		
१२.४	समग्र (आर्थिक तथा गैरआर्थिक क्रियाकलाप)	घण्टा प्रतिहप्ता	९८.८	१०३.९		
१३	लैङ्गिक बजेट	अनुपात			१७.९०	८

१. Population Census Results in Gender Perspective (Population Census, २००१), Vol I, II, III (काठमाडौं, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग) ।
२. Gender Statistics at a Glance: A Fact Sheet (Population Census, २००१) (काठमाडौं, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग) ।
३. Gender-disaggregated Indicators, Nepal, २००२ (काठमाडौं, महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालय, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग र संयुक्त राष्ट्र विकास कार्यक्रम) ।
४. नेपालको तथ्याङ्कीय भलक, २०६७ (काठमाडौं, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग) ।
५. Some Statistical Facts on Nepalese Women (काठमाडौं, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २००९) ।
६. Nepal Demographic and Health Survey, (काठमाडौं, स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय, २००७) ।
७. तीन वर्षीय अन्तरिम योजना (२०६४/६५-२०६६/६७), काठमाडौं, राष्ट्रिय योजना आयोग ।
८. आर्थिक वर्ष २०६७/६८ को बजेट वक्तव्य (काठमाडौं, अर्थ मन्त्रालय २०६७) ।
९. Nepal Human Development Report २००९ (काठमाडौं, संयुक्त राष्ट्र विकास कार्यक्रम) ।

२.२ नीतिगत प्रयास

२.२.१ तीन वर्षीय अन्तरिम योजनासम्मको स्थिति

अन्तर्राष्ट्रिय नारी दशक (सन् १९७६-८५ तदनुसार २०३२-४२) का दौरान नेपालमा पनि सर्वप्रथम २०४२ सालमा तत्कालीन नारी सेवा समन्वय समितिको संयोजकत्वमा महिला विकासको निम्ति एक राष्ट्रिय कार्ययोजना तयार गरिएको थियो । त्यस कार्ययोजनामा शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी, कृषि, सहकारिता, वन र कानुनी क्षेत्रहरू निर्धारण गरी महिला वर्गको विकासका लागि नीतिगत उद्देश्यसहित कदमहरू तय गरिएको पाइन्छ ।

अन्तर्राष्ट्रिय नारी दशकमा नै नेपालले छैठौँ पञ्चवर्षीय योजना (२०३७-४२) मा शिक्षा, साक्षरता, स्वास्थ्य, परिवार नियोजनजस्ता कार्यक्रमहरूमा महिला वर्गको सहभागिता गराई उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने नीति अपनाएको थियो ।

सातौँ योजना (२०४२-४७) मा पनि उल्लिखित कार्यक्रमबाट महिलाको उत्पादकत्व र क्षमता बढाउनुका साथै उनीहरूलाई विकास प्रक्रियामा पुरुषसह सक्रिय रूपमा सहभागी बनाउने नीति अवलम्बन गरिएको

पाइन्छ भने आठौँ योजना (२०४९-५४) मा महिलाहरूलाई विकासको मूलप्रवाहमा समाहित गर्ने र उनीहरूको सामाजिक, आर्थिक उत्थान गर्ने कार्यनीतिहरू निर्धारण गरिएको देखिन्छ ।

ती योजनाहरूमा महिला वर्गको विकासका लागि विभिन्न नीति तय गरी कार्यक्रमहरूको थालनी भए तापनि महिला विकासलाई कल्याणकारी कोणबाट नै हेरियो । आठौँ योजनाको विकास नीतिमा महिला सरोकारलाई विकासको मूलप्रवाहमा समाहित गर्ने उल्लेख भएको भए तापनि त्यसरी क्षेत्रगत विकास नीतिहरू बनेनन्, महिला विकास नीति र क्षेत्रगत विकास नीति आ-आफ्नै ढङ्गले बने ।

नवौँ योजना (२०५४-५९) मा लैङ्गिक समानता र महिला सशक्तीकरणका कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरिएको देखिन्छ । महिला वर्गलाई विकासको मूलप्रवाहमा समाहित गराउन कल्याणकारी दृष्टिकोण उपर्युक्त नभई लैङ्गिक समता तथा सशक्तीकरण अनिवार्य भएको तथ्य नवौँ योजनामा मान्य भइसकेको पाइन्छ ।

लैङ्गिक मुद्दाले दशौँ योजना (२०५९-६४) मा थप महत्व पायो । दशौँ योजनाको रणनीति गरिवी निवारण थियो भने लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण एवं महिला सशक्तीकरण त्यसका अभिन्न पक्ष थिए ।

दोस्रो जनआन्दोलनको सफलतापछि तीन वर्षको अन्तरिम अवधि (२०६४।६५-२०६६।६७) का लागि तर्जुमा गरिएको तीन वर्षीय अन्तरिम योजनाले राज्य संरचनामा महिलाको प्रतिनिधित्व र समस्त विकास प्रकृयाको लैङ्गिकीकरणमा जोड दिएको देखिन्छ ।

महिला सशक्तीकरणका पहलकदमीमा परिच्छेद १ मा उल्लिखित विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय एवं क्षेत्रीय महासन्धिहरूमा नेपाल पक्ष हुनुलाई पनि लिन सकिन्छ । अन्तर्राष्ट्रिय सहमति कार्यान्वयन गर्न बनेका राष्ट्रिय कार्ययोजना पनि त्यत्तिकै उल्लेखनीय छन् ।

२.२.२ त्रिवर्षीय योजनाका उल्लेखनीय पक्ष

तीन वर्षीय अन्तरिम योजना २०६७ असारमा पूरा भइसके पछि २०६७ श्रावणदेखि नयाँ योजना कार्यान्वयनमा ल्याउन आगामी तीन वर्षका लागि त्रिवर्षीय योजना (२०६७।६८-२०६९।७०) को आधार-पत्र तयार गरिएको छ ।

योजनाले दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति र प्राथमिकताका क्षेत्रहरू र क्षेत्रगत उद्देश्य, रणनीति र कार्यनीति निर्धारण गरेको छ ।

दीर्घकालीन सोच

आगामी दुई दशकभित्र नेपाललाई अति कम विकसित राष्ट्रबाट विकासशील राष्ट्रमा रूपान्तरण गरीक्रमशः समृद्ध, शान्त, न्यायपूर्ण नेपाल बनाउने यस योजनाको दीर्घकालीन सोच रहेको छ । यस अवस्थामा नेपालमा उच्च आर्थिक वृद्धि हासिल भई गरिवीको रेखामुनि रहेका जनता न्यून रूपमा रहने छन् र नेपाल एक समृद्ध आधुनिक राष्ट्रको रूपमा विकास भएको अवस्थामा हुनेछ । देशका सबै क्षेत्रमा शान्ति र सुशासन कायम भएको अवस्था हुनेछ । सबै नेपालीहरूले आफ्नो भविष्य सुनिश्चित गर्नका लागि समान अवसर उपयोग गरेको अवस्था हुनेछ । समाजमा कानुनी, सामाजिक, साँस्कृतिक, भाषिक, धार्मिक, आर्थिक, जातीय, लैङ्गिक, शारीरिक र भौगोलिक समेतका सबै प्रकारका विभेद र असमानता अन्त्य भएको अवस्था हुनेछ ।

लक्ष्य

सन् २०१५ सम्ममा सहस्राब्दी विकास लक्ष्यहरू प्राप्त गर्न सम्मानजनक र लाभजन्य रोजगारी सिर्जना गर्ने, आर्थिक असमानता घटाउने, क्षेत्रीय सन्तुलन हासिल गर्ने र सामाजिक वञ्चितिकरणलाई हटाउँदै आम नेपालीको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने र दिगो आर्थिक वृद्धिमार्फत् गरिवीलाई २१ प्रतिशतमा पुऱ्याउने लक्ष्य रहेको छ ।

उद्देश्य

रोजगारी-केन्द्रित, समावेशी तथा समन्यायिक आर्थिक वृद्धि गरी गरिबी निवारण र दिगो शान्ति स्थापनामा सघाउ पुऱ्याउँदै आम जनताको जीवनमा परिवर्तनको प्रत्यक्ष अनुभूति दिलाउनु यस योजनाको प्रमुख उद्देश्य हुनेछ ।

रणनीति

यस योजनाले समष्टिगत रणनीतिमा रोजगारी-केन्द्रित फराकिलो आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने, भावी सङ्घीय प्रदेशहरू र क्षेत्रीय सन्तुलनलाई समेत ध्यानमा राख्दै विकासका पूर्वाधारहरू सिर्जना गर्ने, समावेशी तथा समन्यायिक विकास गर्ने, मुलुकको आर्थिक, सामाजिक रूपान्तरणलाई सघाउ पुऱ्याउने र सुशासन एवं सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउने र व्यापारलाई मूलप्रवाहीकरण गर्ने समेतका निम्न रणनीतिहरू अधि सारेको छ ।

१. सरकारी, निजी र सामुदायिक/सहकारी सबै क्षेत्रको संयुक्त प्रयासमा रोजगारीमूलक तथा गरिबी निवारणउन्मुख दिगो र फराकिलो आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने ।

देशमा बढ्दो जनसङ्ख्याका निम्ति आन्तरिक र बाह्य रोजगारीका अवसरहरू सिर्जना गर्ने र विद्यमान गरिबीको रेखामुनि रहेका जनताको जीवनस्तर उठाउनका लागि यस योजनामा अर्थतन्त्रका सबै क्षेत्रमा सरकारी, निजी र सामुदायिक/सहकारी सबै क्षेत्रको संयुक्त प्रयासमा रोजगारी अभिवृद्धि गर्ने कार्यलाई जोड दिइनेछ भने बढी रोजगारी प्रदान गर्ने क्षेत्रको विकासलाई प्राथमिकता दिएर आर्थिक वृद्धिदरलाई दिगो, फराकिलो एवं गरिबी निवारण उन्मुख बनाइने छ । आर्थिक वृद्धि हासिल गर्नका लागि प्रमुखक्षेत्रको रूपमा कृषि, पर्यटन, उद्योग र व्यापार क्षेत्रहरूलाई लिइनेछ ।

२. देशको भावी सङ्घीयस्वरूपलाई टेवा पुऱ्याउने र प्रादेशिक आर्थिक वृद्धि समेतलाई सहयोग पुग्ने गरी भौतिक पूर्वाधार तयार गर्ने ।

देशमा विद्यमान केन्द्रकृत एकात्मक शासन व्यवस्थालाई परिवर्तन गरी सङ्घीय स्वरूपको विकेन्द्रित शासन व्यवस्था अपनाउने निर्णय भइसकेकोले सो कुरासमेतलाई ध्यानमा राखी भौतिक पूर्वाधारहरू विकास गर्दा संभावित प्रदेशहरूको आर्थिक वृद्धिलाई समेत टेवा पुऱ्याउने र क्षेत्रीय सन्तुलनको अभिवृद्धि गर्ने ।

३. दिगो शान्ति हासिल गर्न समावेशी तथा समन्यायिक विकासलाई जोड दिने ।

समाजमा विद्यमान विभेदपूर्ण स्थितिबाट देशका विभिन्न क्षेत्रमा पछाडी परेका/पारिएका वर्ग, समुदाय, दलित, मधेसी, आदिवासी जनजाति, महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति एवं विकट भौगोलिक क्षेत्र र विपन्न वर्गसमेतका जनताको जीवनस्तर उठाउन समावेशी तथा समन्यायिक विकास रणनीति अपनाइनेछ । यसरी समावेशी तथा समन्यायिक विकासलाई जोड दिएर आर्थिक हिसाबले दिगो शान्ति हासिल गर्नमा योगदान दिने र शान्ति स्थापनाको माध्यमबाट मुलुकमा लगानीका लागि आवश्यक वातावरण सिर्जना गर्ने रणनीति लिइनेछ ।

४. आर्थिक, सामाजिक सेवा सुदृढ गरी राज्यको आर्थिक, सामाजिक रूपान्तरणमा सघाउ पुऱ्याउने ।

सरकारी, निजी, सहकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट देशका जनताहरूलाई पुऱ्याउनुपर्ने आर्थिक तथा सामाजिक सेवा सुदृढ गर्ने र विद्यमान आर्थिक, सामाजिक अवस्थालाई रूपान्तरण गर्दै विकासको गतिलाई तीव्र बनाउने रणनीति लिइनेछ ।

५. सुशासनको प्रत्याभूति गरेर सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी तुल्याउँदै विकास कार्यलाई नतिजामुखी बनाउने ।

देशमा सुशासनको प्रत्याभूति गर्न कानुनी राज्यको मूल्य, मान्यता स्थापना गर्दै जनसहभागिता, पारदर्शिता, जवाफदेहीपन र भ्रष्टाचारमुक्त अवस्थाको सिर्जना गर्न जोड दिनुका साथै सरकार र निजी क्षेत्रबाट जनतालाई पुऱ्याइएको सेवाको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गरी विकासलाई परिणाममुखी/नतिजामुखी बनाउने रणनीति लिइनेछ ।

६. निजी तथा सामुदायिक/सहकारी क्षेत्रको विकास र औद्योगिकीकरण, व्यापार तथा सेवा क्षेत्रलाई राष्ट्रिय विकासको प्रयासमा मूलप्रवाहीकरण गरी आर्थिक वृद्धि र स्थायित्व सुदृढ गर्ने ।

देशमा निजी तथा सामुदायिक/सहकारी क्षेत्रको विकासलाई विशेष ध्यान दिइनेछ र यी क्षेत्रहरूको सहयोगबाट औद्योगिकीकरण तथा व्यापार र सेवा क्षेत्रलाई राष्ट्रिय विकासको प्रयासमा मूलप्रवाहीकरण गरिनेछ । त्यस्तै, तुलनात्मक लाभ भएका निर्यातयोग्य वस्तु तथा सेवाहरूको विकास गरी द्विपक्षीय, क्षेत्रीय तथा बहुपक्षीय व्यापार प्रणालीबाट सिर्जित अवसरहरूको अधिकतम उपयोग गर्दै व्यापार घाटा न्यूनीकरण गरिनेछ । यसका लागि औद्योगिकीकरण गर्ने, आन्तरिक र बाह्य स्रोतहरूको उच्चतम परिचालन र उपयोग गर्ने, निजी, सामुदायिक र सहकारी क्षेत्रको विकास गर्ने र निजी, सामुदायिक, सहकारी र सरकारी क्षेत्रको साभेदारीमा निर्यातयोग्य वस्तु एवं सेवाहरूको प्रवर्द्धन गर्ने कार्य गरिनेछ ।

प्राथमिकताका क्षेत्र

योजनाले निम्नलिखित प्राथमिकताका क्षेत्रहरूको पहिचान गरेको छ :

१. आर्थिक विकासलाई दिगो, फराकिलो र गरिबी निवारणोन्मुख बनाउन भावी सङ्घीय गणतान्त्रिक राज्य संरचनासमेतलाई ध्यानमा राखेर भौतिक तथा सामाजिक पूर्वाधारहरूको सन्तुलित विकासमा जोड दिइनेछ ;
२. कृषि क्षेत्रको विकासलाई प्राथमिकता दिँदै पर्यटन, उद्योग र निर्यात व्यापारलाई महत्व दिई रोजगारी सिर्जना र आर्थिक वृद्धि गर्न प्राथमिकता दिइनेछ;
३. राष्ट्रका सबै संरचना, क्षेत्र र प्रक्रियाहरूमा उपेक्षित समुदाय, क्षेत्र र लिङ्गको समावेशीकरण गरी विकासमा टेवा पुर्‍याउन लगानी बढाइनेछ;
४. मानवीय जीवनयापनको निमित्त अत्यावश्यक सेवा (खानेपानी, उर्जा/विद्युत्, सडक, सञ्चार, खाद्य सुरक्षा, औषधोपचार, शिक्षा) को उपलब्धता र निरन्तरतालाई सुनिश्चित गर्न यी क्षेत्रहरूमा आवश्यक लगानी अभिवृद्धि गरिनेछ;
५. सुशासनको अभिवृद्धि गरी जनतालाई पुर्‍याउने सेवा, सुविधा गुणस्तरयुक्त बनाई सुपथ मूल्यमा समयमै उपलब्ध गराउन जोड दिइनेछ;
६. वातावरण संरक्षण गरी जलवायु परिवर्तनबाट पर्ने असर न्यून गर्न र अवसरहरूको उपभोगमा ध्यान दिइनेछ र
७. राष्ट्रिय स्तरमा प्राथमिकताप्राप्त महत्वपूर्ण र आम जनतालाई प्रत्यक्ष राहत दिने कार्यक्रम र आयोजनाहरूलाई उच्च प्राथमिकता दिइनेछ ।

प्रमुख परिमाणात्मक लक्ष्य

देशको आर्थिक, सामाजिक तथा पूर्वाधार विकाससम्बन्धी प्रमुख सूचकहरूको परिमाणात्मक लक्ष्य देहायबमोजिम हुने अनुमान गरिएको छ ।

क्र.स.	सूचक	आ.व. २०६६/६७ सम्मको स्थिति	त्रिवर्षीय योजनाको लक्ष्य
१	आर्थिक वृद्धिदर (प्रतिशत)	४.४*	५.५
	कृषि क्षेत्रको वृद्धिदर (प्रतिशत)	३.३	३.९
	गैरकृषि क्षेत्रको वृद्धिदर (प्रतिशत)	५.१	६.४
२	गरिबीको रेखामुनि रहेको जनसङ्ख्या (प्रतिशत)	२५.४	२१
३	रोजगारी वृद्धिदर	३.०	३.६
४	स्वास्थ्यकर्मीबाट प्रसूति गराउने महिला (प्रतिशत)	२९	६०

क्र.स.	सूचक	आ.व. २०६६/६७ सम्मको स्थिति	त्रिवर्षीय योजनाको लक्ष्य
५	परिवार नियोजन साधन प्रयोगकर्ता (प्रतिशत)	५०	५६
६	कुल प्रजननदर (१५-४९ वर्षको महिला)	२.९	२.६
७	मातृमृत्युदर (प्रतिलाख)	२२९	१७०
८	नवजात शिशु मृत्युदर (प्रतिहजार जीवित जन्ममा)	२०	१६
९	शिशु मृत्युदर (प्रतिहजार जीवित जन्ममा)	४१	३६
१०	बाल मृत्युदर (प्रतिहजार जीवित जन्ममा)	५०	४०
११	खानेपानी सेवा पुगेको जनसङ्ख्या (प्रतिशतमा)	८०	८५
१२	सरसफाई सुविधा पुगेको जनसङ्ख्या (प्रतिशतमा)	४३	६०
१३	प्राथमिक तहमा खुद भर्नादर (प्रतिशतमा)	९३.७	९८
१४	सडक यातायात जोडिएको जिल्ला सदरमुकाम (सङ्ख्या)	७१	७५
१५	टेलिफोन, मोबाइलसमेत (प्रतिसय घनत्वमा)	२७	५५
१६	विद्युत् उत्पादन (जडित क्षमता) (मेगावाट)	६९१	९७२
१७	विद्युत्मा पहुँचप्राप्त जनसङ्ख्या (प्रतिशतमा)	५६.१	६५
१८	सिँचाई (हेक्टर)	१२२७०००	१४२५७२५
१९	वन-जङ्गलले ढाकेको क्षेत्र (प्रतिशतमा)	३९.६	४०
२०	सडक यातायातको कुल लम्बाई (कि.मी.)**	१९४४७	२०१२२

* तीन वर्षीय अन्तरिम योजना (२०६३/६४-२०६६/६७) को औसत वार्षिक वृद्धिदर ।

** ग्रामीण सडकवाहेक

ख) लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण तथा महिला सशक्तीकरण

उद्देश्य

- सबै महिलाहरूको सामाजिक, आर्थिक तथा राजनीतिक सशक्तीकरण गर्दै दिगो शान्ति एवं विकासमा महिलाहरूको भूमिकालाई सशक्त बनाउने ।
- महिलाविरुद्धका विभिन्न प्रकारका लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा एवं विभेदको अन्त गर्ने ।

रणनीति

- विकास प्रक्रिया, सेवा प्रवाह र शासकीय प्रणालीका सबै क्षेत्रमा लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणलाई सुदृढ गर्ने ।
- लैङ्गिक बजेट प्रणालीलाई सुदृढ गर्दै स्थानीय स्तरसम्म विस्तार गर्ने ।
- महिलाविरुद्धका विभिन्न किसिमका हिंसा र विभेद रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि अभियानको रूपमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- ग्रामीण क्षेत्रका सीमान्तकृत महिलाहरूको क्षमता अभिवृद्धि एवं जीवनस्तर सुधारका लागि लक्षित संरक्षणात्मक, सेवामूलक तथा सशक्तीकरणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।
- द्वन्द्व समाधान र शान्ति स्थापना गर्ने कार्यमा महिलाहरूको सार्थक सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।

कार्यनीति

- महिलाहरूको राजनीतिक, आर्थिक तथा सामाजिक अधिकारहरूको संरक्षण, प्रवर्द्धन तथा प्रचलनमा हालसम्म भएका उपलब्धिहरूलाई सुदृढीकरण गर्दै राज्यको संरचनामा महिला प्रतिनिधित्व ३३ प्रतिशतमाथि पुर्याइनेछ ।
- महिला सशक्तीकरण, क्षमता अभिवृद्धि, क्षेत्रगत लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण र समावेशीकरणलाई अभियानका रूपमा अघि बढाइनेछ ।

- १.३ लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण तथा महिला सशक्तीकरणको क्षेत्रमा क्रियाशील संस्थाहरू तथा जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि तथा सशक्तीकरण गरिनेछ ।
- १.४ लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण र सशक्तीकरणको क्षेत्रमा क्रियाशील सरकारी, गैरसरकारी, निजी तथा सामुदायिक क्षेत्र र दातृ-समुदायबीचको सहकार्यलाई अझ प्रभावकारी एवं प्रगाढ बनाइनेछ ।
- १.५ समष्टिगत आर्थिक ढाँचा, समग्र लेखा र तथ्याङ्क प्रणालीलाई लैङ्गिक-मैत्री बनाउनुका साथै समय तथा श्रम बचत गर्ने प्रकारका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- २.१ आयोजनाहरूलाई बढीभन्दा बढी रोजगारीमूलक र लैङ्गिक दृष्टिले सम्बेदनशील बनाउन आयोजना तर्जुमाको क्रममा 'Gender Impact Assessment' गर्ने परिपाटी अवलम्बन गरिनेछ ।
- २.२ लैङ्गिक बजेट प्रणालीलाई सबै क्षेत्रगत कार्यक्रम तर्जुमा प्रक्रियामा बढी प्रभावकारी, सार्थक र संस्थागत बनाउँदै स्थानीय स्तरसम्म विस्तार गरिनेछ ।
- ३.१ महिलाका विरुद्ध हुने विभिन्न प्रकारका लैङ्गिक हिंसा तथा विभेदहरूको रोकथाम एवं नियन्त्रणका लागि कानुनी उपचार, सामाजिक संरक्षण र सामुदायिक अग्रसरतालाई प्रोत्साहन गर्दै लैङ्गिक हिंसा सम्बोधन प्रणालीको विकास गरिनेछ ।
- ३.२ मानव ओसारपसार तथा बेचबिखनविरुद्धमा विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूले सञ्चालन गरिरहेका निरोधात्मक, संरक्षणात्मक तथा उपचारात्मक प्रयासहरू बीच समन्वय गर्ने र पीडितहरूको राहत तथा पुनःस्थापनका लागि आकस्मिक कोषको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ३.३ नेपालका विभिन्न भाग विशेष गरी तराई-मधेश क्षेत्रमा दाइजो प्रथालगायत सामाजिक कुरीतिजन्य हिंसा नियन्त्रणका लागि सामाजिक तथा कानुनी सचेतना कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछन् ।
- ४.१ महिलाहरूको रोजगारी सामर्थ्यमा वृद्धि गर्न उद्यमशीलता एवं सीपमूलक तालिम कार्यक्रममा महिला सहभागिता अभिवृद्धि गर्नुका साथै लघु ऋण एवं उत्पादन तथा बजार प्रवर्द्धनका लागि उपयुक्त लक्षित कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- ४.२ स्रोत र साधनमा महिलाहरूको पहुँच एवं प्रभाव बढाउन विशेष जोड दिइनेछ ।
- ४.३ पिछ्छाडिएका, सीमान्तकृत एवं विभिन्न कारणले वञ्चितताको कारणले परेका जातजाति, क्षेत्र एवं समुदायका महिलाहरू विशेष गरी बादी, देवकी, कमलरी, कमैया समुदायका महिलाहरूका लागि लक्षित कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछन् ।
- ४.४ एकल महिलाको सशक्तीकरणका लागि रोजगारी र सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ ।
- ४.५ निजी क्षेत्र र गैरसरकारी क्षेत्रसँग सहकार्य गरी ती क्षेत्रको नेतृत्व पडिक्तीमा महिला उपस्थिति र भूमिकालाई सुदृढ गरिनेछ ।
- ४.६ महिला विकास कार्यक्रमलाई सबै गाविसहरूमा विस्तार गरी ग्रामीण क्षेत्रका विपन्न तथा अति विपन्न महिलाहरू र विद्यालयविमुख किशोरीहरूलाई लक्षित गरी विशेष कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछन् ।
- ५.१ महिलाहरूको सामाजिक, आर्थिक तथा राजनीतिक सशक्तीकरण गर्दै दिगो शान्ति र विकासमा महिलाहरूको भूमिकालाई सक्षम र सशक्त बनाइनेछ ।

अपेक्षित प्रतिफल

१. लैङ्गिक विकास सूचकाङ्क र लैङ्गिक सशक्तीकरण माप क्रमशः ०.५९२ र ०.५४९ पुगेको हुनेछ ।
२. राज्य संयन्त्रमा महिला प्रतिनिधित्व ३३ प्रतिशतभन्दा माथि पुगेको हुनेछ ।
३. महिलाविरुद्धको हिंसामा न्यूनीकरण भएको हुनेछ ।
४. लैङ्गिक सम्बेदनशील (Gender-sensitive) बजेट विनियोजनको अनुपात ३३ प्रतिशत पुगेको हुनेछ ।
५. महिला विकास कार्यक्रम सबै गाविसमा पुगेको हुनेछ ।

२.२.३ अन्तरिम संविधानका प्रावधान

नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को प्रस्तावनामा ... देशमा विद्यमान ... लैङ्गिक समस्याहरूलाई समाधान गर्न राज्यको अग्रगामी पुनरसंरचना गर्ने सङ्कल्प गर्दै भन्ने शब्दहरूमा लैङ्गिक समानता प्राप्तिको राष्ट्रिय आकांक्षा प्रतिबिम्बित भएको छ । लैङ्गिक समानता र महिला सशक्तीकरणका पक्षमा संविधानमा विशेषतः भएका प्रावधानलाई निम्न तीनवटा शीर्षकअन्तर्गत राख्न सकिन्छ :

- क. महिलाको मौलिक हक
- ख. समानताको प्रत्याभूति
- ग. सकारात्मक प्रावधान ।

क. महिलाको मौलिक हक

धारा २० ले महिलाका निम्न चारवटा हक प्रत्याभूत गरेको छ :

- (१) महिला भएकै कारणबाट कुनै पनि किसिमको भेदभाव गरिनेछैन;
- (२) प्रत्येक महिलालाई प्रजनन स्वास्थ्य तथा प्रजननसम्बन्धी हक हुनेछ;
- (३) कुनै पनि महिलाविरुद्ध शारीरिक, मानसिक वा अन्य कुनै किसिमको हिंसाजन्य कार्य गरिनेछैन र त्यस्तो कार्य कानूनद्वारा दण्डनीय हुनेछ र
- (४) पैतृक सम्पत्तिमा छोरा र छोरीलाई समान हक हुनेछ ।

ख. समानताको प्रत्याभूति

विभिन्न रूपमा लैङ्गिक असमानताको अवस्था रहेका वा रहन सक्ने क्षेत्रमा समानताको प्रत्याभूति संविधानले दिएको पाइन्छ । जस्तै-

- (१) **नागरिकताको प्राप्तिमा** : कुनै व्यक्तिको जन्म हुँदाका बखत निजको बाबु वा आमा नेपाली नागरिक रहेछ भने त्यस्तो व्यक्ति वंशजको आधारमा नेपालको नागरिक ठहर्ने (धारा ८(२));
- (२) **कानूनको प्रयोगमा** : सामान्य कानूनको प्रयोगमा कुनै पनि नागरिकमाथि ... लिङ्ग ... को आधारमा भेदभाव नगरिने (धारा १३(२) र
- (३) **पारिश्रमिक वा सामाजिक सुरक्षामा** : समान कामका लागि महिला र पुरुषका बीच पारिश्रमिक तथा सामाजिक सुरक्षामा भेदभाव नगरिने (धारा १३(४) ।

ग. सकारात्मक प्रावधान

महिला सशक्तीकरणका लागि संविधानमा प्राथमिकता तथा सकारात्मक कार्यका विभिन्न व्यवस्था गरिएको पाइन्छ । जस्तै-

ग-१) राज्यको दायित्व, निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरूमा विशेष व्यवस्था

धारा ३३ मा लैङ्गिक भेदभावको अन्त्य एवं राज्य संरचनामा महिलाको समानुपातिक सहभागिताको सुनिश्चितता राज्यको दायित्व मानिएको छ, धारा ३४ मा लैङ्गिक रूपमा आर्थिक शोषण हुन नपाउने व्यवस्थालाई राज्यका निर्देशक सिद्धान्तमा लिइएको छ र धारा ३५ मा सामान्य एवं विशेष अवस्थाका महिलालाई लक्षित गरी सहभागिता, सकारात्मक विभेद तथा सामाजिक सुरक्षाको व्यवस्था गर्ने नीति राज्यको हुने उल्लिखित छ ।

धारा ३३(घ) : ... लैङ्गिक ... भेदभावको अन्त्य गर्दै महिला ... लगायतका समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न राज्यको वर्तमान केन्द्रकृत र एकात्मक ढाँचाको अन्त्य गरी राज्यको समावेशी, लोकतान्त्रिक र अग्रगामी पुनरसंरचना गर्ने ।

धारा ३३(घ१) : मुलुकको राज्य संरचनाका सबै अङ्गहरूमा ... महिला ... लाई समानुपातिक समावेशीको आधारमा सहभागी गराउने ।

धारा ३४(४) : ... कुनै पनि ... लिङ्ग ... उपर आर्थिक शोषण हुन नपाउने व्यवस्था गरी आर्थिक असमानता हटाउँदै ... राष्ट्रिय अर्थतन्त्रलाई स्वतन्त्र, आत्मनिर्भर एवं उन्नतिशील गराउनु राज्यको मूलभूत आर्थिक उद्देश्य हुनेछ ।

धारा ३५(ट) : महिला वर्गको शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगारीको विशेष व्यवस्था गरी राष्ट्रिय विकासमा अधिकाधिक सहभागी बनाउने नीति राज्यले अवलम्बन गर्नेछ ।

धारा ३५(६) : राज्यले एकल महिला ... को संरक्षण र उन्नतिका लागि सामाजिक सुरक्षाको विशेष व्यवस्था गर्ने नीति अवलम्बन गर्नेछ ।

धारा ३५(१४) : राज्यले महिला ... का लागि सकारात्मक विभेदका आधारमा विशेष व्यवस्था गर्ने नीति अवलम्बन गर्नेछ ।

धारा ३५(१७) : ... अशक्त महिला ... लाई कानूनमा व्यवस्था गरी भत्ता दिने नीति राज्यले अवलम्बन गर्नेछ ।

ग-२) संविधान सभा, राजनीतिक दल तथा राष्ट्रिय महिला आयोगमा प्रतिनिधित्व

महिला प्रतिनिधित्वतर्फका संवैधानिक व्यवस्था निम्नानुसार छन् :

धारा ६३(४) : ... [संविधान सभाका लागि पहिलो हुने निर्वाचित हुने निर्वाचन प्रणालीतर्फ] राजनैतिक दलहरूले उम्मेदवार चयन गर्दा समावेशी सिद्धान्तलाई ध्यान दिनुपर्नेछ र ... [समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीतर्फ] राजनैतिक दलहरूले उम्मेदवारहरूको सूचीकृत गर्दा महिला ... समेतको कानूनमा व्यवस्था भएबमोजिम समानुपातिक प्रतिनिधित्व गराउनुपर्नेछ ।

धारा ६३(५) : ... महिलाको हकमा ... समानुपातिक प्रतिनिधित्वमा हुने सङ्ख्यामा ... [पहिलो हुने निर्वाचित हुने निर्वाचन प्रणालीतर्फ] दिइने उम्मेदवारीको सङ्ख्या जोडेर कुल सङ्ख्यामा न्यूनतम एक-तिहाइ उम्मेदवारी दिनुपर्नेछ ।

धारा १३१(२) : राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको अध्यक्ष र सदस्यको नियुक्ति गर्दा महिलासहित विविधता कायम गर्नुपर्नेछ ।

धारा १४२(३) : [निर्वाचन आयोगमा राजनैतिक दल] ... दर्ताका लागि निवेदन दिँदा ... [राजनैतिक दलका] विभिन्न स्तरका कार्यकारिणी समितिमा महिला ... लगायतका सदस्यहरू समेत रहने समावेशी व्यवस्था गरिएको हुनुपर्ने शर्त पूरा गरेको हुनुपर्दछ ।

धारा १४२(४) : कुनै राजनैतिक दलको सदस्यता प्राप्त गर्न केवल ... लिङ्गको आधारमा नेपाली नागरिकउपर भेदभावपूर्ण बन्देज लगाइएको ... रहेछ भने निर्वाचन आयोगले त्यस्तो सङ्गठन वा दललाई दर्ता गर्नेछैन ।

ग-३) सकारात्मक प्रयासको मान्यता

धारा १३(३) को ... महिला ... को संरक्षण, सशक्तीकरण वा विकासका लागि कानूनद्वारा विशेष व्यवस्था गर्न [समानताको हकले] रोक लगाएको नमानिने प्रतिबन्धात्मक व्यवस्था ।

ग-४) सामाजिक न्याय र सुरक्षा

१) आर्थिक, सामाजिक वा शैक्षिक दृष्टिले पछि परेका महिला ... लाई समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तको आधारमा राज्यको संरचनामा सहभागी हुने हक (धारा २१)

२) महिला ... लाई कानूनमा व्यवस्था भएबमोजिम सामाजिक सुरक्षाको हक (धारा १८(२) ।

ग-५) आयोगको गठन

धारा १५४ को नेपाल सरकारले महिला ... को हक, हितको संरक्षण र प्रवर्धन गर्न आवश्यक आयोगहरू गठन गर्न सक्ने व्यवस्था ।

२.३ संस्थागत व्यवस्था

अघिदेखि नै नेपाल सरकारले महिला विकास नीति कार्यान्वयन गर्न केही मन्त्रालय तथा आयोगअन्तर्गत महिला विकास एकाइहरू स्थापना गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको हो, जसलाई निम्नानुसार उल्लेख गर्न सकिन्छ :

- शिक्षा तथा समाजकल्याण मन्त्रालयमा २०२९ साल (सन् १९७२) मा महिला शिक्षा परियोजना एकाइको स्थापना र पछि २०५० साल (सन् १९९३) मा शाखामा परिणत
- स्थानीय विकास मन्त्रालयमा २०३८ साल (सन् १९८१) मा महिला विकास शाखाको स्थापना र पछि महाशाखामा परिणत
- श्रम मन्त्रालयमा २०४४ साल (सन् १९८७) मा महाशाखा स्थापना
- कृषि मन्त्रालयमा २०४९ साल (सन् १९९२) मा महाशाखा स्थापना
- जल तथा शक्ति आयोगको सचिवालय, जलस्रोत मन्त्रालयमा २०५० साल (सन् १९९३) मा एकाइ स्थापना
- राष्ट्रिय योजना आयोगमा २०५० साल (सन् १९९३) मा शाखा स्थापना
- महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालय (तत्कालीन महिला तथा समाजकल्याण मन्त्रालय) को २०५२ सालमा स्थापना
- प्रधानमन्त्रीको अध्यक्षतामा २०५२ साल फागुन २३ गते राष्ट्रिय महिला तथा बाल विकास परिषद् गठन
- स्थानीय विकास मन्त्रालयअन्तर्गतको महिला विकास महाशाखा २०५७ सालमा महिला विकास विभागको रूपमा स्थापना
- राष्ट्रिय महिला आयोगको २०५८ सालमा गठन
- आर्थिक वर्ष २०५७/५८ सम्ममा अधिराज्यका ७५ वटै जिल्लामा महिला विकास शाखाको विस्तार
- जिल्लास्थित महिला विकास शाखा महिला विकास कार्यालयमा २०६१ सालमा परिणत तथा २०६७ सालमा पुनः महिला तथा बालबालिका कार्यालयको रूपमा परिणत
- छुट्टै एकाइ स्थापना नभए तापनि स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय, वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय र उद्योग मन्त्रालयबाट महिला विकाससम्बन्धी आयोजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन
- प्रत्येक मन्त्रालयमा हालसालै लैङ्गिक सम्पर्क-बिन्दुको व्यवस्था ।

महिला विकास कार्यक्रमलाई नेपाल सरकारले राष्ट्रिय प्राथमिकताप्राप्त कार्यक्रमका रूपमा सञ्चालन गर्दै आएको छ ।

महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालय र अन्तर्गतको संस्थागत संरचना निम्नबमोजिम छ :

(क) महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालय

महिला, बाल, वृद्ध र अनाथहरूको सशक्तीकरण एवं कल्याणसम्बन्धी कार्य गर्न आवश्यक राष्ट्रिय नीति, योजना र कार्यक्रम तयार गरी सम्बन्धित सबै निकायसँग समन्वय राखी कार्यान्वयन गराउने मुख्य कार्यजिम्मेवारीसहित तत्कालीन शिक्षा तथा समाजकल्याण मन्त्रालयमा रहेको समाजकल्याणको कार्यक्षेत्रसमेत सम्पादन गर्ने गरी वि.सं. २०५२ साल असोज ६ गते महिला तथा समाजकल्याण मन्त्रालयको स्थापना भएको हो । वि.सं. २०५७ मा बालबालिका थप भई मन्त्रालयको नाम महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालय रहेको छ । मन्त्रालयअन्तर्गत निम्न निकायहरू पर्दछन् :

- महिला तथा बालबालिका विभाग र ७५ वटै जिल्लामा महिला तथा बालबालिका कार्यालयहरू,
- विराटनगर, राजविराज, वीरगञ्ज र बुटवल गरी ४ स्थानमा ४ वटा बालकल्याण गृहहरू र
- पशुपति वृद्धाश्रम ।

साथै समाजकल्याण परिषद् तथा राष्ट्रिय महिला आयोगको सम्पर्क निकायको रूपमा समेत मन्त्रालय रही आएको छ ।

कार्यक्षेत्र

मन्त्रालयले सम्पादन गर्नुपर्ने मुख्य कार्यहरू निम्नबमोजिम छन् :

१. महिला, बालबालिका, समाजकल्याणसम्बन्धी नीति, योजना, कार्यक्रम तर्जुमा एवं कार्यान्वयनसम्बन्धी;
२. महिला बालबालिका, समाजकल्याणसम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान, सर्भेक्षण, तालिम र राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गोष्ठी, सेमिनार र सम्मेलनसम्बन्धी;
३. महिला, बालबालिका, समाजकल्याण सम्बन्धमा राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूसँग सम्पर्क र समन्वयसम्बन्धी;
४. अनाथ बालबालिका, असहाय महिला, वृद्ध-वृद्धा, अपाङ्गका साथै अशक्तहरूको संरक्षण र सम्बर्द्धनसम्बन्धी;
५. बालबालिका कल्याणसम्बन्धी;
६. समाजकल्याण परिषदसम्बन्धी;
७. महिला कल्याण तथा सीप विकाससम्बन्धी;
८. समाजकल्याण केन्द्रहरू सम्बन्धी;
९. बालमन्दिरहरू सम्बन्धी;
१०. युवालयहरूको सञ्चालन र युवालयसम्बन्धी राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय सम्पर्क र समन्वयसम्बन्धी;
११. सरकारी तथा गैरसरकारी सङ्घ/संस्थाहरूद्वारा कार्यान्वयन गरिएका महिला, बालबालिका, समाजकल्याणसम्बन्धी कार्यक्रमहरूको नियमित तथा आवधिक मूल्याङ्कन र समीक्षासम्बन्धी र
१२. धर्मपुत्र र धर्मपुत्री लिनेदिने विषयसम्बन्धी ।

(ख) राष्ट्रिय महिला आयोग

महिलाको हक, हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन गरी विकासको मूलप्रवाहमा महिलालाई प्रभावकारी रूपमा समाहित गर्न र महिला अधिकार एवं लैङ्गिक न्याय कायम गर्ने अभिप्रायले प्रतिनिधि सभाबाट राष्ट्रिय महिला आयोग ऐन पारित भै २०६३ पुस ३० गतेबाट लागू भएको छ । ऐनमा आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकारसम्बन्धी व्यवस्था निम्नानुसार छ :

- (१) महिलाको हक, हितसँग सरोकार राख्ने राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरी कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकारसमक्ष पेस गर्ने;
- (२) महिलाको हक, हितसँग सम्बन्धित प्रचलित कानूनको पालना भए वा नभएको वा नेपाल पक्ष भएको अन्तर्राष्ट्रिय सन्धिअन्तर्गतको दायित्व कार्यान्वयन भए वा नभएको विषयमा अनुगमन गरी पालना वा कार्यान्वयन नभएको भए सोको पालना वा कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकारसमक्ष सुझाव दिने;
- (३) महिलालाई राष्ट्रिय विकासको मूलप्रवाहमा समाहित गर्नका लागि लागू गरिएका नीति तथा कार्यक्रमको समीक्षा, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने र सोको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने;
- (४) महिलाविरुद्धका भेदभाव तथा सामाजिक कुरीतिविरुद्ध जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने वा गराउने;
- (५) विभिन्न मन्त्रालयसँग सम्बन्धित नीति तथा कार्यक्रम लैङ्गिक न्यायको दृष्टिकोणबाट प्रभावकारी भए, नभएको विश्लेषण गराउने;
- (६) लैङ्गिक समानता, महिला सशक्तीकरण तथा महिलासँग सम्बन्धित प्रचलित कानुनी व्यवस्थाको अध्ययन, अनुसन्धान गरी त्यस्ता कानूनमा गर्नुपर्ने सुधारका सम्बन्धमा सम्बन्धित निकायलाई सिफारिस गर्ने;
- (७) नेपाल सरकारअन्तर्गतको कुनै कार्यालय, निकाय वा प्रचलित कानूनबमोजिम संस्थापन भएको सरकारी, गैरसरकारी वा निजी संस्थाको भ्रमण, निरीक्षण, अवलोकन गर्ने र महिलाको अधिकार संरक्षणका लागि त्यस्ता कार्यालय, निकायको काम, कारवाही र भौतिक सुविधाजस्ता विषयमा गर्नुपर्ने सुधारको सम्बन्धमा नेपाल सरकार वा सम्बन्धित निकायलाई सुझाव दिने;

- (८) महिला अधिकारसम्बन्धी नेपाल पक्ष भएको अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि, सम्झौतामा भएको व्यवस्थाबमोजिम नेपालले पठाउनुपर्ने प्रतिवेदनका सम्बन्धमा नेपाल सरकारले पठाए वा नपठाएको अनुगमन गर्ने;
- (९) महिला अधिकारबाट वञ्चित, पीडित वा असहाय महिलालाई आवश्यक कानुनी सहायता प्रदान गर्न आवश्यक व्यवस्था गर्ने;
- (१०) महिलाको हक, हित र सरोकारको विषयमा आवश्यकताअनुसार सार्वजनिक सुनुवाइ गर्ने;
- (११) आयोगको वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गरी स्वीकृत गर्ने;
- (१२) महिला अधिकारको प्रयोग गर्न नदिएको वा वञ्चित गरेको तथा कुनै पनि हिंसा वा सामाजिक कुरीतिबाट कुनै महिला पीडित भएको विषयमा कुनै व्यक्तिबाट निवेदन प्राप्त गरेमा वा कुनै स्रोतबाट जानकारी प्राप्त गरेमा त्यस्तो विषयमा आवश्यक जाँचबुझ गर्न सक्ने र
- (१३) प्रत्येक वर्ष आफूले गरेका काम, कारवाहीको सम्बन्धमा प्रतिवेदन तयार गरी महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्री/राज्यमन्त्रीसमक्ष पेस गर्ने ।

(ग) महिला तथा बालबालिका विभाग

स्थानीय विकास मन्त्रालयअन्तर्गत २०३८ सालमा महिला विकास शाखा स्थापना भएको हो । महिलाहरूको आर्थिक तथा सामाजिक स्तर वृद्धि गर्ने उद्देश्यले शाखा स्थापना भएपछि सुरू (आ.व. २०३९/४०) मा ५ जिल्लामा जिल्ला शाखा खोली कार्यक्रम सञ्चालन गरियो । त्यसपछि क्रमशः आ.व. २०४०/४१ मा ७ जिल्ला, २०४१/४२ मा १३ जिल्ला २०४२/४३ मा ७ जिल्ला गर्दै आ.व. २०५२/५३ सम्ममा ६७ जिल्लामा अनि आ.व. २०५७/५८ सम्ममा ७५ वटै जिल्लामा महिला विकास शाखा खडा भए । त्यस बीचमा केन्द्रमा महिला विकास शाखाको स्तरोन्नति गरी महाशाखा बनाइयो भने २०५६ सालमा उक्त महाशाखालाई स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालयअन्तर्गत राखियो । नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को निर्णयबाट मिति २०५७.३.२६ देखि महिला विकास महाशाखा महिला विकास विभागमा र २०६७/६/१२ मा महिला तथा बालबालिका विभाग अनि मिति २०६०.१.२१ देखि को निर्णयबाट जिल्लास्थित महिला विकास शाखालाई महिला विकास कार्यालयमा र २०६७/६/१२ मा महिला तथा बालबालिका कार्यालयमा परिणत गरियो ।

कार्यक्षेत्र

महिला तथा बालबालिका विभागको स्थापना हुँदा विभागलाई प्रदान गरिएको कार्यक्षेत्र निम्नानुसार छ :

- (१) महिला विकाससम्बन्धी स्वीकृत कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्ने;
- (२) महिला विकाससम्बन्धी नीति एवं कानूनको तर्जुमाका लागि मन्त्रालयलाई सहयोग पुर्याउने;
- (३) महिला विकाससम्बन्धी कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने;
- (४) महिलाहरूका लागि आवश्यक सीपमूलक तालिम एवं प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने;
- (५) महिला सशक्तीकरणसम्बन्धी कार्यहरू गर्ने;
- (६) चेलीवटी बेचबिखन नियन्त्रण, देह व्यापार, घरेलु हिंसा एवं महिलाविरुद्ध हुने अपराध नियन्त्रणसम्बन्धी कार्य गर्ने;
- (७) महिलासम्बन्धी राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय गोष्ठी, सेमिनार र सम्मेलनसम्बन्धी कार्य गर्ने र
- (८) महिला विकाससम्बन्धी सूचना सङ्कलन एवं प्रकाशन गर्ने ।

थप जिम्मेवारी

विकेन्द्रित विकास प्रक्रियाअनुरूप स्थानीयस्तरको योजना तर्जुमा एवं कार्यान्वयन, पुनरावलोकनका सबै चरणमा लैङ्गिक समता अभिवृद्धि तथा बालअधिकारको मूलप्रवाहीकरणका सिलसिलामा आवश्यक समन्वयका साथै सहजकार्यका लागि नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को २०६० साल साउन ५ गतेको निर्णयबाट जिल्लास्थित महिला तथा बालबालिका कार्यालयलाई महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र गैरसरकारी संस्थाहरूको समन्वयकर्ता, सम्पर्कसूत्र, सहजकर्ताको भूमिका निभाउने सम्पर्क निकाय

(Focal Agency) तोकिएको छ। महिला तथा बालबालिका कार्यालयलाई प्राप्त यो कार्यजिम्मेवारी (Mandate) का सन्दर्भमा विभाग एवं अन्तर्गतका कार्यालयहरूको भूमिका मुख्यतया दुई प्रकारको हुनुपर्ने भएको छ :

- कार्यक्रम कार्यान्वयनकर्ता
- समन्वयकर्ता, सम्पर्कसूत्र र सहजकर्ताको कार्य गर्ने सम्पर्क निकाय।

विभागको परिकल्पना (Vision)

‘समतामा आधारित समुन्नत परिवार’ विभागको परिकल्पना हो।

विभागको ध्येय (Mission)

पिछडिएका र विपन्न महिलाहरूलाई चेतना जागरण, क्षमता विकास र सामाजिक परिचालनको माध्यमबाट आर्थिक, सामाजिक एवं राजनैतिक मूलप्रवाहीकरण गरी समतामूलक रूपले पारिवारिक जीवनस्तर अभिवृद्धि गर्ने तथा महिला वर्गको हक, हितको संरक्षण एवं प्रवर्धन गर्ने ध्येय विभागको छ।

विभागका उद्देश्यहरू (Goals)

विभागका उद्देश्य देहायबमोजिम छन् :

- उद्देश्य १** आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक र राजनैतिक रूपमा पिछडिएका र अवसरबाट वञ्चित रहेका विपन्न महिलाहरूको विकासका लागि चरणबद्ध रूपमा चेतना जागरण, क्षमता विकास एवं सामाजिक परिचालन गर्दै स्थानीयस्तरमा महिलाहरूको सक्षम र आत्मनिर्भर सामुदायिक संस्थाहरूको विकास तथा प्रवर्धन गर्ने र त्यसका लागि सहकार्यको अवधारणालाई समेत प्राथमिकता दिने;
- उद्देश्य २** महिला सशक्तीकरण गरी लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण गर्ने, गराउने;
- उद्देश्य ३** सामाजिक कुरीति, चेलीबेटी बेचबिखन, देह व्यापार, घरेलु हिंसा लगायतका महिलाविरुद्धका अपराध नियन्त्रणका लागि पुरुष वर्गको समेत सहभागितामा सामाजिक जागरण बढाउने;
- उद्देश्य ४** स्रोत, साधन र रोजगारीका अवसरमा महिला वर्गको पहुँच तथा समानुपातिक नियन्त्रण स्थापनाका लागि पहल तथा समन्वय गर्ने;
- उद्देश्य ५** लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणका क्षेत्रमा विशेषज्ञ सेवासमेत दिन सक्ने गरी 'Centre of Excellence' का रूपमा संस्थागत क्षमताको विकास गर्ने र महिला वर्गको उन्नति तथा लैङ्गिकअनुकूल शासन प्रणाली (Gender-responsive Governance) का लागि सम्बन्धित संयन्त्रको क्षमता अभिवृद्धिमा समेत योगदान गर्ने;
- उद्देश्य ६** केन्द्र तथा जिल्लास्तरमा महिला सशक्तीकरणका कार्यक्रम सञ्चालन र अनुगमन गर्न सघाउ पुऱ्याउन दुवै स्तरमा सूचना तथा अभिलेख केन्द्रको स्थापना तथा विकास गर्ने र
- उद्देश्य ७** सञ्चालित कार्यक्रमद्वारा अपेक्षित नतीजा हासिल गर्न सकिए, नसकिएको हेर्न र कार्यान्वयनस्तरमा आइपरेका समस्या समाधान गर्न कार्यक्रमको निरन्तर अनुगमन गर्ने व्यवस्था गर्ने।

विभागको रणनीति र कार्यनीति

- उद्देश्य १** (आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक र राजनैतिक रूपमा पिछडिएका र अवसरबाट वञ्चित रहेका विपन्न महिलाहरूको विकासका लागि चरणबद्ध रूपमा चेतना जागरण, क्षमता विकास एवं सामाजिक परिचालन गर्दै स्थानीयस्तरमा महिलाहरूको सक्षम र आत्मनिर्भर सामुदायिक संस्थाहरूको विकास तथा प्रवर्धन गर्ने र त्यसका लागि सहकार्यको अवधारणालाई समेत प्राथमिकता दिने) सँग सम्बन्धित

महिलाहरूको संस्थाको विकास र सम्बर्द्धनमा प्राथमिकता दिने

- महिला विकास र महिला जागृति तथा आयआर्जन कार्यक्रम लागू भएका सबै गाविसहरूमा महिलाहरूको सामुदायिक संस्थाको रूपमा सहकारी संस्था गठन गर्दै सुदृढीकरण गर्दै जाने र यिनीहरूको कार्यजालो (Network) निर्माण गर्ने;
- महिलाका सहकारी संस्था गठन भएका गाविसमा महिला विकाससम्बन्धी गतिविधिहरू (समूह गठन र विस्तार गर्ने, सामुदायिक विकासका क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने, महिलाको पक्षमा अधिवाचन गर्ने आदि कार्यहरू) ती संस्थामार्फत सञ्चालन गर्ने;
- संस्था गठन भएको गाविसमा संस्थामार्फत समूहको योजना तर्जुमादेखि सुपरिवेक्षण, अनुगमनसम्मको कार्य सम्पादन हुने व्यवस्था गर्ने;
- महिलाका सहकारी संस्थाको महिलाहरूको पक्षमा कार्यक्रम गर्न सक्ने क्षमता विकास गर्दै उनीहरूलाई दिगो र आत्मनिर्भर अधिवाचकको रूपमा स्थापित गर्ने;
- सहकारी संस्था गठन भई दर्ता भई नसकेका (तदर्थ समितिको अवस्थामा रहेका) संस्थाहरूको महिला विकास कार्यालयमा अभिलेख राख्ने;
- संस्थालाई उनीहरूकै नेतृत्वमा कार्य गर्न सक्ने बनाउने; संस्था आफैले नेतृत्व गर्न नसक्ने क्षेत्र, अवस्थामा मात्र महिला तथा बालबालिका कार्यालयले सहजीकरण गर्ने;
- महिला तथा बालबालिका कार्यालयले सकेसम्म हस्तक्षेप नगर्ने, सम्बद्ध संस्था, समितिलाई नै अधिकारसम्पन्न बनाउने र सक्षम तुल्याउने;
- संस्था-संस्थाबीच अन्तर-संस्था कार्य गर्ने भावि सोच बनाएर पुँजी परिचालनको क्षेत्रलाई संस्थाको क्षमता विकाससँगै विस्तार गर्ने;
- संस्थाहरूलाई जिल्लास्तरीय बनाएर साभेदार भगीनी सङ्गठन (Sister Organisation) विकासको रणनीति अघि बढाउने र
- संस्थाहरूको कार्यसम्पादन क्षमताका आधारमा वर्गीकरण गरी सक्षम र आत्मनिर्भर संस्थाबाट आफ्नो संलग्नता न्यून गर्दै जाने ।

सामाजिक परिचालिकालाई गाविस, समुदाय र संस्थासँग आबद्ध गराउने

- सामाजिक परिचालिकाको सीप र क्षमता विकास गर्दै स्थानीय समिति, संस्थाको व्यवस्थापक, व्यवस्थापन-सहयोगी वा समाजसेवीको रूपमा विकास गर्ने र संस्था सक्षम भएको स्थानमा सामाजिक परिचालिकालाई संस्थामा हस्तान्तरण गर्ने प्रक्रिया अवलम्बन गर्ने;
- सामाजिक परिचालिकालाई गाविसबाट सुपरिवेक्षण गराउने; त्यस मार्फत कामको प्रतिवेदन गर्ने, गराउने;
- स्थानीय सामाजिक परिचालिका रहेको स्थानमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न निजलाई परिचालन गर्ने;
- सामाजिक परिचालिकालाई तोकिएको गाविसमा रहँदा महिला विकासका सन्दर्भमा अन्य गैसस, सामाजिक संस्थाको अभिन्न अङ्ग भै साभेदारीको भावनामा काम गर्न लगाउने र
- महिला तथा बालबालिका कार्यालयमा सामाजिक परिचालिकाहरूको नियमित रूपमा मासिक बैठक गराउने र त्यसै मार्फत कार्यालयले पनि पृष्ठपोषण लिएर अनुगमन र सहयोग पुर्याउने ।

उद्देश्य २ (महिला सशक्तीकरण गरी लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण गर्ने, गराउने) सँग सम्बन्धित

कार्यान्वयकर्ताको भूमिका सँगसँगै सम्पर्कसूत्र, सहजकर्ता र समन्वयकर्ताको भूमिकासमेत बढाउँदै जाने

कार्यान्वयनकर्ता भै कार्य गर्ने

- महिलाहरूलाई मानवीय विकासका आधारस्तम्भको रूपमा रहेका शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगारीका अवसरमा पहुँच पुऱ्याउने कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्ने;
- विगतमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा महिलाको क्षेत्रमा हासिल गरेको सफलता र उपलब्धिलाई विस्तार गर्ने, गराउन सहयोग गर्ने;
- सम्बद्ध निकायहरूको महिला-लक्षित कार्यक्रममा कार्यान्वयनकर्ता तथा साभेदार संस्थाको रूपमा संलग्न भै परिवारस्तरमा पुग्ने प्रक्रियालाई निरन्तरता दिने;
- महिलाहरूको आर्थिक स्तर अभिवृद्धि नभएसम्म मूलप्रवाहीकरणको लक्ष्य हासिल हुन नसक्ने अनुभवबाट देखिएकोले महिलाहरूको आर्थिक स्तर अभिवृद्धि गर्ने क्रियाकलापलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्ने;
- विभिन्न संस्था र निकायको सहभागितामूलक प्रक्रियाद्वारा लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण गर्न पहल गर्ने र लैङ्गिक परीक्षण (Gender Audit) गरी भावि कार्यक्रम तर्जुमालाई लैङ्गिक-सन्तुलित (Gender-balanced) बनाउन सहयोग पुऱ्याउने;
- स्थानीय महिलाहरू र उनीहरूको समूह र संस्थाद्वारा सञ्चालित आयआर्जन कार्यक्रमलाई व्यवसायीकरण गरी महिलाको आर्थिक सशक्तीकरण गर्ने;
- कार्यक्रमअन्तर्गतका महिला समूह, समिति र संस्थाहरूको स्रोत र क्षमता विकास गर्दै आयआर्जनको क्षेत्रमा सक्रिय बनाउने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने;
- स्थानीयस्तरमा गाविस, जिविसलगायतका अन्य सम्बद्ध संस्था र निकायहरूसँग साभेदारीमा महिलाको आर्थिक, सामाजिक र नेतृत्व विकासका कार्यहरू गर्ने र
- महिलाहरूको संस्थालाई जीवनोपयोगी शिक्षा (Life Skill Education), सहभागितामूलक व्यवस्थापन र प्रजातान्त्रिक कार्य सञ्चालनजस्ता विषयमा प्रशिक्षित गराउने र महिलाहरूको स्थानीय संस्थालाई सिकिरहने संस्था (Learning Organisation) को रूपमा विकास गर्दै कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

सम्पर्कसूत्रको कार्य गर्ने

- महिला तथा बालबालिका कार्यालयलाई लैङ्गिक अधिवाचकका रूपमा क्षमता विकास गर्दै जिल्लाका सम्पूर्ण विकास कार्यक्रम, संस्था एवं अन्य सामाजिक जीवनमा र योजना-चक्रका सम्पूर्ण तहमा लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणलाई प्रवर्धन गर्दै जाने;
- महिला विकास कार्यालयमा र अन्य उपयुक्त देखिएका संस्थामा स्रोत एवं सूचना केन्द्र स्थापना गरी सञ्चालन गर्ने, गराउने;
- जिल्लामा महिलासम्बन्धी तथ्याङ्क, कार्यक्रम र स्रोत व्यक्तिहरूको विवरण सङ्कलन एवं अद्यावधिक गर्ने, गराउने;
- कार्यक्रम लागू भएका क्षेत्रको आवश्यक तथ्याङ्कसहितको विवरण (Profile) तयार गर्ने तथा अद्यावधिक गर्ने;
- सामाजिक सुधार र अर्थोपार्जन गर्ने क्रियाकलापका सन्दर्भमा महिलाका तर्फबाट बकालत गर्ने विषयमा सम्पर्कसूत्रको कार्य गर्ने र
- लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणका सन्दर्भमा केन्द्र, जिल्ला र स्थानीय तहबीच सम्पर्कसूत्रको दायित्व निर्वाह गर्ने ।

सहजकर्ताको कार्य गर्ने

- अन्य निकाय वा संस्थाबाट गर्न सम्भव कार्यक्रमहरू तिनै निकाय वा संस्थामार्फत सञ्चालन गर्ने, गराउने;
- जिल्लाका सरकारी एवं गैरसरकारी संस्थामार्फत सञ्चालन गरिने महिला सशक्तीकरण एवं महिलालाई सुविधा पुऱ्याउने अन्य कार्यक्रमहरू महिलाका सामुदायिक संस्थामार्फत सञ्चालन गर्न प्रेरित गर्ने;
- महिलाहरूको संस्था नभएका स्थानमा वा पर्याप्त नहुने क्षेत्रमा अन्य संस्था परिचालन गरी साभेदारीमा

कार्य गर्ने र सहजकर्ताको भूमिका बढाउने;

- आफ्नो कार्यक्षेत्रका सम्बन्धमा नयाँ कार्यक्रम सञ्चालन गर्न र साविकको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई दिगो बनाउन के गर्न सकिन्छ त्यसको सहजकर्ता भै कार्य गर्ने;
- लैङ्गिक समानताको पक्षधर भै लैङ्गिक-सन्तुलित योजना तर्जुमा, लैङ्गिक परीक्षण (Gender Audit) गर्ने तथा अनुगमन, मूल्याङ्कनमा विशेष भूमिका खेल्ने र
- लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणका सन्दर्भमा सहजकर्ताको कार्य गर्ने ।

समन्वयकर्ताको कार्य गर्ने

- लैङ्गिक समानता, लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण तथा महिला सशक्तीकरणका लागि पर्याप्त तथा सन्तुलित हुने गरी योजना तर्जुमा भए, नभएको जानकारी लिने र जिविसको योजना तर्जुमा चरणदेखि नै संलग्न रहेर यसको समन्वय गराउन प्रयत्नशील रहने;
- जिल्लास्तरीय र गाविसस्तरीय समन्वय तथा अनुगमन आदि समितिलाई सक्रिय बनाएर तीमार्फत समन्वय गरी निरन्तरता दिने;
- सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रसँग साभेदारी र समन्वयमा काम गर्ने, परिपूरक हुने गरी कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने प्रक्रिया बढाउने;
- जिविसको नेतृत्वमा सम्बद्ध कार्यालय, संस्था समेटिने गरी कार्यसञ्जाल (Network) तयार गर्ने र समन्वयकर्ताको भूमिका बढाउने;
- कार्यक्रममा दोहोरोपन आउन नपाउने गरी सरकारी एवं गैरसरकारी क्षेत्रको कार्यक्रमलाई एकीकृत र समन्वयात्मक रूपमा तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्न पहल गर्ने;
- समन्वय समिति, समता समिति, डेस्क, मञ्च आदि जे छ त्यसैद्वारा गर्नुपर्ने कुराको खोजी गरी गर्न सक्ने र गर्नुपर्ने विषयमा सम्बद्ध स्थानीय संस्था, निकायसँग समन्वय गर्न पहल गर्ने;
- सामाजिक विश्रुद्धि, महिलाको शोषण, उत्पीडन, मानव बेचबिखन, अपाङ्गताको वञ्चितीकरणलाई सम्बोधन गरी समतामूलक, गतिशील र न्यायपूर्ण जीवनयापनका लागि सामाजिक जागरण ल्याउने कार्यक्रमहरूको समन्वय गर्ने र
- सम्बद्ध पक्ष र निकायसँग आपसी सम्वाद र सम्पर्कलाई नियमित र औपचारिक बनाउने र संयुक्त अनुगमन प्रक्रिया विकास गर्न पहल गर्ने ।

योजना र कार्यक्रममा लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण गराउने

- प्रतिबद्धता र क्षमता निर्माण गर्ने;
- लैङ्गिक सचेत तथा अनुकूल नीति-निर्माणमा सहयोग पुर्याउने;
- राष्ट्रिय र स्थानीय विकासका योजना र सुशासनमा महिला सहभागितामा वृद्धि गर्ने;
- लैङ्गिक समतामूलक/समानताअनुकूल योजना, अनुगमन र मूल्याङ्कनका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र
- नागरिक चेतना र टेवामा वृद्धि गर्ने ।

उद्देश्य ३ (सामाजिक कुरीति, चेलीबेटी बेचबिखन, देह व्यापार, घरेलु हिंसा लगायतका महिलाविरुद्धका अपराध नियन्त्रणका लागि पुरुष वर्गको समेत सहभागितामा सामाजिक जागरण बढाउने) सँग सम्बन्धित

महिलाविरुद्ध हुने सबै प्रकारका अपराध नियन्त्रण गर्न सहयोग पुर्याउने

- महिलाहरूलाई हिंसा र शोषणविरुद्ध सजग रहन र त्यसको प्रतिकार गर्न समूहमा आवद्ध गर्ने, सशक्तीकरण गर्ने, सीप र दक्षता प्रदान गर्ने;
- चेलीबेटी बेचबिखन, देह व्यापार तथा घरेलु हिंसा नियन्त्रण गर्न सामाजिक जागरण कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने र सञ्चालन गर्ने संस्थाहरूलाई सहयोग पुर्याउने;
- सामाजिक कुरीति र महिलाविरुद्धका हिंसा तथा अपराधविरुद्धमा सङ्गठित भै सामाजिक जागरण गराउने कार्यमा पुरुष वर्गलाई समेत समावेश गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र

- स्थानीयस्तरमा कानुनी उपचार सहायता समिति (Para-legal Committee) जस्ता अनौपचारिक कार्यसञ्जाल (Network) तयार गराएर ग्रामीणस्तरबाटै स्थानीय समस्याको समाधानका लागि पहल गर्न सक्ने क्षमता र वातावरण विकास गर्ने ।

उद्देश्य ४ (स्रोत, साधन र रोजगारीका अवसरमा महिला वर्गको पहुँच तथा समानुपातिक नियन्त्रण स्थापनाका लागि पहल तथा समन्वय गर्ने) सँग सम्बन्धित

स्थानीय महिला समूहहरूको संस्थालाई स्रोतसम्पन्न बनाउने

- सहकारी संस्थाको चालुकोषलाई कर्जा आवश्यकता परिपूर्ति गर्ने साधनको रूपमा विकास गर्ने;
- स्थानीय महिला समूहहरूको र संस्थाको हिसाबकिताप र अभिलेख व्यवस्थित, नियमित र दुरुस्त गर्ने, पारदर्शी बनाउने;
- केन्द्र र जिल्लास्तरले स्थानीय स्रोत परिचालनका साथै दातृ-संस्थासँग सम्पर्क बढाउने; नियमानुसार प्रस्तावहरू तयार गरी पेस गर्ने;
- विभागले स्रोत जुट्ने सम्भावित क्षेत्र खोजी गर्ने र दातृ-संस्थासँग त्यसको तालमेल मिलाउने;
- महिला तथा बालबालिका कार्यालयले स्थानीयस्तरमा सम्भाव्य स्रोत र दातृ-संस्थाबाट स्रोत जुटाई कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने;
- जिल्लामा आफू सदस्य-सचिव रहेको समन्वय समिति र कार्यसञ्जाललाई प्रभावकारी बनाउन लगाउने र त्यस मार्फत स्रोत वृद्धि गर्ने र
- सबै महिला तथा बालबालिका कार्यालयहरूमा स्रोत व्यक्ति र दक्ष व्यक्तिको पुल, रोष्टर तयार गरेर मानव स्रोत र आर्थिक स्रोतको विकास गर्ने ।

चालुकोष, बीउपुँजीलाई संस्थागत स्वरूप दिने

- चालुकोष सञ्चालन निर्देशिकाअनुसार गर्ने, गराउने;
- चालुकोषको रकम उत्पादनमूलक क्षेत्रमा लगानी गर्न प्रेरित गर्ने; अनुत्पादक क्षेत्रमा हुने लगानीलाई प्रोत्साहन नगर्ने;
- चालुकोष र बीउपुँजी परिचालनको अवस्थाबारे सबै संस्था, समितिको अनुगमन गरी प्रतिवेदन राख्ने र चालुकोष सञ्चालन निर्देशिकामा व्यवस्था भए अनुसार प्रगति विवरण पठाउने र
- जिल्लामा बीउपुँजीलाई अक्षय कोषको रूपमा वृद्धि गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिने ।

सबै क्षेत्रका कार्यक्रममा महिला सहभागिता अभिवृद्धि गर्ने

- महिला सशक्तीकरण गरी लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण गर्न औपचारिक तथा अनौपचारिक शिक्षा, स्वास्थ्य र क्षमता विकास कार्यक्रममा महिलाहरूको समानुपातिक संलग्नता बढाउन सम्बद्ध क्षेत्रमा अधिवाचन गर्ने;
- योजनाको अवधारणात्मक सोच र कार्यक्रम तर्जुमाको अवस्थादेखि नै महिला वर्गको त्यसमा पहुँच र निर्णयात्मक तथा समानुपातिक संलग्नता र लाभको बाँडफाँड विश्लेषण हुनुपर्ने विषयलाई विभिन्न मञ्च तथा समन्वय समितिमा राख्ने र सकारात्मक नतीजाका लागि पहल गर्ने;
- सरकारी तथा गैरसरकारी सबै निकायका कार्यक्रमको लैङ्गिक विश्लेषण (Gender Analysis) गरी तिनमा विद्यमान कमी र असमान अवस्था सुधार गरी महिला सहभागिता अभिवृद्धि गर्न सहयोग पुर्याउने;
- सम्पर्क निकायको हैसियतले जिल्लाव्यापी रूपमा महिलाहरूलाई स्रोत, साधन र रोजगारीका अवसर उपलब्ध गराउन सहयोग पुर्याउने र समन्वय गर्ने र
- कार्यान्वयनकर्ताको हैसियतले कार्य गर्दा सघन रूपमा, खास-खास गाविसमा मात्र आधारित हुने र महिलाहरूको स्रोत र साधनमा पहुँच वृद्धि भै निर्णय तथा नेतृत्व क्षमतामा विकास भएपछि उनीहरूको संस्थालाई जिम्मेवारी हस्तान्तरण गर्दै क्रमशः थप गाविसमा सघन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

उद्देश्य ५ (लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणका क्षेत्रमा विशेषज्ञ सेवासमेत दिन सक्ने गरी 'Centre of Excellence' का रूपमा संस्थागत क्षमताको विकास गर्ने र महिला वर्गको उन्नति तथा लैङ्गिकअनूकूल शासन प्रणाली (Gender-responsive Governance) का लागि सम्बन्धित संयन्त्रको क्षमता अभिवृद्धिमा समेत योगदान गर्ने) सँग सम्बन्धित

लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण गर्ने

- पिछडिएका, विपन्न तथा शोषित महिलाहरूलाई विकासको मूलप्रवाहमा समानुपातिक रूपमा अधि बढाउने कार्य गर्ने;
- स्थानीय निकायहरूमा क्षमतावान् महिलाहरूको सन्तुलित सहभागिता जुटाउन महिला क्षमता तथा नेतृत्व विकासजस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, गराउने; गर्न सहयोगीको भूमिका निर्वाह गर्ने;
- स्थानीयस्तरमा वडा, गाविस र जिल्लास्तरमा लैङ्गिक सम्वेदनशील (Gender-sensitive) योजना तर्जुमा गर्न सहजकर्ताको कार्य गर्ने;
- स्थानीय निकायको योजना तर्जुमालाई लैङ्गिक समतामूलक तथा समानतामा आधारित भै तर्जुमा गर्न, गराउन तथा जिविस र गाविसमा वकालत, अन्तरक्रिया एवं स्रोत, सामग्रीको व्यवस्थाद्वारा सघाउ पुऱ्याउने;
- स्थानीय विकासमा लैङ्गिक समानता, महिला मूलप्रवाहीकरण र महिला सशक्तीकरण गर्ने, गराउने दिशामा सबै तहबाट पहल गर्ने र महिला विकास कार्यालयलाई यस क्षेत्रका विज्ञहरूको संस्था तथा स्रोत केन्द्रको रूपमा विकास गर्ने;
- स्थानीय विकास कार्यालयलाई स्थानीयस्तरमा लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणको प्रक्रिया तथा संयन्त्रलाई संस्थागत गर्न वकालत गर्ने तथा विशेषज्ञताको सेवा दिन सक्ने गरी 'Centre of Excellence' का रूपमा कार्य गर्न सक्ने क्षमताको विकास गर्ने र
- लैङ्गिकअनूकूल शासन प्रणाली (Gender-responsive Governance) विकास गर्न सम्बन्धित स्थानीय संयन्त्रको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने कार्यमा सहयोग पुऱ्याउने ।

उद्देश्य ६ (केन्द्र तथा जिल्लास्तरमा महिला सशक्तीकरणका कार्यक्रम सञ्चालन र अनुगमन गर्न सघाउ पुऱ्याउन दुवै स्तरमा सूचना तथा अभिलेख केन्द्रको स्थापना तथा विकास गर्ने) सँग सम्बन्धित

सूचना तथा अभिलेख केन्द्र स्थापना र विकास गर्ने

- महिला तथा बालबालिका कार्यालय तथा विभागलाई महिलासम्बन्धी स्रोत केन्द्रको रूपमा विकास एवं प्रवर्धन गर्ने;
- विभाग र कार्यालयहरूलाई सूचना तथा अभिलेख केन्द्रको रूपमा विकास गर्ने;
- सबै सम्बद्ध पक्षहरूबाट भएका कार्य प्रगतिहरूको विवरण सङ्कलन गर्ने र अभिलेखीकरणको व्यवस्था गरी उपलब्धिहरूको जानकारी आदान-प्रदान हुन सक्ने व्यवस्था गर्ने;
- केन्द्र र स्थानीयस्तरका सबै सम्बद्ध पक्षहरूसँग कार्यजालो (Network) स्थापना तथा विकास गरी सूचना तथा अभिलेख केन्द्रका लागि सहभागिता एवं जिम्मेवारी विभाजन गर्ने र
- सङ्कलित तथ्याङ्कमा आवधिक रूपमा छलफल गर्ने, त्यस्तो तथ्याङ्क प्रकाशन गर्ने र आगामी योजना तर्जुमामा पृष्ठपोषण लिने, सहयोग पुऱ्याउने प्रक्रिया अवलम्बन गर्ने, गराउन सहयोग पुऱ्याउने ।

उद्देश्य ७ (सञ्चालित कार्यक्रमद्वारा अपेक्षित नतीजा हासिल गर्न सकिए, नसकिएको हेर्न र कार्यान्वयनस्तरमा आइपरेका समस्या समाधान गर्न कार्यक्रमको निरन्तर अनुगमन गर्ने व्यवस्था गर्ने) सँग सम्बन्धित

निरन्तर अनुगमनको व्यवस्था गर्ने

- सञ्चालन गरिने कार्यक्रमलाई सोच तालिका (Logical Framework) बनाएर नतीजाउन्मुख भै कार्य गर्ने;
- सञ्चालित कार्यक्रमहरूलाई सूचकहरूको आधारमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने;

- सम्पर्क निकायको हैसियतबाट जिम्मेवारी वहन गर्नुपर्ने क्षेत्रमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको नतीजा हेर्ने र अनुगमन गर्ने कार्यमा सहजीकरण तथा सहयोग गर्ने;
- कार्यसञ्जाल, समन्वय समिति वा अन्य उपयुक्त संरचनामार्फत सम्बद्ध क्षेत्रको कार्यक्रमको अनुगमन र समीक्षा गर्ने र
- केन्द्रस्तरका र जिल्लास्तरका सरकारी, गैरसरकारी क्षेत्रका कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमनमा सहभागी हुने व्यवस्थाका लागि पहल गर्ने ।

विभागको विद्यमान सङ्गठनात्मक स्वरूप

विभागस्तर

महिला तथा बालबालिका विभागमा एकजना महानिर्देशक र दुईजना निर्देशक रहने व्यवस्था छ । एकजना निर्देशकअन्तर्गत प्रशासन शाखा, आर्थिक प्रशासन शाखा, अनुगमन, मूल्याङ्कन र प्रकाशन शाखा रहेका छन् । एकजना निर्देशकअन्तर्गत महिला सशक्तीकरण शाखा, महिला जागृति शाखा, सीप विकास र तालिम शाखा र योजना, अनुसन्धान र कार्यक्रम शाखा रहेका छन् । विभागमा स्थायी २५ र अस्थायी २७ गरी जम्मा ५२ दरबन्दी रहेको छ ।

जिल्लास्तर

नेपाल राज्यका ७५ वटै जिल्लामा महिला तथा बालबालिका कार्यालयहरू स्थापना गरिएका छन् । जिल्लास्तरमा कार्यक्रम सञ्चालनका लागि महिला तथा बालबालिका कार्यालयको प्रमुखको रूपमा नेपाल विविध सेवाको राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीको महिला विकास अधिकृत र निजको सहयोगीको रूपमा सुपरभाइजर, मुख्य महिला कार्यकर्ता, महिला कार्यकर्ता, सहलेखापाल र कार्यालय सहयोगी रहने व्यवस्था छ । कार्यालयहरूको कुल दरबन्दी ९४३ रहेको छ ।

महिला तथा बालबालिका कार्यालयहरूले स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमका साथै जिविस, गाविस, नपा र अन्य निकायसँग साभेदारीमा पनि कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएका छन् । सम्पर्क निकाय (Focal Agency) तोकिएपछि महिला तथा बालबालिका कार्यालयहरू जिल्लास्तरमा लैङ्गिक स्रोत केन्द्रका रूपमा पनि विकसित भैरहेका छन् ।

सन्दुक दुई : विकासको स्वावलम्बी मेलो

लक्षित समूहको संस्थागत विकास महिला विकास कार्यक्रमको अभिन्न पक्ष हो। कार्यक्रमअन्तर्गत देशभरि प्रवर्धित १,२४५ गाविसस्तरीय संस्थामध्ये पाल्पा जिल्लाको बराङ्दीस्थित श्री महिला जागृति बराह बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था पनि पर्दछ।

यो संस्थाको गठन मिति २०५९।५।१२ मा भएको हो। संस्थाको आफ्नै भवन छ। संस्थामा हाल ४३३ जना सदस्यहरू छन्, जसमा दलित समुदायका ५० जना, जनजाति समुदायका २५ र अन्य समुदायका ३५८ पर्दछन्। संस्थाको शेयरपुँजी रु. १,९४,४००।- जम्मा भएको छ भने मासिक रूपमा बचत सङ्कलनबाट प्राप्त जम्मा रकम रु. १८,३३,८८५।- पुगेको छ। संस्थाको महिला विकास कार्यक्रमबाट रु. १,००,०००।- बीउपुँजी प्राप्त गरी सदस्यमाभरि परिचालन गरेको छ। बचत परिचालनसँगसँगै सदस्यको जीविकोपार्जनतर्फ पनि संस्थाले ध्यान दिएको छ। संस्थाले आफ्नै प्रयासमा आर्थिक अवस्था दयनीय रहेका परिवारहरूलाई संस्थामा आवद्ध गराई, ऋण प्रवाह गरी विभिन्न व्यवसाय सञ्चालन गर्न मद्दत पुऱ्याइएको छ। यसको लागि सीपमूलक तालिम पनि प्रदान गरिँदै आएको छ। महिला सदस्यहरूद्वारा गरिने मुख्य व्यवसायहरूमा तरकारी खेती, मौरी पालन, अदुवा खेती, कुखुरा पालन, बाख्रा पालन, उन्नतजातको जर्सी गाई पालन पर्दछन्।

व्यवसाय गर्न होस् वा व्यवहार चलाउन, संस्थाबाट लिएको ऋण सदस्यहरूले भाखा नघाउने गरेका छैनन्।

संस्थाका गतिविधि आर्थिक क्षेत्रमा मात्र सीमित छैनन्। सामाजिक जीवन एवं सामुदायिक स्रोत संरक्षणका फाँटमा पनि संस्था सक्रिय छ। गाँउबाट दुर्गन्ध उन्मूलन गर्न संस्थाले प्रत्येक घरमा एक शौचालयसहित 'आँटीदेखि ठाँटीसम्म' सरसफाई अभियान चलाएको छ, जसअन्तर्गत प्रत्येक हप्ता सबैजना मिलेर सार्वजनिक सरसफाई गरिन्छ। घर-घरमा सुधारिएको चूल्हो बनाउने कार्यक्रम पनि जारी छ। महिलाहरू मात्र रहेका सामुदायिक भवन निर्माण, घोडेढो बाटो निर्माण, खानेपानीजस्ता उपभोक्ता समितिहरूको गठन गरी कार्यसम्पादन एवं विभिन्न निकायको सहयोगमा प्राप्त रकम फछ्यौट गर्ने काममा पनि सदस्यहरू जुटेका हुन्छन्। संस्थाका अन्य उल्लेखनीय कार्यमा घरेलु हिंसाबाट प्रभावितको उद्धार, मुहान संरक्षण, किशोरी शिक्षा पर्दछन्।

महिला संस्थाका समस्त क्रियाकलाप सदस्यहरूकै सक्रियताका उपज हुन्। उनीहरू गाँउ-गाँउमा साना-साना समूहमा आवद्ध छन्। वडा-वडामा सबै समूह सदस्य सम्मिलित समिति बनेका छन्। प्रत्येक महिनाको २१ गते वडास्तरीय समितिका नियमित बैठक बस्दछन्। त्यस दिन वडाभित्रका सबै समूह सदस्य जम्मा हुन्छन्, समस्यामा छलफल गर्दछन् र कार्यक्रमहरू बनाउँछन्। वडास्तरीय समितिले गर्दा आम सदस्यलाई सहभागिताको मञ्च मिलेको छ र संस्थाअन्तर्गतका क्रियाकलापहरूलाई प्रभावकारी पार्नमा पनि मद्दत पुगेको छ।

समूह, समिति वा संस्थामा सदस्य सहभागितालाई प्रोत्साहित गरिराख्न संस्थाले थप उपायहरू पनि अपनाएको छ।

प्रत्येका साधारण सभामा कुशल बचतकर्ता, कुशल ऋणी तथा नियमित बैठकमा उपस्थित भई राम्रो काम गर्ने सञ्चालक समितिका सदस्यहरूलाई पुरस्कृत गरिन्छ। सीपमूलक तालिम लिएर फर्केका सदस्यहरूले सिकेको सीप व्यवहारमा उतार्नुपर्दछ। जसले गर्दैन् उनीहरूलाई घच्चच्याइन्छ, जसले राम्रो गर्दछन् उनीहरूलाई सम्मान दिइन्छ। फलस्वरूप सदस्यहरूमा राम्रो गर्ने प्रतिस्पर्धा हुन्छ।

आफैले गर्ने, आफ्नै लागि गर्ने अनि अरूलाई उछिन्ने - विकासको यो मेलो कति राम्रो !

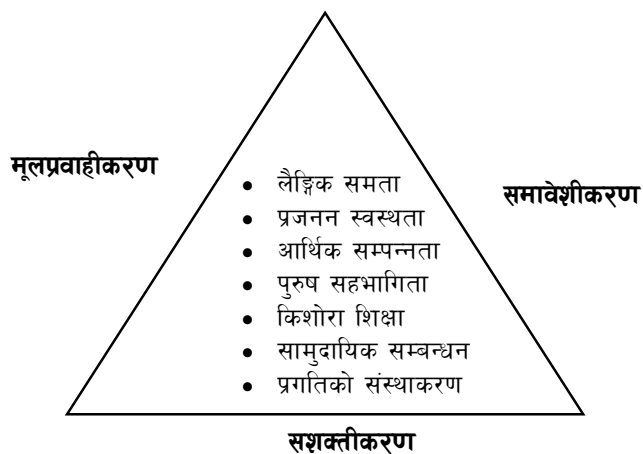
स्रोत: महिला तथकाबालबालिका कार्यालय, पाल्पा

परिच्छेद ३

कार्यक्रम र प्रगति

३.१ कार्यक्रमको परिवर्तित संरचना

विकासमा महिलाको सोचबाट विकासमा लैङ्गिक पहुँचको सोचसम्म आइपुग्दा महिला विकास कार्यक्रमको स्वरूपमा पनि निकै अन्तर आएको छ। यता खास गरी लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण र सामाजिक समावेशीकरणका नवीन आयाम थपिएका छन् भने पहिले पेवा बढाउने सोचमा सीमित अर्थोपार्जनका क्रियाकलाप अहिले व्यवसायीकरणको सोचले सञ्चालित छन्। त्यस्तै, महिलामाभको सहकारिता समूह तहबाट संस्था अनि अन्तर-संस्था तहमा पुगेको छ। कार्यक्रमका पक्ष, पहुँच र प्राथमिकतामा पनि समयसापेक्ष परिवर्तन आएको छ। वर्तमानमा **महिला विकास कार्यक्रमका** निम्न **तीन आयाम** अनि **सात प्राथमिकता** पहिल्याउन सकिन्छ :

३.२ कार्यक्रम सञ्चालनका चरण

जिल्लास्थित महिला तथा बालबालिका कार्यालयले महिला विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा विभिन्न चरणहरू अनुशरण गरेको हुन्छ। स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट अख्तियारी प्राप्त भएपछि जिल्लामा लैङ्गिक तथा बालअधिकार मूलप्रवाहीकरण समन्वय समितिको बैठक बसी क्षेत्र छनौट गरिन्छ। त्यसपछि निम्नानुसारका कार्यहरू क्रमशः सम्पादन गरिन्छ :

- परिचयात्मक कार्यक्रम
- लक्ष्यित समूह पहिचान
- सामाजिक मध्यस्थता, समूह गठन र बचत परिचालन
- समूह सदस्यको अनुशिक्षण
- आधारभूत तालिम
- समिति गठन र चालुकोष परिचालन
- लैङ्गिक (महिला-पुरुष समविकास) तालिम
- सीप तथा व्यावसायिकता विकास
- संस्था गठन, नेतृत्व एवं व्यवस्थापन प्रशिक्षण, साभा उपभोगका सुविधाको व्यवस्थालगायत संस्थागत

विकासका विभिन्न क्रियाकलाप

- घरेलु हिंसा रोकतोक, समावेशीकरणको पक्षपोषण, प्राकृतिक स्रोत संरक्षणलगायत सामुदायिक सम्बन्धनका विभिन्न क्रियाकलाप
- कार्यक्रम हस्तान्तरण गर्दै कार्यक्षेत्रबाट बहिरगमन (Exit)।

३.३ हालसम्मको प्रगति स्थिति

त्यसो त, महिला विकास विभागअन्तर्गत सञ्चालित जुनसुकै कार्यक्रम महिला विकास कार्यक्रम हो र महिला विकास कार्यक्रमअन्तर्गत नै पर्दछ। सुरू-सुरूमा महिला विकास कार्यक्रम ग्रामीण महिलाका लागि उत्पादन कर्जा कार्यक्रम (Production Credit for Rural Women - PCRW) को रूपमा चिनिन्थ्यो। किनभने तिनताका महिला विकास कार्यक्रमको मूल खण्ड ग्रामीण महिलाका लागि उत्पादन कर्जा कार्यक्रम नै थियो। पछि महिला सशक्तीकरणका विभिन्न पक्षमा थप आयोजना पनि सञ्चालन भए। साथै कार्यक्रम विस्तारको क्रम पनि जारी रह्यो।

महिला विकास कार्यक्रम विस्तारतर्फको प्रगति (वर्ष र जिल्ला) निम्नानुसार छ :

आ.व.	जिल्लाको सङ्ख्या	जिल्लाको नाम
२०३९/४०	५	धादिङ, तनहुँ, स्याङ्जा, नवलपरासी र सुर्खेत
२०४०/४१	७	भापा, इलाम, उदयपुर, काभ्रेपलाञ्चोक, सिन्धुपाल्चोक, पाल्पा र दाङ
२०४१/४२	१३	मोरङ, दोलखा, मकवानपुर, गोरखा, लमजुङ, मुस्ताङ, म्याग्दी, रूपन्देही, कपिलवस्तु, सल्यान, प्युठान, डोटी र कैलाली
२०४२/४३	७	सर्लाही, बारा, काठमाडौँ, सुनसरी, रुकुम, रोल्पा र कञ्चनपुर
२०४३/४४	१	दैलेख
२०४४/४५	९	ताप्लेजुङ, पाँचथर, रामेछाप, सिन्धुली, महोत्तरी, जुम्ला, बाजुरा, अछाम र डडेल्धुरा
२०४५/४६	७	पर्सा, रौतहट, गुल्मी, अर्घाखाँची, बझाङ, बैतडी र दार्चुला
२०४९/५०	१५	सिराहा, सप्तरी, खोटाङ, ओखलढुङ्गा, सोलुखुम्बु, भोजपुर, धनकुटा, तेह्रथुम, संखुवासभा, धनुषा, चितवन, ललितपुर, कास्की, बाँके र बर्दिया
२०५२/५३	३	भक्तपुर, पर्वत र बागलुङ
२०५७/५८	८	नुवाकोट, रसुवा, मनाङ, जाजरकोट, डोल्पा, हुम्ला, मुगु र कालिकोट
जम्मा	७५	

खास गरी आ.व. २०५६/५७ देखि महिला विकास कार्यक्रमको देशव्यापी विस्तार प्रयासमा महिला जागृति तथा आयआर्जन कार्यक्रम लागू भयो। महिला जागृति तथा आयआर्जन कार्यक्रम अभियानसरि धेरै गाविसमा लागू भएको र कार्यान्वयन विधि (Modality) का केही पक्षमा साविकको कार्यक्रमभन्दा अलि फरक भएकाले उक्त कार्यक्रमलाई अलग्गै पनि चिन्न थालियो। भनाइको अर्थ, साविकको कार्यक्रमलाई महिला विकास कार्यक्रम र नयाँ कार्यक्रमलाई महिला जागृति तथा आयआर्जन कार्यक्रम भनी छुट्याउने चलन चल्यो।

महिला जागृति तथा आयआर्जन कार्यक्रम देशका ७५ जिल्लाका २०५ वटै निर्वाचन क्षेत्रका ९०५ गाविससम्म पुग्यो। कार्यक्रम लागू गर्दा ५ वर्षभित्र ३,९१५ गाविस नै समेट्ने उच्च आकांक्षा राखिएको भए तापनि स्रोतको विनियोजन गर्दा सोअनुरूप हुन नसकेका कारण दोस्रो वर्षदेखि कार्यक्रम विस्तार भएन।

महिला विकास कार्यक्रम र महिला जागृति तथा आयआर्जन कार्यक्रम दुवैका उद्देश्य विपन्न महिलाहरूको आर्थिक, सामाजिक विकास गर्नु नै भएको र अन्तर्गतका क्रियाकलाप पनि एकै प्रकृतिका भएका हुनाले ती दुवै कार्यक्रमलाई एकीकृत गर्ने निर्णय भए अनुरूप आ.व. २०६२/६३ देखि महिला विकास कार्यक्रम नै एकीकृत कार्यक्रमको रूपमा सञ्चालित छ।

यस प्रकार महिला विकास र महिला जागृति तथा आयआर्जन दुवै कार्यक्रम गरी सुरुदेखि हालसम्म निम्न क्षेत्रमा निम्नानुसारको प्रगति हासिल हुन सकेको छ :

(१) कार्यक्रमको फैलावट

आ.व. २०६६/६७ सम्म ३,०४५ गाविस र ३७ नगरपालिकासमेतका १८,०७६ वडामा महिला विकास कार्यक्रमको क्षेत्र विस्तार भैसकेको छ। मुलुकका ७५ वटै जिल्लामा महिला तथा बालबालिका कार्यालयहरू स्थापना भए तापनि अबै ८७० गाविसमा कार्यक्रम पुर्‍याउन नसकिएको अवस्था छ। महिला विकास कार्यक्रमको क्षेत्र विस्तारको जिल्लागत विवरण **अनुसूची १** मा दिइएको छ।

(२) लक्षित समूह सहभागिता

महिला विकास कार्यक्रमबाट प्रवर्द्धित ९७,२४० महिला समूहमा ५,५४,२६४ सदस्यहरू छन्। समूहमा आवद्ध कुल सदस्यमध्ये १६.२६ प्रतिशत दलित, ३७.७५ प्रतिशत जनजाति र ४५.९९ प्रतिशत अन्य समुदायका महिलाहरू छन्। यसरी समाजमा आर्थिक, सामाजिक रूपले पिछडिएका अतिविपन्न वर्गका महिलाको मूलप्रवाहीकरण गर्ने महिला विकास कार्यक्रमको समावेशी प्रकृति भल्किन्छ।

टोल-टोलमा समूह, वडा-वडामा समिति र गाउँ-गाउँमा संस्था गठन गरी सङ्घीकरणको जगलाई आर्थिक, सामाजिक रूपले बलियो बनाउने अभियानअनुरूप ९७,२४० समूहबाटै ८,९३६ समिति र १,५४० संस्थाहरू गठन भएका छन्। ती समूह, समिति, संस्थाले आयआर्जन, बचत सङ्कलन र परिचालन तथा सामुदायिक विकासका कार्यमा भूमिका लिएका छन्। कार्यक्रमको अभाव वा अन्य विभिन्न कारणले निष्क्रिय रहेका समूहको सङ्ख्या १,४४९ छ, जसलाई पुनः क्रियाशील तुल्याउने किसिमले प्रयास भै रहेको छ।

समूह सङ्ख्याको अनुपातमा समिति सङ्ख्या न्यून छ, जसलाई विसङ्गतिको रूपमा लिनुपर्ने हुन्छ। यसो हुनुमा संस्था दर्ता भैसकेपछि समितिको भूमिकालाई कतिपय स्थानमा गौण देख्नु पनि हो। संस्था दर्ता भैसकेपछि महिलाहरूको बचतलाई संस्थामा एकीकरण गरी अन्य आर्थिक, सामाजिक क्रियाकलापमा समितिलाई समूह र संस्थाबीचको कडीको भूमिकामा विकसित गर्ने तर्फ अभिप्रेरित गर्नुपर्ने भएको छ। महिला विकासका समूह सङ्ख्या, समूहमा आवद्ध सदस्य सङ्ख्या, निष्क्रिय समूह, समिति र संस्थाको जिल्लागत विवरण **अनुसूची २** मा दिइएको छ।

कार्यक्रममा गोलबन्द लक्षित समूहलाई कानुनी हैसियतसमेत दिलाई दिगो संस्थागत विकास गर्न र आर्थिक क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न सक्ने तुल्याउन सहकारी संस्थाको रूपमा दर्ता गराउने गरिएको छ। सहकारी ऐन, २०४८ अन्तर्गत दर्ता भएका महिला विकास कार्यक्रमबाट प्रवर्द्धित संस्थाको सङ्ख्या १,२४५ पुगिसकेको छ भने २९५ संस्था दर्ताको क्रममा रहेका छन्।

(३) बचत परिचालन

विपन्न महिलालाई स्थानीय साहुकारको चक्रवृत्ति व्याजको मारबाट पार पाउन, गर्जो टार्न र सानातिना उद्यम, व्यवसाय चलाउन सक्ने बनाउनका लागि पेवा बढाउने कार्यक्रमको रूपमा सुरुको अवस्थादेखि नै समूह बचत परिचालन कार्य जारी छ। कार्यक्रमको थालनीका समयमा बैङ्कको कर्जा प्राप्त तथा नियमित कर्जा असुलीमा निश्चितताका लागि पनि बचतको व्यवस्था गरिएको थियो। नियमित बचत गर्ने बानीको विकास भएपछि बैङ्कको मात्र भर नपरी आफ्नै बचतबाट दैनिक व्यवहार चलाउन र सानोतिनो ग्रामीण व्यवसाय सञ्चालन गर्न आवश्यक पुँजीको माग पूरा गर्न सकिएको पनि छ।

नियमित बचतकै परिणामस्वरूप महिला विकास कार्यक्रमद्वारा प्रवर्द्धित समूह, समिति र संस्था तहमा समेत जम्मा रु. १०६ करोड ०२ लाख ६३ हजार ८ सय ५६ बचत सङ्कलित छ। सङ्कलित बचतमध्ये रु. १०२,७०२,४६३ समूहमा रु. १०,८९,६५,९२६ समितिमा र रु. ८४,८५,९५,४६७ संस्थाको तहमा रहेको छ। संस्था गठन नभएसम्म समूह, समितिमा बचत जम्मा गरे तापनि संस्था गठन र दर्तापश्चात् संस्थामा बचत एकीकरण गर्दा बढी प्रभावकारी हुने भएकोले संस्थामा बचत एकीकरण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइएको छ।

बचत सङ्कलन एउटा पाटो हो भने त्यसको उच्चतम परिचालन अर्को महत्वपूर्ण पक्ष हो। कुल बचत रु. १,०६,०२,६३,८५६ मध्ये रु. ९९,९६,४२,६७६ (९४.२८ प्रतिशत) लगानीमा परिचालित अवस्थामा रहेको पाइएको छ। **अनुसूची ३** मा विभिन्न तहमा सङ्कलित बचत र लगानीमा रहेको बचतको जिल्लागत विवरण दिइएको छ।

(४) चालुकोष परिचालन

महिला विकास कार्यक्रमअन्तर्गत प्रवर्द्धित समूहहरूको वित्तको वैकल्पिक स्रोतको रूपमा चालुकोष (Revolving Funds) स्थापना गरिएको छ। नेपाल सरकारका साथै विभिन्न दातृ-स्रोतबाट प्राप्त रकम कोषमा जम्मा गरिन्छ। नेपाल सरकारबाट स्वीकृत चालुकोष स्थापना तथा विउपुँजी परिचालन निर्देशिका, २०६० अनुसार प्रत्येक जिल्लामा महिला तथा बालबालिका कार्यालय अनि केन्द्रमा विभागबाट कोषको सञ्चालन व्यवस्था मिलाइन्छ भने लेखापरीक्षण महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट गरिन्छ।

कोषबाट महिला तथा बालबालिका कार्यालयले जिल्लाभित्रका महिला संस्था वा समितिलाई प्राथमिकताका आधारमा चालुकोष विउपुँजी प्रदान गर्दछ। विउपुँजीको व्याज २ प्रतिशत छ र ३ वर्षपछि सो फिर्ता गर्नुपर्ने प्रावधान छ। महिला संस्था वा समितिको कार्य हेरेर अरू २ वर्ष म्याद थप गर्न पनि सकिन्छ। महिला संस्था तथा समितिले विउपुँजीबाट आफ्ना सदस्यहरूलाई ऋण प्रदान गर्दछन्।

त्यसो त, आ.व. २०४४/४५ देखि नै १० जिल्लाका महिला तथा बालबालिका कार्यालयहरूमा चालुकोषको व्यवस्था गरिएको देखिन्छ। आ.व. २०४८/४९ मा कोषका लागि संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय बालकोषले एकैपल्ट २३ जिल्लामा ५० हजारका दरले रकम उपलब्ध गराएको थियो। कृषि विकासका लागि अन्तर्राष्ट्रिय कोष (IFAD) को तर्फबाट आ.व. २०५१/५२ मा गोरखा र आ.व. २०५२/५३ मा म्याग्दीका लागि रु. १०-१० हजार अनि आ.व. २०५३/५४ मा १८ जिल्लामा २० देखि ५० हजारसम्म दिइएको र क्रमशः ५२ जिल्लामा कोषको व्यवस्था गरिएको देखिन्छ। त्यस्तै, जर्मन प्राविधिक सहायता नियोग (GTZ) ले गोरखा र धादिङ दुई जिल्लामा चालुकोष स्थापनाका लागि रु. ९५ हजार सहयोग गरेको थियो। आ.व. २०५५/५६ मा संयुक्त राष्ट्र सङ्घीय बालकोषले तनहुँ र नवलपरासीका लागि रु. १६ लाख चालुकोषमा थपेको थियो।

यसरी विभिन्न दातृ-संस्थाहरूबाट विभिन्न समयमा उपलब्ध गराइएको चालुकोषले समूहमा आवद्ध ग्रामीण महिलाहरूको जीवनस्तर उकास्न टेवा पुऱ्याएकोले जिल्लाहरूबाट चालुकोष थप गर्न माग भई आएको सन्दर्भमा नेपाल सरकारबाटै स्रोतको उपलब्धताको आधारमा विभिन्न समयमा रकम विनियोजन हुँदै आएको छ। त्यसरी आ.व. २०५७/५८ मा २५ जिल्लाका लागि रु. ४६ लाख ३३ हजार १ सय ५०, आ.व. २०५८/५९ मा ७५ जिल्लाका लागि रु. १२ लाख ३६ हजार, आ.व. २०६०/६१ मा ७५ जिल्लाका लागि रु. १९ लाख २० हजार, आ.व. २०६१/६२ मा ४६ जिल्लाका लागि रु. ६४ लाख ४४ हजार, आ.व. २०६२/६३ मा २१ जिल्लाका लागि रु. २१ लाख (DACAW कार्यक्रमअन्तर्गत) र आ.व. २०६३/६४ मा १५ जिल्लाका लागि रु. ६० लाख, आ.व. २०६४/६५ मा ४८ जिल्लाका लागि रु. ४८ लाख, आ.व. २०६५/६६ मा २० जिल्लाका लागि रु. २२ लाख ५० हजार र आ.व. २०६६/६७ मा ७४ जिल्लाका लागि रु. ३० लाख चालुकोषतर्फ रकम विनियोजन गरिएको थियो।

हाल (२०६७ आषाढ मसान्तसम्म) चालुकोषको सावँ रु. १०१००८३२४।९८ छ भने व्याज रु. ५४,५१,५६२।६६ गरी जम्मा रु. १०,६४,५९,८८७।६४ परिचालनमा रहेको छ। सो रकममध्ये महिला समिति वा संस्थालाई गरिएको बीउपुँजी लगानीमा ७,४९,०५,६४५।९९ र बैङ्क खातामा रु. ३,१५,३४,०४१।६५ छ भने लगानीमा रहेको रकममध्ये रु. ३१,७३,७६।०० (४.२३ प्रतिशत) ले भाखा नाघेको देखिएको छ। भाखा ननाघेको रकम रु. ७,१७,३१,९२९।९९ रहेको छ। चालुकोषको जिल्लागत विवरण **अनुसूची ४** मा देखाइएको छ।

(५) प्रगति

महिला विकास कार्यक्रमको थालनीदेखि हालसम्म उपलब्ध तथ्याङ्कको आधारमा विभिन्न पक्षमा हासिल गर्न सकिएको प्रगति निम्नानुसार छ :

महिला विकास कार्यक्रमको समष्टिगत प्रगति (आ.व. २०३५।४० देखि २०६६।६७ सम्म)

क्र.स.	क्रियाकलापको नाम	एकाइ	जम्मा	कैफियत
फैलावट				
१.	कार्यक्रम सञ्चालित जिल्ला	सङ्ख्या	७५	
२.	कार्यक्रम सञ्चालित गाविस	सङ्ख्या	३,०४५	
३.	कार्यक्रम सञ्चालित नगरपालिका	सङ्ख्या	३७	
४.	कार्यक्रम सञ्चालित वडा	सङ्ख्या	१८,०७६	नगरपालिकाका समेत
संस्थागत विकास				
५.	समूह गठन	सङ्ख्या	९७,२४०	
६.	समूहमा सम्मिलित महिला	जना	५,५४,२६४	१६.२६ प्रतिशत ३७.७५ प्रतिशत ४५.९९ प्रतिशत
६.१	दलित	जना	९०,१४७	
६.२	जनजाति	जना	२०९,२४०	
६.३	अन्य	जना	२५४,८७७	
७.	गठन भएका महिला समिति	सङ्ख्या	८,९३६	
८.	दर्ता भएका महिला संस्था	सङ्ख्या	१,२४५	
९.	तदर्थ महिला संस्था	सङ्ख्या	२९५	
स्रोत परिचालन				
१०.	महिलाहरूको सामूहिक बचत	रु.	१,०६,०२,६३,८५६	
११.	जम्मा बचतमध्ये लगानीमा रहेको	रु.	९९,९६,४२,६७६	
१२.	चालुकोष	रु.	१०,६४,५९,८८८	
१२.१	मूलधन	रु.	१०,१०,०८,३२५	
१२.२	व्याज	रु.	५४,५१,५६३	
१३.	चालु कोषको लगानीमा रहेको रकम	रु.	७,४९,०५,६४६	
प्रशिक्षण				
१४.	लैङ्गिक चेतना जागरण तालिम	जना	६५,९२६	
१५.	व्यवस्थापकीय सीप विकास तालिम	जना	६७,८४५	
१६.	व्यवसायमूलक सीप विकास तालिम	जना	६७,७७२	
१७.	प्रजनन स्वास्थ्य तालिम	जना	१११,४३८	
१८.	कानुनी चेतना जागरण तालिम	जना	१९,४३४	
१९.	आधारभूत तालिम	जना	१४३,११५	
२०.	सामाजिक समावेशीकरण तालिम	जना	३,३७३	

क्र.स.	क्रियाकलापको नाम	एकाइ	जम्मा	कैफियत
२१.	सासू-बुहारी अन्तरक्रिया	जना	६,१५४	

क्र.स.	क्रियाकलापको नाम	एकाइ	जम्मा	कैफियत
२२.	संस्थागत विकास तालिम	जना	१७,२२६	
२३.	अभिलेख व्यवस्थापन तालिम	जना	५,२२२	
२४.	बाल विकास चेतना जागरण तालिम	जना	५,५८७	
२५.	सञ्चार प्रवाह तालिम	जना	५,२४१	
२६.	सामुदायिक विकास तालिम	जना	१,४९,३५१	
२७.	अध्ययन अवलोकन भ्रमण	जना	९,५०८	
२८.	मापदण्ड रेखाङ्कन अध्यास	जना	१,२४८	
२९.	चेलीबेटी सुरक्षा तालिम	जना	३२४	
३०.	कर्मचारी विकास विविध तालिम	जना	४२२	
३१.	किशोरा विकास तालिम	जना	९२७९	
३२.	व्यवसाय प्रवर्द्धनकर्ता तालिम	जना	१७९२	
३३.	समूह सदस्यको अनुशिक्षण	जना	६७,७६९	
३४.	लेखापालन तालिम	जना	५९४	
३५.	नेतृत्व तथा अधिवाचन तालिम	जना	५००	
३६.	कर्मचारीहरूलाई लैङ्गिक योजना तथा परीक्षण तालिम	जना	४२२	
अन्य				
३७.	उत्कृष्ट महिला संस्था पुरस्कार	सङ्ख्या	३३	

६) बजेट खर्च

महिला विकास कार्यक्रम (केन्द्रस्तर र जिल्लास्तर) समेतका लागि आ.व. २०६६।६७ मा देहायबमोजिम स्रोत परिचालन भएको थियो :

क) साधारण तर्फ	आ.व. २०६६।६७ को विनियोजन	आ.व. २०६६।६७ को खर्च	आ.व. २०६७।६८ को विनियोजन	कैफियत
क. चालु खर्चतर्फ				
महिला विकास कार्यक्रम (जिल्लास्तर) ५६-३-८०१	४३,०१,९४,०००।-	४५,६४,५५,१३९।-	४९,३४,४९,०००।-	तलब भत्तामा थप रकमान्तर निकासासमेत
महिला विकास कार्यक्रम (केन्द्रस्तर) ५६-३-२००	२,०३,३७,०००।-	१,७३,४२,४७७।-	१,९२,४१,०००।-	
महिला विकास कार्यक्रम ज्येष्ठ नागरिक ५६-३-३०१	२,२७,००,०००।-	२,२२,४१,०२४।-	२,३५,५०,०००।-	
समाजकल्याण कार्यक्रम ५६-३-१२०	९०,८०,०००।-	८१,६४,०००।-	४,००,०००।-	
JFPR ५६-३-२०८	३,७५,८०,०००।-	९,८८,३१६।-	५,९७,२४,०००।-	
महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम ५६-३-२०१	१,२१,४६,०००।-	१,०८,२१,१३४।-	७०,०२,०००।-	
ख. पुँजीगत खर्चतर्फ				
महिला विकास कार्यक्रम (जिल्लास्तर) ५६-४-८०१	६,९२,२०,०००।-	५,७१,९८,२२९।-	३,३३,८९,०००।-	
महिला विकास कार्यक्रम (केन्द्रस्तर) ५६-४-२००	२,६२,०००।-	२,११,४४६।-	४,४०,०००।-	

सन्दुक तीन : मनमाया बादीको योजना

मनमाया बादी कैलाली जिल्लाको वलिया गाविस, वडा नं. ९, बल्चौरमा बस्तिछिन् । पति मोहन बादी र दुई छोरा दुई छोरीसहित उनको सातजनाको परिवार छ । उनीहरूले अधिदेखि दुःखा फोड्ने, माछा मार्ने र गाउँ-गाउँमा गई नाच्ने, गाउने गरी खाने गर्थे । परिवार ठूलो भएकाले पाल्न कठिन हुन्थ्यो ।

वि.सं. २०६३ सालमा महिला विकास कार्यालय, कैलालीद्वारा वलिया गाविसको वडा नं. ९ मा महिला विकास कार्यक्रम लागू भएको थाहा पाएर मनमाया पनि ५ जनाको समूहमा बसिन् । छिमेकका अरू समूहसमेत मिलाएर २६ जनाको बल्चौर बादी महिला विकास समिति गठन गरियो । र मासिक बैठक गरी बचत परिचालन गर्न थालियो । त्यसपछि समूह सदस्यको जीविकोपार्जनमा टेवा पुऱ्याउने गरी महिला विकास कार्यालय, कैलालीबाट प्राप्त कार्यक्रमअन्तर्गत मनमायाले पाँच दिने सीप विकास तालिमसहित वस्तुगत टेवाबापत रु. २०००/- पाइन् । सो रकमबाट बाख्रा किनी पाल्न सुरु गरिन् । पाठापाठी जन्मिदै गए । पछि ९ महिनामा २ पाठा बेची रु. ३५००/- आम्दानी भएपछि रु. १०००/- ले घर खर्च टारी रु. २५००/- को अर्को व्याउने बाख्रा किनिन् । हुँदाहुँदै २०६५ सालसम्ममा १५ वटा बाख्रा भए ।

त्यसैबीच २०६६ सालमा महिला विकास कार्यालय, कैलालीबाट बादी समुदायका महिलाका लागि घर विकास योजना आयो । योजनाअन्तर्गत रु. १५०००/- प्राप्त भयो । उक्त रकमबाट उनले ४ वटा बाख्रा र एउटा खोरको निर्माण गरी अब व्यवस्थित रूपमा बाख्रापालन व्यवसाय बढाइन् ।

अहिले मनमायाले ३२ वटा बाख्रा पालेकी छिन् । आफू बस्ने घरसमेत त्यही व्यवसायबाट बनाएकी छिन् । बालबच्चाहरूलाई सामुदायिक सहयोग समिति बालचेतना केन्द्र सतीको छात्रावासमा राखेर पढाइरहेकी छिन् ।

दुःखका दिन बितिसकेका छन्; भविष्य उज्यालो छ । 'विपन्न साथीहरूलाई सामूहिक कार्यको माध्यमबाट आत्मनिर्भर बन्न सकिन्छ भन्न चाहन्छु,' मनमाया बताउँछिन् । महिला विकासजस्ता सरकारी कार्यालय र गैरसरकारी निकायहरूको साथ, सहयोग पाइरहेमा आगामी दिनमा आधुनिक पेसा र प्रविधिहरूको अवलम्बन गरी पारिवारिक उन्नति गर्नुका साथै समतामूलक समाजको निर्माणमा योगदान गर्ने योजना छ उनको ।

साभार : महिला तथा बालबालिका कार्यालय, कैलालीको

वार्षिक प्रतिवेदन, २०६६।०६७

परिच्छेद ४

वार्षिक कार्यक्रमको कार्यान्वयन स्थिति

४.१ समष्टिगत प्रगति

आ.व. २०६६/६७ मा विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूका हकमा बजेट उपशीर्षक नं. ५६-४-२०० र ५६-३-२०० को महिला विकास कार्यक्रम, केन्द्रस्तर, ५६-४-८०१ र ५६-३-८०१ को महिला विकास कार्यक्रम, जिल्लास्तर अनि ५६-४-२०४ र ५६-३-२०४ को लैङ्गिक समानता तथा महिला सशक्तीकरण आयोजना, केन्द्रस्तर (विभाग र १५ जिल्ला) गरी ३ वटा कार्यक्रम सञ्चालित थिए। उल्लिखित ३ वटै कार्यक्रम राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त (P1) कार्यक्रम हुन्।

आ.व. २०६६/६७ मा महिला विकास कार्यक्रम (केन्द्र र जिल्लास्तर) बाट हासिल हुन सकेका मुख्य-मुख्य उपलब्धि देहायबमोजिम छन् :

(अ) पुँजीगत खर्चअन्तर्गत

(क) महिला संस्थाको भौतिक सुविधा विकास

- * ३१ वटा साभा उपयोगका बजार पहुँच सुविधाका लागि अग्र-व्यावसायिक महिला संस्थालाई अनुदान प्रदान
- * ७० वटा संस्थालाई भवन निर्माण अनुदान प्रदान

(ख) कार्यालयको भौतिक सुविधाको स्तरोन्नति

- * १२ जिल्लामा महिला तथा बालबालिका कार्यालयको भवन निर्माणाधीन

(आ) चालुगत खर्चअन्तर्गत

(क) महिला विकास कार्यक्रम विस्तार

- * थप ६०० गाविसमा कार्यक्षेत्र विस्तार तथा परिचयात्मक कार्यक्रम
- * थप ३९३४ वटा समूह गठन र बचत परिचालन
- * थप ६१४ समिति गठन र व्यवस्थापन
- * १८,८५८ जनालाई अनुशिक्षण

(ख) साविक गाविसमा लक्षित समूह सहभागिता प्रवर्द्धन

- * ३८८२ थप समूह गठन र बचत परिचालन
- * ६२३ थप समिति गठन र व्यवस्थापन
- * १८,८०० जनालाई अनुशिक्षण
- * ९०२९ जनालाई महिला-पुरुष समविकास तालिम
- * २९८० जनालाई सीप विकास तालिम र वस्तुगत टेवा
- * १४६ समितिलाई चालुकोषमार्फत बीउपुँजी प्रवाह

(ग) महिला सशक्तीकरणका नियमित प्रशिक्षण

- * ३१८० जना महिलाहरूलाई आधारभूत तालिम
- * २५९८ जना महिला तथा पुरुषहरूलाई समविकास तालिम
- * ६३४ जनालाई सामाजिक समावेशीकरण तालिम
- * ८५१ जना महिलालाई लैङ्गिक संवेदनशील प्रजनन स्वास्थ्य तालिम
- * १५७७ जना बीच सासू-बुहारी अन्तक्रिया

- * ७५३ जनालाई संस्थागत विकास तालिम
- * १०० जनालाई प्रस्तावना लेखन तालिम
- * ३७३ जनालाई लेखापालन तालिम
- * २५० जना महिलाहरूलाई नेतृत्व तथा अधिवाचन तालिम
- * ११२४ जना महिलाहरूद्वारा अन्तर-जिल्ला रेखाङ्कन भ्रमण

(घ) व्यावसायिक महिला समूह विकास

- * २५८ स्थानीय स्थानीय सम्भाव्यता हेरी आर्थिक आत्मनिर्भरताका सर्वोत्तम अवसर पहिचान तथा कार्ययोजना तयारी
- * ५३७० जना महिलाहरूलाई (३ दिने गाँउस्तर, ५ दिने गाँउस्तर, ५ दिने जिल्लास्तर र ७ दिने जिल्लास्तर) सीप विकास तालिम
- * ३८२ जना महिलाहरूलाई सीप पुनर्ताजगी तालिम
- * ८९६ जना महिलाहरूलाई ग्रामीण व्यवसाय विकास तालिम
- * २४४ पटक स्थानीय अनुगमन तथा स्थलगत परामर्श
- * २ जिल्लामा महिला समूहद्वारा उत्पादित वस्तुको बिक्री कक्ष सञ्चालन

(ङ) किशोरी विकास

- * २१३१ जना किशोरीहरूलाई जीवनोपयोगी तालिम
- * ७२ वटा महिला संस्थामा किशोरी सूचना तथा परामर्श केन्द्र सञ्चालन
- * ७१ महिला संस्थामार्फत अतिविपन्न किशोरी विकास टेवा
- * ६८ पटक स्थानीय सम्भाव्यता हेरी आर्थिक आत्मनिर्भरताका सर्वोत्तम अवसर पहिचान तथा कार्ययोजना तयारी
- * १४२० जना किशोरीहरूलाई सीप विकास तालिम र वस्तुगत टेवा

(च) बादी समुदायका महिलाका लागि घर विकास योजना, १० जिल्ला : दाङ, सल्यान, बाँके, बर्दिया, सुर्खेत, जाजरकोट, दैलेख, कैलाली, दार्चुला र कञ्चनपुर

- * २२ पटक उपक्षेत्रस्तरीय परामर्श बैठक
- * ६४ पटक समुदायस्तरीय परामर्श बैठक तथा लक्षित महिला छनौट
- * ३७६ वटा समूह गठन तथा बचत परिचालन
- * ६४ वटा समिति गठन
- * ६४ वटा समूहमा समूह सदस्यको अनुशिक्षण
- * २२ समूहमा महिला पुरुष समविकास तालिम
- * ६४ समितिलाई घर विकास योजना कार्यान्वयन अनुदान
- * ६३ समितिलाई घर विकास कार्यक्रमको सहजीकरण तथा अनुगमन
- * ६४ समूहलाई सीप विकास तालिम
- * १० पटक घर विकास सर्भेक्षण तथा योजना फारम छपाइ
- * १५ जना बादी छात्राको अध्ययनका लागि सामाजिक संस्थालाई अनुदान

(छ) मूलप्रवाहीकरण सम्पर्क निकाय सेवा तथा साभेदारी

(ज) सम्पर्क निकाय सेवा तथा साभेदारी

- * २२१ पटक मूलप्रवाहीकरण समन्वय समितिको बैठक
- * ७४ पटक सञ्जाल सदस्यहरू माझ अन्तरक्रिया
- * ६९ समूहमा स्थानीय जनप्रतिनिधि तथा गाविस सचिवलाई लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण अनुशिक्षण

- * २५ जना लैङ्गिक सम्पर्क-विन्दुलाई मूलप्रवाहीकरण तालिम
- * ५ वटा कार्यालयको लैङ्गिक परीक्षण
- * ५० पटक सूचीकृत गैससका लागि लैङ्गिक तालिम
- * ७० जिल्लाबाट वार्षिक प्रगति पुस्तिका प्रकाशन

(भ) घरेलु हिंसाबाट प्रभावितका लागि सेवा केन्द्र स्थापना

- * १५ जिल्लामा घरेलु हिंसा तथा यौनजन्य दुर्व्यवहारबाट पीडित महिलाका लागि महिला संस्थाहरूको समन्वयमा सुरक्षित अल्पकालीन आश्रयसहित सेवा केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन अनुदान

(ज) सामाजिक मध्यस्थता

- * ८८२ पटक सामाजिक परिचालिकाको बैठक

(ट) विविध

- * ७४ पटक आधार-रेखा सूचना फारम छपाइ
- * २२२ पटक महिला संस्थाका अध्यक्षमाभू चौमासिक अन्तरक्रिया
- * ४१० पटक दिवसीय कार्यक्रम
- * ८९ जना कर्मचारीलाई कम्प्युटर तालिम
- * २७२२ पटक कार्यक्रम भ्रमण

४.२ महिला विकास कार्यक्रम (केन्द्रस्तर)

महिला विकास कार्यक्रम (केन्द्रस्तर) मा जम्मा २३ वटा क्रियाकलाप रहेका थिए, जसमध्ये पुँजीगत खर्चका ३ वटा र चालु खर्चअन्तर्गत २० वटा क्रियाकलाप परेका थिए ।

पुँजीगत खर्चतर्फ सम्भाग छुट्याइएको थिएन भने चालु खर्चतर्फका क्रियाकलाप २ सम्भागमा राखिएका थिए :

- कर्मचारी विकास
- अनुगमन, प्रचार-प्रसार तथा संस्थागत सुदृढीकरण ।

पुँजीगत खर्चमा विभागको उपकरण, सवारी साधन र फर्निचरका लागि जम्मा २ लाख ६२ हजार व्यवस्था भएको थियो । चालु खर्चमा कर्मचारी विकासअन्तर्गत ११ वटा प्रशिक्षण क्रियाकलाप र अनुगमन, प्रचार-प्रसार तथा संस्थागत सुदृढीकरणअन्तर्गत वार्षिक समीक्षा गोष्ठी, सामाजिक परिचालनको लेखाजोखा, ग्रामीण महिलाका आर्थिक क्रियाकलापको व्यवसायीकरण प्रयासको लेखाजोखालगायतका जम्मा ९ वटा क्रियाकलाप समावेश गरिएका थिए ।

महिला विकास कार्यक्रम (केन्द्रस्तर) को भारित प्रगति प्रतिशत ९१.७० रहेको थियो । क्रियाकलापगत विवरण अनुसूची ६.ख मा दिइएको छ ।

४.३ महिला विकास कार्यक्रम (जिल्लास्तर)

आ.व. २०६६/६७ मा पुँजीगत खर्चतर्फ ६ र चालु खर्चतर्फ ५८ गरी जिल्लास्तरीय महिला विकास कार्यक्रममा जम्मा ६४ वटा क्रियाकलाप समेटिएका थिए । उल्लेखनीय प्रगतिमा ६०० गाविसमा कार्यक्षेत्र विस्तार तथा परिचयात्मक कार्यक्रम भयो भने ३९३४ वटा नयाँ महिला समूह गठन गरिए । वडास्तरमा थप ६१४ समिति गठन र व्यवस्थापन भयो । त्यस्तै १८,८५८ जनालाई समूह सदस्यको अनुशिक्षण प्रदान गरिएको थियो ।

साविकका गाविसमा लक्षित समूह सहभागिता प्रवर्द्धनअन्तर्गत ३८८२ समूह गठन तथा बचत परिचालन, ६३ समिति गठन, १८,८०० जनालाई समूह सदस्यको अनुशिक्षण प्रदान गरिएको थियो । प्रशिक्षणतर्फ ११,६२७

जनालाई महिला-पुरुष समविकास तालिम, ६३४ जनालाई सामाजिक समावेशीकरण तालिम, ८५१ जनालाई लैङ्गिक संवेदनशील प्रजनन स्वास्थ्य तालिम, १५७७ जनालाई सासू-बुहारी अन्तरक्रिया, २१३१ जनालाई जीवनपयोगी तालिम, ९,७७० जनालाई सीप विकास तालिम, ८९६ जनालाई ग्रामीण व्यवसाय विकास तालिम, ७५३ जनालाई संस्थागत विकास तालिम, १०० जनालाई प्रस्तावना लेखन तालिम, ३७३ जनालाई लेखापालन तालिम, २५० जनालाई नेतृत्व तथा अधिवाचन तालिम र २५ जना लैङ्गिक सम्पर्क-विन्दुलाई मूलप्रवाहीकरण तालिम प्रदान गरिएको थियो । त्यसै गरी महिला सहकारी संस्थाका अध्यक्षहरूको अन्तरक्रिया २२२ पटक सम्पन्न भएको छ । यस कार्यक्रमका अन्य उल्लेख्य पक्षहरू मध्ये बादी समुदायका महिलाका लागि घर विकास योजना अन्तर्गत २२ पटक उपक्षेत्रस्तरीय परामर्श बैठक, ६४ पटक समुदायस्तरीय परामर्श बैठक तथा लक्षित महिला छनौट, ३७६ वटा समूह गठन तथा बचत परिचालन, ६४ वटा समिति गठन, ६४ वटा समूहमा समूह सदस्यको अनुशिक्षण, २२ समूहमा महिला-पुरुष समविकास तालिम, ६४ समितिलाई घर विकास योजना कार्यान्वयन अनुदान, ६४ समूहलाई सीप विकास तालिमका साथै ५ वटा कार्यालयको लैङ्गिक परीक्षण, ७४ पटक सञ्जाल सदस्यहरू माफ अन्तरक्रिया र २२१ पटक मूलप्रवाहीकरण समन्वय समितिको बैठक पर्दछन् ।

यसरी महिला विकास कार्यक्रम (जिल्लास्तर) तर्फ आ.व. २०६६/६७ मा ९८.६० प्रतिशत भारित प्रगति हासिल हुन सकेको छ, जसको विवरण **अनुसूची ६.क** मा समावेश गरिएको छ ।

४.४ दातृ-संस्थाको सहयोगमा सञ्चालित कार्यक्रमको कार्यान्वयन स्थिति

४.४.१ लैङ्गिक समानता तथा महिला सशक्तीकरण आयोजना

१.१ आयोजनाको परिचय

एशियाली विकास बैङ्कको ऋण सहयोगमा आ.व. २०६३/०६४ देखि महिला विकास विभागअन्तर्गत सञ्चालनमा रहेको लैङ्गिक समानता तथा महिला सशक्तीकरण आयोजनाले १५ वटा जिल्ला लिएको छ । यस आयोजनाको कार्यान्वयन निकाय महिला तथा बालबालिका विभाग रहेको छ भने कार्यकारी निकायको रूपमा महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय रहेको छ । आयोजनाअन्तर्गतका विभिन्न कार्यक्रमहरू जिल्लास्थित महिला तथा बालबालिका कार्यालयमार्फत अन्य साभेदार निकायसँग समन्वय गरी सञ्चालन हुँदै आइरहेको छ । आयोजनाको लक्ष्य, उद्देश्य र कार्यक्रमको प्रकृतिअनुरूप आयोजनालाई ४ वटा भागमा विभाजन गरिएको छ । यो आयोजनाबाट आयोजना सञ्चालन भएका १५ वटा जिल्लाका ८२ गाविसमा बसोबास गर्दै आएका विपन्न, गरिब, महिला, जनजाति र दलित परिवारहरू लाभान्वित हुनेछन् ।

१.२ आयोजनाको लक्ष्य तथा उद्देश्य

आर्थिक, सामाजिक र न्यायिक सशक्तीकरणको माध्यमबाट विपन्न गरिब महिलाहरूको सशक्तीकरण गरी आयोजना क्षेत्रमा गरिबी घटाउने यस आयोजनाको लक्ष्य रहेको छ ।

उल्लिखित लक्ष्य हासिल गर्नका निम्ति निम्न उद्देश्यहरू रहेका छन् :

- सम्पत्तिमा पहुँच र नियन्त्रण बढाउन महिलाहरूको व्यक्तिगत क्षमता सुदृढ बनाउने;
- संस्थालाई लैङ्गिक संवेदनशील एवं लैङ्गिक उत्तरदायी बनाउन व्यक्तिगत तथा संयुक्त कार्यका लागि सामूहिक टेवा पुऱ्याउने; र
- लैङ्गिक उत्तरदायी हुन तथा पछाडि पारिएका महिलाहरूलाई विकासको अवसरमा समावेश गरी सरकारी निकायका कार्य प्रक्रिया सुधार गर्ने ।

माथि उल्लिखित लक्ष्य तथा उद्देश्य हासिल गर्नका लागि आयोजनाले आर्थिक, सामाजिक तथा न्यायिक सशक्तीकरणका कार्यक्रम र लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणका लागि संस्थागत सुदृढीकरणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ ।

१.३ आयोजनाको क्षेत्र

सन् २००६ देखि कार्यान्वयन हुँदै आएको यस आयोजनाले ढाकेको पश्चिम भेगका ८ जिल्लाअन्तर्गत ४० गाविस पर्दछन् भने मध्य भेगका ७ जिल्लाका ४२ गाविस गरी जम्मा ८२ गाविसमा आयोजनाअन्तर्गत कार्यक्रम सञ्चालन भएका छन् । जिल्लागत विवरण यसप्रकार छ ।

सि.नं.	जिल्लाको नाम	सञ्चालित गाविस	जम्मा
१.	रामेछाप	गेलु, विजुलीकोट, डडुवा, फुलासी, हिमगंगा, फर्पू	६ गाविस
२.	सिन्धुली	रत्नावती, ककुरठाकुर, रानीचौर, वेलघारी, हरिहरपुर गढी र नेत्रकाली	६ गाविस
३.	महोत्तरी	सिमरदही, सुनौल, रघुनाथपुर, हरिपुरहरिनमरी, महोत्तरी, खैरवरि	६ गाविस
४.	धनुषा	लवटोली, लोहना, घोडघाँस, देउपुरारूपैठा, एकराई, गिद्धा	६ गाविस
५.	सर्लाही	रोहुवा, चन्द्रनगर, गम्हरिया, खुटौना, कौडेना, लक्ष्मीपुर, सुखचैना	६ गाविस
६.	रौतहट	समरजुवा, बसतपुर, गेडाहीगुठी, टेङ्ग्राहा, तेजापाकड, गम्हरियावर्ता	६ गाविस
७.	वारा	आम्रपट्टी, फतवा, वेलडाँगी, मधुरीजब्दी, सिसहनिया, पटेर्वा	६ गाविस
८.	अछाम	तुर्माखाँद, भैरवस्थान, रामारोशन, पुल्लेतोला, दुनी	५ गाविस
९.	डोटी	गिरीचौका, छपाली, मन्नाकपाडी, वछैन, घाघल	५ गाविस
१०.	बझाङ्ग	दौलीचौर, दहवगर, कोटभैरव, गडराय, सुर्मा	५ गाविस
११.	वाजुरा	विछुया, जयबागेश्वरी, तोली, साप्पाटा, जगन्नाथ	५ गाविस
१२.	मुगु	जिमा, फोतु, ह्याङ्गलु, खमाले, माग्री	५ गाविस
१३.	कालिकोट	धौलागह, नानीकोट, फुड्माहदेव, छाप्रे, भर्ता	५ गाविस
१४.	वैतडी	कोटपटेरा, शिखरपुर, पञ्चेश्वर, ग्वालेक, गुरुखोला	५ गाविस
१५.	जुम्ला	तलिउम, कार्तिकस्वामी, बुभामाडीचौर, वड्की, कालिकाखेतु	५ गाविस
		जम्मा	८२ गाविस

१.४ आयोजनाका संभागहरू

यस आयोजनाबाट सञ्चालित कार्यक्रमलाई निम्न ४ भाग (Components) मा विभाजन गरिएको छ :

१.४.१ आर्थिक सशक्तीकरण

ग्रामीण गरिव महिलाहरूको सम्पत्ति, आय र रोजगारीको अवसरमा वृद्धि गर्ने ।

यस भागअन्तर्गत आयोजना लागू भएका गाविसका महिलाहरूले अगुवाइ गर्न सक्ने लघु-उद्यम व्यवसाय अभिवृद्धि गर्नुका साथै ज्यालादारी महिलाहरूको अवसर र अवस्थामा सुधार ल्याई ग्रामीण विपन्न महिलाहरूको सम्पत्ति, आय र रोजगारीको अवसरमा वृद्धि गराउने कार्यक्रम रहेको छ । यसका लागि आयोजनाको कुल लागतको करिब ५० प्रतिशत रकम छुट्याइएको छ ।

१.४.२ कानुनी सशक्तीकरण

कानुनी तथा प्रशासनिक वातावरण सुदृढीकरण तथा चेतना अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले सञ्चालित यस संभागअन्तर्गत आयोजना लागू भएका गाविसका समुदायमा कानुनी सचेतना अभियान सञ्चालन गरी कानुनी/न्यायिक तथा प्रशासनिक हक, अधिकार र कर्तव्यको ज्ञान वृद्धि गर्नुका साथै न्यायधीश, सरकारी वकील र महिला प्रहरी सेलअन्तर्गतका प्रहरी कर्मचारीहरूलाई महिला हक-अधिकार र त्यससँग सम्बन्धित अन्य अधिकारको बारेमा तालिम प्रदान गरी कानुनी तथा प्रशासनिक वातावरण सुदृढ गर्ने कार्यक्रम रहेको छ ।

१.४.३ सामाजिक सशक्तीकरण

सामुदायिक पूर्वाधारको विकास र घरायसी प्रविधिमार्फत सामाजिक परिचालनतर्फ यस भागअन्तर्गत सामुदायिक स्तरमा सामाजिक परिचालनलाई जोड दिँदै समुदायले नै सञ्चालन गर्न सक्ने साना सामुदायिक आयोजनाहरू सञ्चालन गर्नुका साथै समय र श्रम बचत गर्ने घरायसी प्रविधिको प्रयोगदर बढाएर विपन्न ग्रामीण महिलाहरूको व्यक्तिगत तथा सामुदायिक विकासका लागि उपयुक्त समय र उचित अवसर उपलब्ध गराउने कार्यक्रम रहेको छ ।

१.४.४ लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणका लागि संस्थागत व्यवस्था/सुदृढीकरण

मूलप्रवाहीकरण तथा महिला सशक्तीकरणका लागि क्षमता अभिवृद्धितर्फ यस भागअन्तर्गत महिला तथा बालबालिका विभाग तथा महिला तथा बालबालिका कार्यालय र स्थानीय निकायहरूको लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण संयन्त्रलाई सुदृढ गरिनुका साथै विभाग र कार्यालयहरूको भौतिक सुविधामा सुधार गर्ने कार्यक्रमहरू रहेका छन् ।

१.५ आयोजना कार्यान्वयन एकाइ

आयोजनाको कार्यक्रमलाई प्रभावकारी ढङ्गले सञ्चालन गर्नका लागि महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालयका सचिवको अध्यक्षतामा गठन भएको केन्द्रीय कार्यान्वयन समन्वय समिति (CICC) ले नीतिगत निर्देशन दिने प्रावधान राखिएको छ । विकेन्द्रीकरणको सिद्धान्तअनुसार जिल्लास्तरमा समन्वयात्मक रूपमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नका लागि जिल्ला कार्यान्वयन समन्वय समितिको समेत व्यवस्था गरिएको छ, जसको अध्यक्षता हालका लागि स्थानीय विकास अधिकारीबाट हुँदै आएको छ । महिला तथा बालबालिका कार्यालयका महिला विकास अधिकृतले जिल्ला आयोजना एकाइको मुख्य व्यक्तिको रूपमा जिम्मेवारी सम्हाल्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

आयोजनाको हालसम्मको समष्टिगत उपलब्धि

सम्भागहरू	लक्ष्य	उपलब्धि
१) आर्थिक सशक्तीकरण	३०,००० महिलाहरूलाई लघुउद्यम व्यवसाय सञ्चालनका लागि (कम्तीमा ३०% दलित/जनजाति महिलाहरूलाई तालिम दिने ।)	■ ५३६० जना महिलामध्ये ४०% दलित, ३५% जनजाति, २५% अन्य) तालिमप्राप्त र १८% ले लघुउद्यम व्यवसाय सञ्चालन ।
	९०% ज्यालादारी महिला कामदारहरू छनौट भई उपयुक्त औजार प्राप्त गरेका हुनेछन् ।	■ १५८० जना कृषि ज्यालादारी महिलामध्ये ८२% ले तालिम प्राप्त गरी कार्य शुरु गरेका ।
	प्रत्येक गाविसमा कम्तीमा ३०% ज्यालादारी महिला छनौट भएका हुनेछन् ।	■ १२% ज्यालादारी महिलाहरू आय-आर्जनमा प्रत्यक्ष संलग्न भएका छन् । ■ २०० जना महिलाहरूले विशेष सीपमूलक तालिम प्राप्त (जस्तै- कृषि, नर्सरी, मौरीपालन, कुखुरापालन, बाखापालन) गरेका छन् ।
२) कानुनी सशक्तीकरण	गाविसस्तरमा कम्तीमा ८० प्रतिशत गरिव महिलाहरू छनौट भई उनीहरू आफ्नो अधिकार प्रति सजग भएका हुनेछन् ।	■ ८२ वटा गाविसमा कानुनी सचेतना अभियान सम्पन्न भएको छ, जसमा १५००० जना महिला तथा पुरुषको संलग्नता रहेको छ ।
	१५ जिल्लामा कानुनी सन्देश सामग्रीसहितको पुस्तकालय स्थापना भई ग्रामीण महिलाहरूको जानकारी अभिवृद्धि हुनेछ ।	■ १५ वटा जिल्लामा १-१ वटा कानुनी सन्देश सामग्रीसहितको पुस्तकालय स्थापित भै सञ्चालनमा आएको । ■ दैनिक ५ देखि १० जनासम्मले अध्ययन गर्ने गरेको पाइन्छ ।
	२५ जना जिल्ला न्यायधीश, २५ जना जिल्ला सरकारी वकिल र प्रहरी महिला सेलका प्रहरीलाई महिला अधिकारका बारेमा तालिम प्रदान गर्ने ।	■ २७ जना जिल्ला न्यायधीश, सरकारी वकिल एवं प्रहरी प्रमुख (एवं प्रतिनिधि) र २८ जनालाई महिला अधिकारका सवालमा तालिम प्रदान गरी सकारात्मक विभेद अभ्यासको थालनी ।
	उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्द्वारा दश जोड २ मा Gender Studies र नेपाल कानून क्याम्पसको सहकार्यमा स्नातक तहमा Gender and Inclusive Justice पाठ्यक्रम तयार पार्ने ।	■ चालु शैक्षिक सत्रदेखि ऐच्छिक विषयको रूपमा उच्च मा.वि.मा ७०-८० जना र नेपाल Law Campus मा २५ जनाले Gender and justice विषयमा अध्ययनरत ।
	कार्यक्रम लागू भएका क्षेत्रमा नागरिकता प्रमाणपत्र प्राप्त गर्ने महिलाहरूको सङ्ख्या	■ कार्यक्रममा संलग्न ८३.२% महिलाहरूले नागरिकताको प्रमाणपत्र प्राप्त गरेका छन् भने

सम्भागहरू	लक्ष्य	उपलब्धी
	२५ प्रतिशतले वृद्धि भएको हुने ।	७६.५% प्रतिशत महिलाहरूले विवाह दर्ताको प्रमाण पत्र प्राप्त गरेका छन् (१७३५ जना) । <ul style="list-style-type: none"> महिला आयोजना लागू भएपश्चात् ३६७७ जना महिलाहरूले नागरिकताको प्रमाणपत्र प्राप्त गरेका छन् ।
	१५ जिल्लामा १५ वटा जिल्ला स्रोत समूहको गठन भै कानुनी सहायतासम्बन्धी प्रशिक्षण प्राप्त गरी सहजीकरण गरेका हुनेछन् ।	<ul style="list-style-type: none"> १५ जिल्लामा १५ वटा जिल्ला स्रोत समूहको गठन भई २ समूहमा जम्मा ५२ जनाले तालिम प्राप्त गरेका छन् । ८२ गाविसमा गाविस स्तरीय पारालिगल समितिको गठन भै १६७ वटा मुद्दामध्ये १५७ वटा मुद्दा समितिको पहलमा समाधान भएको छ ।
३) सामाजिक सशक्तीकरण	४०% सेवाविमुख महिलाहरूले प्रत्यक्ष रूपमा संलग्न भै कार्यमूलक साक्षरता हासिल गरेका हुनेछन् ।	<ul style="list-style-type: none"> १०००० जना महिलाहरूले कार्यमूलक साक्षरता कक्षमा संलग्न भै साक्षर भएक छन्, जसमध्ये ३५% ले साक्षरता कक्षा प्रथम र २०% ले साक्षरता कक्षा दोस्रोमा संलग्न हुन सकेका छन् ।
	कम्तीमा ६०% महिला समूहहरू सक्रिय रूपमा निर्णय प्रक्रियामा संलग्न भएका हुनेछन् ।	<ul style="list-style-type: none"> ३०% महिला समूहहरू निर्णय प्रक्रियामा संलग्न भै सामुदायिक विकास योजना तथा अन्य सामाजिक कार्य सम्पन्न गर्न सक्षम भएका छन् ।
	कार्यक्रम लागू भएका गाविसमा कम्तीमा १ वटा महिला बहुउद्देश्यीय भवन निर्माण र व्यवस्थापन भएको हुनेछ ।	<ul style="list-style-type: none"> १५ जिल्लामा २४ वटा बहुउद्देश्यीय भवन सम्पन्न र २० वटा निर्माणाधीन अवस्थामा भई ५४% लक्ष्य हासिल भएको छ । साथै उक्त भवन सामाजिक क्रियाकलाप एवं वैकल्पिक विवाद निरूपण केन्द्रको रूपमा प्रयोगमा आएको छ ।
	३८५०० घरधुरीमा समय बचतका लागि घरायसी प्रविधिको प्रयोग भएको हुनेछ ।	<ul style="list-style-type: none"> १०९७३ घरधुरी, जसमध्ये २९% मा घरायसी प्रविधिको प्रयोग भै दैनिक २-३ घण्टा समयको बचत भएको छ । २५० की.मी. भन्दा बढी पैदल बाटो निर्माण, काठेपुल, नाला निर्माण, सिँचाई कुलो एवं खानेपानी पाइप लाइन निर्माण भएको ।
	आयोजना लागू भएका क्षेत्रमा साना सामुदायिक योजनाको माग भै ९०% कार्य उपभोक्ता समितिद्वारा आयोजना निर्माण र सम्पन्न भएको हुनेछ ।	<ul style="list-style-type: none"> हालसम्म २५६० वटा साना सामुदायिक योजनाहरू निर्माण सम्पन्न भै कुल ४८५०० घरधुरी प्रत्यक्ष लाभान्वित भएका छन् ।
	आयोजना अवधिमा छनौटमा परेका प्रत्येक गाविसबाट १२२० अति विपन्न महिला घर परिवार लाभान्वित हुनेछन् र आयोजना क्षेत्रबाट १ लाख घर परिवारमा सकारात्मक आर्थिक तथा सामाजिक प्रभाव पर्नेछ ।	<ul style="list-style-type: none"> हालसम्म १२०६० समूहमा ६५७८५ जना सदस्य आवद्ध भएका छन्, जसमध्ये ७३४ वटा वडास्तरीय समितिमा ४७४८७ महिलाहरू संलग्न छन् भने ७७ वटा महिला सहकारी संस्था गठन एवं दर्ता भै १६१२८ जना सदस्यले शेयर प्रमाणपत्र प्राप्त गरेका छन् । तीमध्ये ४१% दलित, २२% जनजाति र ३७ अन्य रहेका छन् । आयोजना क्षेत्रका २३ वटा उपभोक्ता समितिका ६६४ जना सदस्यहरूले साना सामुदायिक योजनाको दिगो व्यवस्थापनका लागि तालिम प्राप्त गरेका छन् । आयोजना लागू भएका १५ जिल्लाका ८२ गाविसमा कुल रु.१,५४,२९,९५८/- बचत भै रु. १,६४,५३,३८३/- लगानीमा रहेको छ ।

सम्भागहरू	लक्ष्य	उपलब्धी
४) संस्थागत सुदृढीकरण तर्फ	महिला तथा बालबालिका विभाग तथा महिला तथा बालबालिका कार्यालयको लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण संयन्त्रलाई सुदृढ बनाउने । स्थानीय निकायहरूलाई लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण गरी सुदृढ बनाउने । महिला तथा बालबालिका विभाग तथा कार्यालयको भौतिक सुविधामा अभिवृद्धि र विस्तार गर्ने ।	<ul style="list-style-type: none"> सहभागितात्मक लैङ्गिक स्व-लेखाजोखासम्बन्धी निर्देशिका तयारी र छपाइ गरी सम्बन्धित सरोकारवाला निकायमा वितरण । आयोजना लागू भएका क्षेत्रका सम्बन्धित कर्मचारीहरूको क्षमता एवं सीप विकास तालिम प्रदान गरिएको (३५६ जना कर्मचारी, गाविस सचिव, DRG Member) आयोजना लागू भएका १५ जिल्लाका ३० सम्बन्धित कार्यालयहरूको लैङ्गिक परीक्षण गरिएको । महिला तथा बालबालिका विभाग तथा कार्यालयमा भौतिक सामग्रीको व्यवस्था ।

४.४.२ महिला तथा बालबालिकाका लागि विकेन्द्रित कार्य

महिला तथा बालबालिकाका लागि विकेन्द्रित कार्य (Decentralized Action for Children and Women – DACAW) कार्यक्रम नेपाल सरकार, 'युनिसेफ' र नर्वेजियन सहयोग संस्था (NORAD) को संयुक्त पहलमा सन् २००२ देखि कार्यान्वयनमा आएको हो । बालबालिकाका लागि विकेन्द्रित कार्यक्रम (DPCP) ले सन् १९९७ देखि २००९ सम्ममा निर्माण गरेको आधारशिलामा यो कार्यक्रमको विकास गरिएको हो । स्थानीय विकास मन्त्रालयको छाताभित्र रही विकेन्द्रीकरणको भावना र मर्मबमोजिम विभिन्न विषयगत निकाय र कार्यालयहरू मार्फत ९ वटा नतीजा क्षेत्र तोकिएको स्थानीयस्तरमा सञ्चालित यो कार्यक्रमले महिला तथा बालबालिकाको अवस्थाको लेखाजोखा गर्ने तथा बालबालिका, युवा वर्ग, महिला र समुदायहरूको सहभागितालाई प्रोत्साहित एवं प्रवर्धन गर्ने कार्य गर्दछ । साथै यस कार्यक्रमले अधिकारको उल्लङ्घन अथवा पहिचान भैसकेका समस्याहरूका कारणहरूको विश्लेषण गरी ती समस्याहरू आफैले प्रभावकारी रूपमा समाधान गर्नका लागि सक्षम बनाउन समुदायको क्षमता विकासमा जोड दिन्छ । यो कार्यक्रम सामाजिक परिचालनको माध्यमबाट सहभागितामूलक रूपमा खास गरी लैङ्गिक समानता, बालअधिकार र मातृस्वास्थ्यसम्बन्धी मुद्दाहरूलाई समुदायभित्रैबाट सम्बोधन गर्न र समाजमा पछाडि पारिएका सीमान्त वर्गलाई समेत अभिमुखीकरण गर्दै विद्यमान सामाजिक संरचनाहरूको सुधार गर्न समेत सफल मानिएको छ । साथै यस कार्यक्रमअन्तर्गत गरिएका पारालिगल सहयोग, बालक्लवहरूको प्रवर्धन, महिला सहकारी संस्थाहरूको क्षमता विकास र प्रजनन स्वास्थ्य हेरचाह तथा सचेतना समूह निर्माणजस्ता विभिन्न सिर्जनशील प्रयासहरू कार्यक्रमका महत्वपूर्ण उपलब्धिको रूपमा रहेका छन् ।

यो कार्यक्रमको ४ वर्षको अवधि समाप्तिपश्चात् कार्यक्रमले समाजको विकासमा पुर्‍याएको योगदानको फलस्वरूप कार्यक्रम विस्तारको आवश्यकतालाई औल्याएकोले कार्यक्रम लागू भएका १५ जिल्लाका अतिरिक्त मध्यपश्चिम र सुदूरपश्चिमका ८ जिल्लामा पनि कार्यक्रमको विस्तार गरिएको छ । कार्यक्रमको अवधि त्रिवर्षीय योजनासँग मिलाउन गर्ने गरी सन् २०१० देखि सन् २०१२ सम्म तय गरिएको छ । क्षेत्र विस्तारका साथसाथै कार्यक्रमको कार्यान्वयन गरिने क्षेत्रको पहिचानमा समेत केही परिवर्तन गरिएको छ, जसअनुसार अतिविपन्नता नक्शाङ्कनको परिणामलाई दृष्टिगत गर्दै मानव विकास सूचकाङ्कमा ०.५ भन्दा तल परेका जिल्ला र गाविसहरूको स्तरका आधारमा सबैभन्दा तल अर्थात् श्रेणी ४ र श्रेणी ३.ख मा परेका गाविसमा कार्यक्रम लगिएको छ ।

'डकाव' कार्यक्रमको ३ वर्षीय राष्ट्रिय कार्यक्रम कार्ययोजनामा (CPAP) नेपाल सरकार र 'युनिसेफ'बीचको समन्वयको खाका तयार गरिएको छ । राष्ट्रिय कार्ययोजनाले पहिचान गरेको तीन तहको कार्यान्वयन पद्धति निम्नानुसार रहेको छ :

- ♦ राष्ट्रियस्तरको सहयोग र नीति निर्माण
- ♦ जिल्लास्तरको सेवा विवरण सुधारका लागि सहयोग
- ♦ गुणस्तरीय सेवाका लागि समुदायको ज्ञान र माग बढाउन सामाजिक परिचालन ।

राष्ट्रिय कार्ययोजनाले कार्यक्रम लागि 'युनिसेफ'को सहयोगलाई विभिन्न तरिकाबाट सञ्चालन गर्ने परिकल्पना गरेको छ, जसअनुसार मानव विकास सूचकाङ्क बढी भएका ५ जिल्लाहरूमा स्रोत परिचालन क्रमशः 'युनिसेफ'बाट नेपाल सरकारले लिने, १० जिल्लामा जिल्लागत एकमुष्ट सहायता प्रणाली स्थापना गरिने र बाँँकी ८ जिल्लामा कार्यक्रम कार्यान्वयनको मिश्रित प्रक्रिया अबलम्बन गरिनेछ। 'डकाव' कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०६५ स्थानीय विकास मन्त्रालयले स्वीकृत गरिसकेको छ। राष्ट्रिय कार्यक्रम कार्ययोजनाको मर्मअनुसार यी कार्यविधिहरूले 'डकाव' कार्यक्रमका सिद्धान्तहरूलाई प्रष्ट्याएका छन्। साथै निम्न कुरामा थप प्रष्ट पारिएको छ :

- पुराना 'डकाव' जिल्लामा रहेका श्रेणी ४ का गाविसमध्ये ८० प्रतिशत गाविसमा र नयाँ 'डकाव' जिल्लाका सबै गाविसमध्ये ५० प्रतिशत गाविसहरूमा CAP (सामुदायिक कार्य प्रक्रिया) विस्तारको कार्य गरिनुपर्छ।
- 'डकाव' कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको कारण बालबालिका तथा महिलाहरूको पोषण, स्वास्थ्य र शिक्षामा सुधार आई ०.५ भन्दा माथि मानव विकास सूचकाङ्क पुर्‍याइएका जिल्लाहरूबाट क्रमशः अन्य स्थानहरूमा 'डकाव'को विस्तार गर्न सकिन्छ।
- 'CAP' लाई श्रेणी ४ वा ३.ख का गाविसहरूमा मात्र सीमित गरिनुपर्छ।

'डकाव' कार्यक्रममा महिला तथा बालबालिका विभाग तथा महिला तथा बालबालिका कार्यलयहरू समेत सक्रिय साझेदारको रूपमा कार्यरत रहिआएका छन्। यो कार्यक्रम सन् २००६ डिसेम्बरसम्म आइपुग्दा पुराना १५ जिल्लाका २४३ गाविस र ८ नगरपालिकामा विस्तारित भएकोमा महिला विकास कार्यक्रमअन्तर्गत ५३ गाविस र ३ नगरपालिकामा सञ्चालन भएको थियो। नयाँ कार्यक्षेत्र विस्तारको सम्बन्धमा महिला विकास कार्यक्रमअन्तर्गत सन् २००८ देखि १५ जिल्लाका श्रेणी ४ मा पर्ने २८ र श्रेणी ३.ख मा पर्ने ७ गाविसमा क्षेत्र विस्तारको निर्णय भई कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आइसकेको छ भने नयाँ ८ जिल्लामा बझाङ, बाजुरा, मुगु, डोल्पा, कालीकोट, जुम्ला, जाजरकोट र रुकुममा पनि गाविसहरू छनौट भई कार्यक्रम अगाडि बढिरहेको छ।

कार्यक्रमको परिकल्पना

- स्थानीय निकायहरूले महिला र बालबालिकाका सवालहरूलाई आ-आफ्नो योजनाका अभिन्न अङ्ग बनाएका हुनेछन्।
- सबै बालबालिकाले गुणस्तरीय प्राथमिक शिक्षा पूरा गरेका हुनेछन्।
- सबै बालबालिकाको स्वास्थ्य र गुणस्तरीय सेवामा पहुँच पुगेको हुनेछ।
- पाँच वर्षमुनिका सबै बालबालिका पोषित हुनेछन्।
- सबै बालबालिका र तिनीहरूका परिवारमा राम्रो सरसफाई र स्वास्थ्यसम्बन्धी व्यवहारमा सकारात्मक परिवर्तन आउनेछ।
- सम्पूर्ण प्रजनन उमेरका महिलाहरू स्वस्थ हुनेछन् र गुणस्तरीय प्रसूति सेवामा तिनीहरूको पहुँच हुनेछ।
- सबै किशोर-किशोरीहरूलाई एचआईभी/एडस बारेको सूचना प्राप्त भएको हुनेछ र उनीहरूसँग असुरक्षित व्यवहारबाट टाढा रहन जीवनोपयोगी सीपहरू हुनेछन्।
- सबै बालबालिकाहरू सुरक्षित र सहज पारिवारिक वातावरणमा हुर्केका हुनेछन्।
- कार्यक्रम लागू भएका क्षेत्र र विपन्न वर्गका महिलाहरू सशक्तीकरणतर्फ उन्मुख भएका हुनेछन्।
- स्थानीय निकायहरूमा बाल-मैत्री स्वशासनको प्रारम्भ गरी संस्थागत गरिएको हुनेछ।

कार्यक्रमको उद्देश्य

- विशेष गरेर बालिका एवं पिछडिएका समूहहरूको गुणस्तरीय आधारभूत शिक्षामा पहुँच बढाउने।
- बालबालिका र महिलाहरूलाई हिंसा, शोषण र अन्यायविरुद्ध संरक्षण प्रदान गर्ने।
- बालमृत्युदर घटाउन र स्वास्थ्य-प्रशवाससम्बन्धी रोगहरू, भ्रूण-पखालाजस्ता खोपबाट रोकथाम गर्न सकिने रोगहरू सम्बन्धी समस्याहरूको व्यवस्थापनमा सुधार ल्याउने।
- मातृ तथा बालकुपोषण कम गर्न हेरचाहमा सुधार गर्ने।

- बालबालिकाको सामाजिक मनोवृत्ति तथा बौद्धिक विकासमा सुधार ल्याउने ।
- खराब तथा अपर्याप्त सरसफाइ र पानीको आपूर्तिबाट हुने रोगहरूलाई घटाउने ।
- एचआईभी/एड्ससम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।
- बालबालिका तथा महिलाको हितमा विकेन्द्रित शासनलाई सुदृढ गराउने ।
- सामुदायिक कार्यप्रक्रियाको क्षेत्र र गुणस्तर विस्तार एवं सुदृढ गर्ने ।

कार्यक्रमका अपेक्षित परिणाम क्षेत्रहरू

१. गुणस्तरीय र आधारभूत शिक्षा
२. बालस्वास्थ्य
३. प्रारम्भिक बालपोषण
४. प्रारम्भिक बालस्याहार र बौद्धिक विकास
५. सरसफाइ स्वास्थ्य र गुणस्तरीय खानेपानी
६. मातृस्वास्थ्य
७. युवा विकास र एचआईभी/एड्स रोकथाम
८. संरक्षणसम्बन्धी विशेष कदमहरू
९. सामुदायिक कार्यप्रक्रिया (लेखाजोखा - विश्लेषण - कार्यान्वयन)
१०. बाल-मैत्री स्थानीय निकायको निर्माण
११. बालसंरक्षण (आधारभूत सेवा र कानुनी अधिकारमा पहुँच)
१२. सामुदायिक कार्य प्रक्रिया ।

कार्यक्रमको क्षेत्र

क. सन् २००२ देखि २००६ सम्म कार्यक्रम लागू भएका जिल्लाहरू

पूर्वाञ्चल : पाँचथर, सुनसरी, सप्तरी र उदयपुर

मध्यमाञ्चल : काभ्रेपलाञ्चोक, पर्सा र चितवन

पश्चिमाञ्चल : नवलपरासी, तनहुँ, कास्की र कपिलवस्तु

मध्यपश्चिमाञ्चल : दाङ र हुम्ला

सुदूरपश्चिमाञ्चल : अछाम र डडेल्धुरा ।

ख. सन् २००८ देखि कार्यक्रम विस्तार गरिएका जिल्लाहरू

मध्यपश्चिमाञ्चल : डोल्पा, जुम्ला, मुगु, कालीकोट, रुकुम र जाजरकोट

सुदूरपश्चिमाञ्चल : बझाङ र बाजुरा ।

४.४.३ छाउपडी निवारण आयोजना

परिचय

छाउपडी प्रथाबाट महिला तथा बालबालिकाको स्वास्थ्यमा समेत नकारात्मक असर पारेको सन्दर्भमा मन्त्रिपरिषद्ले मिति २०६३।१।२६ मा छाउपडी प्रथालाई कुरीति घोषणा गरिसकेको र यस कुरीतिलाई हटाउनका लागि नेपाल सरकार, महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालय, र बाल बचाउ (Save the Children) बीच मिति २०६४।१।२९ (तदनु रूप ई.सं. २००७।०५।०४) मा सम्झौता भई सुदूरपश्चिमका २ जिल्ला अछाम र डोटी तथा सन् २०१० देखि बाजुरा जिल्लासमेत गरी तीन जिल्लामा छाउपडी निवारण आयोजना सञ्चालन भैरहेको छ । यस आयोजनाको प्रमुख कार्यान्वयन निकाय महिला तथा बालबालिका विभाग रहेको छ भने आयोजना सञ्चालनका लागि बाल बचाउले आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउँदै आएको छ ।

लक्षित समूह

आयोजना सञ्चालन हुने समुदायका छाउपडी प्रथाबाट पीडित महिला तथा किशोरीहरू यस आयोजनाका प्रमुख लक्षित वर्ग हुन् ।

लक्ष्य

छाउपडी प्रथाबाट सिर्जित सामाजिक विभेदको अन्त्य गर्ने यस आयोजनाको मुख्य लक्ष्य रहेको छ ।

उद्देश्य

यस आयोजनाका उद्देश्यहरू देहायअनुसार रहेका छन् :

- महिनावारी तथा सुत्केरी भएको समयमा किशोरी र महिलालाई गोठमा नराखी घरमा राख्ने सामाजिक व्यवहारको विकास गर्ने;
- महिनावारी तथा सुत्केरी भएको समयमा किशोरी र महिलामाथि हुने लैङ्गिक हिंसा तथा यस किसिमका विभेदपूर्ण व्यवहारहरूको रोकथाम गर्ने;
- स्वस्थ आहार र प्रजनन स्वास्थ्यको बारेमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने र
- महिलाको मानव अधिकार सुनिश्चित गरी उनीहरूको बहुआयामिक सशक्तीकरण गर्ने ।

आयोजनाको रणनीति

- छाउपडी प्रथाविरुद्ध सरोकारका पक्षहरू (जस्तै- किशोरी, विद्यालय शिक्षक/शिक्षिका, अभिभावक र समुदायका प्रतिष्ठित व्यक्तिहरू) मा श्रव्य-दृश्य सामग्रीमार्फत सचेतना गराउने ।
- प्रभावित पक्षहरूका लागि सेवा, सुविधा उपलब्ध गराउने ।
- समुदायलाई नै आफ्नो समस्या निराकरणमा सक्षम बनाउने ।

आयोजनाका क्रियाकलापहरू

केन्द्रीयस्तर

आयोजनाको निर्धारित लक्ष्य, उद्देश्य र अपेक्षित प्रतिफल प्राप्त गर्न कार्यक्रम तर्जुमा एवं कार्यान्वयन, बजेट निकासी तथा खर्च, अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा प्रतिवेदन, सम्बन्धित सरोकारवालासँग समन्वय, आयोजनासँग सम्बन्धित सबालमा सुस्पष्ट मार्गदर्शनको तयारी र सूचना सामग्री तयार गर्ने ।

जिल्लास्तर

■ अभिमुखीकरण तथा सहयोग

आधारभूत तथ्याङ्क सङ्कलन, सामुदायिक संस्थालाई अभिमुखीकरण, किशोरीहरूलाई समावेश गरी समूह विस्तार, निगरानी समूहको गठन तथा परिचालन, निगरानी समूहलाई अभिमुखीकरण, महिला सहकारी संस्थालाई संस्थागत विकासका लागि सहयोग कार्यक्रम ।

■ तालिम तथा सामाजिक जागरण

लैङ्गिक तथा प्रजनन स्वास्थ्य तालिम, सासू-बुहारी अन्तरक्रिया, सासू-बुहारीलाई प्रजनन स्वास्थ्य तथा महिनावारी प्रक्रियाबारे अभिमुखीकरण तालिम, धामी, भाँक्रीलाई सामाजिक जनचेतना अभिवृद्धि तालिम, स्थानीयस्तरमा उपयोगी हुने सूचना तथा प्रचार-प्रसार सामग्री (फिलिप चार्ट, पोस्टर, पम्पलेट, होर्डिङ बोर्ड, गीत, कविता, इत्यादि) तयारी र सूचना तथा सञ्चार सामग्रीको प्रचार-प्रसार, आम अभियानको रूपमा सडक नाटक, प्याली, कविता र गीत प्रतियोगिताजस्ता क्रियाकलापको आयोजना, सामुदायिक प्रहरी सेललाई महिला तथा बालअधिकारसम्बन्धी तालिम, प्रजनन स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन, महिला संस्थामा कोष स्थापना, स्वास्थ्य सामग्री वितरण कार्यक्रम ।

■ साना आयोजनाका लागि सहयोग

महिला समूह/समिति/संस्थाले स्थानीय आवश्यकताबमोजिम पहिचान गरेका स-साना सामुदायिक विकास, निर्माणका कार्यक्रम (जस्तै- छात्रा शुलभ शौचालय निर्माण एवं मर्मत सहयोग, खानेपानी आयोजना निर्माण, कुँवा मर्मत, सुधार र सामुदायिक परामर्श सञ्चालन) स्थानीय आवश्यकतामा आधारित क्रियाकलाप ।

■ संस्थागत सुदृढीकरण

महिला विकास कार्यालयको योजना तर्जुमा, अनुगमन, समीक्षा, कार्यालय उपकरण व्यवस्थापन, सामाजिक सम्मान कार्यक्रम ।

अपेक्षित प्रतिफल

- आयोजना लागू भएका समुदायहरूमा छाउपडी प्रथाका नकारात्मक असरहरूबारे सचेत भई महिलाहरू माथि मानवीय व्यवहारहरू हुनेछन् ।
- विद्यालय जाने उमेरका किशोरीहरू विद्यालय नियमित रूपमा जानेछन्, जसबाट विद्यालय छोड्ने सङ्ख्यामा कमी आउनेछ ।
- सरोकारवाला निकायहरू माझ प्रभावकारी समन्वय र सञ्जाल स्थापना भई क्रियाशील भएको हुनेछ ।

आयोजनाको अवधि

अछाम जिल्लामा सञ्चालित यो आयोजनाको अवधि २०६४ वैशाख देखि शुरू भएको हो भने २०६६ देखि डोटी जिल्लामा र २०६७ देखि बाजुरा जिल्लामा पनि आयोजना विस्तार भएको छ । यस आयोजनाको अवधि थप भई सन् २०१२ सम्म रहेको छ ।

योजनाको कार्यक्षेत्र

आयोजनाको कार्यक्षेत्र तीन जिल्लाहरू अछाम, डोटी र बाजुरा हुन् । अछाम जिल्लाका १९ वटा गाविसहरू (मंगलसेन, ओलीगाउँ, जुपु, जनालीवण्डाली, विनायक, कालिकास्थान, कुड्का, बारला, रामारोशन, तुरमाराखाद, भैरवस्थान, पुल्लेतोला, चण्डीका, जनालीकोट, वर्दीदेवी, गाजा, पायल, बैजनाथ र दुनी) डोटी जिल्लाका १० गाविसहरू (बनलेख, बगलेक, काँडामाण्डौ, गाजरी, पोखरी, लडागडाँ, दुर्गामाण्डौ, तिखातर, बासुदेवी, गैरागाउँ) तथा एकनगरपालिका दिपायल-सिलगढी र बाजुरा जिल्लाका १० गाविसहरू (कैलाशमाण्डु, तोली, जयबागेश्वरी, बुढीगंगा, छतार, बाराविस, बाढु, कोली, कटिला र पाण्डुसेन) मा आयोजना लागू भएको छ ।

४.४.४ जोखिममा रहेका एवं द्वन्द्वबाट प्रभावित बालबालिका तथा परिवारका लागि विकेन्द्रीत सहयोग सुदृढीकरण आयोजना

गरिबी निवारणका लागि जापानी कोष (JFPR) को नगद अनुदान एशियाली विकास बैङ्कमार्फत उपलब्ध हुने गरी यो आयोजना सञ्चालन गर्ने सम्झौता सन् २००८ को फेब्रुअरीमा नै भए पनि कार्यान्वयनको तौरतरिकाका सम्बन्धमा निधो हुन समय लागेकोले सन् २०१० जुन महिनाबाट मात्रै आयोजनाको कार्य शुरू भयो । आयोजनाको समयावधि २०१२ को मे महिनासम्म रहेको छ ।

आयोजनाको व्यवस्था

आयोजनाको लागत अनुमानअनुसार आयोजनाको कुल बजेट एशियाली विकास बैङ्कको २० लाख अमेरिकी डलर र नेपाल सरकारको २ लाख ६० हजार अमेरिकी डलर बराबर नेपाली रुपैयाँ छ । सोमध्ये महिला तथा बालबालिका विभागमार्फत खर्च हुने १२,६८,५०० अमेरिकी डलर बराबरले (१ अमेरिकी डलर = ६८ नेपाली रुपैयाँ) रु. ८,६२,५८,०००। मात्र हो । बाँकी रकम परामर्शदाताबाट सम्पन्न हुने कामको लागि एशियाली विकास बैङ्कबाट सोभै भुक्तानी हुने व्यवस्था छ । दातृ-निकायबाट उपलब्ध बजेटमा आवश्यकताअनुसारको समकक्षी कोष (Counterpart Fund) नेपाल सरकारतर्फबाट रहने व्यवस्था छ ।

आयोजनाको काम, कारवाहीमा आवश्यक समन्वय र मार्गदर्शनका लागि विभिन्न मन्त्रालयहरूको प्रतिनिधित्व भएको केन्द्रीय आयोजना निर्देशक समिति महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालयका सचिवको अध्यक्षतामा गठन भएको छ । जिल्लामा कार्यान्वयनको सन्दर्भमा समन्वय र मार्गदर्शनका लागि

लैङ्गिक तथा बालअधिकारको मूलप्रवाहीकरण जिल्ला समन्वय समितिलाई जिल्ला आयोजना निर्देशन समिति तोकिएको छ ।

रुकुम, रोल्पा, अछाम, बर्दिया जिल्लाका ६६ वटा र बाँकेका ७ वटा गरी जम्मा ३१ गाविस यस आयोजनाको कार्यक्षेत्र रहेका छन् । सहभागितात्मक विधिद्वारा समुदायले नै लक्षित परिवार छनौट गर्ने र त्यस्तो परिवारको प्रतिनिधित्व गर्ने महिला सदस्यलाई सीप तथा व्यवसायको प्रशिक्षण दिई उनीहरूले नै व्यवसाय रोजी तयार गरेको व्यावसायिक योजना कार्यान्वयन गर्न लक्षित ४००० परिवारलाई प्रतिपरिवार रु. १२,०००। जीविकोपार्जन अनुदान दिई व्यवसायको विकास गर्ने मुख्य कार्य रहेको छ ।

प्रगति

लक्षित परिवारसँग निकट सम्पर्कमा रही सामाजिक परिचालन र व्यवसायको विकासमा सहजीकरण गर्न प्रत्येक गाविसमा १११ वटा स्थानीय साभेदार गैसस छनौट भइसकेका छन् । जिल्लास्तरमा आयोजनाको काम गर्ने तौरतरिकाबारेमा सम्बद्ध सबैलाई अभिमुखीकरणको कार्य गरिएको छ । स्थानीयस्तरमा आयोजना सञ्चालनकाल लागि तयारी गरिसकिएको छ ।

कार्यसञ्चालनको तौरतरिकाबारे दातृ-निकायसँग ढिलो गरी निधोमा पुगिएका कारण आ.व. २०६१/६२ मा रु. ३ करोड ७५ लाख ८० हजार बजेट भए पनि कार्यक्रम र निकास समयमै जिल्लामा पुग्न नसकेकोले १८ लाख २८ हजार मात्र खर्च भई भारित प्रगति ६.६३% भएको छ ।

सन्दुक चार : म र महिला विकास

मेरो जन्म वि.सं. २०१३।१० गते ओखलढुङ्गा गाविस वडा नं. ५ मा भएको हो। २०३१ सालमा अर्घौँनारायणस्थान गाविस वडा नं. ४ निवारी श्री भोजराज खनालसँग मेरो प्रेम विवाह भयो। विसौ वर्षसम्म सुखद दाम्पत्य जीवन बित्यो। उहाँ लामो समयदेखि अल्सरको रोगबाट पीडित हुनुहुन्थ्यो। २०४८ साल पौष १३ गतेका दिन म दुःखीलाई अवला अनि दुई छोरा र एक छोरीलाई टुहुरा पारी वीर अस्पतालमा उपचार हुँदाहुँदै विदा भै जानुभयो।

पतिको असामयिक निधनपछि आत्मसंयमताका साथ आफूसँग रहेका यिनै छोराछोरीको अनुहार हेरेर चित्त बुझाई ईश्वरसँग आफ्नो दुःख-दर्द पोख्दै दयनीय जीवन बिताइरहेको अवस्थामा २०४९।५० मा अर्घौँनारायणस्थान गाविसमा महिला विकास कार्यक्रम सुरु भयो। महिला विकासका कर्मचारीहरूले प्रत्यक्ष भेटघाट गरी समूहमा बस्न प्रेरित गर्नुभयो। अर्घौँरी गाविसमा १, ३, ६ र ४ नं. वडाबाट कार्यक्रम सुरु भयो। म आफू समूहमा बसेँ र मैले अरू दिदीबहिनीहरूलाई पनि समूहमा बस्न भनँ। समूह गठन गरियो र २०४९ सालदेखि सक्रिय रूपमा काम गर्दै आएँ। समूह सदस्यहरूको इच्छाअनुसार २०५४ सालमा माइती शाखा चालुकोष समिति गठन गरी समूह सदस्यको मासिक बचतसँगै महिला विकास कार्यालयबाट प्राप्त रु. ३३,०००/- चालुकोष मूलपुँजी परिचालन गर्न थाल्यौँ। समूह बचत तथा चालुकोष मूलपुँजीको सञ्चालन सन्तोषजनक भएकोले पुनः महिला विकास कार्यालयबाट रु. २५,०००/- थप गरी जम्मा ५८,०००/- मूलपुँजी प्राप्त भयो। थप लगानीको व्याजबाट कोष वृद्धि भयो। हामीमा आत्मनिर्भरतासमेत विकास भयो। उक्त मूलपुँजी व्याजसहित २०६१ आषाढ मसान्तमै महिला विकास कार्यालयमा फिर्ता गरियो। हाल समूह बचत तथा वृद्धि भएको चालुकोष मूलपुँजीको व्याज समितिमै लगानी गरी चौमासिक रकम असुल भइरहेको छ।

यस गाविसमा महिला विकास कार्यक्रम सञ्चालन भएको बेलाको महिलाहरूको अवस्थामा निकै परिवर्तन आएको छ। बोल्ने क्षमता होस् वा करेसावारी लगाउने कुरो होस् अथवा स्वास्थ्यसम्बन्धी चेतनाको कुरो नै किन नहोस्, धेरै परिवर्तन भएको छ। एक-आपसमा मेलमिलापको भावना राखी सबै वडाका समूह सङ्गठित भई मिति २०६४।२।२३ गते महिला उत्थान बचत तथा ऋण सहकारी संस्था (लि.) समेत दर्ता गरियो। म आफैँ उक्त संस्थाको अध्यक्ष भई संस्था सञ्चालन गरिरहेकी छु। सबै समूह सङ्गठित भई संस्था सञ्चालन गर्न पाउँदा मलाई गर्व लागेको छ। संस्थामा शेयर सदस्य सङ्ख्या १८० जना भएको छ।

सामुदायिक क्रियाकलापहरूमा महिला दिदीबहिनीहरूसँगै सक्रिय हुन पाउँदा आफ्ना ती दुःखका दिनहरू विसर्जन पुग्दछ। हामीले महिला विकास कार्यालय र जिल्लास्थित अन्य सहयोगी निकायहरूबाट प्राप्त विभिन्न तालिम, गोष्ठीमा समेत भाग लिएका छौँ। ती तालिम, गोष्ठीबाट हामीमा चेतनाको विकास भएको छ। संस्थाबाट पनि विभिन्न जनचेतनामुखी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आइएको छ। पहिला हामी एकलै, दुक्लै जस्ता थियौँ। अहिले समूहदेखि समिति अनि संस्थासम्म हामी एकाकार छौँ। हामीमा संस्था दर्ता गरी सञ्चालन गर्ने क्षमता विकास भएको छ। महिला विकास कार्यालयको निरन्तर आड अनि साथीहरूको विश्वास पाएर आफ्नो मात्र नभई अरूका लागि पनि केही गर्ने जिम्मेवारी वहन गरेकी छु। हाम्रो गाउँमा ऊ बेला महिला विकास कार्यक्रम नआएको भए म यहाँसम्म आइपुग्ने थिइन जस्तै लाग्दछ। म संस्थाले काममा निरन्तर लागिरेहने छु।

सुभद्रा खनाल

अध्यक्ष, महिला उत्थान बचत तथा ऋण सहकारी संस्था (लि.)

अर्घौँनारायणस्थान

स्रोत: महिला तथा बालबालिका कार्यालय, ओखलढुङ्गा

परिच्छेद ५

उपसंहार

महिला विकास वस्तुतः महिलाको व्यक्तित्व विकास गरी अभिकार्य (Agency) लाई बढावा दिने कार्यक्रम हो । कार्यक्रमअन्तर्गत जसरी गाउँ-गाउँमा समूहहरू बनिरहेका छन्, प्रशिक्षण क्रियाकलाप सञ्चालित छन् र स्रोत परिचालन, सङ्गठन विकास एवं सामुदायिक सम्बन्धनका प्रयास भैरहेका छन् त्यसरी नै लक्षित महिलामा अनि सामाजिक जीवन एवं जीविकोपार्जनका पक्षमा परिवर्तन देखा परिरहेका छन् । कार्यक्रम लागू भएको २८ औं वर्षको प्रगति प्रतिवेदनको बिट लक्षित समूहमा आएको परिवर्तको टिपोटबाट भन्दा राम्ररी केवाट मार्न सकिएला र !

परिवर्तनका पक्ष

अवस्था (Condition)	अवस्थिति (Position)
<ul style="list-style-type: none"> ■ लैङ्गिक सचेतनाका कारण <ul style="list-style-type: none"> - खानेकुरा, लुगाफाटो, शिक्षा-दीक्षामा छोराछोरीबीचको भेदभाव न्यूनीकरण - 'छोरा नै चाहिन्छ' भन्ने धारणामा प्रश्न - घरायसी काममा पुरुषको मद्दत - सामाजिक कार्यमा महिला सहभागितामा सम्मति ■ प्रजनन स्वास्थ्यप्रतिको सजगताको फलस्वरूप <ul style="list-style-type: none"> - समस्याको रोकथाम, पहिचान, निदान - मातृ-शिशु खोप - मातृ-शिशु पोषणमा सुधार - उपचार तत्परता, आकस्मिक कोषको व्यवस्थालगायतका पहलकदमीले मातृ-मृत्युमा उल्लेखनीय कमी ■ आधारभूत, विषयगत, नेतृत्व विकास तालिमले गर्दा महिलामा आत्मविश्वास ■ समूहमा सामेली, सहभागिताका मञ्चहरू (Forums for Participation) मा भूमिका, सेवा-प्रदायकहरूमा पहुँच ■ सीप विकास, वस्तुगत टेवा एवं चालुकोष प्रवाहबाट जीविकोपार्जनका वैकल्पिक अवसर सिर्जना ■ बचत परिचालनबाट सञ्चिति ■ महिला हिंसाविरोधी अभियानको परिणामतः <ul style="list-style-type: none"> - घरेलु हिंसाका घटनामा कटौती - घटना प्रतिवेदनमा बढौती - प्रभावितका लागि सेवा विस्तार 	<ul style="list-style-type: none"> ■ महिलाको सामाजिक मर्यादा स्तरोन्नति ■ प्रजनन स्वास्थ्य सेवाको माग सिर्जना एवं विस्तारमा सहकार्य ■ आफ्नो अनि आफूजस्ता अरूको जीवनमा परिवर्तन ल्याउन महिलाको अभिकार्य (Agency) ■ समूहभाव (Binding) र सम्बन्धन भाव (Bridging) दुवैथरी सामाजिक पुँजी (Social Capital) मा बढोत्तरी ■ आयगर्बिबीको अन्त्यका लागि महिला अग्रसरता ■ आर्थिक सुरक्षाको अनुभूति ■ पुरुष-अधिनस्थता एवं जोखिम-सन्मुखता (Vulnerability) मा कमी

सन्दुक पाँच : किशोरीको जीवनमा नयाँ आयाम

ठूलोपाखर सिन्धुपाल्चोक जिल्लाको सदरमुकामबाट पूर्वमा काठमाडौँ-जीरी राजमार्गले छोएको गाविस हो ।

मानवीय विकासमा पछाडि रहेको यस गाविसमा वि.सं. २०५७ देखि महिला जागृति तथा आयआर्जन कार्यक्रम लागू भएको थियो । द्वन्द्वकालमा कार्यक्रमले खासै प्रभावकारिता पाएको थिएन । शान्ति बहालीपछि यसलाई निरन्तरता दिने क्रम सुरु भयो ।

ठूलोपाखरमा च्याग्रेसी महिला विकास समितिको सक्रियतामा र महिला तथा बालबालिका कार्यालयको सहयोगमा २०६५ मा ३० जना किशोरीहरूलाई १० दिने जीवनोपयोगी सीप तालिम दिइयो । त्यसपछि गाविसका सबै वडाबाट प्रतिनिधित्व गर्ने गरी श्री ककलिङ्ग किशोरी समूह गठन भयो । समूहमा दलित समुदायका किशोरी बढी सङ्ख्यामा छन् । समूहले नियमित रूपमा प्रत्येक महिनाको ५ गते बैठक बस्ने र बचत परिचालन गर्ने गरेका छन् । आमाहरूले हालसालै गिरीराज कुखुरा पालेर आयआर्जन गरी आफ्नो समस्या आफैले समाधान गरेको देखेर छोरीहरूको समूहले पनि कार्ययोजना तयार गरी महिला तथा बालबालिका कार्यालय, चौतारामा पठाएका थिए । सोहीअनुसार २०६७ सालमा कार्यालयले २० जना किशोरीका लागि गिरीराज कुखुरापालन तालिमका साथै प्रतिव्यक्ति रु. २,५००/- वस्तुगत टेवासमेत प्रदान गर्‍यो ।

महिला तथा बालबालिका कार्यालयद्वारा प्राप्त ४५ वटा कुखुराको आम्दानीबाट उनीहरूले यस व्यवसायलाई निरन्तरता प्रदान गरेका छन् । किशोरी समूहले चारपल्टसम्म कुखुरा पालन गरेका छन्, जसबाट उनीहरूले प्रतिव्यक्ति प्रतिवर्ष रु. १६,०००/- देखि २५,०००/- सम्म आम्दानी गरेका छन् । यसमा लाग्ने थप लगानीमा परिवारले सहयोग गर्ने र प्राप्त आम्दानीको ५० प्रतिशत परिवारलाई दिएर बाँकी आफ्नो व्यक्तित्व विकासका लागि लगानी गर्ने समूहको निर्णय छ । सिन्धुपाल्चोक जिल्लामै सफल भैरहेको गिरीराज कुखुरापालन व्यवसायलाई क्रमशः बढाएर आफ्नो जीविकोपार्जनको भरपर्दो आधारशिला बनाउने योजना छ, उनीहरूको ।

किशोरी समूहका गतिविधि कुखुरापालनमा सीमित छैनन् । किशोरीलाई सोभै असर पार्ने सामाजिक चलनमा परिवर्तन गर्न पनि समूह सक्रिय छ । बालविवाह तथा बहुविवाहविरुद्धको जागरण अभियान त्यसैको उदाहरण हो । विद्यालय भर्नातर्फ पनि ध्यान दिइएको छ । फलस्वरूप समूहका ८ जना किशोरी विद्यालय फर्केका छन् । गाउँमा प्लाष्टिक सङ्कलन र नष्ट गर्ने काम पनि उल्लेखनीय छ । त्यस्तै, नजानी, नबुझी प्रलोभनमा परेर विदेश जान हुँदैन भन्ने चेतना फैलाउनमा पनि समूहका किशोरीहरू जुटेका छन् ।

यसरी गरिबी, बेरोजगारी र अशिक्षाको कारणले निराश यहाँका किशोरीहरू अब आफ्नै खुट्टामा उभिएर आफ्नो अनि आफ्नो ठाउँको परिवर्तनमा सरीक भएका छन् । समूहका उपाध्यक्ष उर्मिला रसाइली र सचिव रमा घिसिङ्गको विचारमा उनीहरूको जीवनमा नयाँ आयाम आएको छ ।

स्रोत : महिला तथा बालबालिका कार्यालय, सिन्धुपाल्चोक

अनुसूचीहरू

महिला विकास कार्यक्रमको फैलावट

क्र.सं.	जिल्ला	क्षेत्र विस्तार						जम्मा	
		म.वि.का.				लै.स.म.स.			
		गा.वि.स.	वडा	न.पा	वडा	गा.वि.स.	वडा	गा.वि.स.	वडा
पूर्वाञ्चल विकास क्षेत्र									
१	ताप्लेजुङ	२९	९६					२९	९६
२	पाँचथर	३५	१२३					३५	१२३
३	इलाम	४०	२११					४०	२११
४	भैरपा	४५	२४५					४५	२४५
५	संखुवासभा	२८	११८	१	१३			२८	११८
६	धनकुटा	३३	११४					३३	११४
७	तेह्रथुम	२४	८५					२४	८५
८	मोरङ	६१	३३७					६१	३३७
९	सुनसरी	४६	२८८	१	२			४६	२८८
१०	भोजपुर	४३	१४९					४३	१४९
११	सोलुखुम्बु	२५	१०६					२५	१०६
१२	ओखलढुङ्गा	४३	२५५					४३	२५५
१३	खोटाङ	५०	२६०					५०	२६०
१४	उदयपुर	३१	२२७	१	१७			३१	२२७
१५	सिराहा	६७	२२५	२	१०			६७	२२५
१६	सप्तरी	५२	२३०					५२	२३०
	जम्मा	६५२	३०६९	५	४२	०	०	६५२	३०६९
मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्र									
१७	रामेछाप	३२	२०५			६	५४	३८	२५९
१८	सिन्धुली	३८	१६९			६	५४	४४	२२३
१९	धनुषा	५२	३४४	१	२	६	५४	५८	३९८
२०	महोत्तरी	५०	२८१			६	५४	५६	३३५
२१	सर्लाही	५०	२५९	१	३	६	५४	५६	३१३
२२	दोलखा	३८	२१७	१	१३			३८	२१७
२३	चितवन	३६	१८६	१	१३			३६	१८६
२४	बारा	५८	४३६			६	५४	६४	४९०
२५	पर्सा	५५	३५८	१	८			५५	३५८
२६	रौतहट	६१	३९३	१	११	६	५४	६७	४४७
२७	मकवानपुर	४२	२१३	१	२			४२	२१३
२८	काठमाडौँ	५७	३१०					५७	३१०
२९	ललितपुर	४१	१६८					४१	१६८
३०	भक्तपुर	१६	१४४					१६	१४४
३१	सिन्धुपाल्चोक	५०	२८२					५०	२८२
३२	नुवाकोट	३६	१६३	१	१			३६	१६३
३३	धादिङ	४३	२४२					४३	२४२
३४	काभ्रे	७०	४५९	३	१७			७०	४५९
३५	रसुवा	१७	१०६					१७	१०६
	जम्मा	८४२	४९३५	११	७०	४२	३७८	८८४	५३१३
पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र									
३६	अर्घाखाँची	३८	१९४					३८	१९४
३७	कपिलवस्तु	७७	५४९	१	१४			७७	५४९

क्र.सं.	जिल्ला	क्षेत्र विस्तार						जम्मा	
		म.वि.का.				लै.स.म.स.			
		गा.वि.स.	वडा	न.पा	वडा	गा.वि.स.	वडा	गा.वि.स.	वडा
३८	रूपन्देही	६०	३११	२	५			६०	३११
३९	नवलपरासी	६०	४१४	१	५			६०	४१४
४०	पाल्पा	५५	३१५	१	२			५५	३१५
४१	गुल्मी	४६	४१४					४६	४१४
४२	कास्की	३७	२०३	१	३			३७	२०३
४३	गोरखा	५८	४१८	१	८			५८	४१८
४४	लमजुङ	४४	२०६					४४	२०६
४५	मनाङ	१२	१०८					१२	१०८
४६	स्याङ्जा	४५	२१४	२	२३			४५	२१४
४७	तनहुँ	४५	२७९	१	११			४५	२७९
४८	मुस्ताङ	१६	१३५					१६	१३५
४९	म्याग्दी	३५	१७९					३५	१७९
५०	बाग्लुङ	४२	१८६	१	४			४२	१८६
५१	पर्वत	४५	२४१					४५	२४१
	जम्मा	७१५	४३६६	११	७५	०	०	७१५	४३६६
मध्यपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र									
५२	दाङ	३९	२८७	२	२२			३९	२८७
५३	सल्यान	३६	२२१					३६	२२१
५४	प्युठान	३९	२१९					३९	२१९
५५	रुकुम	३२	२५२					३२	२५२
५६	रोल्पा	३९	२५२					३९	२५२
५७	सुर्खेत	४५	२५५	१	१२			४५	२५५
५८	बर्दिया	३१	२०४	१	१४			३१	२०४
५९	जाजरकोट	३०	२२३					३०	२२३
६०	बाँके	३६	१३६	१	१			३६	१३६
६१	दैलेख	४०	२२४	१	९			४०	२२४
६२	हुम्ला	१९	१०६					१९	१०६
६३	कालिकोट	२७	२४३			५	४५	३२	२८८
६४	मुगु	२२	९५			५	४५	२७	१४०
६५	डोल्पा	२३	२०७					२३	२०७
६६	जुम्ला	३०	१८९			५	४५	३५	२३४
	जम्मा	४८८	३११३	६	५८	१५	१३५	५०३	३२४८
सुदूरपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र									
६७	कैलाली	३८	१६८	२	१२			३८	१६८
६८	बझाङ	३२	२४९			५	४५	३७	२९४
६९	बाजुरा	२४	२१६			५	४५	२९	२६१
७०	डोटी	३१	१८६			५	४५	३६	२३१
७१	अछाम	३९	३११			५	४५	४४	३५६
७२	दार्चुला	३१	२०६					३१	२०६
७३	बैतडी	३३	२९७			५	४५	३८	३४२
७४	डडेल्धुरा	१९	११२	१	११			१९	११२
७५	कञ्चनपुर	१९	११०	१	१०			१९	११०
	जम्मा	२६६	१८५५	४	३३	२५	२२५	२९१	२०८०
	कुल जम्मा	२९६३	१७३३८	३७	२७८	८२	७३८	३०४५	१८०७६

લલિયત સમૂહ સહભાગિતા

ક્ર.સં.	જિલ્લા	સમૂહ સહજ્યા	સદસ્ય સહજ્યા	સમૂહમા આબદ્ધ સદસ્ય સહજ્યા				નિસ્ક્રિય સમૂહ		સમિતિ સહજ્યા	સંસ્થા સહજ્યા		
				દલિત	જનજાતિ	અન્ય	જમ્મા	સહજ્યા	સદસ્ય સહજ્યા		દર્તા મળુકા	તદર્થ સંસ્થા	જમ્મા
પૂર્વાઞ્ચલ વિકાસ ક્ષેત્ર													
૧	તાપ્લેજુડ	૭૭૫	૪૦૧૫	૨૫૧	૨૭૬૦	૧૦૮૪	૪૦૧૫	૩૫	૨૧૭	૧૬	૧		૧
૨	પાંચથર	૨૧૫૭	૧૧૫૬૦	૭૬૦	૭૫૩૦	૩૨૭૦	૧૧૫૬૦	૧૫	૮૩	૧૨૮	૧૧	૪	૨૩
૩	દલામ	૧૧૧૫	૭૩૭૬	૩૭૫	૩૬૧૬	૩૩૮૫	૭૩૭૬	૭૮	૪૫૩	૧૭૧	૧૮	૨	૨૦
૪	ખાપા	૧૩૩૮	૧૬૮૬	૪૫૧	૧૧૧૨	૭૨૩૫	૧૬૮૬	૧૧૫	૭૧૪	૧૧૧	૧૧	૭	૨૬
૫	સંખુવાસમા	૭૦૮	૪૨૫૮	૩૨૪	૨૨૮૧	૧૬૪૫	૪૨૫૮			૭૨	૧૪		૧૪
૬	ઘનકુટા	૭૨૧	૪૧૨૨	૩૭૬	૩૦૩૧	૧૫૦૭	૪૧૨૨	૬૫	૪૦૦	૭૦	૧૨		૧૨
૭	તેઢ્ઢથુમ	૫૪૨	૩૧૧૧	૩૦૬	૧૬૨૭	૧૧૭૮	૩૧૧૧	૩૧	૬૫	૨૮	૧૨	૨	૧૪
૮	મોરડ	૧૬૧૭	૧૦૩૪૭	૧૬૧૬	૪૮૬૬	૩૭૮૫	૧૦૩૪૭			૧૧૫	૧૭	૧૨	૨૧
૯	સુનસરી	૨૧૫૪	૧૦૫૭૧	૧૫૭૦	૪૨૫૮	૪૭૫૧	૧૦૫૭૧	૧૧૩	૧૦૨૨	૧૭	૧૭	૭	૨૪
૧૦	મોજપુર	૭૧૧	૪૨૦૫	૮૧૬	૨૩૩૩	૧૭૬	૪૨૦૫			૨૦	૧૦	૬	૧૬
૧૧	સોલુખુમ્વુ	૪૩૦	૩૬૦૧	૩૧૦	૨૦૧૦	૧૨૮૧	૩૬૦૧	૬	૨૪	૩૮	૭	૨	૧
૧૨	ઓખલદુઙ્ગા	૭૭૭	૫૦૮૧	૬૪૨	૨૧૪૦	૨૨૧૧	૫૦૮૧	૪૦	૨૮૧	૮૧	૧૫	૨	૧૭
૧૩	ખોટાડ	૭૧૪	૪૫૮૭	૫૭૦	૧૧૭૭	૨૮૪૦	૪૫૮૭			૫૬		૧૮	૧૮
૧૪	ઉદયપુર	૨૧૬૭	૧૧૧૧૧	૨૫૦૦	૪૫૨૦	૪૮૧૧	૧૧૧૧૧			૨૪૨	૧૮		૧૮
૧૫	સિરાહા	૫૩૦	૩૩૭૬	૪૩૮	૧૬૭૫	૧૨૬૩	૩૩૭૬			૫૮	૨૪		૨૪
૧૬	સપ્તરી	૧૩૧	૧૨૩૮	૨૮૬૩	૪૧૩૭	૨૨૩૮	૧૨૩૮	૨૪	૧૨૨	૨૭	૨૪	૫	૨૧
મધ્યમાઞ્ચલ વિકાસ ક્ષેત્ર													
૧૭	રામેઢ્ઢાપ	૧૪૭૭	૧૪૨૫	૧૪૬૧	૪૬૫૦	૩૩૦૬	૧૪૨૫	૮૧	૫૬૮	૨૬	૧૫	૩	૧૮
૧૮	સિન્ધુલી	૧૮૨૩	૧૨૧૧૫	૧૦૪૨	૬૧૪૩	૪૧૩૦	૧૨૧૧૫	૭૨	૮૩૦	૧૩૧	૧૪	૫	૧૧
૧૯	ઘનુષા	૧૭૩૪	૧૮૩૫	૩૭૮૫	૩૦૫૪	૨૧૧૬	૧૮૩૫			૭૩	૩૩	૨	૩૫
૨૦	મહોત્તરી	૨૧૮૦	૧૩૧૦૦	૪૩૩૫	૮૦૭૦	૧૪૧૫	૧૩૧૦૦	૫૫	૨૭૫	૧૩૪	૨૧	૧	૩૦
૨૧	સર્લાહી	૧૫૫૧	૧૦૬૩૧	૧૬૩૧	૧૮૧૮	૭૧૭૪	૧૦૬૩૧	૧૧૫	૮૦૫	૫૦૪	૨૩	૭	૩૦
૨૨	દોલખા	૧૧૧૪	૫૭૪૧	૧૦૮૬	૨૦૫૧	૨૬૦૪	૫૭૪૧			૫૭	૩૬		૩૬
૨૩	ચિતવન	૧૪૦૪	૮૮૬૦	૩૨૩	૪૦૫૦	૪૪૮૭	૮૮૬૦			૨૩	૧૮	૧	૧૧

क्र.सं.	जिल्ला	समूह सङ्ख्या	सदस्य सङ्ख्या	समूहमा आबद्ध सदस्य सङ्ख्या				निष्क्रिय समूह		समिति सङ्ख्या	संस्था सङ्ख्या		
				दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा	सङ्ख्या	सदस्य सङ्ख्या		दर्ता भएका	तदर्थ संस्था	जम्मा
२४	बारा	३०४८	५७८६	१२०२	१९१३	२६७१	५७८६	४५	३१५	१०७	४	२६	३०
२५	पर्स	७००	९४६६	४२००	३१००	२१६६	९४६६			३५८	२६	३	२९
२६	रौतहट	२८२६	१३२३४	२४२०	९३२६	१४८८	१३२३४			३००	४२	१९	६१
२७	मकवानपुर	११६७	१३४६५	७१३	८५५२	४२००	१३४६५			४१	३५		३५
२८	काठमाडौं	१५०६	६३४४	३३७	२९९२	३०१५	६३४४			६८	२४	३	२७
२९	ललितपुर	९०५	५५२३	२६५	२५५६	२७०२	५५२३			६६	१७		१७
३०	भक्तपुर	४८४	२७१२	१९८	१०४९	१४६५	२७१२			४०	११		११
३१	सिन्धुपाल्चोक	१०८६	६२६७	१५१५	२२०३	२५४९	६२६७	४१	११२	९५	१७	२	१९
३२	नुवाकोट	७९७	४१२९	६००	२०६५	१४६४	४१२९	३८	२१६	१०५	११	२	१३
३३	धादिङ	१२३४	७७३९	६०९	४१३९	२९९१	७७३९			१९०	१३	४	१७
३४	काभ्रे	२७२९	१६७६७	१३०६	८०५१	७४१०	१६७६७			९०	४४	४	४८
३५	रसुवा	३०९	२०३७	३०	१५००	५०७	२०३७			२०	६	१	७
पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र													
३६	अर्घाखाँची	१८१९	९८९२	१५७०	१५२०	६८०२	९८९२			३११	१४	२	१६
३७	कपिलवस्तु	२८६८	१५०६२	२७४६	४८२७	७४८९	१५०६२			४३२	३६	२७	६३
३८	रूपन्देही	२७५५	१५७३३	१९१७	७१७८	६६३८	१५७३३	२०	१०८	३३५	२३		२३
३९	नवलपरासी	२९२७	१६०१८	१५००	६०३८	८४८०	१६०१८			४३०	३३		३३
४०	पाल्पा	७९४२	१८९३०	१२४६	९७४२	७९४२	१८९३०			२४	१६	३	१९
४१	गुल्मी	१३६१	१०२५७	१००७	४२३०	५०२०	१०२५७			५०	११	७	१८
४२	कास्की	१६५७	९६०८	१५७७	१४३६	६५९५	९६०८	५	७६	१७२	१९		१९
४३	गोरखा	१३४२	८०५२	२३८२	२६११	३०५९	८०५२			११९	४२	७	४९
४४	लमजुङ	६८०	९३९१	१२२१	५६३५	२५३५	९३९१			१०७	१०	४	१४
४५	मनाङ	११९	६९१	६०	५१६	११५	६९१			१४	१	३	४
४६	स्याङ्जा	१५०७	९९८७	१२१६	२७१७	६०५४	९९८७	१०	५३	१३७	१९	४	२३
४७	तनहुँ	२११८	१०७७८	३८९	५६२४	४७६५	१०७७८			२५६	१५	१४	२९
४८	मुस्ताङ	२३१	११३०	२३७	८९३		११३०			५५	४	२	६
४९	म्याग्दी	९३३	५६०२	१२३८	२३४२	२०२२	५६०२	१००	५०४	९४	१२	४	१६
५०	बाग्लुङ	१२१८	७४८५	१५००	१९०१	४०८४	७४८५	२८	२८०	१८६	२१	१	२२
५१	पर्वत	८९०	५२७९	८७९	४३९	३९६१	५२७९			८१	१४	६	२०

क्र.सं.	जिल्ला	समूह सङ्ख्या	सदस्य सङ्ख्या	समूहमा आबद्ध सदस्य सङ्ख्या				निष्क्रिय समूह		समिति सङ्ख्या	संस्था सङ्ख्या		
				दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा	सङ्ख्या	सदस्य सङ्ख्या		दर्ता भएका	तदर्थ संस्था	जम्मा
मध्यपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र													
५२	दाङ	५७५	९१७९	१०३५	३२४८	४८९६	९१७९			२९८	३६		३६
५३	सल्यान	१४४१	५८६५	१३६५	१५००	३०००	५८६५	९	५८	२६	१२		१२
५४	प्युठान	९०९	६३७२	११२९	१५७३	३६७०	६३७२			१३०	१२	३	१५
५५	रुकुम	१७५८	६७८९	१५०९	१४४०	३८४०	६७८९			५९	२	५	७
५६	रोल्पा	७५२	४१००	७९०	२२००	१११०	४१००			१०६	४	५	९
५७	सुर्खेत	१८४९	९०७९	१८१६	२७२३	४५४०	९०७९			११२	२३	२६	४९
५८	बर्दिया	६२३	४५०७	४८८	१४१०	२६०९	४५०७			५५	१८		१८
५९	जाजरकोट	४४६	३३३१	७९१	७९५	१७४५	३३३१			३४	८		८
६०	बाँके	२२७	२९४५	९७८	११२२	८४५	२९४५			३०	१५	२	१७
६१	दैलेख	५४५	४०८०	९९२	३७४	२७४४	४०८०			२६	२३		२३
६२	हुम्ला	३२५	२२७६	३४६	३२६	१६०४	२२७६			५८	६		६
६३	कालिकोट	२७६	३३९२	९८२		२४१०	३३९२			४३	३		३
६४	मुगु	४५३	२२६६	३१५	७११	१२४०	२२६६			४५	३	५	८
६५	डोल्पा	२१४	१५९४	२९२	३६९	९३३	१५९४			३६	५	१	६
६६	जुम्ला	१०२७	३४६९	६९३	६७	२७०९	३४६९			११३	१५		१५
सुदूरपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र													
६७	कैलाली	१३१३	७७०१	१३००	३४००	३००१	७७०१	१५	७५	१९६	१२	१	१३
६८	बझाङ	८०५	४८०८	११८३	४	३६२१	४८०८	५	२५	१०३	११	४	१५
६९	बाजुरा	६०	३०२	१५२	२५	१२५	३०२	१२	६०	५	१	४	५
७०	डोटी	१२१०	७९५३	१२९४	४१९	६२४०	७९५३	४६	२६२	१३८	२२		२२
७१	अछाम	१७४५	१३५३५	५२८०	२६५	७९९०	१३५३५			१९२	२९	४	३३
७२	दार्चुला	७५१	२९८८	६०८	८०	२३००	२९८८	५४	२७२	१२६	१५		१५
७३	बैतडी	२६१६	१३६७९	३१९६		१०४८३	१३६७९			१९६	१४		१४
७४	डडेल्धुरा	६१०	४१९८	१०१४	७४	३११०	४१९८			१०६	५	१	६
७५	कञ्चनपुर	६७४	४०४४	५०४	१४१५	२१२५	४०४४			१२६	८		८
	जम्मा	९७२४०	५५४२६४	९०१४७	२०९२४०	२५४८७७	५५४२६४	१४४९	८३६३	८९३६	१२४५	२९५	१५४०

समूह बचत परिचालन

क्र.सं.	जिल्ला	रकम (रु)					
		समूहमा रहेको	समितिमा रहेको	संस्थामा रहेको	जम्मा सङ्कलित	जम्मा बचतमध्ये लगानीमा रहेको	बाँकी
पूर्वाञ्चल विकास क्षेत्र							
१	ताप्लेजुङ			१६,०५,०६४.००	१६०५०६४.००	१६०५०६४.००	
२	पाँचथर			१,६०५,०६४.००	१,६०५,०६४.००	१,६०५,०६४.००	
३	इलाम		५७,९००.००	२,२३५,१२५.००	२,२९३,०२५.००	१२,२९३,०२५.००	
४	भुपा	२,३३१,७८५.००	८१८,२८२.००	१६,४०३,७०१.००	१९,५५३,७६८.००	१९,५५३,७६८.००	२,३३१,७८५.००
५	संखुवासभा	५५५,७१६.००	३,४६३,३१२.००	८,३७९,९०९.००	१२,३९८,९३७.००	१२,१७०,०६७.००	५५५,७१६.००
६	धनकुटा	८९०,४४०.००	९६८,५१९.००	८१८,९२१.००	२,६७७,८८०.००	२,५७७,८८०.००	८९०,४४०.००
७	तेह्रथुम	२,०९५,९९३.००	२९०,५४०.००	२,०९५,९९५.००	४,४८२,५२८.००	४,४८२,५२८.००	२,०९५,९९३.००
८	मोरङ		३०१,८२०.००	१,८५८,७५४.००	२,१६०,५७४.००	२,१६०,५७४.००	
९	सुनसरी	९,३०३,४१७.००	१,००९,९८०.००	५,३१२,७४३.००	१५,६२६,१४०.००	१५,६२६,१४०.००	९,३०३,४१७.००
१०	भोजपुर	३,०३७,७७५.००	९७३,३३०.००	४,०९५,६४९.००	८,१०६,७५४.००	७,९३९,७५४.००	३,०३७,७७५.००
११	सोलुखुम्बु	९४६,१४१.००	१५४,४६०.००	१,०६४,५४४.००	२,१६५,१४५.००	२,१६५,१४५.००	९४६,१४१.००
१२	ओखलढुङ्गा	१,५१२,३८४.००	४३,०००.००	२,३९६,२०२.००	३,९५१,५८६.००	३,९५१,५८६.००	१,५१२,३८४.००
१३	खोटाङ	१,८१६,०१६.००	६८१,८८०.००	१,८७०,९९६.००	४,३६८,८९२.००	३,८५०,९९६.००	१,८१६,०१६.००
१४	उदयपुर	१४०,७८९.००	१,४६४,४२९.००	४,२३७,६६७.००	५,८४२,८८५.००	५,८४२,८८५.००	१४०,७८९.००
१५	सिराहा		६००,७३०.००	८,९४९,३२५.००	९,५५०,०५५.००	९,५५०,०५५.००	
१६	सप्तरी	४,३६५,९०६.००	९८३,६२३.००	२,६१३,४७३.००	७,९६३,००२.००	३,३५१,५९६.००	४,३६५,९०६.००
मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्र							
१७	रामेछाप		२५१,८१७.००	७,३६७,३१७.००	७,६१९,१३४.००	७,६१९,१३४.००	
१८	सिन्धुली	३,१७३,०६७.००	१,३२१,४४७.००	४,०७३,५४३.००	८,५६८,०५७.००	७,२४८,७१०.००	३,१७३,०६७.००
१९	धनुषा	७,३४३,९३६.००	१,७३७,००९.००	६,६९७,२२५.००	१५,७७८,१७०.००	१५,७७८,१७०.००	७,३४३,९३६.००
२०	महोत्तरी	३,९१५,४४५.००	१८३,०००.००	१,४६५,९९६.००	५,५६४,४४१.००	५,५६४,४४१.००	३,९१५,४४५.००
२१	सर्लाही				६		
२२	दोलखा	१२७,४५४.००	२५१,०००.००	१३,१०९,५६४.००	१३,४८८,०१८.००	१२,८०७,७४७.००	१२७,४५४.००
२३	चितवन		१,२०९,०००.००	२९,९४२,१२३.००	३१,१५१,१२३.००	३१,१५१,१२३.००	
२४	बारा	३,८३५,०४४.००	३,३७७,९४२.००	७५,८०५,४३८.००	८३,०१८,४२४.००	८३,०१८,४२४.००	३,८३५,०४४.००

क्र.सं.	जिल्ला	रकम (रु)					
		समूहमा रहेको	समितिमा रहेको	संस्थामा रहेको	जम्मा सङ्कलित	जम्मा बचतमध्ये लगानीमा रहेको	बाँकी
२५	पर्सा			६,८३६,८२३.००	६,८३६,८२३.००	४,६९३,९५०.००	
२६	रौतहट			८,४४६,१२०.००	८,४४६,१२०.००	८,४४६,१२०.००	
२७	मकवानपुर		१,६३६,८२८.००	१९,४७१,६३०.००	२१,१०८,४५८.००	२०,०३८,५०७.००	
२८	काठमाडौं		२,९८०,४२०.००	५८,७८०,२१२.००	६१,७६०,६३२.००	५८,६९२,४०८.००	
२९	ललितपुर	५५१,१३७.००	१,५५४,००५.००	१६,४५४,७५२.००	१८,५५९,८९४.००	१८,५५९,८९४.००	५५१,१३७.००
३०	भक्तपुर	१,२००.००	६६६,३००.००	१४,०८०,४०९.००	१४,७४७,९०९.००	१४,७४७,९०९.००	१,२००.००
३१	सिन्धुपाल्चोक		१,७४७,३३३.००	६,६३३,०१४.००	८,३८०,३४७.००	८,३८०,३४७.००	
३२	नुवाकोट	५०७,८२०.००	६६५,४१५.००	५,०८१,६६०.००	६,२५४,८९५.००	६,२५४,८९५.००	५०७,८२०.००
३३	धादिङ	८२६,१११.००	७५३५,०७४.००	७,८०६,८०३.००	१६,१६७,९८८.००	१६,१६७,९८८.००	८२६,१११.००
३४	काभ्रे	२,३९७,१७६.००		४०,०७६,४७८.००	४२,४७३,६५४.००	४२,४७३,६५४.००	२,३९७,१७६.००
३५	रसुवा			३,७२५,७५३.००	३,७२५,७५३.००	३,७२५,७५३.००	
पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र							
३६	अर्घाखाँची		९३७,९३९.००	९,३१८,५२३.००	१०,२५६,४६२.००	१०,२५६,४६२.००	
३७	कपिलवस्तु		८०,५३२.००	२१,१८१,६०५.००	२१,२६२,१३७.००	२०,७६३,९८८.००	
३८	रूपन्देही	२,६५६,४०४.००	२,४८९,५८७.००	४२,८३५,७५३.००	४७,९८१,७४४.००	४६,२३७,९४९.००	२,६५६,४०४.००
३९	नवलपरासी		१,२५२,७८१.००	५४,८०२,४८८.००	५६,०५५,२६९.००	५६,०५५,२६९.००	
४०	पाल्पा	२,३४०,८०२.००	५,५४२,४५८.००	७,१७७,७०२.००	१५,०६०,९६२.००	१५,०६०,९६२.००	२,३४०,८०२.००
४१	गुल्मी	१९४,०००.००	६६५,०००.००	१०,२०२,०००.००	११,०६१,०००.००	११,०६१,०००.००	१९४,०००.००
४२	कास्की	२३०,४२१.००	६३०,१९६.००	१९,१४७,३८२.००	२०,००७,९९९.००	२०,००७,९९९.००	२३०,४२१.००
४३	गोरखा	११७,९२३.००	४३९,६७६.००	३३,६७४,७६२.००	३४,२३२,३६१.००	३४,२३२,३६१.००	११७,९२३.००
४४	लमजुङ	३,७३६,३१३.००	८८१,८५६.००	५,२३२,१५८.००	९,८५०,३२७.००	९,८५०,३२७.००	३,७३६,३१३.००
४५	मनाङ	१९,१८०.००	८३६,२८३.००	२३३,२४७.००	१,०८८,७१०.००	७५०,०००.००	१९,१८०.००
४६	स्याङ्जा	४,०२८,६३४.००	७,५५३,२८७.००	९,६२०,६८१.००	२१,२०२,६०२.००	२,०९९,०००.००	४,०२८,६३४.००
४७	तनहुँ	२,५९७,६९४.००	२,७६५,०५०.००	५२,८५५,९४२.००	५८,२१८,६८६.००	५७,८४४,१२७.००	२,५९७,६९४.००
४८	मुस्ताङ		२०७,७००.००	९३१,१६८.००	१,१३८,८६८.००	१,१३८,८६८.००	
४९	म्याग्दी	८५,०००.००	६५०,०००.००	७,१०३,६१७.००	७,८३८,६१७.००	७,८३८,६१७.००	८५,०००.००
५०	बाग्लुङ	१९९,४५०.००	४७३,०८०.००	१४,८०६,७०१.००	१५,४७९,२३१.००	१५,४७९,२३१.००	१९९,४५०.००
५१	पर्वत	८६३,८१५.००	८५२,५३०.००	३,४६६,७२६.००	५,१८३,०७१.००	५,१८३,०७१.००	८६३,८१५.००

क्र.सं.	जिल्ला	रकम (रु)					
		समूहमा रहेको	समितिमा रहेको	संस्थामा रहेको	जम्मा सङ्कलित	जम्मा बचतमध्ये लगानीमा रहेको	बाँकी
मध्यपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र							
५२	दाङ			३१,०६९,२००.००	३१,०६९,२००.००	१४,६३५,३६५.००	
५३	सल्यान	५,००९,४०२.००	५५,६१०.००	५,८१४,३१८.००	१०,८७९,३३०.००	९,९८४,९३०.००	५,००९,४०२.००
५४	प्युठान	१,६७७,२२८.००	५,२८६,४५०.००	११,४६१,४४५.००	१८,४२५,१२३.००	१७,८५०,३९०.००	१,६७७,२२८.००
५५	रुकुम	३,०६९,८४०.००	१,८३४,८७०.००	२,०१२,१६४.००	६,९१६,८७४.००	६,८५५,७९९.००	३,०६९,८४०.००
५६	रोल्पा	१२९,२८५.००	४,०६३,९२४.००	७४४,४१४.००	४,९३७,६२३.००	४,९३७,६२३.००	१२९,२८५.००
५७	सुर्खेत		३,८४३,८१२.००	२०,८५०,२६८.००	२४,६९४,०८०.००		
५८	बर्दिया	७,८०९,४६९.००		१४,१९५,३४१.००	२२,००४,८१०.००	२२,००४,८१०.००	७,८०९,४६९.००
५९	जाजरकोट	१,४५५,४९६.००	२,१२७,६०२.००	२,७६२,७५१.००	६,३४५,८४९.००	५,६३३,०००.००	१,४५५,४९६.००
६०	बाँके	३९४,२९०.००	८,३५०,७९०.००	८,७४५,०८०.००	१७,४९०,१६०.००	१७,४९०,१६०.००	३९४,२९०.००
६१	दैलेख		५८६,१६९.००	२,६०४,२२८.००	३,१९०,३९७.००	३,१९०,३९७.००	
६२	हुम्ला	६५६,९२१.००	५९८,९४२.००	४६४,७२०.००	१,७२०,५८३.००	१,१५०,०००.००	६५६,९२१.००
६३	कालिकोट	४७४,०००.००	२२१,३००.००	१,३६१,०००.००	२,०५६,३००.००	२,००२,३००.००	४७४,०००.००
६४	मुगु	४००,०००.००	१००,०००.००	६४,५५५.००	५६४,५५५.००	२६४,५५०.००	४००,०००.००
६५	डोल्पा	१,१८५,६९०.००	९२५,३७८.००	७९२,१५०.००	२,८०३,२१८.००	१,६०२,१९०.००	१,१८५,६९०.००
६६	जुम्ला	६७१,९२०.००	१,१३७,८१४.००	४,४८४,२२३.००	६,२९३,९५७.००	६,१२०,७५७.००	६७१,९२०.००
सुदूरपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र							
६७	कैलाली	२,३२९,६०५.००	३,५६०,४६७.००	१४,६५८,२५३.००	२०,५४८,३२५.००	१९,८५६,५५३.००	२,३२९,६०५.००
६८	बझाङ	३,८५४,५४६.००	२,२४१,९३०.००	९२०,३२४.००	७,०१६,८००.००	७,०१६,८००.००	३,८५४,५४६.००
६९	बाजुरा	६२१,०००.००	३१,६००.००	१०२,५००.००	७५५,१००.००	५७३,०००.००	६२१,०००.००
७०	डोटी	३,८४४,५५३.००		१,८५७,०७८.००	५,७०१,६३१.००	४,५६७,१९०.००	३,८४४,५५३.००
७१	अछाम	४२७,१२०.००	१३८,०००.००	१,७७८,०४३.००	२,३४३,१६३.००	२,२७३,२६३.००	४२७,१२०.००
७२	दार्चुला	१,१९९,३४३.००	१,४२९,३१७.००	८,९१८,१६७.००	११,५४६,८२७.००	९,९६४,२२१.००	१,१९९,३४३.००
७३	बैतडी		४,५२२,६२५.००	१,७६६,९७७.००	६,२८९,६०२.००	६,२८९,६०२.००	
७४	डडेल्धुरा	५९२,३६७.००	१८५,३९५.००	१,५९६,९९६.००	२,३७४,७५८.००	२,३७४,७५८.००	५९२,३६७.००
७५	कञ्चनपुर		३,५५४,५८१.००	२,७५३,७५६.००	६,३०८,३३७.००	६,३०८,३३७.००	
	जम्मा	१०२,७०२,४६३.००	१०८,९६५,९२६.००	८४८,५४४,४६७.००	१०६,०२६,३६५.००	९९,९६४,२६७.००	६०६,२११,८००.००

चालुकोष परिचालन

महिला तथा बालबालिका कार्यालयहरूको चालुकोषसम्बन्धी विवरण (आ.व. ०६६/६७)

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैंक खाताबाट प्राप्त	वीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैंक खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाघेको रकम	भाखा ननाघेको रकम	
१	ताप्लेजुङ	०५३/०५४	IFAD	१००,०००.००									
		०५७/०५८	नेपाल सरकार	५०,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३१,०००.००									
		०६१/०६२	IDA	२००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		५२१,०००.००		३३,७२२.००	५५४,७२२.००	२३३,०००.००	३२१,७२२.००	५५४,७२२.००	११२,०००.००	१२१,०००.००	
२	पाँचथर	०४९/०५०	IFAD	५०,०००.००									
		०५०/०५१	UNICEF	१००,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	९१,०००.००									
		०६२/०६३	नेपाल सरकार	३००,०००.००									
		०६३/०६४	नेपाल सरकार	४००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार, डुकाउ	१,२००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		२,२८१,०००.००		२३,५०६.००	२,३०४,५०६.००	५९०,०००.००	१,७१४,५०६.००	२,३०४,५०६.००		५९०,०००.००	
३	इलाम	०५०/०५१	UNICEF	३००,०००.००									
		०५०/०५१	IFAD	१९१,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	५७५,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		१,२०६,०००.००		५४,७९५.००	१,२६०,७९५.००	१,०६६,०००.००	२९४,७९५.००	१,२६०,७९५.००		१,०६६,०००.००	

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	वीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
४	भक्रापा	०५१/०५२	UNICEF	५०,०००.००									
		०५३/०५४	UNICEF	१८,०००.००									
		०५३/०५४	IFAD	३००,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	४८१,०००.००									
		०५९/०६०	नेपाल सरकार	२५०,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	६००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		१,८३९,०००.००		१२१,८८०.९४	१,९६०,८८०.९४	१,७९९,०००.००	१६१,८८०.९४	१,९६०,८८०.९४	३०,०००.००	१,७६९,०००.००	
५	मोरङ	०४९/०५०	IFAD	३०,०००.००									२३५००० हिनामिना भएको
		०५०/०५१	IFAD	१५५,०००.००									
		०५३/०५४	नेपाल सरकार	१६०,०००.००									
		०५४/०५५	IFAD	२०,०००.००									
		०५९/०६०	नेपाल सरकार	५०,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	५३१,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	३००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		१,५०६,०००.००		१०१,०५०.००	१,६०७,०५०.००	१,४८२,४१३.००	१२४,६३७.००	१,६०७,०५०.००	२३५,०००.००	१,३७२,०५०.००	
६	सुनसरी	०५१/०५२	UNICEF	५२,०००.००									
		०५३/०५४	IFAD	३००,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३१,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६०/०६१	IDA	२११,०००.००									
		०६३/०६४	नेपाल सरकार	४००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार, डकाउ	९७८,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	वीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
		जम्मा		रु.३१२,०००.००	७,४९३.८६	४२,४३१.००	रु.३६१,९२४.८६	७६४,०००.००	१,४९६,९२४.८६	रु.३६१,९२४.८६		७६४,०००.००	
७	धनकुटा	०५२/०५३	कल्याण कोष	१९,३९३.००									
		०५८/०५९	कल्याण कोष	५,०००.००									
		०५८/०५९	MCPW/ADB	१५०,०००.००									
		०५८/०५९	UNICEF	४०,०००.००									
		०५९/०६०	कल्याण कोष	१०,०००.००									
		०५९/०६०	नेपाल सरकार	५०,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	२२६,०००.००									
		०६०/०६१	उर्पक्षित वर्ग विशेष	२००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		१,६०७,३९३.००		१८,४२४.००	१,६२५,८१७.००	७००,३९३.००	२,७८८,४२४.००	१,६२५,८१७.००	१४,३९३.००	६८६,०००.००	
८	तेह्रथुम	०५२/०५३	UNICEF	६०,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	१५३,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	८०,०००.००									
		०६१/०६२	IFAD	८१,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		६१४,०००.००		१८,६१२.००	६३२,६१२.००	३७४,०००.००	२,४८८,६१२.००	६३२,६१२.००		३७४,०००.००	
९	संखुवासभा	०५२/०५३	IFAD	१०,०००.००									
		०५३/०५४	IFAD	९७,०००.००									
		०५५/०५६	GTZ	२०,०००.००									
		०५६/०५७	GTZ	५०,०००.००									
		०५७/०५८	नेपाल सरकार	२८१,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३१,२००.००									
		०६०/०६१	IDA	३००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	वीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		९२९,२००.००		६९,३४२.००	९९०,५४२.००	८३०,०००.००	९६०,५४२.००	९९०,५४२.००		८३०,०००.००	
१०	भोजपुर	०५३/०५४	IFAD	४९,०००.००									
		०५५/०५६	GTZ	३२,०००.००									
		०५८/०५९	UNICEF	२९,०००.००									
		०६०/०६१	IDA	३००,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३९,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	९००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		७६५,०००.००		४२,९९८.६८	८०७,९९८.६८	७९७,०००.००	९०,९९८.६८	८०७,९९८.६८	२६,०००.००	६९१,०००.००	
११	सोलुखुम्बु	०५६/०५७	IFAD	९२,०००.००									
		०५७/०५८	IFAD	५०,०००.००									
		०५८/०५९	IFAD	९८,०००.००									
		०५९/०६०	IFAD	९८,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	२५,०००.००									
		०६१/०६२	IDA	२००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	९००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	९००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		६४३,०००.००		४३,९७२.००	६८६,९७२.००	५२३,९४४.००	९६५,०२८.००	६८६,९७२.००	९७,९७२.००	५०५,०००.००	
१२	ओखलढुंगा	०५४/०५५	IFAD	९००,०००.००									
		०५६/०५७	MCPW/ADB	९९०,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	६४९,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	९००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		१,०९९,०००.००		११९,६२७.००	१,२०८,६२७.००	९८४,२९६.००	२१८,४११.००	१,२०८,६२७.००		९८४,२९६.००	
१३	खोटाङ	०५३/०५४	IFAD	९००,०००.००									
		०५५/०५६	नेपाल सरकार	२०,०००.००									

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	वीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	५२,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	७०,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६१/०६२	कल्याण कोष	७१,१८३.४२									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		५७३,१८३.४२		२८,२५२.००	६०१,४३५.४२	५०८,०००.००	६३,४३५.४२	६०१,४३५.४२	१०,०००.००	४९८,०००.००	
१४	उदयपुर	०५०/०५१	UNICEF	५०,०००.००									
		०५३/०५४	UNICEF	७०,०००.००									
		०५३/०५४	नेपाल सरकार	१०,०००.००									
		०५७/०५८	कल्याण कोष	७५,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	७८,३७१.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	२६६,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६३/०६४	नेपाल सरकार	४००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार, डकाउ	१,१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		जम्मा		२,३६९,३७१.००		५२,०५६.००	२,४२१,४२७.००	१,१४३,०००.००	१,२७८,४२७.००	२,४२१,४२७.००		१,१४३,०००.००	
१५	सप्तरी	०५१/०५२	नेपाल सरकार	१०,०००.००									
		०५१/०५२	कल्याण कोष	४६,६१०.००									
		०५३/०५४	MCPW/ADB	१५०,०००.००									
		०५५/०५६	MCPW/ADB	३७५,०००.००									
		०५९/०६०	MCPW/ADB	६००,०००.००									
		०५९/०६०	नेपाल सरकार	३१,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	६००,०००.००									
		०६३/०६४	नेपाल सरकार	४००,०००.००									
		०६३/०६४	UNICEF	३२०,६००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	बीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
		०६५/०६६	नेपाल सरकार, डकाउ	१,५००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		४,१९३,२१०.००		१०१,९२१.००	४,२९५,१३१.००	१,६९१,०००.००	२,६०४,१३१.००	४,२९५,१३१.००		१,६९१,०००.००	
१६	सिराहा	०५८/०५९	नेपाल सरकार	१७४,१८०.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	२५६,०००.००									
		०६०/०६१	IDA	५००,०००.००									
		०६१/०६२	कल्याण कोष	३४,२६४.२५									
		०६१/०६२	MGEP	११८,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	२,२५५.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		१,२४४,७१९.२५		९६,००१.६०	१,३४०,७२०.८५	७१०,१६८.६०	६३०,५५२.२५	१,३४०,७२०.८५		७१०,१६८.६०	
१७	धनुषा	०५३/०५४	IFAD	१०५,०००.००									
		०५७/०५८	UNICEF	३०,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	२७,४००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	७५१,०००.००									
		०६०/०६१	उर्पेक्षित वर्ग विशेष	५००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		जम्मा		१,५३३,४००.००		३३,००४.६६	१,५६६,४०४.६६	१,३५६,४००.००	२१०,००४.६६	१,५६६,४०४.६६	५५,०००.००	१,३०१,४००.००	
१८	महोत्तरी	०५८/०५९	नेपाल सरकार	१२६,०००.००									
		०६०/०६१	BISEP-ST	४०,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३०१,०००.००									
		०६०/०६१	उर्पेक्षित वर्ग विशेष	४१०,०००.००									
		०६२/०६३	BISEP-ST	१००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		जम्मा		१,०९७,०००.००		१५,७९२.००	१,११२,७९२.००	९२०,०००.००	१९०,७९२.००	१,११२,७९२.००	३४१,०००.००	४८१,०००.००	

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	वीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
१९	सर्लाही	०४४/०४५	UNICEF	१०,०००.००									
		०५०/०५१	UNICEF	५०,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	११७,१४६.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	१६६,०००.००									
		०६०/०६१	IDA	५००,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		जम्मा		१,०६३,१४६.००		४८,१९२.००	१,१११,३३८.००	१,०४३,१४६.००	६८,१९२.००	१,१११,३३८.००		१,०४३,१४६.००	
२०	सिन्धुली	०५८/०५९	नेपाल सरकार	५५,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३१,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	१६०,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६१/०६२	FAO	५,१२५.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		०६६/०६७	लैसमस,नेपालसरकार	१५०,०००.००									
		जम्मा		७२१,१२५.००		२१,७८५.००	७४२,९१०.००	४४०,१२५.००	२०२,७८५.००	७४२,९१०.००		४४०,१२५.००	
२१	रामेछाप	०५७/०५८	नेपाल सरकार	३५,०००.००									
		०५८/०५९	कल्याण कोष	६७,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३१,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६३/०६४	FAO	१४,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		०६६/०६७	लैसमस,नेपालसरकार	१५०,०००.००									
		जम्मा		८१७,०००.००		१३,४६०.००	८३०,४६०.००	४३७,९६०.००	२९२,५००.००	८३०,४६०.००	१२१,०००.००	४१६,९६०.००	
२२	दोलखा	०५०/०५१	UNICEF	५०,०००.००									

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	बीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
		०५१/०५२	IFAD	१००,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	३९१,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	४००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	बीउविजन विक्री	१०,९५५.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		१,०९१,९५५.००		२२२,९१५.४९	१,३१४,८७०.४९	९४१,९५५.००	३७२,९१५.४९	१,३१४,८७०.४९		९४१,९५५.००	
२३	सिन्धुपाल्चोक	०५३/०५४	नेपाल सरकार	१५०,०००.००									
		०५६/०५७	नेपाल सरकार	२५,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	१२१,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	५००,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		०६६/०६७	कल्याण कोष	८६,८६३.००									
		जम्मा		१,१४२,८६३.००	५,८०६.००	२२९,९०१.००	१,३७८,५७०.००	१,०६६,०००.००	२९२,३७०.००	१,३५८,३७०.००	८४६,०००.००	२१०,०००.००	२०,२००.००
२४	काभ्रे	०५०/०५१	UNICEF	५०,०००.००									
		०५२/०५३	ILO	२८९,०००.००									
		०५३/०५४	IFAD	२००,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	३८८,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	७२६,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	३००,०००.००									
		०६१/०६२	MGEP	३८,०००.००									
		०६२/०६३	MGEP	९०,०००.००									
		०६३/०६४	नेपाल सरकार	४००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार, डकाउ	४००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		३,०४१,०००.००	४६८,७६६.६८	३,४०९,७६६.६८	२,७९०,०००.००	७१९,७६६.६८	३,४०९,७६६.६८		२,७९०,०००.००		

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	वीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
२५	ललितपुर	०५८/०५९	MCPW/ADB	५०,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	१६७,५००.००									
		०५९/०६०	नेपाल सरकार	२५६,०००.००									
		०६०/०६१	IDA	४००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		१,७९३,५००.००		९,१९०.००	१,७२८,६९०.००	१,४३५,५००.००	२८७,१९०.००	१,७२८,६९०.००		१,४३५,५००.००	
२६	भक्तपुर	०५८/०५९	नेपाल सरकार	५८,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	१६६,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	८८,०००.००									
		०६१/०६२	MCPW/ADB	५०,०००.००									
		जम्मा		१,०६२,०००.००		७,२३८.००	१,०६९,२३८.००	९७३,०००.००	९६,२३८.००	१,०६९,२३८.००		९७३,०००.००	
२७	काठमाण्डौ	०५१/०५२	UNICEF	५०,०००.००									
		०५३/०५४	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०५८/०५९	MCPW/ADB	४५०,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	५१६,२४५.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३४५,९००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	४३३,५९१.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	७९,६५४.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		८,२३५,३९०.००		४१,२४४.००	८,२७६,६३४.००	१,९९६,८४४.००	२७९,७८०.००	८,२७६,६३४.००		१,९९६,८४४.००	
२८	नुवाकोट	०६१/०६२	नेपाल सरकार	२३१,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		४९१,०००.००	४३९.००	२६,७३३.५०	४९८,१७२.५०	४८६,०००.००	३२,१७२.५०	४९८,१७२.५०		४८६,०००.००	
२९	रसुवा	०५९/०६०	नेपाल सरकार	६६,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	१२०,०००.००									

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	वीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		जम्मा		५०६,०००.००		९७,०९४.००	६०३,०९४.००	५०६,०००.००	९७,०९४.००	६०३,०९४.००		५०६,०००.००	
३०	घादिङ	०४८/०४९	UNICEF	५०,०००.००									
		०५२/०५३	GTZ	५०,०००.००									
		०५३/०५४	IFAD	३००,०००.००									
		०५९/०६०	नेपाल सरकार	१७९,५७६.२५									
		०६०/०६१	IDA	५००,०००.००									
		०६०/०६१	MCPW/ADB	३०१,०००.००									
		०६२/०६३	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		१,६४७,५७६.२५	१२,२९८.६२	३०,०००.००	१,६८९,८७४.८७	१,०८१,०००.००	६०९,८७४.८७	१,६८९,८७४.८७		१,०८१,०००.००	
३१	मकवानपुर	०५४/०५५	IFAD	१५०,०००.००									
		०५८/०५९	कल्याण कोष	३०,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३१,०००.००									
		०६०/०६१	MCPW/ADB	६००,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६२/०६३	BISEP-ST	१३०,०००.००									
		०६३/०६४	BISEP-ST	३०,०००.००									
		०६४/०६५	BISEP-ST	१००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	कल्याण कोष	१०,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		१,४४१,०००.००		८३,४०६.००	१,५२४,४०६.००	१,४७५,०००.००	४९,४०६.००	१,५२४,४०६.००	१०,०००.००	१,४६४,०००.००	
३२	रौतहट	०५१/०५२	IFAD	१०,०००.००									
		०५३/०५४	IFAD	१००,०००.००									
		०५७/०५८	नेपाल सरकार	८५,०००.००									

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	वीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
		०५९/०६०	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	१२१,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	५००,०००.००									
		०६२/०६३	कल्याण कोष	१४६,८२३.३०									
		०६२/०६३	BISEP-ST	१४९,३१६.७४									
		०६३/०६४	BISEP-ST	४०,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		जम्मा		१,२७७,१४०.०४		४४,४४४.००	१,३२७,६८४.०४	१,२४८,६३०.७२	७९,०५३.३२	१,३२७,६८४.०४		१,२४८,६३०.७२	
३३	बारा	०४८/०४९	कल्याण कोष	१९,०००.००									
		०४८/०४९	UNICEF	४५,०००.००									
		०५०/०५१	UNICEF	८८,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३१,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	३००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		जम्मा		६०३,०००.००	६,४७४.००	२६,३२९.४७	६३५,८०४.४७	४६५,०००.००	१७०,८०४.४७	६३५,८०४.४७	१०,०००.००	४४५,०००.००	
३४	पर्सा	०५१/०५२	कल्याण कोष	१०,०००.००									
		०५३/०५४	IFAD	३०,०००.००									
		०५७/०५८	कल्याण कोष	१००,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०५९/०६०	कल्याण कोष	५६,२००.००									
		०५९/०६०	नेपाल सरकार	२१८,९००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३९१,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	२२५,०००.००									
		०६१/०६२	BISEP-ST	३०,०००.००									
		०६२/०६३	DACAW	१००,०००.००									
		०६३/०६४	नेपाल सरकार	४००,०००.००									
		०६३/०६४	BISEP-ST	१२५,०००.००									

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	वीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार, डकाउ	६००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		८,६४६,१००.००	७,९७०.७८	१८,४२२.००	८,६७८,४९२.७८	१,४४४,०००.००	१,११७,४९२.७८	८,६७८,४९२.७८		१,४४४,०००.००	
३५	चितवन	०५५/०५६	नेपाल सरकार	३९,३६१.००									
		०५७/०५८	MCPW/ADB	१,१२५,०००.००									
		०५८/०५९	MCPW/ADB	५५०,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	२४९,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	४४९,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६२/०६३	BISEP-ST	१४०,०००.००									
		०६३/०६४	BISEP-ST	१९४,०००.००									
		०६३/०६४	नेपाल सरकार	४००,०००.००									
		०६४/०६५	BISEP-ST	८०,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	२७९,६४०.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार, डकाउ	४००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		४,३५८,००१.००		४७,६७४.२७	४,४०५,६७६.२७	३,९६९,०००.००	४४६,६७६.२७	४,४०५,६७६.२७		३,९६९,०००.००	
३६	गोरखा	०५१/०५२	IFAD	२९०,०००.००									
		०५१/०५२	नेपाल सरकार	१४५,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	१०५,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	८५६,०००.००									
		०६२/०६३	नेपाल सरकार	३००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		८,०३६,०००.००	१,३६४.००	७९,९००.७६	८,११७,२६४.७६	१,४४८,०००.००	६६९,२६४.७६	८,११७,२६४.७६	२३८,०००.००	१,२१०,०००.००	
३७	लमजुङ	०५१/०५२	IFAD	५०,०००.००									
		०५२/०५३	IFAD	६५,०००.००									

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	वीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
		०५३/०५४	IFAD	७५,०००.००									
		०५४/०५५	IFAD	७५,०००.००									
		०५५/०५६	IFAD	६०,०००.००									
		०५७/०५८	नेपाल सरकार	५५,०००.००									
		०५९/०६०	IDA	४००,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	१०३,८००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	२११,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		१,४३४,८००.००	१,१५७.३२	४९,२२४.००	१,४९४,१८१.३२	१,१६७,२४०.००	३२७,९३१.३२	१,४९४,१८१.३२	४१०,४००.००	७४६,७४०.००	
३८	तनहुँ	०५३/०५४	IFAD	५९७,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३१,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	३००,०००.००									
		०६३/०६४	नेपाल सरकार	४००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार, डकाउ	८००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		२,२६८,०००.००		४९,२२४.००	२,३१७,२२४.००	१,००८,०००.००	१,३०९,२२४.००	२,३१७,२२४.००		१,००८,०००.००	
३९	स्याङ्जा	०५३/०५४	IFAD	५००,०००.००									
		०५३/०५४	कल्याण कोष	७९,४८३.१६									
		०५७/०५८	UNICEF	७५,०००.००									
		०५८/०५९	UNICEF	११५,०००.००									
		०६०/०६१	MCPW/ADB	३१,०००.००									
		०६१/०६२	IDA	५००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		१,३४०,४८३.१६	३९,२९४.४१	८९,९९४.००	१,४६९,८७२.५७	१,३०६,०००.००	१६३,८७२.५७	१,४६९,८७२.५७	६४,०००.००	१,२४९,०००.००	
४०	कास्की	०५८/०५९	MCPW/ADB	९००,०००.००									आ.व. ०६२
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	२३७,५००.००									/०६३

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	वीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
		०५८/०५९	कल्याण कोष	२७१,८७५.००									सा रु.१,००,०००। प्राप्त भए पनि रु.८०,०००। फिज भएको उल्लेख भएको.
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	६६६,०००.००									
		०६०/०६१	जि.वि.स.	२५,०००.००									
		०६२/०६३	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		०६३/०६४	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	५७५,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार, डकाउ	६००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		३,४३४,३७५.००		१७९,३६३.००	३,७१४,७३८.००	३,६३५,०००.००	७९,७३८.००	३,७१४,७३८.००		३,६३५,०००.००	
४१	मनाङ	०६०/०६१	नेपाल सरकार	३१,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		जम्मा		१५१,०००.००		६,४९९.००	१५७,४९९.००	१२९,०००.००	२८,४९९.००	१५७,४९९.००		१२९,०००.००	
४२	मुस्ताङ	०५१/०५२	कल्याण कोष	७९,०६१.००									
		०५३/०५४	IFAD	२००,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	९०,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३१,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		जम्मा		४२०,०६१.००	४,६०६.८०	२९,६४४.००	४५४,२१२.८०	४३१,०००.००	२३,२१२.८०	४५४,२१२.८०		४३१,०००.००	
४३	म्याग्दी	०५२/०५३	IFAD	१०,०००.००									
		०५३/०५४	नेपाल सरकार	१५०,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	१६८,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	८९१,०००.००									
		०६१/०६२	MGEP	५३,०००.००									
		०६३/०६४	कल्याण कोष	१०३,४७०.००									
		०६४/०६५	जि.चा.स.स.को खाता	४,१०४.८८									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	वीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
		जम्मा		१,४१९,४७४.८८		१६९,३१९.००	१,४८८,८९३.८८	१,०२५,०००.००	४६३,८९३.८८	१,४८८,८९३.८८	४०,०००.००	९८४,०००.००	
४४	पर्वत	०५८/०५९	MCPW/ADB	१९४,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	४९१,०००.००									
		०६१/०६२	IDA	३००,०००.००									
		०६१/०६२	जि.वि.स.	११,४००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		१,१३६,४००.००		४३,१६०.८८	१,१७९,६६०.८८	७१०,०००.००	४६९,६६०.८८	१,१७९,६६०.८८		७१०,०००.००	
४५	बागलुङ	०५८/०५९	MCPW/ADB	४५०,०००.००									
		०५९/०६०	नेपाल सरकार	२५८,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	७११,०००.००									
		०६२/०६३	MGEP	९०,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	MCPW/ADB	२०७,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		१,८७६,०००.००	४४,९९३.००	८७,७९२.००	२,००९,७८५.००	१,९११,०००.००	९८,७८५.००	२,००९,७८५.००		१,९११,०००.००	
४६	गुल्मी	०५३/०५४	IFAD	१००,०००.००									
		०५६/०५७	IFAD	५०,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	५०,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३१,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३००,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	५०,०००.००									
		०६२/०६३	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		८०१,०००.००		७६६१.००	८०८,६६१.००	४२१,०००.००	२८७,६६१.००	८०८,६६१.००		४२१,०००.००	
४७	पाल्पा	०४५/०४६	UNICEF	१०,०००.००									
		०५३/०५४	IFAD	४६८,०००.००									

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	वीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
		०५७/०५८	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		०५९/०६०	MCPW/ADB	१६६,०००.००									
		०६०/०६१	IDA	५००,०००.००									
		०६२/०६३	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		१,४४४,०००.००	५९,७७८.२३	२२४,४३७.००	१,७२८,३१५.२३	१,४१०,०००.००	२१८,३१५.२३	१,७२८,३१५.२३		१,४१०,०००.००	
४८	नवलपरासी	०४५/०४६	UNICEF	१०,०००.००									
		०५०/०५१	UNFPA	४९,०००.००									
		०५३/०५४	IFAD	५१३,०००.००									
		०५६/०५७	नेपाल सरकार	३२५,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	१९५,३२२.००									
		०५९/०६०	DACAW	४००,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३०१,०००.००									
		०६०/०६१	कल्याण कोष	३९,३६६.००									
		०६३/०६४	नेपाल सरकार	४००,०००.००									
		०६३/०६४	नेपाल सरकार	१५,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार, डकाउ	८००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		३,४०७,६८८.००		१९१,५३८.००	३,५९९,२२६.००	१,६४८,०००.००	१,९५१,२२६.००	३,५९९,२२६.००		१,६४८,०००.००	
४९	रूपन्देही	०४५/०४६	UNICEF	१०,०००.००									
		०५०/०५१	UNICEF	५०,०००.००									
		०५३/०५४	IFAD	४००,०००.००									
		०५७/०५८	UNICEF	१३०,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	४२३,०००.००									
		०५९/०६०	जि.वि.स.	५०,०००.००									
		०६०/०६१	IDA	५००,०००.००									

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	वीउपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		१,७२३,०००.००	४०,४३९.७३	१८०,९१०.००	१,९४४,३४९.७३	४४६,१३८.००	१,३९८,२११.७३	१,९४४,३४९.७३		४४६,१३८.००	
५०	कपिलवस्तु	०४५/०४६	UNICEF	१०,०००.००									
		०४८/०४९	कल्याण कोष	४८,४८९.००									
		०४९/०५०	कल्याण कोष	७८,९७०.००									
		०५०/०५१	नेपाल सरकार	५०,०००.००									
		०५३/०५४	IFAD	५५०,०००.००									
		०५८/०५९	IFAD	८०,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	१६५,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६३/०६४	नेपाल सरकार	४००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार, डकाउ	८००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		२,४४२,४४९.००	१२९,७२६.८८	१५२,४७४.००	२,७२४,६४९.८८	१,२४२,४४९.००	१,४८२,२००.८८	२,७२४,६४९.८८	२१,४४९.००	१,२२१,०००.००	
५१	अर्घाखाँची	०५३/०५४	IFAD	८५,०००.००									
		०५६/०५७	नेपाल सरकार	५०,०००.००									
		०६०/०६१	IDA	३३१,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	७०,०००.००									
		०६३/०६४	तत्कालीन राहत कोष	३५,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		जम्मा		७३१,०००.००	३७५.४०	४३,४५७.४०	७८४,९३३.००	७८१,०००.००	३,९३३.००	७८४,९३३.००		७८१,०००.००	
५२	प्युठान	०५८/०५९	MCPW/ADB	१२५,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	५००,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३१,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		६९६,०००.००		४६,६९०.३४	७४२,६९०.३४	६७५,०००.००	६७,६९०.३४	७४२,६९०.३४		६७५,०००.००	
५३	रोल्पा	०५३/०५४	IFAD	२७५,०००.००									विउपुजी

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	वीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३१,०००.००									मध्ये रु. ४५,०००। दम्भको अवस्थामा लुटिएको
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		४५६,०००.००		२७,३०६.३०	४७३,३०६.३०	३७०,०००.००	२०३,३०६.३०	४७३,३०६.३०	४४,०००.००	३२९,०००.००	
५४	रुकुम	०५३/०५४	IFAD	१००,०००.००									
		०५६/०५७	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३१,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		४७१,०००.००	२,०००.००	२९,०९६.००	६०२,०९६.००	४८३,०००.००	१९,०९६.००	६०२,०९६.००		४८३,०००.००	
		जम्मा		४७१,०००.००	२,०००.००	२९,०९६.००	६०२,०९६.००	४८३,०००.००	१९,०९६.००	६०२,०९६.००		४८३,०००.००	
५५	सल्यान	०५८/०५९	नेपाल सरकार	१६५,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३१,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		७३६,०००.००		३०,४२९.६६	७६६,४२९.६६	६९५,०००.००	७९,४२९.६६	७६६,४२९.६६	१००,०००.००	६६६,४२९.६६	
		जम्मा		७३६,०००.००		३०,४२९.६६	७६६,४२९.६६	६९५,०००.००	७९,४२९.६६	७६६,४२९.६६	१००,०००.००	६६६,४२९.६६	
५६	दाङ	०५८/०५९	MCPW/ADB	९००,०००.००									
		०५९/०६०	MCPW/ADB	७५०,०००.००									
		०५९/०६०	UNICEF	१५०,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	६११,०००.००									
		०६३/०६४	नेपाल सरकार	४००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार, डकाउ	८००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		३,७५१,०००.००	२,१०३.००	६६,३७२.००	३,८१९,४७५.००	२,७३८,०००.००	१,०८१,४७५.००	३,८१९,४७५.००		२,७३८,०००.००	
५७	बाँके	०५१/०५२	नेपाल सरकार	१०,०००.००									

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	वीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
		०५२/०५३-०६२/०६३	UNFPA	१८९,०००.००									
		०५९/०६०	नेपाल सरकार	३९,०००.००									
		०६०/०६९	IDA	५९०,०००.००									
		०६०/०६९	नेपाल सरकार	७७,०००.००									
		०६९/०६२	MGEP	२०७,०००.००									
		०६९/०६२	कल्याण कोष	७५,५६५.००									
		०६३/०६४	कल्याण कोष	६,३००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		जम्मा		१,१२६,८६५.००		२०,९९९.००	१,१४६,८६४.००	१,०९८,०००.००	४८,८६४.००	१,१४६,८६४.००		१,०९८,०००.००	
५८	वर्दिया	०५४/०५५	नेपाल सरकार	६०,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	२९९,०००.००									
		०६०/०६९	नेपाल सरकार	४३६,०००.००									
		०६०/०६९	उपेक्षित वर्ग विशेष	५००,०००.००									
		०६९/०६२	नेपाल सरकार	७७,०००.००									
		०६२/०६३	MGEP	९६,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		जम्मा		१,३२८,०००.००	१,२३४.००	४४,६८०.६६	१,३७३,९१४.६६	१,२९९,४००.००	८४,५१४.६६	१,३७३,९१४.६६	९७,०००.००	१,२७६,९१४.६६	
५९	सुर्खेत	०४४/०४५	UNICEF	५,०००.००									
		०५९/०५२	IFAD	५०,०००.००									
		०५३/०५४	IFAD	२००,०००.००									
		०५८/०५९	UNICEF	६०,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	१२६,०००.००									
		०६०/०६९	नेपाल सरकार	३०९,०००.००									
		०६०/०६९	IDA	५००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		१,३८६,०००.००	३,९८९.००	१४४,६९८.००	१,५३४,६८७.००	१,२८६,४००.००	२४८,२८७.००	१,५३४,६८७.००	१२,०००.००	१,५२२,६८७.००	
६०	दैलेख	०५२/०५३	IFAD	१०,०००.००									

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	वीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
		०५३/०५४	IFAD	१००,०००.००									
		०५९/०६०	IFAD	३९,०००.००									
		०६०/०६१	IFAD	३००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		४८९,०००.००		१०,०००.००	४९९,०००.००	४२९,०००.००	७०,०००.००	४९९,०००.००		४२९,०००.००	
६१	जाजरकोट	०६०/०६१	नेपाल सरकार	३९,०००.००									लगानीमा रहेको रकममध्ये बाट रु. ४९००० लुटिएको
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६३/०६४	तत्कालीन राहत कोष	२७,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	UNICEF	६००,०००.००									
		०६५/०६६	तत्कालीन राहत कोष	४,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		१,००९,०००.००		१४,४८४.००	१,०१७,४८४.००	९८६,४००.००	३०,९८४.००	१,०१७,४८४.००		९८६,४००.००	
६२	डोल्पा	०५९/०६०	नेपाल सरकार	३९,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		जम्मा		१५९,०००.००		३,८४९.००	१५४,१५१.००	१३९,०००.००	२३,८४९.००	१५४,१५१.००		१३९,०००.००	
६३	जुम्ला	०५८/०५९	नेपाल सरकार	४४९,८००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		०६६/०६७	लैसमस्,नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		जम्मा		६८९,८००.००	३,४२९.००	३३,४४४.००	७२६,६७३.००	४४३,०००.००	२८३,६७३.००	७२६,६७३.००		४४३,०००.००	
६४	कालिकोट	०६०/०६१	नेपाल सरकार	३९,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		०६६/०६७	लैसमस्,नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		जम्मा		२७९,०००.००		१८,१४२.००	२९७,१४२.००	१९०,०००.००	९९,१४२.००	२९७,१४२.००		१९०,०००.००	
६५	मुगु	०५९/०६०	नेपाल सरकार	३९,०००.००									

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	वीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		जम्मा		२४१,०००.००		६,९२४.००	२४७,९२४.००	१३१,०००.००	१२६,९२४.००	२४७,९२४.००		१३१,०००.००	
६६	हुम्ला	०६१/०६२	नेपाल सरकार	८०,०००.००									
		०६२/०६३	नेपाल सरकार	५०,०००.००									
		०६३/०६४	नेपाल सरकार	४००,०००.००									
		०६३/०६४	जि.वि.स.	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		जम्मा		६४०,०००.००	१३४.००	३१,७१७.००	६८१,८४२.००	१२२,६००.००	५५९,२४२.००	६८१,८४२.००		१२२,६००.००	
६७	वाजुरा	०५७/०५८	नेपाल सरकार	१५०,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	१५,०००.००									
		०५९/०६०	नेपाल सरकार	३१,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		०६६/०६७	लैसमस,नेपाल सरकार	५०,०००.००									
		जम्मा		४६६,०००.००		१८,८३०.००	४८४,८३०.००	२४६,०००.००	२३८,८३०.००	४८४,८३०.००		२४६,०००.००	
६८	बझाङ	०५४/०५५	IFAD	२५०,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	४५,०००.००									
		०६०/०६१	MCPW/ADB	३१,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	५०,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		६१६,०००.००	५८२.००	२६,९४८.००	६४३,५३०.००	५२१,०००.००	१२२,५३०.००	६४३,५३०.००	२०,०००.००	५०१,०००.००	
६९	अछाम	०५४/०५५	IFAD	२३६,०००.००									
		०५९/०६०	नेपाल सरकार	१७६,०००.००									
		०६३/०६४	नेपाल सरकार	४००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	वीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
		०६५/०६६	नेपाल सरकार, डकाउ	१,०००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		०६६/०६७	लैसमस, नेपाल सरकार	२५०,०००.००									
		जम्मा		२,१८०,०००.००		६९,७६०.००	२,२४९,७६०.००	९१७,०००.००	१,३३२,७६०.००	२,२४९,७६०.००		९१७,०००.००	
७०	डोटी	०५०/०५१	IFAD	५०,०००.००									लडागडा गाविसमा इन्द्रकालमा रु १०,०००.०० लुटिएको
		०५३/०५४	IFAD	१५०,०००.००									
		०६०/०६१	IDA	५००,०००.००									
		०६०/०६१	MCPW/ADB	७६,०००.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		०६६/०६७	लैसमस, नेपाल सरकार	२५०,०००.००									
		जम्मा		१,२६६,०००.००		६९,६५०.००	१,३३५,६५०.००	६०५,०००.००	७३०,६५०.००	१,३३५,६५०.००	५५,०००.००	५५०,०००.००	
७१	कैलाली	०५२/०५३	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०५७/०५८	कल्याण कोष	२०,०००.००									
		०५८/०५९	नेपाल सरकार	५१९,०००.००									
		०६२/०६३	MGEP	२००,०००.००									
		०६३/०६४	कल्याण कोष	२५,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		१,१०४,०००.००		५२,५४०.००	१,१५६,५४०.००	१,०८४,१९०.००	७७,३५०.००	१,१५६,५४०.००	१८१,१९०.००	९०३,०००.००	
७२	कञ्चनपुर	०५०/०५१	IFAD	२५७,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३१,०००.००									
		०६१/०६२	उपेक्षित वर्ग विशेष	५००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	५०,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		जम्मा		८५८,०००.००	१२,३६६.००	८१,८२२.००	९५२,१८८.००	८७०,०००.००	८१,१८८.००	९५२,१८८.००		८७०,०००.००	
७३	डडेल्धुरा	०५१/०५२	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		०५३/०५४	नेपाल सरकार	२००,०००.००									

सि.नं.	जिल्ला	आ.व.	कोषको स्रोत (कहाँबाट प्राप्त भएको)	प्राप्त रकम	प्राप्त आर्जन (व्याज)		जम्मा चालुकोष	कोषको उपयोग			लगानीको स्थिति		कैफियत
					बैङ्क खाताबाट प्राप्त	बीउँपुजी लगानीबाट प्राप्त		लगानीमा रहेको रकम	बैङ्क खातामा रहेको रकम	जम्मा चालुकोष रकम	भाखा नाधेको रकम	भाखा ननाधेको रकम	
		०५७/०५८	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०५९/०६०	नेपाल सरकार	२०,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	१०५,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३१,०००.००									
		०६१/०६२	MGEF	१४०,५२०.००									
		०६१/०६२	नेपाल सरकार	२००,०००.००									
		०६२/०६३	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६३/०६४	नेपाल सरकार	३६०,९८०.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार, डकाउ	२००,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		१,५१७,५००.००		३८,०९८.००	१,५५५,५९८.००	६२४,५००.००	९३१,०९८.००	१,५५५,५९८.००		६२४,५००.००	
७४	वैतडी	०५३/०५४	IFAD	१५०,०००.००									
		०५६/०५७	नेपाल सरकार	१५०,०००.००									
		०६०/०६१	MCPW/ADB	३१,०००.००									
		०६०/०६१	IDA	२५०,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		०६६/०६७	लैसमस,नेपाल सरकार	१५०,०००.००									
		जम्मा		७७१,०००.००		६०,००६.६७	८३१,००६.६७	८२८,१०१.६७	२,९०५.००	८३१,००६.६७	४१,०००.००	७७७,१०१.६७	
७५	दार्चुला	०५३/०५४	IFAD	१५०,०००.००									
		०५७/०५८	नेपाल सरकार	५०,०००.००									
		०६०/०६१	नेपाल सरकार	३१,०००.००									
		०६०/०६१	IDA	३००,०००.००									
		०६२/०६३	कल्याण कोष	२१,९४५.९८									
		०६२/०६३	नेपाल सरकार	७०,०००.००									
		०६४/०६५	नेपाल सरकार	१००,०००.००									
		०६५/०६६	नेपाल सरकार	५०,०००.००									
		०६६/०६७	नेपाल सरकार	४०,०००.००									
		जम्मा		८१२,९४५.९८	१,००७.९०	३९,८०३.००	८५३,७५६.८८	४९६,०००.००	३५७,७५६.८८	८५३,७५६.८८		४९६,०००.००	
		कुल जम्मा		१०१,००८,३२४.९८	३९०,२६६.०३	५,०६१,२९६.६३	१०६,४५५,८८७.६४	७४,९०५,६४५.९९	३१,५३४,०४१.६५	१०६,४५५,८८७.६४	३,१७३,७१६.००	७१,५३१,९२९.९९	

बेरुजूको जिल्लागत विवरण

आ.व. २०६६/६७

क्र.सं.	जिल्ला	२०६४/६५ सम्मको बाँकी बेरुजु	आ.व. २०५६/६६ को बेरुजु	जम्मा बेरुजु	२०६६/६७ मा फछ्यौट		बाँकी बेरुजू आ.व. २०६६/६७ मा जिम्मेवारी
					रकम	प्रतिशत	
पूर्वाञ्चल विकास क्षेत्र							
१	ताप्लेजुङ	७४०९७.७०		७४०९७.००	३३१११.००	४५	४०९८६.००
२	पाँचथर	२०१३७०.४९	१७६५८६.५५	३७७९५७.०४	०.००	०	३७७९५७.०४
३	इलाम	४७०५४२.९३	०.००	४७०५४२.९३	३५०००.००	७	४३५५४२.९३
४	भुपा	५३५७२८.६५	३७८००.००	५७३५२८.६५	१२२२६२.००	२१	४५१२६६.६५
५	संखुवासभा	६७३५३.८२	२७५२५.६८	९४८७९.५०	६२१९.००	७	८८६६०.५०
६	धनकुटा	२६८३७९.३२	०.००	२६८३७९.३२	१३३.००	०	२६८२४६.३२
७	तेह्रथुम	३९३३२.५५	१२५०००.००	१६४३३२.५५	०.००	०	१६४३३२.५५
८	मोरङ	३०५६५१.००	१८८०६६५.००	२१८६३१६.००	७८२९९.५०	४	२१८००१६.५०
९	सुनसरी	२६८२७३.०३	०.००	२६८२७३.०३	४४४६२.००	१७	२२३८११.०३
१०	भोजपुर	१६४४६८.९१	१०७६८०.००	२७२१४८.९१	०.००	०	२७२१४८.९१
११	सोलुखुम्बु	१५४४८०.३५	०.००	१५४४८०.३५	१२९४३.००	८	१४१५३७.३५
१६	ओखलढुङ्गा	२७५९००.९९	०.००	२७५९००.९९	८४४३.००	३	२६७४५७.९९
१२	खोटाङ	३८३५९.५०	०.००	३८३५९.५०	०.००	०	३८३५९.५०
१३	उदयपुर	१५७६८५.८०	३५१३९४.२३	५०९०८०.०३	११११६५.५०	२२	३९७९१४.५३
१४	सिराहा	१५५०९७.९९	४०००.००	१५९०९७.९९	०.००	०	१५९०९७.९९
१५	सप्तरी	५२४६०३.८९	०.००	५२४६०३.८९	०.००	०	५२४६०३.८९
मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्र							
१७	रामेछाप	६८९०९०.६८	२४२००००.००	३९०९०९०.६८	१८००००.००	६	२९२९०९०.६८

क्र.सं.	जिल्ला	२०६४/६५ सम्मको बाँकी बेरुजु	आ.व. २०५६/६६ को बेरुजु	जम्मा बेरुजु	२०६६/६७ मा फछ्यौट		बाँकी बेरुजु आ.व. २०६६/६७ मा जिम्मेवारी
					रकम	प्रतिशत	
१८	सिन्धुली	८२०१९.५९	१०६७०००.००	११४९०१९.५९	१४०५४.७५	१	११३४९६४.८४
१९	धनुषा	१४२१९७.४०	३६००.००	१४५७९७.४०	०.००	०	१४५७९७.४०
२०	महोत्तरी	१७२९०७.५४	९९०३२१.४६	११६३२२९.००	४४०८३२.००	३८	७२२३९७.००
२१	सर्लाही	११५११९.१४	३५०६५१२.७६	३६२१६३१.९०	५३३५.३६	०	३६१६२९६.५४
२२	दोलखा	२५५९३२.३५	१२९६७.६०	२६८८९९.९५	७९६५.००	३	२६०९३४.९५
२३	चितवन	०.००	१४८११२६.५०	१४८११२६.५०	०.००	०	१४८११२६.५०
२४	बारा	२६९३२.७७	७६९३८.००	१०३८७०.७७	५७४७.००	६	९८१२३.७७
२५	पर्सा	२७२१४.००	९०९२७.४७	११८१४१.४७	८३५.००	१	११७३०६.४७
२६	रौतहट	१९६७०७.४६	४६०००००.००	४७९६७०७.४६	१०१९०.००	०	४७८६५१७.४६
२७	मकवानपुर	६२४२७.०८	०.००	६२४२७.०८	५११८९.००	८२	११२३८.०८
२८	काठमाडौँ	२९४५३८.४९	१०९९६.००	३०५५३४.४९	१७६२९.००	५६	१३३९०५.४९
२९	ललितपुर	२८६४६.१५	४१८३.००	३२८२९.१५	२२२०.००	७	३०६०९.१५
३०	भक्तपुर	९७७.२०	३५२८६८.३४	३६२५८५.५४	०.००	०	३६२५८५.५४
३१	सिन्धुपाल्चोक	४६०८०२.६२	१३९८१०८.४८	१८५८९११.१०	७५१६.००	०	१८५१३९५.१०
३२	नुवाकोट	३५०२९८.२९	४०७०.५०	३५४३६८.७९	०.००	०	३५४३६८.७९
३३	धादिङ	९६९९०.८०	१०१९०.००	१०७१०.८०	६०४७२.००	५६	४६७०८.८०
३४	काभ्रे	५१७०९७.७१	४०५२.५०	५२११५०.२१	२१५९२८.००	४१	३०५२२२.२१
३५	रसुवा	२०४७.००	२४१४३१.००	२४३४७८.००	२४१४३१.००	९९	२०४७.००
पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र							
३६	अर्घाखाँची	१६२७४२.३१	०.००	१६२७४२.३१	९६३९२.००	५९	६६३५०.३१
३७	कपिलवस्तु	१०७५४०१.६०	२०८०.००	१०७७४८१.६०	३६०९९४.००	३४	७१६४८७.६०
३८	रूपन्देही	६०८६४.९५	०.००	६०८६४.९५	२७८५४.००	४६	३३०१०.९५

क्र.सं.	जिल्ला	२०६४/६५ सम्मको बाँकी बेरुजु	आ.व. २०५६/६६ को बेरुजु	जम्मा बेरुजु	२०६६/६७ मा फछ्यौट		बाँकी बेरुजु आ.व. २०६६/६७ मा जिम्मेवारी
					रकम	प्रतिशत	
३९	नवलपरासी	३१३७५९.८४	१९६५६.१५	३३३४१५.९९	२२५३८७.००	६८	१०८०२८.९९
४०	पाल्पा	६८८५१.००	०.००	६८८५१.००	५३०७७.००	७७	१५७७४.००
४१	गुल्मी	११३७२९.७०	२६०००.००	१३९७२९.७०	१५३३३.००	११	१२४३९६.७०
४२	कास्की	१७८२४६८.००	४५८८५१.१७	२२४१३१९.१७	१७६४५४१.००	७९	४७६७७८.१७
४३	गोरखा	१०३७०६.२५	८१८००.००	१८५५०६.२५	५५५२२.००	३०	१२९९८४.२५
४४	लमजुङ	४९१११.७१	०.००	४९१११.७१	३७८०.००	८	४५३३१.७१
४५	मनाङ	०.००	०.००	०.००	०.००	०	०.००
४६	स्याङ्जा	१३२०३६.६३	०.००	१३२०३६.६३	९७९७.००	७४	३४०६५.६३
४७	तनहुँ	२२१६३.००	१६५८७७.६८	१८८०४०.६८	०.००	०	१८८०४०.६८
४८	मुस्ताङ	७२०४३.००	३५९०.००	७५६३३.००	६८८३६.००	९१	६७९७.००
४९	म्याग्दी	२७५०५३.११	६७९७४.४८	३४३०२७.५९	२५३४७२.००	७४	८९५५५.५९
५०	बाग्लुङ	३५६४२.००	१४९००००.००	१५२५६४२.००	०.००	०	१५२५६४२.००
५१	पर्वत	२८७७३.८०	१३६६५३३.१९	१३९५३०६.९९	१८००.००	०	१३९३५०६.९९
मध्यपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र							
५२	दाङ	२२९८६.३४	०.००	२२९८६.३४	०.००	०	२२९८६.३४
५३	सल्यान	१४२०३६.९७	३५३९१.६६	१७७४२८.६३	२५०००.००	१४	१५२४२८.६३
५४	प्युठान	१४६१२०४.०१	४५३१.९८	१४६५७३५.९९	२१११७.००	१	१४४४६१८.९९
५५	रुकुम	२९१३०२.६२	१७३८.००	२९३०४०.६२	१२१.००	०	२९२९१९.६२
५६	रोल्पा	१४२८५८.३१	३३०००.००	१७५८५८.३१	४०९३८.००	२३	१३४९२०.३१
५७	सुर्खेत	५९३७८२.२७	२२८८२७.७८	२८८२०६.०५	१४६०४४.००	१८	६७६५६६.०५
५८	बर्दिया	१९९०७१.४१	२७३०२.००	४७०३७३.४१	६४४९६.००	१४	४०५८७७.४१
५९	जाजरकोट	१४२४६२.५०	०.००	१४२४६२.५०	१३३०००.००	९३	९४६२.५०

क्र.सं.	जिल्ला	२०६४/६५ सम्मको बाँकी बेरुजु	आ.व. २०५६/६६ को बेरुजु	जम्मा बेरुजु	२०६६/६७ मा फछ्यौट		बाँकी बेरुजु आ.व. २०६६/६७ मा जिम्मेवारी
					रकम	प्रतिशत	
६०	वाँके	२९७३३३.७५	२१५८६००.००	२४५५९३३.७५	२९००००.००	१२	२१६५९३३.७५
६१	दैलेख	१५१८२७.९३	१५८७३९.००	३१०५६६.९३	२००६०.००	६	२९०५०६.९३
६२	हुम्ला	२२२६९४.१७	०.००	२२२६९४.१७	०.००	०	२२२६९४.१७
६३	कालिकोट	१०८८८०.७७	४३८४०८४.००	४४९२९६४.७७	५००००.००	१	४४४२९६४.७७
६४	मुगु	१७९५१७.२५	२४९२२७०.००	२६७१७८७.२५	०.००	०	२६७१७८७.२५
६५	डोल्पा	३७३१९.२०	०.००	३७३१९.२०	८८८११.००	२४	२८४२०८.२०
६६	जुम्ला	२५७५८८.७०	२८२०२०.००	५३९६०८.७०	०.००	०	५३९६०८.७०
सुदूरपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र							
६७	कैलाली	३६९४६९.०५	६३६२६६.००	१००५७३५.०५	४४७४००.००	४४	५५८३३५.०५
६८	बझाङ	२९२३२०.८०	९४१००४.००	१२३३३२४.८०	६५४६८.००	५	११६७८५६.८०
६९	बाजुरा	५३३९४४.५८	४३६११८.००	९७००६२.५८	२५४६१५.००	२६	७१५४४७.५८
७०	डोटी	१८५२१७.९३	१३१०९००.००	१४९६११७.९३	१६१३९७.००	११	१३३४७२०.९३
७१	अछाम	४९६२२२.२९	१९७७०.८९	६९३९३३.१८	१४५००८.००	२१	५४८९२५.१८
७२	दार्चुला	२१३४८.४६	६७३९०.००	८८७३८.४६	९७९३.००	११	७८९४५.४६
७३	बैतडी	१०८४६०.७८	१००००.००	११८४६०.७८	५६७९०.००	४८	६१६७०.७८
७४	डडेल्धुरा	२३५०१५.५२	२१०४००.००	४४५४१५.५२	०.००	०	४४५४१५.५२
७५	कञ्चनपुर	८१८९५.२१	०.००	८१८९५.२१	२८१३८.००	३४	५३७५७.२१
	जम्मा	१८४३७२०.९१	३६५२८६०१.०५	५४९६५७२१.२६	६९४०५३७.११		४८०२५१८४.१५

वार्षिक प्रगति

१. आ.व. ०६६/६७
२. बजेट शीर्षक नं. ५६-३-८०१, ५६-४-८०१
३. कार्यक्रम/आयोजनाको नाम: महिला विकास कार्यक्रम, जिल्लास्तर
४. यस अवधिको बजेट : ४९९४१४
५. यस अवधिको खर्च : ५१३६५३
६. स्रोत : नेपाल सरकार

रकम रु. हजारमा

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति			प्रतिवेदन अवधिसम्म यस आ.व.को प्रगति		आयोजनाको कुलमध्ये हालसम्म		कैफियत
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	खर्च	भारित	परिमाण	भारित	सम्पन्न परिमाण	भारित प्रगति	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(अ) पूँजीगत खर्चअन्तर्गतका कार्यक्रमहरू :													
क)	महिला संस्थाको भौतिक सुविधा विकास												
१	साम्ना उपयोगका बजार पहुँच सुविधाका लागि अग्र-व्यावसायिक महिला संस्थालाई अनुदान (प्रतिसंस्था १ लाख २५ हजारका दरले)	संस्था	३१	१.३२	३८७५	३१	३८७५	१.३२	३१	१.३२			
२	भवन निर्माण अनुदान (प्रतिसंस्था रु १ लाख/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु १ लाख ५० हजार/विकास लागत ३ जिल्ला रु १ लाख ७५ हजार)	संस्था	७४	३.१७	९२७५	७०	८७००	२.९९	७०	२.९९			
ख)	कार्यालयको भौतिक सुविधाको स्तरोन्नति												
३	भवन निर्माण	वटा	१२	८.५५	२५०५०	१२	४८४८४	८.५५	१२	८.५५			बाँके, बर्दिया, डोटी, कालिकोट, पर्वत, धादिङ्ग, सिन्धुपाल्चोक, मोरङ्ग, बागलुङ्ग, कास्की जिल्लाहरूमा थप रु. २,८०,७०,००० रकम थप अख्तियारी पठाइएको ।
४	मेशिनरी औजार	पटक	५१	०.८३	२४३५	५१	२४३४	०.८३	५१	०.८३			
५	फर्निचर	पटक	६४	०.४५	१३१५	६४	१३१०	०.४५	६४	०.४५			
६	सवारी साधन	पटक	२२	०.०९	२५०	२०	२३६	०.०८	२०	०.०८			
पूँजीगत खर्चअन्तर्गतका कार्यक्रमको जम्मा					१४.४०	४२२००		६५०३९	१४.२३	१४.२३			

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति			प्रतिवेदन अवधिसम्म यस आ.व.को प्रगति		आयोजनाको कुलमध्ये हालसम्म		कैफियत
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	खर्च	भारित	परिमाण	भारित	सम्पन्न परिमाण	भारित प्रगति	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(आ) चालु खर्चअन्तर्गतका कार्यक्रमहरू :													
क)	सेवाविमुख ६०० गाविसमा महिला विकास कार्यक्रम विस्तार												
१	गाविसस्तरीय परामर्श बैठक	पटक	६००	१.०२	३०००	६००	२९७५	१.०२	६००	१.०२			
२	समूह गठन र वचत परिचालन	समूह	३६००	०.६१	१८००	३९३४	१८७१	०.६१	३९३४	०.६१			
३	समिति गठन	समिति	६००	२.०५	६०००	६१४	५९८०	२.०५	६१४	२.०५			
४	समूह सदस्यको अनुशिक्षण, गाउँस्तर, ३ दिने	जना	१८०००	४.१०	१२०००	१८८५८	११७८२	४.१०	१८८५८	४.१०			
५	सामाजिक परिचालन, सहजीकरण तथा अनुगमन (प्रतिगाविस रु १०,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु १५,०००/विकास लागत ३ जिल्ला रु २५,०००)	पटक	३०००	२.५६	७४९०	२८०५	६८८४	२.३९	२८०५	२.३९			
ख)	गत आवामा थप गरिएका ६०० गाविसमा कार्यक्रमको निरन्तरता												
६	समूह गठन र वचत परिचालन	समूह	३६३४	०.६२	१८१७	३८८२	१७७८	०.६२	३८८२	०.६२			
७	समिति गठन	समिति	६०३	२.०६	६०३०	६२३	५९९०	२.०६	६२३	२.०६			
८	समूह सदस्यको अनुशिक्षण, गाउँस्तर, ३ दिने	जना	१८०३०	४.१०	१२०२०	१८८००	११७०५	४.१०	१८८००	४.१०			
९	महिला-पुरुष समविकास तालिम, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था/समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)	जना	९०३०	२.०५	६०२०	९०२९	५९१३	२.०५	९०२९	२.०५			
१०	व्यावसायिक महिला समूह विकास												
१०.१	स्थानीय सम्भाव्यता हेरी सर्वोत्तम व्यावसायिक अवसर पहिचान तथा कार्ययोजना तयारी	पटक	१५०	०.२६	७५०	१४९	७०२	०.२५	१४९	०.२५			
१०.२	सीप विकास तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर र वस्तुगत टेवा (प्रतिव्यक्ति रु २,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु २,५००/विकास लागत ३ जिल्ला रु ३,५००)	जना	३०००	५.१४	१५०६२	२९८०	१४७८२	५.११	२९८०	५.११			
१०.३	लघुवित्तमा पहुँचविहीन महिलाका लागि चालुकोषमार्फत बीउपुँजी प्रवाह	समिति	१५०	१.०२	३०००	१४६	२८४६	१.००	१४६	१.००			
११	सामाजिक परिचालन, सहजीकरण तथा अनुगमन (प्रतिगाविस रु ६,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु ९,०००/विकास लागत ३ जिल्ला रु १५,०००)	पटक	१८००	१.५५	४५५४	१८०३	४४१३	१.५५	१८०३	१.५५			
ग) महिला सशक्तीकरणका नियमित प्रशिक्षण													
१२	समूह सदस्यको अनुशिक्षण, गाउँस्तर, ३ दिने	जना	११२२०	२.५५	७४८०	११३७०	७१५३	२.५५	११३७०	२.५५			
१३	आधारभूत तालिम, ७ दिने, जिल्लास्तर	जना	३१८०	३.०२	८८५९	३१८०	८६२७	३.०२	३१८०	३.०२			
१४	महिला-पुरुष समविकास तालिम, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था/समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)	जना	२६१०	०.५९	१७४०	२५९८	१६९८	०.५९	२५९८	०.५९			
१५	सामाजिक समावेशीकरण तालिम, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला	जना	६६०	०.१५	४४०	६३४	४२०	०.१४	६३४	०.१४			

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति			प्रतिवेदन अवधिसम्म यस आ.व.को प्रगति		आयोजनाको कुलमध्ये हालसम्म		कैफियत
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	खर्च	भारित	परिमाण	भारित	सम्पन्न परिमाण	भारित प्रगति	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
	संस्था/समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)												
१६	लैङ्गिक संवेदनशील प्रजनन स्वास्थ्य तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर	जना	८५०	०.६७	१९६८	८५१	१९३९	०.६७	८५१	०.६७			
१७	सासू-बुहारी अन्तरक्रिया, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था/समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)	जना	१५६०	०.३५	१०४०	१५७७	१०२७	०.३५	१५७७	०.३५			
१८	संस्थागत विकास तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर	जना	७५०	०.५९	१७३४	७५३	१७०१	०.५९	७५३	०.५९			
१९	प्रस्तावना लेखन तालिम, ३ दिने, जिल्लास्तर	जना	१००	०.०५	१५६	१००	१५४	०.०५	१००	०.०५			
२०	लेखापालन तालिम, ७ दिने, जिल्लास्तर	जना	३७५	०.३८	११०१	३७३	१०९०	०.३७	३७३	०.३७			
२१	नेतृत्व तथा अधिवाचन तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर	जना	२५०	०.२०	५७२	२५०	५६७	०.२०	२५०	०.२०			
२२	अन्तरजिल्ला रेखाङ्कन भ्रमण, ७ दिने	जना	११२५	२.३४	६८४५	११२४	६८०५	२.३३	११२४	२.३३			
घ)	व्यावसायिक महिला समूह विकास												
२३	स्थानीय सम्भाव्यता हेरी सर्वोत्तम व्यावसायिक अवसर पहिचान तथा कार्ययोजना तयारी	पटक	२७१	०.४६	१३५५	२५८	१२४२	०.४४	२५८	०.४४			
२४	सीप विकास तालिम र वस्तुगत टेवा (प्रतिव्यक्ति रु २,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु २,५००/विकास लागत ३ जिल्ला रु ३,५००)												
२४.१	३ दिने, गाउँस्तर	जना	१६६०	१.९२	५६१९	१६६०	५५८३	१.९२	१६६०	१.९२			
२४.२	५ दिने, गाउँस्तर	जना	८२०	१.१७	३४२९	८२०	३३६५	१.१७	८२०	१.१७			
२४.३	५ दिने, जिल्लास्तर	जना	१०००	१.७१	५०१२	१०१०	४७५३	१.७३	१०१०	१.७३			
२४.४	७ दिने, जिल्लास्तर	जना	१९४०	३.८४	११२५३	१८८०	१०८५९	३.७२	१८८०	३.७२			
२५	सीप पुनर्ताजगी तालिम, ३ दिने, जिल्लास्तर	जना	३८०	०.२४	७१५	३८२	६८७	०.२५	३८२	०.२५			
२६	ग्रामीण व्यवसाय विकास तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर	जना	९००	०.७०	२०६२	८९६	२०१७	०.७०	८९६	०.७०			
२७	स्थानीय अनुगमन तथा स्थलगत प्राविधिक परामर्श	पटक	२७१	०.३५	१०१७	२४४	८७४	०.३१	२४४	०.३१			
२८	महिला समूहद्वारा उत्पादित वस्तुको विक्री कक्ष सञ्चालन (महिला संस्थाहरूको प्रतिनिधिमूलक निर्देशन समितिको समन्वयमा सञ्चालन गर्ने गरी अग्र-महिला संस्थालाई कार्यक्रम अनुदान)	कक्ष	२	०.२२	६५०	२	६५०	०.२२	२	०.२२			
ङ)	विद्यालयविमुख किशोरीको बहुआयामिक विकास												
२९	जीवनोपयोगी तालिम, १० दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था/समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)	जना	२१६०	०.९१	२६६४	२१३१	२६६०	०.९०	२१३१	०.९०			
३०	महिला संस्थामा किशोरी सुचना तथा परामर्श केन्द्र सञ्चालन	केन्द्र	७२	०.८६	२५२०	७२	२४९०	०.८६	७२	०.८६			
३१	महिला संस्थामार्फत अतिविपन्न किशोरी विकास टेवा	संस्था	७२	०.४९	१४४०	७१	१४४०	०.४८	७१	०.४८			
३२	व्यावसायिक किशोरी समूह विकास												

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति			प्रतिवेदन अवधिसम्म यस आ.व.को प्रगति		आयोजनाको कुलमध्ये हालसम्म		कैफियत
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	खर्च	भारित	परिमाण	भारित	सम्पन्न परिमाण	भारित प्रगति	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
३२.१	स्थानीय सम्भाव्यता हेरी सर्वोत्तम व्यावसायिक अवसर पहिचान तथा कार्ययोजना तयारी	पटक	७२	०.१२	३६०	६८	३२८	०.१२	६८	०.१२			
३२.२	सीप विकास तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर र वस्तुगत टेवा (प्रतिव्यक्ति रु २,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु २,५००/विकास लागत ३ जिल्ला रु ३,५००)	जना	१४४०	२.४९	७२८२	१४२०	७०५८	२.४५	१४२०	२.४५			
च) बादी समुदायका महिलाका लागि घर विकास योजना, १० जिल्ला : दाङ, सल्यान, बाँके, बर्दिया, सुर्खेत, जाजरकोट, दैलेख, कैलाली, दार्चुला र कञ्चनपुर													
३३	उपक्षेत्रस्तरीय परामर्श बैठक	पटक	२२	०.०४	११०	२२	११०	०.०४	२२	०.०४			
३४	समुदायस्तरीय परामर्श बैठक तथा लक्षित महिला छनौट	पटक	६६	०.११	३३०	६४	३२०	०.११	६४	०.११			
३५	समूह गठन र वचत परिचालन	समूह	३९६	०.०७	१९८	३७६	१८८	०.०६	३७६	०.०६			
३६	समिति गठन	समिति	६६	०.२३	६६०	६४	६१०	०.२२	६४	०.२२			
३७	समूह सदस्यको अनुशिक्षण, ३ दिने, गाउँस्तर	समूह	६६	०.४५	१३२०	६४	१२५८	०.४४	६४	०.४४			
३८	महिला-पुरुष समविकास तालिम, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था/समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)	समूह	२२	०.१५	४४०	२२	४४०	०.१५	२२	०.१५			
३९	घर विकास योजना कार्यान्वयन अनुदान (प्रतिपरिवार अधिकतम रु १५ हजारका दरले)	समिति	६६	७.३२	२१४५०	६४	२१४३५	७.१०	६४	७.१०			
४०	घर विकास कार्यक्रमको सहजीकरण तथा अनुगमन (प्रतिसमिति रु १९ हजारका दरले)	समिति	६६	०.४३	१२५४	६३	११६९	०.४१	६३	०.४१			
४१	घर विकास योजना अनुसारको सीप विकास तालिम	समूह	६६	१.२१	३५५२	६४	३३३१	१.१८	६४	१.१८			
४२	घर विकास सर्भेक्षण तथा योजना फाराम छपाइ	पटक	१०	०.०५	१४६	१०	१४६	०.०५	१०	०.०५			
४३	बादी छात्राको अध्ययनका लागि सामाजिक संस्था (सेफ नेपाल) लाई अनुदान (प्रतिमहिना प्रतिव्यक्ति रु ३,००० का दरले)	जना	१५	०.१८	५४०	१५	५४०	०.१८	१५	०.१८			
छ) मूलप्रवाहीकरण सम्पर्क निकाय सेवा तथा साभेदारी													
४४	मूलप्रवाहीकरण समन्वय समितिको बैठक	पटक	२२५	०.३८	११२५	२२१	१०८४	०.३८	२२१	०.३८			
४५	सञ्जाल सदस्यहरूमाफ अन्तरक्रिया, १ दिने, जिल्लास्तर	पटक	७५	०.४४	१२७५	७४	१२०४	०.४३	७४	०.४३			
४६	स्थानीय जनप्रतिनिधि तथा गाविस सचिवलाई लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण अनुशिक्षण, ३ दिने, जिल्लास्तर (जिविससँगको साभेदारीमा)	पटक	७५	०.८२	२४००	६९	२२०७	०.७५	६९	०.७५			
४७	लैङ्गिक सम्पर्क-विन्दुलाई मूलप्रवाहीकरण तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर	जना	२५	०.०१	३५	२५	३५	०.०१	२५	०.०१			
४८	लैङ्गिक परीक्षण	पटक	५	०.०३	७५	५	७५	०.०३	५	०.०३			
४९	सूचीकृत गैससका लागि लैङ्गिक तालिम, ३ दिने, जिल्लास्तर	पटक	५०	०.०२	७०	५०	६६	०.०२	५०	०.०२			

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति			प्रतिवेदन अवधिसम्म यस आ.व.को प्रगति		आयोजनाको कुलमध्ये हालसम्म		कैफियत
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	खर्च	भारित	परिमाण	भारित	सम्पन्न परिमाण	भारित प्रगति	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
५०	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन	पटक	७५	०.२६	७५०	७०	६९९	०.२४	७०	०.२४			
ज)	घरेलु हिंसाबाट प्रभावितका लागि सेवा केन्द्र स्थापना												
५१	घरेलु हिंसा तथा यौनजन्य दुर्व्यवहारबाट पीडित महिलाका लागि महिला संस्थाहरूको समन्वयमा सुरक्षित अल्पकालीन आश्रयसहित सेवा केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन अनुदान : १५ जिल्ला (प्रतिजिल्ला हिमाल ८ लाख /पहाड १२ लाख /तराई १६ लाख) पाँचथर, सुनसरी, सोलुखुम्बु, सप्तरी, सर्लाही, मकवानपुर, नवलपरासी, तनहुँ, काभ्रे, बागलुङ, जुम्ला, दाङ, बर्दिया, डोटी र कञ्चनपुर	सेवा केन्द्र सञ्चाल	१५	६.८३	२००००	१५	१४७०६	६.८३	१५	६.८३			
भ)	सामाजिक मध्यस्थता												
५२	सामाजिक परिचालिकाको प्रोत्साहन भत्ता र दशैं खर्च	महिना	१०९०८	७.४५	२१८१६	१०५३३	२१४७४	७.१९	१०५३३	७.१९			
५३	परिचालिका भ्रमण तथा बैठक खर्च	पटक	९००	१.००	२९२२	८८२	२६८२	०.९८	८८२	०.९८			
ज)	विविध												
५४	आधार-रेखा सूचना फाराम छपाइ	पटक	७५	०.२६	७५०	७४	७३४	०.२५	७४	०.२५			
५५	महिला संस्थाका अध्यक्षमाभ चौमासिक अन्तरक्रिया, १ दिने, जिल्लास्तर	पटक	२२५	०.९२	२७००	२२२	२६१७	०.९१	२२२	०.९१			
५६	दिवसीय कार्यक्रम	पटक	४५०	०.९०	२६२५	४१०	२३५७	०.८२	४१०	०.८२			
५७	कर्मचारीलाई कम्प्युटर तालिम	जना	५५	०.०६	१६५	५१	१४७	०.०५	५१	०.०५			
५८	कार्यक्रम भ्रमण खर्च	पटक	२७००	२.४६	७२००	२७२२	७१६२	२.४८	२७२२	२.४८			
चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमको जम्मा				८५.६०	२५०७६४		२३९६०४	८४.३७		८४.३७			
कार्यक्रम खर्चतर्फको जम्मा (अ+आ)				००	९२९६४		०४६४३	९८.६०		९८.६०			

वार्षिक अवधिको भारित प्रगति : ६८.६०

वार्षिक प्रगति

१. आ.व. ०६६/६७
 २. बजेट शीर्षक नं. ५६-३-२००, ५६-४-२००
 ३. कार्यक्रम/आयोजनाको नाम: महिला विकास कार्यक्रम, केन्द्रस्तर
 ४. यस अवधिको बजेट : २०५९९
 ५. यस अवधिको खर्च : १७५५३
 ६. स्रोत : नेपाल सरकार

रकम रु. हजारमा

क्र.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	आ.व. ०६६/६७ को						प्रतिवेदन अवधिसम्म यस आ.व.को प्रगति		आयोजनाको कुलमध्ये हालसम्म		कैफियत
			वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति			परिमाण	भारित	परिमाण	भारित	
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	बजेट					
१	२	३	४	५	६	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
(अ) पुँजीगत खर्चअन्तर्गतका कार्यक्रमहरू :													
१	उपकरण (कम्प्युटर-२,फ्याक्स-२, प्रिन्टर-१ इत्यादि)	पटक	१	२.०४	२००	१	२.०४	१५०	१	२.०४			
२	सवारी साधन (साइकल-२, इत्यादि)	पटक	१	०.१२	१२	१	०.१२	१२	१	०.१२			
३	फर्निचर	पटक	१	०.५१	५०	१	०.५१	५०	१	०.५१			
	पुँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा			२.६८	२६२		२.६८	२१२		२.६८			
(आ) चालु खर्चअन्तर्गतका कार्यक्रमहरू :													
(क)	कर्मचारी विकास												
१	सामाजिक परिचालन पुनर्ताजगी तालिम, ७ दिने, क्षेत्रस्तर	समूह (सहभागी)	१ (२५)	३.३२	३२५	१ (२७)	३.३२	२९१	१ (२७)	३.३२			
२	लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण तालिम, ७ दिने, केन्द्रस्तर	समूह (सहभागी)	२ (५०)	६.६४	६५०	२ (४९)	६.६४	५९७	२ (४९)	६.६४			
३	किशोरी विकास प्रशिक्षक प्रशिक्षण, १२ दिने, केन्द्रस्तर	समूह (सहभागी)	१ (२५)	४.८५	४७५	१ (२५)	४.८५	४१०	१ (२५)	४.८५			
४	प्रशिक्षक प्रशिक्षण, १० दिने, केन्द्रस्तर	समूह (सहभागी)	१ (२५)	४.०८	४००	१ (२५)	४.०८	२८९	१ (२५)	४.०८			

क्र.सं	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	आ.व. ०६६/६७ को						प्रतिवेदन अवधिसम्म यस आ.व.को प्रगति		आयोजनाको कुलमध्ये हालसम्म		कैफियत
			वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति			परिमाण	भारित	परिमाण	भारित	
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	बजेट					
१	२	३	४	५	६	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
५	महिला संस्थाको व्यवस्थापन विकास कार्यशाला, ७ दिने, केन्द्रस्तर	समूह (सहभागी)	१ (२५)	३.३२	३२५	१ (२६)	३.३२	२५५	१ (२६)	३.३२			
६	महिला संस्थाको आर्थिक कारोबारको पारदर्शी लेखापालन तालिम, ७ दिने, केन्द्रस्तर	समूह(सहभागी)	१(२०)	३.५२	३४५	१(२०)	३.५२	१९२	१(२०)	३.५२			
७	लैङ्गिक-मैत्री व्यवसाय प्रवर्धन कार्यशाला, ७ दिने, क्षेत्रस्तर	समूह (सहभागी)	२ (५०)	६.६४	६५०	२ (५०)	६.६४	५९०	२ (५०)	६.६४			
८	घर विकास योजना सञ्चालन अनुशिक्षण, ७ दिने, क्षेत्रस्तर	समूह (सहभागी)	२ (५०)	८.१७	८००	२ (५०)	८.१७	६९२	२ (५०)	८.१७			
९	घर विकास योजना कार्यान्वयन अनुगमन	जिल्ला	१०	३.०६	३००	५	१.५३	१३१	५	१.५३			
१०	कर्मचारी अभिलेख व्यवस्थापन कार्यक्रमणिका तयारी	पटक	१	१.५३	१५०	१	१.५३	१३२	१	१.५३			
११	कर्मचारीको क्षमता विकास	पटक	१	०.५१	५०	१	०.५१	४९	१	०.५१			
	जम्मा				४४७०			३६२८					
(ख)	अनुगमन, प्रचार-प्रसार तथा संस्थागत सुदृढीकरण कार्यक्रम												
१	वार्षिक समीक्षा गोष्ठी, ५ दिने	पटक	१	१५.३२	१५००	१	१५.३२	११००	१	१५.३२			
२	उत्तम महिला संस्था पुरस्कार (प्रतिसंस्था रु. १ लाख)	संस्था	५	५.८७	५७५	५	५.८७	५५३	५	५.८७			
३	महिला विकास कार्यक्रम प्रभाव मूल्यांकन												
३.१	सामाजिक परिचालनको लेखाजोखा	पटक	१	५.११	५००		०.००		०	०.००			
३.२	ग्रामीण महिलाका आर्थिक क्रियाकलापको व्यवसायीकरण प्रयासको लेखाजोखा	पटक	१	४.०८	४००	१	४.०८	२२४	१	४.०८			
४	अन्तर्राष्ट्रिय नारी दिवसको उपलक्ष्यमा महिला विकास कार्यालयमा कार्यरत उत्कृष्ट महिला कर्मचारीलाई पुरस्कार (अधिकृतस्तर, १ जनालाई रु २५,००० र सहयोगीस्तर,	जना	५	१.६३	१६०	५	१.६३	१०६	५	१.६३			

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	एकाइ	आ.व. ०६६/६७ को						प्रतिवेदन अवधिसम्म यस आ.व.को प्रगति		आयोजनाको कुलमध्ये हालसम्म		कैफियत
			वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति			परिमाण	भारित	परिमाण	भारित	
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित	बजेट					
१	२	३	४	५	६	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
	४ जनालाई रु १५,००० का दरले)												
५	अन्तरजाल पहुँच तथा सूचना सेवा (Internet)	पटक	३	३.०६	३००	३	३.०६	१४७	३	३.०६			
६	प्रगति पुस्तिका तयारी र प्रकाशन	पटक	१	१.५४	१५१	१	१.५४	१४९	१	१.५४			
७	कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन तयारी र प्रकाशन	पटक	१	१.५३	१५०	१	१.५३	१४९	१	१.५३			
८	सञ्चार सामग्री विकास र प्रकाशन (पोस्टर, ब्रोसर, इत्यादि)	पटक	२	३.३३	३२६	१	१.६६	५८	१	१.६६			
९	कार्यक्रमको सघन अनुगमन	जिल्ला	३०	१०.२१	१०००	३०	१०.२१	९३१	३०	१०.२१			
	जम्मा				५०६२			३४१७		०.००			
	चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा			९७.३२	९५३२		८९.०२	७०४५		८९.०२			
	कार्यक्रम खर्चतर्फको जम्मा (अ+आ)			१००	९७९४		९१.७०	७२५७		९१.७०			

वार्षिक भारित प्रगति :५१.७०

अनुसूची ७

रु हजारमा

सि. नं.	जिल्ला	सेवामुख ६०० गाविसमा महिला विकास कार्यक्रम विस्तार																			
		गाविसस्तरीय परामर्श बैठक				समूह गठन र बचत परिचालन				समिति गठन				समूह सदस्यको अनुशिक्षण, गाउँस्तर, ३ दिने				सामाजिक परिचालन, सहजीकरण तथा अनुगमन (प्रतिगाविस रु १०,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु १५,०००/विकास लागत ३ जिल्ला रु २५,०००)			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		पटक	बजेट	पटक	खर्च	समूह	बजेट	समूह	खर्च	समिति	बजेट	समिति	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	गाविस	बजेट	गाविस	खर्च
१	ताप्लेजुङ	७	३५	७	३५	४२	२१	४२	२१	७	७०	७	७०	२१०	१४०	२१०	१४०	३५	१०५	३५	१०५
२	पाँचथर	१०	५०	१०	५०	६०	३०	६७	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	४०५	२००	५०	१५०	६०	१५०
३	इलाम	१०	५०	१०	५०	६०	३०	६१	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३७५	२००	५०	१००	५०	१००
४	भैरहवा	५	२५	५	२५	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	२५	५०	२५	५०
५	संखुवासभा	५	२५	५	२५	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	२५	७५	२५	७५
६	तेह्रथुम	५	२५	५	२५	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१९५	१००	२५	७५	२५	७५
७	भोजपुर	१०	५०	१०	५०	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३००	२००	५०	१५०	५०	१५०
८	धनकुटा	६	३०	६	३०	३६	१८	४०	१८	६	६०	६	६०	१८०	१२०	२००	१२०	३०	६०	३०	६०
९	सुनसरी	१२	६०	१२	६०	७२	३६	७२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६०	२४०	६०	१२०	६०	१२०
१०	मोरङ	१२	६०	१२	६०	७२	३६	७४	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	२६०	२३७	६०	१२०	६३	११७
११	सोलुखुम्बु	६	३०	६	३०	३६	१८	३६	१८	६	६०	६	४०	१८०	१२०	१८०	१२०	३०	९०	३०	९०
१२	खोटाङ	१२	६०	१२	६०	७२	३६	८२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	४३०	२३७	६०	१८०	६०	१८०
१३	उदयपुर	१०	५०	१०	५०	६०	३०	१००	३०	१०	१००	१५	१००	३००	२००	३००	२००	५०	१००	२०	४०
१४	ओखलढुङ्गा	६	३०	६	३०	३६	१८	३६	१८	६	६०	६	६०	१८०	१२०	१८०	१२०	३०	९०	३०	९०
१५	सप्तरी	१५	७५	१५	७३	९०	४५	९०	४५	१५	१५०	१५	१५०	४५०	३००	४५०	२४४	७५	१५०	७५	१५०
१६	सिराहा	१५	७५	१५	७५	९०	४५	९०	४५	१५	१५०	१५	१५०	४५०	३००	४५०	३००	७५	१५०	७५	१५०
१७	धनुषा	१०	५०	१०	५०	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३००	२००	५०	१००	१८	३६
१८	महोत्तरी	१०	५०	१०	५०	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३००	२००	५०	१००	५०	१००
१९	सर्लाही	१०	५०	१०	५०	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३००	२००	५०	१००	५०	१००
२०	सिन्धुली	१०	५०	१०	५०	६०	३०	६४	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३००	२००	५०	१००	५०	१००
२१	रामेछाप	६	३०	६	३०	३६	१८	४८	१८	६	६०	६	६०	१८०	१२०	२१७	१२०	३०	९०	३०	९०
२२	दोलखा	१०	५०	१०	५०	६०	३०	९५	३०	१०	१००	१२	१००	३००	२००	३००	२००	५०	१५०	५०	१५०
२३	सिन्धुपाल्चोक	१०	५०	१०	५०	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३००	२००	५०	१५०	५०	१५०
२४	रसुवा	२	१०	२	१०	१२	६	१२	६	२	२०	२	२०	६०	४०	६०	४०	१०	३०	१०	६०
२५	धादिङ	७	३५	७	३५	४२	२१	४८	२१	७	७०	७	७०	२१०	१४०	२५०	१४०	३५	७०	३५	६४
२६	नुवाकोट	१०	५०	१०	५०	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३००	२००	५०	१५०	५०	१५०

सि. नं.	जिल्ला	सेवाविमुख ६०० गाविसमा महिला विकास कार्यक्रम विस्तार																			
		गाविसस्तरीय परामर्श बैठक				समूह गठन र बचत परिचालन				समिति गठन				समूह सदस्यको अनुशिक्षण, गाउँस्तर, ३ दिने				सामाजिक परिचालन, सहजीकरण तथा अनुगमन (प्रतिगाविस रु १०,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु १५,०००/विकास लागत ३ जिल्ला रु २५,०००)			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		पटक	बजेट	पटक	खर्च	समूह	बजेट	समूह	खर्च	समिति	बजेट	समिति	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	गाविस	बजेट	गाविस	खर्च
२७	काठमाडौं	१२	६०	१२	६०	७२	३६	८७	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३८६	२४०	६०	१२०	६०	६०
२८	ललितपुर	१०	५०	१०	५०	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३५०	१९२	५०	१००	५०	९३
२९	भक्तपुर																				
३०	काभ्रेपलाञ्चोक	१२	६०	१२	६०	७२	३६	७२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	५५०	२३६	६०	१२०	६०	१२०
३१	मकवानपुर	१२	६०	१२	५८	७२	३६	७२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६०	२३४	६०	१२०	१२	५९
३२	रौतहट	१४	७०	१४	७०	८४	४२	८४	४२	१४	१४०	१८	१४०	४२०	२८०	४२०	२८०	७०	१४०	७०	१४०
३३	बारा	१३	६५	१३	६५	७८	३९	७८	३९	१३	१३०	१३	१३०	३९०	२६०	३९०	२६०	६५	१३०	६५	१३०
३४	पर्सा	१२	६०	१२	६०	७२	३६	७२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६०	२४०	६०	१२०	६०	१२०
३५	चितवन	६	३०	६	३०	३६	१८	१२	८	६	६०	६	६०	१८०	१२०	१८०	१२०	३०	६०	३०	६०
३६	नवलपरासी	१२	६०	१२	६०	७२	३६	७२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६०	२४०	६०	१२०		
३७	रूपन्देही	१५	७५	१५	७५	९०	४५	९०	४५	१५	१५०	१५	१५०	४५०	३००	४५०	३००	७५	१५०	७५	१५०
३८	कपिलवस्तु	१२	६०	१२	६०	७२	३६	७२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६०	२४०	६०	१२०	६०	११८
३९	अर्घाखाँची	८	४०	८	४०	४८	२४	८३	२४	८	८०	८	८०	२४०	१६०	२४२	१६०	४०	८०	४०	८०
४०	पाल्पा	१२	६०	१२	५९	७२	३६	७२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३९०	२३९	६०	१२०	५६	१०९
४१	गुल्मी	१०	५०	१०	५०	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३०५	२००	५०	१५०	५०	१५०
४२	स्याङ्जा	८	४०	८	३९	४८	२४	७२	२४	८	८०	८	८०	२४०	१६०	२९२	१५७	४०	८०	४०	७८
४३	तनहुँ	७	३५	७	३५	४२	२१	४२	२१	७	७०	७	७०	२१०	१४०	२१०	१४०	३५	७०	३५	७०
४४	गोरखा	५	२५	५	२५	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	२५	७५	२५	७५
४५	मनाङ	२	१०	२	१०	१२	६	१२	६	२	२०	२	२०	६०	४०	६०	४०	१०	५०	१०	५०
४६	लमजुङ	८	४०	८	४०	४८	२४	४८	२४	८	८०	८	८०	२४०	१६०	२४३	१२०	४०	८०	४०	७८
४७	कास्की	८	४०	८	४०	४८	२४	४८	२४	८	८०	८	८०	२४०	१६०	२२८	१५७	४०	८०	४०	८०
४८	पर्वत	१०	५०	१०	४२	६०	३०	७८	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३००	१८९	५०	१००	५०	१००
४९	बाग्लुङ	१२	६०	१२	६०	७२	३६	१५६	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६०	२४०	६०	१८०	६०	१८०
५०	म्याग्दी	८	४०	८	३५	४८	२४	५५	२४	८	८०	८	८०	२४०	१६०	२७७	९९	४०	१२०	४३	१११
५१	मुस्ताङ																				
५२	मुगु	५	२५	५	२५	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	२५	१२५		

सि. नं.	जिल्ला	सेवाविमुख ६०० गाविसमा महिला विकास कार्यक्रम विस्तार																					
		गाविसस्तरीय परामर्श बैठक				समूह गठन र बचत परिचालन				समिति गठन				समूह सदस्यको अनुशिक्षण, गाउँस्तर, ३ दिने				सामाजिक परिचालन, सहजीकरण तथा अनुगमन (प्रतिगाविस रु १०,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु १५,०००/विकास लागत ३ जिल्ला रु २५,०००)					
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति			
		पटक	बजेट	पटक	खर्च	समूह	बजेट	समूह	खर्च	समिति	बजेट	समिति	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	गाविस	बजेट	गाविस	खर्च		
५३	डोल्या	५	२५	५	२५	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	२५	१२५	२५	१२५		
५४	हुम्ला	५	२५	५	२५	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	२५	१२५	२५	१२५		
५५	जुम्ला	५	२५	५	२५	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	२५	१२५	२५	१२५		
५६	कालिकोट	५	२५	५	२५	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	२५	१२५	२५	१२५		
५७	रुकुम	८	४०	८	४०	४८	२४	१०२	२४	८	८०	८	८०	२४०	१६०	३६०	१४७	४०	१२०	४०	१२०		
५८	रोल्पा	८	४०	८	४०	४८	२४	४८	२४	८	८०	८	८०	२४०	१६०	२४०	१६०	४०	१२०	४०	१२०		
५९	प्युठान	८	४०	८	४०	४८	२४	४८	२४	८	८०	८	८०	२४०	१६०	२४०	१५९	४०	१२०	४०	८१		
६०	दाङ																						
६१	सल्यान	८	४०	८	४०	४८	२४	४८	२४	८	८०	८	८०	२४०	१६०	२९४	१६०	४०	१२०	५२	१२०		
६२	बाँके	८	४०	८	४०	४८	२४	४८	२४	८	८०	८	८०	२४०	१६०	२४०	१५८	४०	८०	४०	८०		
६३	बर्दिया	५	२५	५	२५	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	२५	५०	२५	५०		
६४	सुर्खेत	१०	५०	१०	५०	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३००	२००	५०	१००	५०	१००		
६५	जाजरकोट	८	४०	८	४०	४८	२४	४८	२४	८	८०	८	८०	२४०	१६०	२४०	१६०	४०	१२०	४०	१२०		
६६	दैलेख	१०	५०	१०	५०	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३०९	२००	५०	१५०	५०	१५०		
६७	कैलाली	१०	५०	१०	५०	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३००	२००	५०	१००	५०	१००		
६८	डोटी	५	२५	५	२४	३०	१५	३०	१५	५	५०	३	५०	१५०	१००	१५०	९७	२५	७५	१९	३१		
६९	अछाम	५	२५	५	२०	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	२५	७५	२५	६१		
७०	बाजुरा	३	१५	३	१५	१८	९	१८	९०	३	३०	३	३०	९०	६०	९०	६०	१५	४५	१२	३९		
७१	बझाङ	५	२५	५	२५	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	२५	७५	२५	७४		
७२	दार्चुला	६	३०	६	३०	३६	१८	३६	१८	६	६०	६	६०	१८०	१२०	१८०	१२०	३०	९०	१५	९०		
७३	बैतडी	७	३५	७	३५	४२	२१	४२	२१	७	७०	७	७०	२१०	१४०	२१०	१४०	३५	१०५	३५	१०५		
७४	डडेल्धुरा	२	१०	२	१०	१२	६	१२	६	२	२०	२	२०	६०	४०	६०	४०	१०	३०	१०	३०		
७५	कञ्चनपुर																						
७६	सबै जिल्ला	६००	३०००	६००	२९७५	३६००	१८००	३९३४	१८७१	६००	६०००	६१४	५९८०	१८०००	१२०००	१८८५८	११७८२	३०००	७४९०	२८०५	६८८४		

सि. नं.	जिल्ला	गत आवामा थप गरिएका ६०० गाविसमा कार्यक्रमको निरन्तरता								गत आवामा थप गरिएका ६०० गाविसमा कार्यक्रमको निरन्तरता																	
		समूह गठन र वचत परिचालन				समिति गठन				समूह सदस्यको अनुशिक्षण, गाउँस्तर, ३ दिने				महिला-पुरुष समविकास तालिम, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था/समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)				व्यावसायिक महिला समूह विकास									
																		स्थानीय सम्भाव्यता हेरी सर्वोत्तम व्यावसायिक अवसर पहिचान तथा कार्ययोजना तयारी								सीप विकास तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर र वस्तुगत टेवा (प्रतिव्यक्ति रु २,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु २,५००/विकास लागत ३ जिल्ला रु ३,५००)	
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति			
समूह	बजेट	समूह	खर्च	समिति	बजेट	समिति	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च
१	ताप्लेजुङ	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	२९२	४०	२९२		
२	पाँचथर	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५१	१००	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	२९२	४०	२९२		
३	इलाम	६०	३०	६१	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३३०	२००	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	१८६	४०	१८६		
४	भक्रापा	६६	३३	६६	३३	११	११०	११	११०	३३०	२२०	३३०	२२०	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	१८६	४०	१८६		
५	संखुवासभा	३०	१५	३०	१५	५	५०	११	५०	१५०	१००	१५०	१००	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	२९२	४०	२९२		
६	तेह्रथुम	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	२०१	१००	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	२९२	४०	२९२		
७	भोजपुर	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३००	२००	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	२९२	४०	२०५		
८	धनकुटा	७२	३६	७२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६०	२४०	१८०	१२०	१८०	१२०	३	१५	३	१५	६०	२७९	६०	२७९		
९	सुनसरी	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	१८६	४०	१८६		
१०	मोरङ	९०	४५	९६	४५	१५	१५०	१५	१५०	४५०	३००	४८२	२७७	१८०	१२०	१८८	१२०	३	१५	३	१५	६०	२७९	६०	२७७		
११	सोलुखुम्बु	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	३०	१५०	१००	१५०	१००	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	२९२	४०	२९२		
१२	खोटाङ	७२	३६	७७	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	४३१	२४०	१८०	१२०	१८०	११९	३	१५	३	१५	६०	३१८	६०	३१७		
१३	उदयपुर	३०	१५	५२	१५	५	५०	७	५०	१५०	१००	१६२	१००	६०	४०	९०	४०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३		
१४	ओखलढुङ्गा	७२	३६	९६	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३९२	२४०	१८०	१२०	१८०	१२०	३	१५	३	१५	६०	३१८	६०	३१८		
१५	सप्तरी	७२	३६	७२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६०	२०६	१८०	१२०	१८०	१२०	३	१५	३	१५	६०	२७९	६०	२७५		
१६	सिराहा	९०	४५	९०	४५	१५	१५०	१५	१५०	४५०	३००	४५०	३००	१८०	१२०	१८०	१२०	३	१५	३	१५	६०	२७९	६०	२७९		
१७	धनुषा	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	६०	४०	६०	४०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३		
१८	महोत्तरी	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	६०	४०	६०	४०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३		
१९	सर्लाही	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	६०	४०	६०	४०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३		
२०	सिन्धुली	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	६०	४०	६०	४०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३		
२१	रामेछाप	३०	१५	४९	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५९	१००	६०	४०	६६	४०	१	५	१	५	२०	१०६	२०	१०६		
२२	दोलखा	४२	२१	९३	२१	७	७०	८	७०	२१०	१४०	२१०	१४०	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	२९२	४०	२९२		
२३	सिन्धुपाल्चोक	७२	३६	७२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६०	२४०	१८०	१२०	१८०	१२०	३	१५	३	१५	६०	३१८	६०	३१८		
२४	रसुवा	१८	९	१८	९	३	३०	३	३०	९०	६०	९०	६०	६०	४०	६०	४०	१	५	१	५	२०	१०६	२०	१०६		
२५	धादिङ	७२	३६	७२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६४	२४०	१८०	१२०	१८०	१२०	३	१५	३	८	६०	२७९	६०	२६४		
२६	नुवाकोट	७२	३६	७२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६०	२४०	१८०	१२०	१८०	१२०	३	१५	३	१५	६०	३१८	४०	३१८		

सि. नं.	जिल्ला	गत आवामा थप गरिएका ६०० गाविसमा कार्यक्रमको निरन्तरता								गत आवामा थप गरिएका ६०० गाविसमा कार्यक्रमको निरन्तरता															
		समूह गठन र वचत परिचालन				समिति गठन				समूह सदस्यको अनुशिक्षण, गाउँस्तर, ३ दिने				महिला-पुरुष समविकास तालिम, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था/समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)				व्यावसायिक महिला समूह विकास							
																		स्थानीय सम्भाव्यता हेरी सर्वोत्तम व्यावसायिक अवसर पहिचान तथा कार्ययोजना तयारी				सीप विकास तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर र वस्तुगत टेवा (प्रतिव्यक्ति रु २,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु २,५००/विकास लागत ३ जिल्ला रु ३,५००)			
																		वार्षिक लक्ष्य	हालसम्मको प्रगति	वार्षिक लक्ष्य	हालसम्मको प्रगति	वार्षिक लक्ष्य	हालसम्मको प्रगति	वार्षिक लक्ष्य	हालसम्मको प्रगति
		समूह	बजेट	समूह	खर्च	समिति	बजेट	समिति	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च
२७	काठमाडौं	७२	३६	८६	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६४	२४०	१८०	१२०	१८०	१२०	३	१५	३	१५	६०	२७९	६०	२७९
२८	ललितपुर	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३३२	१९६	१२०	८०	१२०	७७	२	१०	२	१०	४०	१८६	४०	१८६
२९	भक्तपुर	३४	१७	४२	१७	३	३०	१६	३०	३०	२०	३०	२०	३०	२०	३०	२०								
३०	काभ्रेपलाञ्चोक	७२	३६	७१	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	४९०	२३९	१८०	१२०	२९५	११८	३	१५	३	१५	६०	२७९	६०	२७४
३१	मकवानपुर	७२	३६	७२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६०	२९९	१८०	१२०	१२०	९१	३	१५	३	४	६०	२७९	६०	२३१
३२	रौतहट	३०	१५	३०	११	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	६०	४०	६०	४०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३
३३	बारा	३०	१५	३०	१५	५	५०	३	३०	१५०	१००	१५०	१००	६०	४०			१	५	१	५	२०	९३	२०	९३
३४	पर्सा	७२	३६	७२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६०	२४०	१८०	१२०	१८०	१२०	३	१५	३	१५	६०	२७९	६०	२७९
३५	चितवन	७२	३६	७२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६०	२४०	१८०	१२०	१८०	१२०	३	१५	३	१५	६०	२७९	६०	२७९
३६	नवलपरासी	७२	३६	७२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६०	२४०	१८०	१२०	१८०	१२०	३	१५	३	१५	६०	२७९	६०	२७९
३७	रूपन्देही	७२	३६	७२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६०	२४०	१८०	१२०	१८०	१२०	३	१५	३	१५	६०	२७९	६०	२७९
३८	कपिलवस्तु	७२	३६	७२	१६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६०	२२५	१८०	१२०	१८०	१२०	३	१५	३	३	६०	२७९	६०	२७९
३९	अर्घाखाँची	७२	३६	१०२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६७	२४०	१८०	१२०	१८०	१२०	३	१५	३	१२	६०	२७९	६०	२७८
४०	पाल्पा	७२	३६	७२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६०	२३८	१८०	१२०	१८०	१२०	३	१५	३	१५	६०	२७९	६०	२६८
४१	गुल्मी	७२	३६	७२	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	४२५	२४०	१८०	१२०	१८०	१२०	३	१५	३	१५	६०	३९८	६०	३९८
४२	स्याङ्जा	६०	३०	८१	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	४२७	१९९	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	१८६	४०	१८४
४३	तनहुँ	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३००	२००	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	१८६	४०	१८३
४४	गोरखा	४८	२४	४८	२४	८	८०	८	८०	२४०	१६०	२४०	१६०	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	२९२	४०	२९२
४५	मनाङ	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	६०	४०	६०	४०	१	५	१	५	२०	१२७	२०	१९९
४६	लमजुङ	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३४८	१४२	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	९	४०	१८६	४०	१८०
४७	कास्की	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३००	१८३	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	१८६	४०	१३४
४८	पर्वत	६०	३०	६७	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३००	१४७	१२०	८०	१२०	७६	२	१०	२	७	४०	१८६	४०	१६१
४९	बाग्लुङ	७२	३६	११०	३६	१२	१२०	१२	१२०	३६०	२४०	३६०	२४०	१८०	१२०	१८०	१२०	३	१५	३	१५	६०	३९८	६०	३९८
५०	म्याग्दी	६०	३०	६३	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३०२	१२५	१२०	८०	१२०	५२	२	१०	२	५	४०	२९२	४०	१९१
५१	मुस्ताङ	३०	१५	३३	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	६०	४०	६०	४०	१	५	१	५	२०	१२७	२०	१२६
५२	मुगु	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	६०	४०	६०	४०	१	५	१	५	२०	१२७	२०	१२७
५३	डोल्पा	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	६०	४०	६०	४०	१	५	१	५	२०	१२७	२०	१२७

सि. नं.	जिल्ला	गत आवामा थप गरिएका ६०० गाविसमा कार्यक्रमको निरन्तरता								गत आवामा थप गरिएका ६०० गाविसमा कार्यक्रमको निरन्तरता															
		समूह गठन र वचत परिचालन				समिति गठन				समूह सदस्यको अनुशिक्षण, गाउँस्तर, ३ दिने				महिला-पुरुष समविकास तालिम, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था/समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)				व्यावसायिक महिला समूह विकास							
																		स्थानीय सम्भाव्यता हेरी सर्वोत्तम व्यावसायिक अवसर पहिचान तथा कार्ययोजना तयारी				सीप विकास तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर र वस्तुगत टेवा (प्रतिव्यक्ति रु २,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु २,५००/विकास लागत ३ जिल्ला रु ३,५००)			
																		वार्षिक लक्ष्य	हालसम्मको प्रगति	वार्षिक लक्ष्य	हालसम्मको प्रगति	वार्षिक लक्ष्य	हालसम्मको प्रगति	वार्षिक लक्ष्य	हालसम्मको प्रगति
		समूह	बजेट	समूह	खर्च	समिति	बजेट	समिति	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च
५४	हुम्ला	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	६०	४०	६०	४०	१	५	१	५	२०	१२७	२०	१२७
५५	जुम्ला	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	२५४	४०	२५४
५६	कालिकोट	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	२५४	४०	२५४
५७	रुकुम	२४	१२	२५	१२	४	४०	४	४०	१२०	८०	१४०	८०	१२०	८०	१२३	८०	२	१०	२	१०	४०	२९२	४०	२०९
५८	रोल्पा	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	२९२	४०	२९२
५९	प्युठान	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३००	१९८	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	२९२	४०	२९२
६०	दाङ	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३००	२००	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	१८६	४०	१८६
६१	सल्यान	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१६१	१००	१२०	८०	१४०	८०	२	१०	२	१०	४०	२९२	४०	२९२
६२	बाँके	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	९८	६०	४०	६०	४०	१	५	१	५	२०	९३	२०	८९
६३	बर्दिया	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	६०	४०	६०	४०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३
६४	सुर्खेत	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३००	२००	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	१८६	४०	१८६
६५	जाजरकोट	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	२९२	४०	२९२
६६	दैलेख	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३००	२००	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	२९२	४०	२९२
६७	कैलाली	६०	३०	६०	३०	१०	१००	१०	१००	३००	२००	३००	२००	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	१८६	४०	१८६
६८	डोटी	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	९५	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	९	४०	२९२	४०	२०८
६९	अछाम	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	९८	६०	४०	६०	४०	१	५	१	५	२०	१०६	२०	९७
७०	बाजुरा	१२	६	१२	६	२	२०	२	२०	६०	४०	६०	४०	६०	४०	६०	४०	१	५	१	५	२०	१०६	२०	१०६
७१	बझाङ	३०	१५	३०	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	२९२	४०	२९२
७२	दार्चुला	३०	१५			५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	१	५	४०	२९२	४०	२९२
७३	बैतडी	४२	२१	४२	२१	७	७०	७	७०	२१०	१४०	२१०	१४०	१२०	८०	१२०	८०	२	१०	२	१०	४०	२९२	४०	२९२
७४	डडेल्धुरा	३०	१५	३१	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१५०	१००	१२०	८०	१३०	८०	२	१०	२	१०	४०	२९२	४०	२०८
७५	कञ्चनपुर	३०	१५	५५	१५	५	५०	५	५०	१५०	१००	१७२	१००	६०	४०	६७	४०	१	५	१	५	२०	९३	२०	७७
७६	सबै जिल्ला	३६३४	१८१७	३६८२	१७७८	६०३	६०३०	६२३	५९९०	१८०३०	१२०२०	१८८००	११७०५	९०३०	६०२०	९०२९	५९१३	१५०	७५०	१४९	७०२	३०००	१५०६२	२९८०	१४७८२

सि.नं.	जिल्ला	गत आवामा थप गरिएका ६०० गाविसमा कार्यक्रमको निरन्तरता								महिला सशक्तीकरणका नियमित प्रशिक्षण				महिला सशक्तीकरणका नियमित प्रशिक्षण			
		व्यावसायिक महिला समूह विकास				सामाजिक परिचालन, सहजीकरण तथा अनुगमन (प्रतिगाविस रु ६,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु ९,०००/विकास लागत ३ जिल्ला रु १५,०००)				समूह सदस्यको अनुशिक्षण, गाउँस्तर, ३ दिने				आधारभूत तालिम, ७ दिने, जिल्लास्तर			
		लघुवित्तमा पहुँचविहीन महिलाका लागि चालुकोषमार्फत वीउपुँजी प्रवाह		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य	
		समिति	बजेट	समिति	खर्च	गाविस	बजेट	गाविस	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च
१	ताप्लेजुङ	२	४०			१५	४५			१५०	१००	१५०	१००	६०	१७२	६०	१७२
२	पाँचथर	२	४०	१	२०	१५	४५	२०	४५	१५०	१००	१५०	१००	३०	८६	३१	८६
३	इलाम	२	४०	२	४०	३०	६०	३०	६०	३००	२००	३००	२००	६०	१६२	६०	१६२
४	भगापा	२	४०	२	४०	३३	६६	३३	६६	३००	२००	३००	२००	९०	२४३	९०	२४३
५	संखुवासभा	२	४०	२	४०	१५	४५	१५	४५	६०	४०	६०	४०	३०	८६	३०	८६
६	तेह्रथुम	२	४०	२	४०	१५	४५	१५	४५	१५०	१००	१६५	१००	६०	१७२	६०	१७२
७	भोजपुर	२	४०	२	४०	३०	९०	३०	९०	३००	२००	३००	२००	३०	८६	३०	८२
८	धनकुटा	३	६०	३	६०	३६	७२	३६	७२	२१०	१४०	२१०	१४०	३०	८१	३०	८१
९	सुनसरी	२	४०	२	४०	१५	३०	१५	३०	९०	६०	९०	६०	३०	८१	३०	८१
१०	मोरङ	३	६०	३	६०	४५	९०	४६	८३	६०	४०	६०	४०	३०	८१	३०	८०
११	सोलुखुम्बु	२	४०	२	४०	१५	४५	१५	४५	६०	४०	६०	२०	३०	८६	३०	८६
१२	खोटाङ	३	६०	३	६०	३६	१०८	३६	१०८	१५०	१००	१५०	९६	६०	१७२	६०	१६८
१३	उदयपुर	१	२०	१	२०	१५	३०	१५	३०	१५०	१००	१५०	१००	६०	१६२	६०	१६२
१४	ओखलढुङ्गा	३	६०	३	६०	३६	१०८	३६	१०८	१५०	१००	१५०	१००	६०	१७२	६०	१७२
१५	सप्तरी	३	६०	३	६०	३६	७२	३६	७१	९०	६०	९०	४६	३०	८१	३०	७८
१६	सिराहा	३	६०	३	६०	४५	९०	४५	९०	३००	२००	३००	२००	६०	१६२	६०	१६२
१७	धनुषा	१	२०	१	२०	१५	३०	१५	३०	१५०	१००	१५०	१००	६०	१६२	६०	१६२
१८	महोत्तरी	१	२०	१	२०	१५	३०	१५	३०	१५०	१००	१५०	१००	६०	१६२	६०	१६२
१९	सर्लाही	१	२०	१	२०	१५	३०	१५	३०	९०	६०	९०	६०	६०	१६२	६०	१६२
२०	सिन्धुली	१	२०	१	२०	१५	३०	१५	३०	१५०	१००	१५१	१००	३०	८१	३०	८१
२१	रामेछाप	१	२०	१	२०	१५	४५	१५	४५	१५०	१००	१६४	१००	३०	८६	३०	७४
२२	दोलखा	२	४०	२	४०	२१	६३	२१	६३	२१०	१४०	२१०	१४०	३०	८६	३०	८६
२३	सिन्धुपाल्चोक	३	६०	३	६०	३६	१०८	३६	१०८	६०	४०	६०	४०	३०	८६	३०	८६
२४	रसुवा	१	२०	१	२०	९	२७	९	२७	९०	६०	९०	६०	३०	८६	३०	८६
२५	धादिङ	३	६०	३	६०	३६	७२	३६	६५	९०	६०	९४	६०	३०	८१	३०	८१
२६	नुवाकोट	३	६०	३	६०	३६	१०८	३६	१०८	३६०	२४०	३४०	२४०	३०	८६	३०	८६
२७	काठमाडौँ	३	६०	३	६०	३६	७२	३६	७२	६०	४०	९५	४०	३०	८१	३०	७३

सि.नं.	जिल्ला	गत आवामा थप गरिएका ६०० गाविसमा कार्यक्रमको निरन्तरता								महिला सशक्तीकरणका नियमित प्रशिक्षण				महिला सशक्तीकरणका नियमित प्रशिक्षण			
		व्यावसायिक महिला समूह विकास				सामाजिक परिचालन, सहजीकरण तथा अनुगमन (प्रतिगाविस रु ६,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु ९,०००/विकास लागत ३ जिल्ला रु १५,०००)				समूह सदस्यको अनुशिक्षण, गाउँस्तर, ३ दिने				आधारभूत तालिम, ७ दिने, जिल्लास्तर			
		लघुवित्तमा पहुँचविहीन महिलाका लागि चालुकोषमार्फत वीउपुँजी प्रवाह		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		समिति	बजेट	समिति	खर्च	गाविस	बजेट	गाविस	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च
२८	ललितपुर	२	४०	२	४०	३०	६०	३०	५९	६०	४०	६०	४०	३०	८१	३०	८०
२९	भक्तपुर									१२०	८०	१२०	८०	३०	८१	३०	८१
३०	काभ्रेपलाञ्चोक	३	६०	३	६०	३६	७२	३६	७२	३६०	२४०	४५०	२३५	३०	८१	३०	६७
३१	मकवानपुर	३	६०	३	६०	३६	७२	३६	५७	१२०	८०	१२०	६३	६०	१६२	६०	१३६
३२	रौतहट	१	२०	१	२०	१५	३०	१५	३०	९०	६०	९०	६०	९०	२४३	९०	२४३
३३	बारा	१	२०	१	२०	१५	३०	१५	३०	१२०	८०	१२०	८०	६०	१६२	६०	१६२
३४	पर्सा	३	६०	३	६०	३६	७२	३६	७२	९०	६०	९०	६०	३०	८१	३०	८१
३५	चितवन	३	६०	३	६०	३६	७२	३६	७२	३६०	२४०	३६०	२४०	३०	८१	३०	८१
३६	नवलपरासी	३	६०	३	६०	३६	७२	३६	७२	९०	६०	९०	६०	३०	८१	३०	८१
३७	रूपन्देही	३	६०	३	६०	३६	७२	३६	७२	९०	६०	९०	६०	६०	१६२	६०	१६२
३८	कपिलवस्तु	३	६०	३	६०	३६	७२	३६	६२	९०	६०	९०	६०	३०	८१	३०	७९
३९	अर्घाखाँची	३	६०	३	६०	३६	७२	३६	७२	३६०	२४०	३६६	२४०	६०	१६२	६०	१६२
४०	पाल्पा	३	६०	३	६०	३६	७२	३६	७२	९०	६०	९०	६०	३०	८१	३०	८०
४१	गुल्मी	३	६०	३	६०	३६	१०८	३६	१०८	३६०	२४०	४२५	२४०	३०	८६	३०	८६
४२	स्याङ्जा	२	४०	२	४०	३०	६०	३०	५९	३००	२००	३३०	१८०	३०	८१	३०	८१
४३	तनहुँ	२	४०	२	४०	३०	६०	३०	६०	३००	२००	३००	२००	६०	१६२	६०	१६१
४४	गोरखा	२	४०	२	४०	२४	७२	२४	७२	२४०	१६०	२४०	१६०	६०	१७२	६०	१७२
४५	मनाङ	१	२०	१	२०	१५	७५	१५	७५	१२०	८०	१२०	५६	३०	८७	३०	८७
४६	लमजुङ	२	४०	२	४०	३०	६०	३०	६०	३००	२००	३००	१३५	३०	८१	३०	७५
४७	कास्की	२	४०	२	४०	३०	६०	३०	६०	९०	६०	९०	६०	३०	८१	२९	६६
४८	पर्वत	२	४०	२	४०	३०	६०	४०	५४	२७०	१८०	२७०	१०४	३०	८१	३०	७३
४९	बाग्लुङ	३	६०	३	६	३६	१०८	३६	१०८	९०	६०	९०	६०	३०	८६	३०	८६
५०	म्याग्दी	२	४०	२	४०	३०	९०	३३	८७	२४०	१६०	२५१	१५९	३०	८६	३०	६९
५१	मुस्ताङ	१	२०	१	२०	१५	७५	१५	७५	१५०	१००	१५०	१००	३०	८७	३०	८७
५२	मुगु	१	२०	१	२०	१५	७५	१५	७५	१५०	१००	१५०	१००	३०	८७	३०	८७
५३	डोल्पा	१	२०	१	२०	१५	७५	१५	७५	१५०	१००	१५०	१००	६०	१७४	६०	१७४
५४	हुम्ला	१	२०	१	२०	१५	७५	१५	७५	१५०	१००	१५०	१००	३०	८७	३०	८७
५५	जुम्ला	२	४०	१	२०	१५	७५	१५	७५	९०	६०	९०	६०	३०	८७	३०	८७
५६	कालिकोट	२	४०	२	४०	१५	७५	१५	७५	६०	४०	६०	४०	३०	८७	३०	८७

सि.नं.	जिल्ला	गत आवामा थप गरिएका ६०० गाविसमा कार्यक्रमको निरन्तरता								महिला सशक्तीकरणका नियमित प्रशिक्षण				महिला सशक्तीकरणका नियमित प्रशिक्षण			
		व्यावसायिक महिला समूह विकास				सामाजिक परिचालन, सहजीकरण तथा अनुगमन (प्रतिगाविस रु ६,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु ९,०००/विकास लागत ३ जिल्ला रु १५,०००)				समूह सदस्यको अनुशिक्षण, गाउँस्तर, ३ दिने				आधारभूत तालिम, ७ दिने, जिल्लास्तर			
		लघुवित्तमा पहुँचविहीन महिलाका लागि चालुकोषमार्फत वीउपुँजी प्रवाह		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		समिति	बजेट	समिति	खर्च	गाविस	बजेट	गाविस	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च
५७	रुकुम	२	४०	२	४०	१२	३६	१२	३६	१२०	८०	१३४	६४	६०	१७२	६०	१५०
५८	रोल्पा	२	४०	२	४०	१५	४५	१५	४५	१२०	८०	१२०	८०	६०	१७२	६०	१७२
५९	प्युठान	२	४०	२	४०	३०	९०	३०	८८	३००	२००	३००	१९८	३०	८६	३०	७५
६०	दाङ	२	४०	२	४०	३०	६०	३०	६०	६०	४०	६०	४०	३०	८१	३०	८१
६१	सल्यान	२	४०	३	४०	१५	४५	२१	४५	६०	४०	६०	४०	३०	८६	३०	८६
६२	बाँके	१	२०	१	२०	१५	३०	१५	३०	६०	४०	६०	३९	३०	८१	३०	६९
६३	बर्दिया	१	२०	१	२०	१५	३०	१५	३०	६०	४०	६०	४०	३०	८१	३०	८१
६४	सुर्खेत	२	४०	२	४०	३०	६०	३०	६०	६०	४०	३०	४०	३०	८१	३०	८०
६५	जाजरकोट	२	४०	१	२०	१५	४५	१४	४५	६०	४०	६०	४०	३०	८६	३०	८६
६६	दैलेख	२	४०	२	४०	३०	९०	३०	९०	६०	४०	६०	४०	३०	८६	३०	८६
६७	कैलाली	२	४०	२	४०	३०	६०	३०	६०	६०	४०	६०	४०	३०	८१	३०	८१
६८	डोटी	२	४०	२	४०	१५	४५	१५	३१	९०	६०	९०	५९	३०	८६	३०	८६
६९	अछाम	१	२०	१	२०	१५	४५	१५	३४	१५०	१००	१५०	९९	९०	२५८	९०	२१८
७०	बाजुरा	१	२०	१	२०	६	१८			९०	६०			९०	२५८	९०	२५८
७१	बझाङ	२	४०	२	४०	१५	४५	१५	४५	१५०	१००	१५०	१००	९०	२५८	९०	२५८
७२	दार्चुला	२	४०	२	४०	१५	४५	१५	४५	६०	४०	६०	४०	३०	८६	३०	८६
७३	बैतडी	२	४०	२	४०	२१	६३	२१	६३	१५०	१००	१५०	१००	६०	१७२	६०	१७२
७४	डडेल्धुरा	२	४०	२	४०	१५	४५	१५	४५	१२०	८०	१२५	८०	६०	१७२	६०	१४९
७५	कञ्चनपुर	१	२०	१	२०	१५	३०	१५	३०	६०	४०	६०	४०	३०	८१	३०	८१
७६	सबै जिल्ला	१५०	३०००	१४६	२८४६	१८००	४५५४	१८०३	४४१३	११२२०	७४८०	११३७०	७१५३	३१८०	८८५९	३१८०	८६२७

सि.नं.	जिल्ला	महिला-पुरुष समविकास तालिम, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था / समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)				सामाजिक समावेशीकरण तालिम, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था / समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)				लैङ्गिक संवेदनशील प्रजनन स्वास्थ्य तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर				सासू-बुहारी अन्तरक्रिया, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था / समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)				संस्थागत विकास तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च
१	ताप्लेजुङ	६०	४०	६०	४०		०			२५	६०	२५	६०	३०	२०	३०	२०	२५	६०	२५	६०
२	पाँचथर	३०	२०	३०	२०		०			२५	६०	२५	६०	३०	२०	३१	२०		०		
३	इलाम	३०	२०	३०	२०		०				०				०			२५	५६	२५	५६
४	भैरहवा	९०	६०	९०	६०	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५६	६०	४०	६०	४०	२५	५६	२५	५६
५	संखुवासभा	३०	२०	३०	२०		०				०				०				०		
६	तेह्रथुम	३०	२०	३०	२०		०				०			३०	२०	३४	२०		०		
७	भोजपुर	३०	२०	३०	२०		०			२५	६०	२५	६०	३०	२०	३०	२०	२५	६०	२५	६०
८	धनकुटा	३०	२०	३०	२०		०				०				०				०		
९	सुनसरी	३०	२०	३०	२०	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५६	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५६
१०	मोरङ	३०	२०	३०	१८		०				०				०				०		
११	सोलुखुम्बु	३०	२०	३०	२०		०				०			३०	२०	३०	२०		०		
१२	खोटाङ	३०	२०	३०	२०	३०	२०	३०	२०	२५	६०	२५	५६	३०	२०	३०	२०	२५	६०	२५	४७
१३	उदयपुर	३०	२०	३०	२०		०			२५	५६	२५	५६	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५६
१४	ओखलढुङ्गा	३०	२०	३०	२०		०			२५	६०	२५	६०		०			२५	६०	२५	६०
१५	सप्तरी	३०	२०	३०	२०		०				०			३०	२०	३०	२०		०		
१६	सिराहा	३०	२०	३०	२०	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५६	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५६
१७	धनुषा	३०	२०	३०	२०	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५६	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५६
१८	महोत्तरी	९०	६०	९०	६०	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५६	६०	४०	६०	४०	२५	५६	२५	५६
१९	सर्लाही	३०	२०	३०	२०	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५६	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५६
२०	सिन्धुली	३०	२०	३०	२०	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५६		०	०	०		०	०	०
२१	रामेछाप	६०	४०	६४	४०	३०	२०	३३	२०	२५	६०	२६	६०		०	०	०		०	०	०
२२	दोलखा	३०	२०	३०	२०	३०	२०	३०	२०	२५	६०	२५	६०	३०	२०	३०	२०		०	०	०
२३	सिन्धुपाल्चोक	३०	२०	३०	२०		०				०				०	०	०		०	०	०
२४	रसुवा	३०	२०	३०	२०		०				०			३०	२०	३०	२०		०	०	०
२५	धादिङ	३०	२०	३०	२०		०				०				०				०	०	०
२६	नुवाकोट	३०	२०	३०	२०		०				०			३०	२०	३०	२०	२५	६०	२५	६०
२७	काठमाडौं	३०	२०	३०	२०		०				०				०				०	०	०
२८	ललितपुर	३०	२०	३०	२०		०				०			३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५६
२९	भक्तपुर	३०	२०	३०	२०					२५	५६	२५	५६								

सि.नं.	जिल्ला	महिला-पुरुष समविकास तालिम, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था / समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)				सामाजिक समावेशीकरण तालिम, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था / समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)				लैङ्गिक संवेदनशील प्रजनन स्वास्थ्य तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर				सासु-बुहारी अन्तरक्रिया, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था / समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)				संस्थागत विकास तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च
३०	काभ्रेपलाञ्चोक	३०	२०	३०	२०		०				०				०				०	०	०
३१	मकवानपुर	६०	४०	६०	३०		०				०			३०	२०	३०	१५		०	०	०
३२	रौतहट	९०	६०	९०	६०	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५६	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५६
३३	बारा	३०	२०			३०	२०			२५	५६	२५	५६	३०	२०	३०	२०		०	०	०
३४	पसा	३०	२०	३०	२०		०			२५	५६	२५	५६		०	०	०		०	०	०
३५	चितवन	३०	२०	३०	२०		०			२५	५६	२५	५६	३०	२०	३०	२०		०	०	०
३६	नवलपरासी	३०	२०	३०	२०		०			२५	५६	२५	४८	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५३
३७	रूपन्देही	३०	२०	३०	२०		०			२५	५६	२५	५६	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५६
३८	कपिलवस्तु	३०	२०	३०	२०	३०	२०	३०	२०					३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५६
३९	अर्घाखाँची	६०	४०	६०	४०		०			२५	५६	२५	४९		०			२५	५६	२५	५०
४०	पाल्पा	३०	२०	३०	२०	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५४	३०	२०	३०	२०		०		
४१	गुल्मी	३०	२०	३०	२०	३०	२०	३०	२०	२५	६०	२५	६०		०				०		
४२	स्याङ्जा	३०	२०	३०	२०	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५१	३०	२०	३०	१९	२५	५६	२५	५६
४३	तनहुँ	३०	२०	३०	२०	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५३	३०	२०	३०	२०	२५	५६	२५	५६
४४	गोरखा	६०	४०	६०	४०	३०	२०	३०	२०	२५	६०	२५	६०	३०	२०	३०	२०	२५	६०	२५	६०
४५	मनाङ	३०	२०	३०	२०		०				०				०				०		
४६	लमजुङ	३०	२०	३०	२०	३०	२०	३०	२०		०	०	०	३०	२०	३०	२०		०	०	०
४७	कास्की	३०	२०	३०	२०		०	०	०		०	०	०	३०	२०	३०	२०		०	०	०
४८	पर्वत	३०	२०	३०	१६		०	०	०		०	०	०		०	०	०		०	०	०
४९	बाग्लुङ	३०	२०	३०	२०		०	०	०		०			३०	२०	३०	२०		०		
५०	म्याग्दी	३०	२०	३०	१७		०	०	०		०			३०	२०	३०	१३		०		
५१	मुस्ताङ	३०	२०	३०	२०		०	०	०	२५	६२	२५	६२	३०	२०	३०	२०	२५	६२	२५	५३
५२	सुगु	३०	२०	३०	२०		०	०	०		०				०				०		
५३	डोल्पा	३०	२०	३०	२०		०	०	०		०			३०	२०	३०	२०		०		
५४	हुम्ला	३०	२०	३०	२०		०	०	०	२५	६२	२५	६२	३०	२०	३०	२०		०		
५५	जुम्ला	३०	२०	३०	२०		०	०	०		०				०				०		
५६	कालिकोट	३०	२०	३०	२०		०	०	०		०			३०	२०	३०	२०		०		
५७	रुकुम	६०	४०	७३	३७	३०	२०	३१	२०		०			३०	२०	३०	२०	२५	६०	२८	६०
५८	रोल्पा	३०	२०	३०	२०		०	०	०	२५	६०	२५	६०	३०	२०	३०	२०	२५	६०	२५	६०
५९	प्युठान	३०	२०	३०	२०		०	०	०		०			३०	२०	३०	२०	२५	६०	२५	५८

सि.नं.	जिल्ला	महिला-पुरुष समविकास तालिम, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था / समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)				सामाजिक समावेशीकरण तालिम, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था / समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)				लैङ्गिक संवेदनशील प्रजनन स्वास्थ्य तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर				सासु-बुहारी अन्तरक्रिया, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था / समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)				संस्थागत विकास तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च
६०	दाङ	३०	२०	३०	२०		०	०	०		०				०			२५	५६	२५	५६
६१	सल्यान	३०	२०	३१	२०		०	०	०		०			३०	२०	४०	२०		०	०	०
६२	बाँके	३०	२०	३०	२०		०	०	०		०	०	०		०	०	०		०	०	०
६३	बर्दिया	३०	२०	३०	२०		०	०	०		०	०	०	३०	२०	३०	२०		०	०	०
६४	सुर्खेत	३०	२०	३०	२०		०	०	०		०	०	०		०				०	०	०
६५	जाजरकोट	३०	२०	३०	२०		०				०			३०	२०	३०	२०		०		
६६	दैलेख	३०	२०	३०	२०		०				०				०				०		
६७	कैलाली	३०	२०	३०	२०		०				०				०				०		
६८	डोटी	३०	२०	३०	२०		०				०			३०	२०	३०	२०		०		
६९	अछाम	३०	२०	३०	२०		०			२५	६०	२५	६०	३०	२०	३०	२०		०		
७०	वाजुरा	३०	२०	३०	२०	३०	२०	३०	२०	२५	६०	२५	६०	३०	२०	३०	२०	२५	६०	२५	६०
७१	बझाङ	३०	२०	३०	२०	३०	२०	३०	२०	२५	६०	२५	६०	३०	२०	३०	२०	२५	६०	२५	६०
७२	दार्चुला	३०	२०	३०	२०		०				०				०				०		
७३	बैतडी	३०	२०	३०	२०		०				०			३०	२०	३०	२०	२५	६०	२५	६०
७४	डडेल्धुरा	३०	२०	३०	२०		०				०			३०	२०	३०	२०		०		
७५	कञ्चनपुर	३०	२०	३०	२०		०				०			३०	२०	३२	२०		०		
७६	सबै जिल्ला	२६१०	१७४०	२५९८	१६९८	६६०	४४०	६३४	४२०	८२०	१९६८	८२१	१९३९	१५६०	१०४०	१५७७	१०२७	७५०	१७३४	७५३	१७०१

सि.नं.	जिल्ला	महिला सशक्तीकरणका नियमित प्रशिक्षण								महिला सशक्तीकरणका नियमित प्रशिक्षण								व्यावसायिक महिला समूह विकास			
		प्रस्तावना लेखन तालिम, ३ दिने, जिल्लास्तर				लेखापालन तालिम, ७ दिने, जिल्लास्तर				नेतृत्व तथा अधिवाचन तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर				अन्तरजिल्ला रेखाङ्कन भ्रमण, ७ दिने				स्थानीय सम्भाव्यता हेरी सर्वोत्तम व्यावसायिक अवसर पहिचान तथा कार्ययोजना तयारी			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च
१	ताप्लेजुङ		०			२५	७५	२५	७५		०			१५	८५	१५	८५	६	३०		
२	पाँचथर		०			२५	७५	२६	७५		०			१५	८५	१५	८५	४	२०	४	२०
३	इलाम		०				०				०			१५	८५	१५	८५	३	१५	३	१५
४	भ्वापा	२५	३९	२५	३९	२५	७२	२५	७२	२५	५६	२५	५६	१५	६५	१५	६५	७	३५	७	३५
५	संखुवासभा		०				०				०			१५	१५०	१५	१५०	२	१०	२	१०
६	तेह्रथुम		०				०				०			१५	८५	१५	८५	३	१५	३	१५
७	भोजपुर		०				०				०			१५	१५०	१५	१५०	४	२०	४	२०
८	धनकुटा		०				०				०			१५	८५	१५	८५	२	१०	२	१०
९	सुनसरी		०			२५	७२	२५	७२		०			१५	६५	१५	६५	४	२०	४	२०
१०	मोरङ		०				०				०			१५	६५	१५	६५	३	१५	३	१५
११	सोलुखुम्बु		०			२५	७५	२५	७५		०			१५	१५०	१५	१५०	४	२०	४	२०
१२	खोटाङ		०				०				०			१५	१५०	१५	१५०	३	१५	२	१०
१३	उदयपुर		०				०				०			१५	८५	१५	८५	४	२०	४	२०
१४	ओखलढुङ्गा		०				०				०			१५	१५०	१५	१५०	४	२०	४	२०
१५	सप्तरी		०				०				०			१५	६५	१५	६५	३	१५	३	१५
१६	सिराहा		०			२५	७२	२५	७२		०			१५	६५	१५	६५	४	२०	४	२०
१७	धनुषा		०	०	०	२५	७२	२५	७२		०			१५	६५	१५	६५	४	२०	४	२०
१८	महोत्तरी		०	०	०	२५	७२	२५	७२	२५	५६	२५	५६	१५	६५	१५	६५	४	२०	४	२०
१९	सर्लाही		०	०	०		०				०			१५	६५	१५	६५	४	२०	४	२०
२०	सिन्धुली		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	४	२०	४	२०
२१	रामेछाप		०	०	०		०	०	०	२५	६०	२५	६०	१५	८५	१५	८५	५	२५	५	५
२२	दोलखा		०	०	०		०	०	०	२५	६०	२५	६०	१५	८५	१५	८५	३	१५	३	१५
२३	सिन्धुपाल्चोक		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	२	१०	२	१०
२४	रसुवा		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	२	१०	२	१०
२५	धादिङ		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	२	१०	२	१०
२६	नुवाकोट		०	०	०	२५	७५	२५	७५		०	०	०	१५	८५	१५	८५	४	२०		
२७	काठमाडौं		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	६५	१५	६५	२	१०	२	१०

सि.नं.	जिल्ला	महिला सशक्तीकरणका नियमित प्रशिक्षण								महिला सशक्तीकरणका नियमित प्रशिक्षण								व्यावसायिक महिला समूह विकास			
		प्रस्तावना लेखन तालिम, ३ दिने, जिल्लास्तर				लेखापालन तालिम, ७ दिने, जिल्लास्तर				नेतृत्व तथा अधिवाचन तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर				अन्तरजिल्ला रेखाङ्कन भ्रमण, ७ दिने				स्थानीय सम्भाव्यता हेरी सर्वोत्तम व्यावसायिक अवसर पहिचान तथा कार्ययोजना तयारी			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च
२८	ललितपुर		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	२	१०	२	१०
२९	भक्तपुर													१५	६५	१५	६५	३	१५	३	१५
३०	काम्रेपलाञ्चोक		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	४	२०	४	२०
३१	मकवानपुर		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	४	२०	४	१०
३२	रौतहट	२५	३९	२५	३९	२५	७२	२५	७२	२५	५६	२५	५६	१५	६५	१५	६५	११	५५	११	५५
३३	बारा		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	६५	१५	६५	४	२०	४	२०
३४	पर्सा		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	६५	१५	६५	२	१०	२	१०
३५	चितवन		०	०	०		०	०	०	२५	५६	२५	५६	१५	६५	१५	६५	२	१०	२	१०
३६	नवलपरासी	२५	३९	२५	३७	२५	७२	२५	६६	२५	५६	२५	५५	१५	६५	१५	६५	७	३५	७	३५
३७	रूपन्देही		०			२५	७२	२५	७२		०			१५	६५	१५	६५	९	४५	९	४५
३८	कपिलवस्तु		०				०				०			१५	६५	१५	६५	४	२०	४	१४
३९	अर्घाखाँची		०				०				०			१५	८५	१५	८५	१०	५०	१०	५०
४०	पाल्पा		०				०				०			१५	८५	१५	८५	२	१०	२	१०
४१	गुल्मी		०				०				०			१५	८५	१५	८५	२	१०	२	१०
४२	स्याङ्जा		०				०			२५	५६	२५	५२	१५	८५	१५	८५	५	२५	५	२५
४३	तनहुँ	२५	३९	२५	३९	२५	७२	२५	७२	२५	५६	२५	५६	१५	८५	१५	८५	५	२५	५	२५
४४	गोरखा		०			२५	७५	२५	७५	२५	६०	२५	६०	१५	८५	१५	८५	७	३५	७	३५
४५	मनाङ		०				०				०			१५	१५०	१५	१५०	१	५	१	५
४६	लमजुङ		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	२	१०	२	१०
४७	कास्की		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	५७	२	१०	२	१०
४८	पर्वत		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	२	१०	२	९
४९	बाग्लुङ		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	२	१०	२	१०
५०	म्याग्दी		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	२	१०	२	५
५१	मुस्ताङ		०	०	०	२५	७८	२२	७३		०	०	०	१५	१५०	१४	१४०	२	१०	२	१०
५२	मुगु		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	१५०	१५	१५०	३	१५	३	१५
५३	डोल्पा		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	१५०	१५	१५०	३	१५	३	१५
५४	हुम्ला		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	१५०	१५	१५०	५	२५	५	२५
५५	जुम्ला		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	१५०	१५	१५०	२	१०	२	१०

सि.नं.	जिल्ला	महिला सशक्तीकरणका नियमित प्रशिक्षण								महिला सशक्तीकरणका नियमित प्रशिक्षण								व्यावसायिक महिला समूह विकास			
		प्रस्तावना लेखन तालिम, ३ दिने, जिल्लास्तर				लेखापालन तालिम, ७ दिने, जिल्लास्तर				नेतृत्व तथा अधिवाचन तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर				अन्तरजिल्ला रेखाङ्कन भ्रमण, ७ दिने				स्थानीय सम्भाव्यता हेरी सर्वोत्तम व्यावसायिक अवसर पहिचान तथा कार्ययोजना तयारी			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च
५६	कालिकोट			०	०		०	०	०		०	०	०	१५	१५०	१५	१५०	२	१०	२	१०
५७	रुकुम		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	५	२५	५	२५
५८	रोल्पा		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	५	२५	५	२५
५९	प्युठान		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	५	२५	५	२५
६०	दाङ		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	६५	१५	६५	२	१०	२	१०
६१	सल्यान		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	२	१०	२	१०
६२	बाँके		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	६५	१५	६३	२	१०	२	१०
६३	बर्दिया		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	६५	१५	६५	२	१०	२	१०
६४	सुर्खेत		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	२	१०	२	१०
६५	जाजरकोट		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	१५०	१५	१५०	२	१०	२	१०
६६	दैलेख		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	२	१०	२	१०
६७	कैलाली		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	६५	१५	६५	२	१०	२	१०
६८	डोटी		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	२	१०	२	९
६९	अछाम		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	४	२०	४	२०
७०	बाजुरा		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	१५०	१५	१५०	७	३५	७	३५
७१	बझाङ		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	८	४०	८	४०
७२	दार्चुला		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	२	१०		
७३	बैतडी		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	५	२५	५	२५
७४	डडेल्धुरा		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	८५	१५	८५	२	१०	२	१०
७५	कञ्चनपुर		०	०	०		०	०	०		०	०	०	१५	६५	१५	६५	३	१५	३	१०
७६	सबै जिल्ला	१००	१५६	१००	१५४	३७५	११०१	३७३	१०९०	२५०	५७२	२५०	५६७	११२५	६८४५	११२४	६८०५	२७१	१३५५	२५८	१२४२

सि. नं.	जिल्ला	व्यावसायिक महिला समूह विकास																			
		सीप विकास तालिम र वस्तुगत टेवा (प्रतिव्यक्ति रु २,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु २,५००/विकास लागत ३ जिल्ला रु ३,५००)														सीप पुनर्ताजगी तालिम, ३ दिने, जिल्लास्तर					
		३ दिने, गाउँस्तर				५ दिने, गाउँस्तर				५ दिने, जिल्लास्तर				७ दिने, जिल्लास्तर							
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च
१	ताप्लेजुङ	४०	१४४	४०	१४४	२०	९०	२०	९०	२०	१०६	२०	१०६	४०	२४४	४०	२४४		०	०	०
२	पाँचथर	२०	७२	२०	७२	२०	९०	२०	९०	२०	१०६	२०	१०६	२०	१२२	२०	१२२	२०	४०	२०	४०
३	इलाम	२०	६०	२०	६०		०			२०	९३	२०	९३	२०	१०८	२०	१०८		०	०	०
४	भगापा	४०	१२०	४०	१२०	२०	७७	२०	७७	२०	९३	२०	९३	६०	३२४	६०	३२४	२०	३७	२०	३७
५	संखुवासभा	२०	७२	२०	७२		०				०			२०	१२२	२०	१२२		०		
६	तेह्रथुम	२०	७२	२०	७२	२०	९०	२०	९०		०			२०	१२२	२०	१२२		०		
७	भोजपुर	२०	७२	२०	७२	२०	९०	२०	९०	२०	१०६	२०	१०६	२०	१२२	२०	११४		०		
८	धनकुटा	२०	६०	२०	६०		०				०			२०	१०८	२०	१०८		०		
९	सुनसरी	२०	६०	२०	६०	२०	७७	२०	७७	२०	९३	२०	९३	२०	१०८	२०	१०८	२०	३७	२०	३७
१०	मोरङ	२०	६०	२०	६०		०			२०	९३	२०	९३	२०	१०८	२०	१०८		०		
११	सोलुखुम्बु	२०	७२	२०	७२	२०	९०	२०	९०	२०	१०६	२०	१०६	२०	१२२	२०	१२२		०		
१२	खोटाङ	२०	७२	२०	७२		०			२०	१०६	२०	१०६	२०	१२२	२०	१२२		०		
१३	उदयपुर	२०	६०	२०	६०	२०	७७	२०	७७	२०	९३	२०	९३	२०	१०८	२०	१०८	२०	३७	२०	३७
१४	ओखलढुङ्गा	२०	७२	२०	७२	२०	९०	२०	९०	२०	१०६	२०	१०६	२०	१२२	२०	१२२		०		
१५	सप्तरी	२०	६०	२०	६०		०			२०	९३	२०	९३	२०	१०८	२०	१०८		०		
१६	सिराहा	२०	६०	२०	६०	२०	७७	२०	७७	२०	९३	२०	९३	२०	१०८	२०	१०८		०		
१७	धनुषा	२०	६०	२०	६०	२०	७७	२०	७७	२०	९३	२०	९३	२०	१०८	२०	१०८	२०	३७	२०	३७
१८	महोत्तरी	२०	६०	२०	६०	२०	७७	२०	७७	२०	९३	२०	९३	२०	१०८	२०	१०८	२०	३७	२०	३७
१९	सर्लाही	२०	६०	२०	६०	२०	७७	२०	७७	२०	९३	२०	९३	२०	१०८	२०	१०८	२०	३७	२०	३७
२०	सिन्धुली	२०	६०	२०	६०	२०	७७	२०	६९	२०	९३	२०	९३	२०	१०८	२०	१००	२०	३७	२२	३७
२१	रामेछाप	२०	७२	२०	७२	२०	९०	२०	९०	२०	१०६	२०	१०६	४०	२४४	४०	२४४	२०	४०	२०	४०
२२	दोलखा	२०	७२	२०	७२		०			२०	१०६	२०	१०६	२०	१२२	२०	१२२		०		
२३	सिन्धुपाल्चोक	२०	७२	२०	७२		०				०			२०	१२२	२०	१२२		०		
२४	रसुवा	२०	७२	२०	७२		०				०			२०	१२२	२०	१२२	२०	४०	२०	४०
२५	धादिङ	२०	६०	२०	६०		०				०			२०	१०८	२०	१०८		०		
२६	नुवाकोट	२०	७२	२०	७२	२०	९०	२०	९०	२०	१०६	२०	१०६	२०	१२२	२०	१२२		०		
२७	काठमाडौँ	२०	६०	२०	६०		०				०			२०	१०८	२०	१०८		०		
२८	ललितपुर	२०	६०	२०	६०		०				०			२०	१०८	२०	९९		०		
२९	भक्तपुर					२०	७७	२०	७७	२०	९३	२०	९३	२०	१०८	२०	१०८				

सि. नं.	जिल्ला	व्यावसायिक महिला समूह विकास																			
		सीप विकास तालिम र वस्तुगत टेवा (प्रतिव्यक्ति रु २,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु २,५००/विकास लागत ३ जिल्ला रु ३,५००)																सीप पुनर्ताजगी तालिम, ३ दिने, जिल्लास्तर			
		३ दिने, गाउँस्तर				५ दिने, गाउँस्तर				५ दिने, जिल्लास्तर				७ दिने, जिल्लास्तर							
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च
३०	काभ्रेपलाञ्चोक	२०	६०	२०	६०	२०	७७	२०	७७	२०	९३	२०	९१	२०	१०८	२०	१०८		०	०	०
३१	मकवानपुर	२०	६०	२०	५६	२०	७७	२०	६०	२०	९३	२०	८०	२०	१०८	२०	९३		०	०	०
३२	रौतहट	४०	१२०	४०	१२०	४०	१५४	४०	१५४	६०	२७९	६०	२७९	८०	४३२	८०	४३२		०	०	०
३३	बारा	२०	६०	२०	६०	२०	७७	२०	७७	२०	९३	२०	९३	२०	१०८	२०	१०८	२०	३७	२०	३६
३४	पर्सा	२०	६०	२०	६०		०				०			२०	१०८	२०	१०८		०		
३५	चितवन	२०	६०	२०	६०		०				०			२०	१०८	२०	१०८		०		
३६	नवलपरासी	४०	१२०	४०	११४	२०	७७	२०	६७	२०	९३	२०	६९	६०	३२४	६०	२९२	२०	३७	२०	३७
३७	रूपन्देही	४०	१२०	४०	१२०	४०	१५४	४०	१५४	४०	१८६	४०	१८६	६०	३२४	६०	३२४	२०	३७	२०	३७
३८	कपिलवस्तु	२०	६०	२०	६०	२०	७७	२०	७४	२०	९३	२०	९३	२०	१०८	२०	१०७	२०	३७	२०	३४
३९	अर्घाखाँची	४०	१२०	४०	१२०	२०	७७	२०	७७	६०	२७९	६०	२६४	८०	४३२	८०	३८६		०		
४०	पाल्पा	२०	६०	२०	६०		०				०			२०	१०८	२०	१०८	२०	३७	२०	३४
४१	गुल्मी	२०	७२	२०	७२		०				०			२०	१२२	२०	१२२		०		
४२	स्याङ्जा	२०	६०	२०	६०	२०	७७	२०	६८	२०	९३	२०	९३	४०	२१६	४०	२०४	२०	३७	२०	२६
४३	तनहुँ	२०	६०	२०	५७	२०	७७	२०	७५	२०	९३	२०	९३	४०	२१६	४०	२१२	२०	३७	२०	३७
४४	गोरखा	४०	१४४	४०	१४४	२०	९०	२०	९०	४०	२१२	४०	२१२	४०	२४४	४०	२४४	२०	४०	२०	४०
४५	मनाङ		०				०				०			२०	१४३	२०	११३		०		
४६	लमजुङ	२०	६०	२०	५७		०	०	०		०	०	०	२०	१०८	२०	९१	२०	३७	२०	२७
४७	कास्की	२०	६०	२०	५८		०	०	०		०	०	०	२०	१०८	२०	९५		०	०	०
४८	पर्वत	२०	६०	२०	५२		०	०	०		०	०	०	२०	१०८	२०	१००		०	०	०
४९	बाग्लुङ	२०	७२	२०	७२		०	०	०		०	०	०	२०	१२२	२०	१२२		०	०	०
५०	म्याग्दी	२०	७२	२०	६४		०	०	०		०	०	०	२०	१२२	२०	१०६		०	०	०
५१	मुस्ताङ	२०	९३	२०	९३		०	०	०		०	०	०	२०	१४३	२०	१४२		०	०	०
५२	मुगु	२०	९३	२०	९३		०	०	०	२०	१२७	२०	१२७	२०	१४३	२०	१४३		०	०	०
५३	डोल्पा	२०	९३	२०	९३		०			२०	१२७	२०	१२७	२०	१४३	२०	१४३		०	०	०
५४	हुम्ला	४०	१८६	४०	१८६	२०	११५	२०	११५	२०	१२७	२०	१२७	२०	१४३	२०	१४३		०	०	०
५५	जुम्ला	२०	९३	२०	९३		०				०			२०	१४३	२०	१४३		०	०	०
५६	कालिकोट	२०	९३	२०	९३		०				०			२०	१४३	२०	१४३		०	०	०
५७	रुकुम	२०	७२	२०	७१	२०	९०	२०	८५	२०	१०६	२०	१०३	४०	२४४	४०	२१५		०	०	०
५८	रोल्पा	२०	७२	२०	७२	२०	९०	२०	९०	२०	१०६	२०	१०६	४०	२४४	४०	२४४		०	०	०
५९	प्युठान	२०	७२	२०	७२	२०	९०	२०	८५	२०	१०६	२०	१०३	४०	२४४	२०	२४३		०	०	०

सि.नं.	जिल्ला	व्यावसायिक महिला समूह विकास																	
		सीप विकास तालिम र वस्तुगत टेवा (प्रतिव्यक्ति रु २,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु २,५००/विकास लागत ३ जिल्ला रु ३,५००)																सीप पुनर्ताजगी तालिम, ३ दिने, जिल्लास्तर	
		३ दिने, गाउँस्तर				५ दिने, गाउँस्तर				५ दिने, जिल्लास्तर				७ दिने, जिल्लास्तर				वाणिज्यिक लक्ष्य	
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य	
		जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	जना	बजेट
६०	दाङ	२०	६०	२०	६०		०				०			२०	१०८	२०	१०८		०
६१	सल्यान	२०	७२	२०	७२		०				०			२०	१२२	२०	१२२		०
६२	बाँके	२०	६०	२०	६०		०	०	०		०			२०	१०८	२०	१०४		०
६३	बर्दिया	२०	६०	२०	६०		०	०	०		०	०	०	२०	१०८	२०	१०८		०
६४	सुर्खेत	२०	६०	२०	६०		०	०	०		०	०	०	२०	१०८	२०	१०८		०
६५	जाजरकोट	२०	७२	२०	७२		०				०			२०	१२२	२०	१२२		०
६६	दैलेख	२०	७२	२०	७२		०				०			२०	१२२	२०	१२२		०
६७	कैलाली	२०	६०	२०	६०		०				०			२०	१०८	२०	१०८		०
६८	डोटी	२०	७२	२०	७२		०				०			२०	१२२	२०	१२२		०
६९	अछाम	२०	७२	२०	७१	२०	९०	२०	८८	२०	१०६	२०	९८	२०	१२२	२०	१११		०
७०	वाजुरा	४०	१४४	४०	१४४	४०	१८०	४०	१८०	२०	१०६	३०	१०६	४०	२४४	२०	२४४		०
७१	बझाङ	४०	१४४	४०	१४४	४०	१८०	४०	१८०	४०	२१२	४०	२१	४०	२४४	४०	२४४		०
७२	दार्चुला	२०	७२	२०	७२		०				०			२०	१२२	२०	१२२		०
७३	बैतडी	२०	७२	२०	७२	२०	९०	२०	९०	४०	२१२	४०	२१२	२०	१२२				०
७४	डडेल्धुरा	२०	७२	२०	७२		०				०			२०	१२२	२०	११५		०
७५	कञ्चनपुर	२०	६०	२०	६०	२०	७७	२०	७४		०			२०	१०८	२०	१०८		०
७६	सबै जिल्ला	१६६०	५६१९	१६६०	५५८३	८२०	३४२९	८२०	३३६५	१०००	४०१२	१०१०	४७५३	१९४०	११२५३	१८८०	१०८५९	३८०	७१५

सि. नं.	जिल्ला	व्यावसायिक महिला समूह विकास												विद्यालयविमुख किशोरीको बहुआयामिक विकास							
		ग्रामीण व्यवसाय विकास तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर				स्थानीय अनुगमन तथा स्थलगत प्राविधिक परामर्श				महिला समूहद्वारा उत्पादित वस्तुको विक्री कक्ष सञ्चालन (महिला संस्थाहरूको प्रतिनिधिमूलक निर्देशन समितिको समन्वयमा सञ्चालन गर्ने गरी अग्र-महिला संस्थालाई कार्यक्रम अनुदान)				जीवनोपयोगी तालिम, १० दिने, गाँउस्तर (महिला संस्था / समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)				महिला संस्थामा किशोरी सूचना तथा परामर्श केन्द्र सञ्चालन			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	कक्ष	बजेट	कक्ष	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	केन्द्र	बजेट	केन्द्र	खर्च		
१	ताप्लेजुङ		०			६	२०				०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५	
२	पाँचथर	२५	६०	२५	६०	४	१५	४	१५		०	०		०			०				
३	इलाम	२५	५६	२५	५६	३	१२	३	१२		०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५	
४	भक्रापा	२५	५६	२५	५६	७	२९	७	२९		०	०	९०	१११	९०	१११	३	१०५	३	१०५	
५	संखुवासभा		०			२	५	२	५		०	०		०			०				
६	तेह्रथुम		०			३	१०	३	१०		०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५	
७	भोजपुर		०			४	१५	४	१५		०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५	
८	धनकुटा	२५	५६	२५	५६	२	७	२	७		०	०		०			०				
९	सुनसरी	२५	५६	२५	५६	४	१७	४	१०		०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५	
१०	मोरङ	२५	५६	२५	५६	३	१२	३	१२		०	०		०			०				
११	सोलुखुम्बु	२५	६०	२५	६०	४	१५	४	१५		०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५	
१२	खोटाङ		०			३	१०	३	८		०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	५	
१३	उदयपुर	२५	५६	२५	५६	४	१७	४	१७		०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५	
१४	ओखलढुङ्गा		०			४	१५	४	१५		०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५	
१५	सप्तरी	२५	५६	२५	५६	३	१२	३	१२		०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५	
१६	सिराहा		०			४	१७	४	१७		०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५	
१७	धनुषा		०			४	१७	४	१७	१	३२५	१	३२५	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
१८	महोत्तरी		०			४	१७				०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५	
१९	सर्लाही		०			४	१७	४	१७		०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५	
२०	सिन्धुली		०			४	१७	४	१७		०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५	
२१	रामेछाप		०			५	२०				०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५	
२२	दोलखा		०			३	१०	३	१०		०	०	६०	७४	३०	७०	२	७०	२	७०	
२३	सिन्धुपाल्चोक	२५	६०	२५	६०	२	५	२	५		०	०	६०	७४	६०	७४	२	७०	२	७०	
२४	रसुवा		०			२	५	२	५		०	०	६०	७४	६०	७४	२	७०	२	७०	
२५	धादिङ		०			२	७	२	७		०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५	

सि.नं.	जिल्ला	व्यावसायिक महिला समूह विकास												विद्यालयविमुख किशोरीको बहुआयामिक विकास							
		ग्रामीण व्यवसाय विकास तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर				स्थानीय अनुगमन तथा स्थलगत प्राविधिक परामर्श				महिला समूहद्वारा उत्पादित वस्तुको बिक्री कक्ष सञ्चालन (महिला संस्थाहरूको प्रतिनिधिमूलक निर्देशन समितिको समन्वयमा सञ्चालन गर्ने गरी अग्र-महिला संस्थालाई कार्यक्रम अनुदान)				जीवनोपयोगी तालिम, १० दिने, गाँउस्तर (महिला संस्था/समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)				महिला संस्थामा किशोरी सूचना तथा परामर्श केन्द्र सञ्चालन			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	कक्ष	बजेट	कक्ष	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	केन्द्र	बजेट	केन्द्र	खर्च
२६	नुवाकोट		०			४	१५					०	०	६०	७४	६०	७४	२	७०	२	७०
२७	काठमाडौं		०			२	७	२	७			०	०		०				०		
२८	ललितपुर		०			२	७	२	७			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
२९	भक्तपुर					३	१५	३	१५												
३०	काभ्रेपलाञ्चोक	२५	५६	२५	५६	४	१७	४	१६			०	०	६०	७४	६०	७४	२	७०	२	७०
३१	मकवानपुर	२५	५६	२५	४६	४	१७	४	१६			०	०	६०	७४	६०	७४	२	७०	२	७०
३२	रौतहट	२५	५६	२५	५६	११	४९	११	४९			०	०	६०	७४	६०	७४	२	७०	२	७०
३३	बारा	२५	५६	२५	५६	४	१७	४	१७			०	०	६०	७४	६०	७४	२	७०	२	७०
३४	पर्सा	२५	५६	२५	५६	२	७	२	७			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
३५	चितवन	२५	५६	२५	५६	२	७	२	७			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
३६	नवलपरासी	२५	५६	२५	५४	७	२९	७	२९			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
३७	रूपन्देही	२५	५६	२५	५६	९	३९	९	३९			०	०	६०	७४	६०	७४	२	७०	२	७०
३८	कपिलवस्तु	२५	५६	२५	५१	४	१७	४	६			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
३९	अर्घाखाँची		०			१०	४४	१०	४४			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
४०	पाल्पा	२५	५६	२५	५५	२	७	२	७			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
४१	गुल्मी		०			२	५	२	५			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
४२	स्याङ्जा	२५	५६	२५	५४	५	२२	५	२०			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
४३	तनहुँ	२५	५६	२५	४७	५	२२	५	२२			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
४४	गोरखा	२५	६०	२५	६०	७	२५	७	२५			०	०	६०	७४	६०	७४	२	७०	२	७०
४५	मनाङ		०			१	५	१	५			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
४६	लमजुङ	२५	५६	२५	५६	२	७	२	७			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
४७	कास्की	२५	५६	२५	५६	२	७	२	७	१	३२५	१	३२५	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
४८	पर्वत	२५	५६	२५	४९	२	७	२	५			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
४९	बाग्लुङ	२५	६०	२५	६०	२	५	२	५			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
५०	म्याग्दी		०	०	०	२	५	३	५			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
५१	मुस्ताङ		०	०	०	२	४	२	४			०	०	३०	३७	३१	३७	१	३५	१	३५

सि.नं.	जिल्ला	व्यावसायिक महिला समूह विकास												विद्यालयविमुख किशोरीको बहुआयामिक विकास							
		ग्रामीण व्यवसाय विकास तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर				स्थानीय अनुगमन तथा स्थलगत प्राविधिक परामर्श				महिला समूहद्वारा उत्पादित वस्तुको विक्री कक्ष सञ्चालन (महिला संस्थाहरूको प्रतिनिधिमूलक निर्देशन समितिको समन्वयमा सञ्चालन गर्ने गरी अग्र-महिला संस्थालाई कार्यक्रम अनुदान)				जीवनोपयोगी तालिम, १० दिने, गाँउस्तर (महिला संस्था/समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)				महिला संस्थामा किशोरी सूचना तथा परामर्श केन्द्र सञ्चालन			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	कक्ष	बजेट	कक्ष	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	केन्द्र	बजेट	केन्द्र	खर्च
५२	मुगु		०	०	०	३	९	३	९			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
५३	डोल्पा		०	०	०	३	९	३	९			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
५४	हुम्ला		०	०	०	५	१३	५	१३			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
५५	जुम्ला	२५	६२	२५	६२	२	४	२	४			०	०		०				०		
५६	कालिकोट		०			२	४	२	४			०	०		०				०		
५७	रुकुम		०			५	२०	५	२०			०	०	६०	७४	६०	७४	२	७०	२	७०
५८	रोल्पा	२५	६०	२५	६०	५	२०	५	२०			०	०	६०	७४	६०	७४	२	७०	२	७०
५९	प्युठान	२५	६०	२५	६०	५	२०	५	२०			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
६०	दाङ	२५	५६	२५	५६	२	७	२	७			०	०		०				०		
६१	सल्यान	२५	६०	२५	६०	२	५	२	५			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
६२	बाँके		०			२	७	२	७			०	०		०				०		
६३	बर्दिया	२५	५६	२५	५६	२	७	२	७			०	०		०				०		
६४	सुर्खेत	२५	५६	२५	५६	२	७	२	७			०	०		०	०	०		०	०	०
६५	जाजरकोट		०			२	५	२	५			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
६६	दैलेख		०			२	५	२	५			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
६७	कैलाली		०			२	७	२	७			०	०		०				०		
६८	डोटी		०			२	५	२	४			०	०		०				०		
६९	अछाम		०			४	१५	४	५			०	०		०				०		
७०	बाजुरा		०			७	२५					०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
७१	बझाङ		०			८	३०	८	३०			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
७२	दार्चुला	२५	६०	२५	६०	२	५					०	०		०				०		
७३	बैतडी		०			५	२०	५	२०			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
७४	डडेल्धुरा	२५	६०	२१	५१	२	५	२	५			०	०	३०	३७	३०	३७	१	३५	१	३५
७५	कञ्चनपुर		०			३	१२	३	८			०	०		०				०		
७६	सबै जिल्ला	१००	२०६२	८९६	२०१७	२७१	१०१७	२४४	८७४	२	६५०	२	६५०	२१६०	२६६४	२१३१	२६६०	७२	२५२०	७२	२४९०

सि. नं.	जिल्ला	विद्यालयविमुख किशोरीको बहुआयामिक विकास												बादी समुदायका महिलाका लागि घर विकास योजना, १० जिल्ला : दाङ, सल्यान, बाँके, बर्दिया, सुर्खेत, जाजरकोट, दैलेख, कैलाली, दार्चुला र कञ्चनपुर											
		महिला संस्थामार्फत अतिविपन्न किशोरी विकास टेवा				व्यावसायिक किशोरी समूह विकास								उपक्षेत्रस्तरीय परामर्श बैठक				समुदायस्तरीय परामर्श बैठक तथा लक्षित महिला छनौट							
						स्थानीय सम्भाव्यता हेरी सर्वोत्तम व्यावसायिक अवसर पहिचान तथा कार्ययोजना तयारी				सीप विकास तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर र वस्तुगत टेवा (प्रतिव्यक्ति रु २,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु २,५००/विकास लागत ३ जिल्ला रु ३,५००)															
						वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति										वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
संस्था	बजेट	संस्था	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च						
१	ताप्लेजुङ	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१०६	२०	१०६			०	०			०	०				
२	पाँचथर		०				०				०				०	०	०		०	०	०				
३	इलाम	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३		०	०	०		०	०	०				
४	भक्रापा	३	६०	३	६०	३	१५	३	१५	६०	२७९	६०	२७९			०	०			०	०				
५	संखुवासभा		०				०				०				०	०	०		०	०	०				
६	तेह्रथुम	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१०६	२०	१०६		०	०	०		०	०	०				
७	भोजपुर	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१०६	२०	१०६		०	०	०		०	०	०				
८	धनकुटा		०				०				०				०	०	०		०	०	०				
९	सुनसरी	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३			०	०			०	०				
१०	मोरङ		०				०				०				०	०	०		०	०	०				
११	सोलुखुम्बु	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१०६	२०	१०६		०	०	०		०	०	०				
१२	खोटाङ	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१०६	२०	१०६			०	०			०	०				
१३	उदयपुर	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३		०	०	०		०	०	०				
१४	ओखलढुङ्गा	१	२०	१	२०	१	५			२०	१०६				०	०	०		०	०	०				
१५	सप्तरी	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३		०	०	०		०	०	०				
१६	सिराहा	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३		०	०	०		०	०	०				
१७	धनुषा	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३		०	०	०		०	०	०				
१८	महोत्तरी	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३		०	०	०		०	०	०				
१९	सर्लाही	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३		०	०	०		०	०	०				
२०	सिन्धुली	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३		०	०	०		०	०	०				
२१	रामेछाप	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१०६	२०	१०६		०	०	०		०	०	०				
२२	दोलखा	२	४०	२	४०	२	१०	२	१०	४०	२१२	४०	२१२		०	०	०		०	०	०				
२३	सिन्धुपाल्चोक	२	४०	२	४०	२	१०	२	१०	४०	२१२	४०	२१२		०	०	०		०	०	०				
२४	रसुवा	२	४०	२	४०	२	१०	२	१०	४०	२१२	४०	२०८		०	०	०		०	०	०				
२५	धादिङ	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३		०	०	०		०	०	०				
२६	नुवाकोट	२	४०	१	४०	२	१०			४०	२१२	४०	२१२		०	०	०		०	०	०				
२७	काठमाडौँ		०				०				०				०	०	०		०	०	०				
२८	ललितपुर	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३		०	०	०		०	०	०				

सि. नं.	जिल्ला	विद्यालयविमुख किशोरीको बहुआयामिक विकास												बादी समुदायका महिलाका लागि घर विकास योजना, १० जिल्ला : दाङ, सल्यान, बाँके, बर्दिया, सुर्खेत, जाजरकोट, दैलेख, कैलाली, दार्चुला र कञ्चनपुर									
		महिला संस्थामार्फत अतिविपन्न किशोरी विकास टेवा				व्यावसायिक किशोरी समूह विकास								उपक्षेत्रस्तरीय परामर्श बैठक				समुदायस्तरीय परामर्श बैठक तथा लक्षित महिला छनौट					
						स्थानीय सम्भाव्यता हेरी सर्वोत्तम व्यावसायिक अवसर पहिचान तथा कार्ययोजना तयारी																	
						सीप विकास तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर र वस्तुगत टेवा (प्रतिव्यक्ति रु २,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु २,५००/विकास लागत ३ जिल्ला रु ३,५००)																	
वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति					
संस्था	बजेट	संस्था	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च				
२९	भक्तपुर																						
३०	काभ्रेपलाञ्चोक	२	४०	२	४०	२	१०	२	१०	४०	१८६	४०	१७८	०	०	०	०	०	०				
३१	मकवानपुर	२	४०	२	४०	२	१०	२	३	४०	१८६	४०	१५८	०	०	०	०	०	०				
३२	रौतहट	२	४०	२	४०	२	१०	२	१०	४०	१८६	४०	१८६	०	०	०	०	०	०				
३३	बारा	२	४०	२	४०	२	१०	२	१०	४०	१८६	४०	१८६	०	०	०	०	०	०				
३४	पर्सा	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३	०	०	०	०	०	०				
३५	चितवन	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३	०	०	०	०	०	०				
३६	नवलपरासी	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३	०	०	०	०	०	०				
३७	रूपन्देही	२	४०	२	४०	२	१०	२	१०	४०	१८६	४०	१८६	०	०	०	०	०	०				
३८	कपिलवस्तु	१	२०	१	२०	१	५	१	३	२०	९३	२०	९३	०	०	०	०	०	०				
३९	अर्घाखाँची	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	८३	०	०	०	०	०	०				
४०	पाल्पा	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९०	०	०	०	०	०	०				
४१	गुल्मी	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१०६	२०	१०६	०	०	०	०	०	०				
४२	स्याङ्जा	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	८५	०	०	०	०	०	०				
४३	तनहुँ	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३	०	०	०	०	०	०				
४४	गोरखा	२	४०	२	४०	२	१०	२	१०	४०	२१२	४०	२१२	०	०	०	०	०	०				
४५	मनाङ	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१२७	२०	१११	०	०	०	०	०	०				
४६	लमजुङ	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	८८	०	०	०	०	०	०				
४७	कास्की	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	९३	२०	९३	०	०	०	०	०	०				
४८	पर्वत	१	२०	१	२०	१	५	१	४	२०	९३	२०	८४	०	०	०	०	०	०				
४९	बाग्लुङ	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१०६	२०	१०६	०	०	०	०	०	०				
५०	म्याग्दी	१	२०	१	२०	१	५	१	३	२०	१०६	२०	८९	०	०	०	०	०	०				
५१	मुस्ताङ	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१२७	२०	१२७	०	०	०	०	०	०				
५२	मुगु	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१२७	२०	१२७	०	०	०	०	०	०				
५३	डोल्पा	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१२७	२०	१२७	०	०	०	०	०	०				
५४	हुम्ला	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१२७	२०	१२७	०	०	०	०	०	०				
५५	जुम्ला	०					०				०			०	०	०	०	०	०				
५६	कालिकोट		०				०				०			०	०	०	०	०	०				

सि.नं.	जिल्ला	विद्यालयविमुख किशोरीको बहुआयामिक विकास												बादी समुदायका महिलाका लागि घर विकास योजना, १० जिल्ला : दाङ, सल्यान, बाँके, बर्दिया, सुर्खेत, जाजरकोट, दैलेख, कैलाली, दार्चुला र कञ्चनपुर							
		महिला संस्थामार्फत अतिविपन्न किशोरी विकास टेवा				व्यावसायिक किशोरी समूह विकास								उपक्षेत्रस्तरीय परामर्श बैठक				समुदायस्तरीय परामर्श बैठक तथा लक्षित महिला छनौट			
						स्थानीय सम्भाव्यता हेरी सर्वोत्तम व्यावसायिक अवसर पहिचान तथा कार्ययोजना तयारी				सीप विकास तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर र वस्तुगत टेवा (प्रतिव्यक्ति रु २,०००/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु २,५००/विकास लागत ३ जिल्ला रु ३,५००)											
										वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति									
		संस्था	बजेट	संस्था	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च
५७	रुकुम	२	४०	२	४०	२	१०	२	१०	४०	२१२	४०	२०४		०	०	०		०	०	०
५८	रोल्पा	२	४०	२	४०	२	१०	२	१०	४०	२१२	४०	२१२		०	०	०		०	०	०
५९	प्युठान	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१०६	२०	१०४		०	०	०		०		
६०	दाङ		०				०				०			३	१५	३	१५	९	४५	९	४५
६१	सल्यान	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१०६	२०	१०६	२	१०	२	१०	६	३०	६	३०
६२	बाँके		०				०				०	०	०	३	१५	३	१५	९	४५	९	४५
६३	बर्दिया		०	०	०		०				०	०	०	२	१०	२	१०	६	३०	६	३०
६४	सुर्खेत		०	०	०		०	०	०		०	०	०	२	१०	२	१०	६	३०	६	३०
६५	जाजरकोट	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१०६	२०	१०६	२	१०	२	१०	६	३०	६	३०
६६	दैलेख	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१०६	२०	१०६	१	५	१	५	३	१५	३	१५
६७	कैलाली		०				०				०			३	१५	३	१५	९	४५	९	४५
६८	डोटी		०				०				०				०				०		
६९	अछाम		०				०				०				०				०		
७०	बाजुरा	१	२०	१	२०	१	५			२०	१०६	२०	१०६		०				०		
७१	बझाङ	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१०६	२०	१०६		०				०		
७२	दार्चुला		०				०				०			१	५	१	५	३	१५	३	१५
७३	बैतडी	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१०६	२०	१०६		०				०		
७४	डडेल्धुरा	१	२०	१	२०	१	५	१	५	२०	१०६	२०	१०६		०				०		
७५	कञ्चनपुर		०				०				०			३	१५	३	१५	९	४५	७	३५
७६	सबै जिल्ला	७२	१४४०	७१	१४४०	७२	३६०	६८	३२८	१४४०	७२८२	१४२०	७०५८	२२	११०	२२	११०	६६	३३०	६४	३२०

सि. नं.	जिल्ला	बादी समुदायका महिलाका लागि घर विकास योजना, १० जिल्ला : दाङ, सल्यान, बाँके, बर्दिया, सुर्खेत, जाजरकोट, दैलेख, कैलाली, दार्चुला र कञ्चनपुर																							
		समूह गठन र बचत परिचालन				समिति गठन				समूह सदस्यको अनुशिक्षण, ३ दिने, गाउँस्तर				महिला-पुरुष समविकास तालिम, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था/समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)				घर विकास योजना कार्यान्वयन अनुदान (प्रतिपरिवार अधिकतम रु १५ हजारका दरले)				घर विकास कार्यक्रमको सहजीकरण तथा अनुगमन (प्रतिसमिति रु १९ हजारका दरले)			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		समूह	बजेट	समूह	खर्च	समिति	बजेट	समिति	खर्च	समूह	बजेट	समूह	खर्च	समूह	बजेट	समूह	खर्च	समिति	बजेट	समिति	खर्च	समिति	बजेट	समिति	खर्च
१	ताप्लेजुङ			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
२	पाँचथर			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
३	इलाम			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
४	भक्रापा			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
५	संखुवासभा			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
६	तेह्रथुम			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
७	भोजपुर			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
८	धनकुटा			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
९	सुनसरी			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
१०	मोरङ			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
११	सोलुखुम्बु			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
१२	खोटाङ			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
१३	उदयपुर			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
१४	ओखलढुङ्गा			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
१५	सप्तरी			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
१६	सिराहा			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
१७	धनुषा			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
१८	महोत्तरी			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
१९	सर्लाही			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
२०	सिन्धुली			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
२१	रामेछाप			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
२२	दोलखा			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
२३	सिन्धुपाल्चोक			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
२४	रसुवा			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
२५	धादिङ			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
२६	नुवाकोट			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
२७	काठमाडौँ			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
२८	ललितपुर			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०

सि. नं.	जिल्ला	बादी समुदायका महिलाका लागि घर विकास योजना, १० जिल्ला : दाङ, सल्यान, बाँके, बर्दिया, सुर्खेत, जाजरकोट, दैलेख, कैलाली, दार्चुला र कञ्चनपुर																							
		समूह गठन र वचत परिचालन				समिति गठन				समूह सदस्यको अनुशिक्षण, ३ दिने, गाउँस्तर				महिला-पुरुष समविकास तालिम, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था/समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)				घर विकास योजना कार्यान्वयन अनुदान (प्रतिपरिवार अधिकतम रु १५ हजारका दरले)				घर विकास कार्यक्रमको सहजीकरण तथा अनुगमन (प्रतिसमिति रु १९ हजारका दरले)			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		समूह	बजेट	समूह	खर्च	समिति	बजेट	समिति	खर्च	समूह	बजेट	समूह	खर्च	समूह	बजेट	समूह	खर्च	समिति	बजेट	समिति	खर्च	समिति	बजेट	समिति	खर्च
२९	भक्तपुर																								
३०	काभ्रेपलाञ्चोक			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
३१	मकवानपुर			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
३२	रौतहट			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
३३	बारा			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
३४	पसाँ			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
३५	चितवन			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
३६	नवलपरासी			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
३७	रूपन्देही			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
३८	कपिलवस्तु			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
३९	अर्घाखाँची			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
४०	पाल्पा			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
४१	गुल्मी			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
४२	स्याङ्जा			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
४३	तनहुँ			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
४४	गोरखा			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
४५	मनाङ			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
४६	लमजुङ			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
४७	कास्की			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
४८	पर्वत			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
४९	बाग्लुङ			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
५०	म्याग्दी			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
५१	मुस्ताङ			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
५२	मुगु			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
५३	डोल्पा			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
५४	हुम्ला			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
५५	जुम्ला			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
५६	कालिकोट			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०

सि. नं.	जिल्ला	बादी समुदायका महिलाका लागि घर विकास योजना, १० जिल्ला : दाङ, सल्यान, बाँके, बर्दिया, सुर्खेत, जाजरकोट, दैलेख, कैलाली, दार्चुला र कञ्चनपुर																							
		समूह गठन र वचत परिचालन				समिति गठन				समूह सदस्यको अनुशिक्षण, ३ दिने, गाउँस्तर				महिला-पुरुष समविकास तालिम, ३ दिने, गाउँस्तर (महिला संस्था / समितिलाई कार्यक्रम अनुदान)				घर विकास योजना कार्यान्वयन अनुदान (प्रतिपरिवार अधिकतम रु १५ हजारका दरले)				घर विकास कार्यक्रमको सहजीकरण तथा अनुगमन (प्रतिसमिति रु १९ हजारका दरले)			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		समूह	बजेट	समूह	खर्च	समिति	बजेट	समिति	खर्च	समूह	बजेट	समूह	खर्च	समूह	बजेट	समूह	खर्च	समिति	बजेट	समिति	खर्च	समिति	बजेट	समिति	खर्च
५७	रुकुम			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०			०	०
५८	रोल्पा			०	०			०	०							०	०			०	०			०	०
५९	प्युठान															०	०								
६०	दाङ	५४	२७	५४	२७	९	९०	९	९०	९	१८०	९	१८०	३	६०	३	६०	९	२९२५	९	२९२५	९	१७१	९	१७१
६१	सल्यान	३६	१८	३६	१८	६	६०	६	६०	६	१२०	६	१२०	२	४०	२	४०	६	१९५०	६	१९५०	६	११४	६	११४
६२	बाँके	५४	२७	५४	२७	९	९०	९	९०	९	१८०	९	१८०	३	६०	३	६०	९	२९२५	९	२९२५	९	१७१	९	१७१
६३	बर्दिया	३६	१८	३६	१८	६	६०	६	६०	६	१२०	६	१२०	२	४०	२	४०	६	१९५०	६	२२९५	६	११४	६	११४
६४	सुर्खेत	३६	१८	३६	१८	६	६०	६	६०	६	१२०	६	१२०	२	४०	२	४०	६	१९५०	६	१९५०	६	११४	६	११४
६५	जाजरकोट	३६	१८	३६	१८	६	६०	६	३०	६	१२०	६	१२०	२	४०	२	४०	६	१९५०	६	१९५०	६	११४	६	११४
६६	दैलेख	१८	९	१८	९	३	३०	३	३०	३	६०	३	६०	१	२०	१	२०	३	९७५	३	९७५	३	५७	२	५७
६७	कैलाली	५४	२७	५४	२७	९	९०	९	९०	९	१८०	९	१८०	३	६०	३	६०	९	२९२५	९	२९२५	९	१७१	९	१७१
६८	डोटी		०				०				०				०				०				०		
६९	अछाम		०				०				०				०				०				०		
७०	बाजुरा		०				०				०				०				०				०		
७१	बझाङ		०				०				०				०				०				०		
७२	दार्चुला	१८	९	१८	९	३	३०	३	३०	३	६०	३	६०	१	२०	१	२०	३	९७५	३	९७५	३	५७	३	५७
७३	बैतडी		०				०				०				०				०				०		
७४	डडेल्धुरा		०				०				०				०				०				०		
७५	कञ्चनपुर	५४	२७	३४	१७	९	९०	७	७०	९	१८०	७	११८	३	६०	३	६०	९	२९२५	७	२५६५	९	१७१	७	८६
७६	सबै जिल्ला	३९६	१९८	३७६	१८८	६६	६६०	६४	६१०	६६	१३२०	६४	१२५८	२२	४४०	२२	४४०	६६	२१४५०	६४	२१४३५	६६	१२५४	६३	११६९

सि.नं.	जिल्ला	बाढी समुदायका महिलाका लागि घर विकास योजना, १० जिल्ला : दाङ, सल्यान, बाँके, बर्दिया, सुर्खेत, जाजरकोट, दैलेख, कैलाली, दार्चुला र कञ्चनपुर												मूलप्रवाहीकरण सम्पर्क निकाय सेवा तथा साभेदारी							
		घर विकास योजना अनुसारको सीप विकास तालिम				घर विकास सर्भेक्षण तथा योजना फाराम छपाइ				बाढी छान्नाको अध्ययनका लागि सामाजिक संस्था (सेफ नेपाल) लाई अनुदान (प्रतिमहिना प्रतिव्यक्ति रु ३,००० का दरले)				मूलप्रवाहीकरण समन्वय समितिको बैठक				सञ्जाल सदस्यहरूमाभ अन्तरक्रिया, १ दिने, जिल्लास्तर			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		समूह	बजेट	समूह	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च
१	ताप्लेजुङ			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
२	पाँचथर			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
३	इलाम			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
४	भापा			०	०			०	०			०	०	३	१५	२	१०	१	१७	१	१७
५	संखुवासभा			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
६	तेह्रथुम			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
७	भोजपुर			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
८	धनकुटा			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
९	सुनसरी			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
१०	मोरङ			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
११	सोलुखुम्बु			०	०			०	०			०	०	३	१५	२	१०	१	१७	१	१७
१२	खोटाङ			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
१३	उदयपुर			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
१४	ओखलढुङ्गा			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
१५	सप्तरी			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
१६	सिराहा			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
१७	धनुषा			०	०			०	०			०	०	३	१५	१	५	१	१७	१	१७
१८	महोत्तरी			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
१९	सर्लाही			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
२०	सिन्धुली			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
२१	रामेछाप			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१३
२२	दोलखा			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
२३	सिन्धुपाल्चोक			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
२४	रसुवा			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
२५	धादिङ			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	९
२६	नुवाकोट			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७

सि.नं.	जिल्ला	बाढी समुदायका महिलाका लागि घर विकास योजना, १० जिल्ला : दाङ, सल्यान, बाँके, बर्दिया, सुर्खेत, जाजरकोट, दैलेख, कैलाली, दार्चुला र कञ्चनपुर										मूलप्रवाहीकरण सम्पर्क निकाय सेवा तथा साभेदारी									
		घर विकास योजना अनुसारको सीप विकास तालिम				घर विकास सर्भेक्षण तथा योजना फाराम छपाइ				बाढी छात्राको अध्ययनका लागि सामाजिक संस्था (सेफ नेपाल) लाई अनुदान (प्रतिमहिना प्रतिव्यक्ति रु ३,००० का दरले)				मूलप्रवाहीकरण समन्वय समितिको बैठक				सञ्जाल सदस्यहरूमाभ अन्तरक्रिया, १ दिने, जिल्लास्तर			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		समूह	बजेट	समूह	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च
२७	काठमाडौं			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
२८	ललितपुर			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
२९	भक्तपुर													३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
३०	काभ्रेपलान्चोक			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
३१	मकवानपुर			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१०	१	१७	१	१०
३२	रौतहट			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
३३	वारा			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
३४	पर्सा			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
३५	चितवन			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
३६	नवलपरासी			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
३७	रूपन्देही			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
३८	कपिलवस्तु			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	७
३९	अर्घाखाँची			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
४०	पाल्पा			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	११
४१	गुल्मी			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
४२	स्याङ्जा			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
४३	तनहुँ			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
४४	गोरखा			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
४५	मनाङ			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
४६	लमजुङ			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१३	१	१७	१	१२
४७	कास्की			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
४८	पर्वत			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१०
४९	बाग्लुङ			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
५०	म्याग्दी			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
५१	मुस्ताङ			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
५२	मुगु			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७
५३	डोल्पा			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७

सि.नं.	जिल्ला	बादी समुदायका महिलाका लागि घर विकास योजना, १० जिल्ला : दाङ, सल्यान, बाँके, बर्दिया, सुर्खेत, जाजरकोट, दैलेख, कैलाली, दार्चुला र कञ्चनपुर												मूलप्रवाहीकरण सम्पर्क निकाय सेवा तथा साभेदारी									
		घर विकास योजना अनुसारको सीप विकास तालिम				घर विकास सर्भेक्षण तथा योजना फाराम छपाइ				बादी छात्राको अध्ययनका लागि सामाजिक संस्था (सेफ नेपाल) लाई अनुदान (प्रतिमहिना प्रतिव्यक्ति रु ३,००० का दरले)				मूलप्रवाहीकरण समन्वय समितिको बैठक				सञ्जाल सदस्यहरूमाभ अन्तरक्रिया, १ दिने, जिल्लास्तर					
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति			
		समूह	बजेट	समूह	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च		
५४	हुम्ला			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७		
५५	जुम्ला			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७		
५६	कालिकोट			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७		
५७	रुकुम			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१३	१	१७	१	१७		
५८	रोल्पा			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७		
५९	प्युठान			०	०			०	०			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१५		
६०	दाङ	९	४७७	९	४७७	१	१८	१	१८	१५	५४०	१५	५४०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७		
६१	सल्यान	६	३३६	६	३३६	१	१४	१	१४			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७		
६२	बाँके	९	४७७	९	३७५	१	१८	१	१८			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७		
६३	बर्दिया	६	३१८	६	३१८	१	१३	१	१३			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७		
६४	सुर्खेत	६	३१८	६	३१८	१	१३	१	१३			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७		
६५	जाजरकोट	६	३३६	६	३३६	१	१५	१	१५			०	०	३	१५	४	१५	१	१७	१	१७		
६६	दैलेख	३	१६८	३	१६८	१	९	१	९			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७		
६७	कैलाली	९	४७७	९	४७७	१	१८	१	१८			०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७		
६८	डोटी		०									०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७		
६९	अछाम		०									०	०	३	१५	३	१३	१	१७	१	१२		
७०	बाजुरा		०									०	०	३	१५	३	१५	१	१७				
७१	बझाङ		०									०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७		
७२	दार्चुला	३	१६८	३	१६८	१	१०	१	१०			०	०	३	१५	२	१०	१	१७	१	१७		
७३	वैतडी		०									०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७		
७४	डडेल्धुरा		०									०	०	३	१५	३	१५	१	१७	१	१७		
७५	कञ्चनपुर	९	४७७	७	३५८	१	१८	१	१८			०	०	३	१५	३	१०	१	१७	१	१७		
७६	सबै जिल्ला	६६	३५५२	६४	३३३१	१०	१४६	१०	१४६	१५	५४०	१५	५४०	२२५	११२५	२२१	१०८४	७५	१२७५	७४	१२०४		

सि.नं.	जिल्ला	मूलप्रवाहीकरण सम्पर्क निकाय सेवा तथा साभेदारी										मूलप्रवाहीकरण सम्पर्क निकाय सेवा तथा साभेदारी									
		स्थानीय जनप्रतिनिधि तथा गाविस सचिवलाई लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण अनुशिक्षण, ३ दिने, जिल्लास्तर (जिविससंगको साभेदारीमा)				लैङ्गिक सम्पर्क-बिन्दुलाई मूलप्रवाहीकरण तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर				लैङ्गिक परीक्षण				सूचीकृत गैससका लागि लैङ्गिक तालिम, ३ दिने, जिल्लास्तर				वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		पटक	बजेट	पटक	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च
१	ताप्लेजुङ	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
२	पाँचथर	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०		
३	इलाम	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
४	फापा	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
५	संखुवासभा	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
६	तेह्रथुम	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
७	भोजपुर	१	३२				०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
८	धनकुटा	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
९	सुनसरी	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
१०	मोरङ	१	३२	१	३२		०	०	०			०	०			०	०	१	१०	१	१०
११	सोलुखुम्बु	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०		
१२	खोटाङ	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
१३	उदयपुर	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
१४	ओखलढुङ्गा	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
१५	सप्तरी	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
१६	सिराहा	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
१७	धनुषा	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०		
१८	महोत्तरी	१	३२	१	३२	२५	३५	२५	३५		०	०	०	२५	३५	२५	३५	१	१०	१	१०
१९	सर्लाही	१	३२	१	३२		०	०	०	१	१५	१	१५			०	०	१	१०	१	१०
२०	सिन्धुली	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
२१	रामेछाप	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
२२	दोलखा	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
२३	सिन्धुपाल्चोक	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
२४	रसुवा	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
२५	घादिङ	१	३२				०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
२६	नुवाकोट	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०

सि.नं.	जिल्ला	मूलप्रवाहीकरण सम्पर्क निकाय सेवा तथा साभेदारी												मूलप्रवाहीकरण सम्पर्क निकाय सेवा तथा साभेदारी							
		स्थानीय जनप्रतिनिधि तथा गाविस सचिवलाई लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण अनुशिक्षण, ३ दिने, जिल्लास्तर (जिविससंगको साभेदारीमा)				लैङ्गिक सम्पर्क-बिन्दुलाई मूलप्रवाहीकरण तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर				लैङ्गिक परीक्षण				सूचीकृत गैससका लागि लैङ्गिक तालिम, ३ दिने, जिल्लास्तर				वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		पटक	बजेट	पटक	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च
२७	काठमाडौं	१	३२	०	०		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
२८	ललितपुर	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
२९	भक्तपुर	१	३२	१	३२													१	१०	१	१०
३०	काभ्रेपलाञ्चोक	१	३२	१	३१		०	०	०	१	१५	१	१५			०	०	१	१०	१	१०
३१	मकवानपुर	१	३२				०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
३२	रौतहट	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
३३	बारा	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
३४	पर्सा	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
३५	चितवन	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
३६	नवलपरासी	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
३७	रूपन्देही	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
३८	कपिलवस्तु	१	३२				०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
३९	अर्घाखाँची	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
४०	पाल्पा	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
४१	गुल्मी	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
४२	स्याङ्जा	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
४३	तनहुँ	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
४४	गोरखा	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
४५	मनाङ	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
४६	लमजुङ	१	३२				०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
४७	कास्की	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
४८	पर्वत	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
४९	बाग्लुङ	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
५०	म्याग्दी	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
५१	मुस्ताङ	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
५२	मुगु	१	३२	१	३२		०	०	०	१	१५	१	१५			०	०	१	१०	१	१०
५३	डोल्पा	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
५४	हुम्ला	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०

सि.नं.	जिल्ला	मूलप्रवाहीकरण सम्पर्क निकाय सेवा तथा साभेदारी										मूलप्रवाहीकरण सम्पर्क निकाय सेवा तथा साभेदारी									
		स्थानीय जनप्रतिनिधि तथा गाविस सचिवलाई लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण अनुशिक्षण, ३ दिने, जिल्लास्तर (जिविससंगको साभेदारीमा)				लैङ्गिक सम्पर्क-विन्दुलाई मूलप्रवाहीकरण तालिम, ५ दिने, जिल्लास्तर				लैङ्गिक परीक्षण				सूचीकृत गैससका लागि लैङ्गिक तालिम, ३ दिने, जिल्लास्तर				वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		पटक	बजेट	पटक	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च
५५	जुम्ला	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
५६	कालिकोट	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
५७	रुकुम	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
५८	रोल्पा	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
५९	प्युठान	१	३२	१	३२		०	०	०	१	१५	१	१५			०	०	१	१०	१	१०
६०	दाङ	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
६१	सल्यान	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
६२	बाँके	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
६३	बर्दिया	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
६४	सुर्खेत	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०			०	०	१	१०	१	१०
६५	जाजरकोट	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०					१	१०	१	१०
६६	दैलेख	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०					१	१०	१	१०
६७	कैलाली	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०					१	१०	१	१०
६८	डोटी	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०					१	१०	१	९
६९	अछाम	१	३२	१	३२		०	०	०	१	१५	१	१५	२५	३५	२५	३५	१	१०		
७०	वाजुरा	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०					१	१०	१	१०
७१	बझाङ	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०					१	१०	१	१०
७२	दार्चुला	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०					१	१०	१	१०
७३	बैतडी	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०					१	१०		
७४	डडेल्धुरा	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०					१	१०	१	१०
७५	कञ्चनपुर	१	३२	१	३२		०	०	०		०	०	०					१	१०	१	१०
७६	सबै जिल्ला	७५	२४००	६९	२२०७	२५	३५	२५	३५	५	७५	५	७५	५०	७०	५०	६६	७५	७५०	७०	६९९

सि. नं.	जिल्ला	घरेलु हिंसाबाट प्रभावितका लागि सेवा केन्द्र स्थापना				सामाजिक मध्यस्थता								विविध											
		घरेलु हिंसा तथा यौनजन्य दुर्व्यवहारबाट पीडित महिलाका लागि महिला संस्थाहरूको समन्वयमा सुरक्षित अल्पकालीन आश्रयसहित सेवा केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन अनुदान : १५ जिल्ला				सामाजिक परिचालिकाको प्रोत्साहन भत्ता र दशैं खर्च				परिचालिका भ्रमण तथा बैठक खर्च				आधार-रेखा सूचना फाराम छपाइ				महिला संस्थाका अध्यक्षमाभक्त चौमासिक अन्तरक्रिया, १ दिने, जिल्लास्तर				दिवसीय कार्यक्रम			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		सेवा केन्द्र सञ्जाल	बजेट	पटक	खर्च	महिना	बजेट	महिना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च
१	ताप्लेजुङ			०	०	१०४	२०८	१०४	२०८	१२	४५	१२	४५	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
२	पाँचथर	१	१२००	१	१२००	१०४	२०८	१०४	१७९	१२	३२	१२	२७	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	५	३०
३	इलाम					१३०	२६०	१३०	२६०	१२	३४	१२	३४	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
४	भक्तपुर					१८२	३६४	१८२	३६४	१२	६२	१२	६२	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३६
५	संखुवासभा					१०४	२०८	१०४	२०८	१२	३६	१२	३६	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
६	तेह्रथुम					१०४	२०८	७८	१८३	१२	२५	१२	२५	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
७	भोजपुर					१३०	२६०	१३०	२९४	१२	३४	१२	३४	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	५	३०
८	धनकुटा					९१	१८२	९१	१८२	१२	३१	१२	३२	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
९	सुनसरी	१	१६००	१	६००	१५६	३१२	१५६	३१२	१२	५२	१२	५२	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
१०	मोरङ					३२५	६५०	२८८	५२८	१२	८२	१२	८२	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
११	सोलुखुम्बु	१	८००	१	४६०	६५	१३०	६०	१३०	१२	४५	११	४३	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
१२	खोटाङ					१५६	३१२	१५६	३६६	१२	६२	१२	४७	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	३	२०
१३	उदयपुर					७८	१५६	७८	१५६	१२	२३	१२	२३	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
१४	ओखलढुङ्गा					१४३	२८६	१४३	२८६	१२	२७	१२	२७	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
१५	सप्तरी	१	१६००	१	१६००	३२५	६५०	३२५	६५०	१२	६२	१२	६२	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
१६	सिराहा					३१२	६२४	३१२	६१४	१२	५८	१२	५८	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	३	२०
१७	धनुषा			०	०	२९९	५९८	२९९	५९८	१२	४५	१२	४५	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
१८	महोत्तरी			०	०	२३४	४६८	२३४	४६८	१२	३९	१२	३९	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
१९	सर्लाही	१	१६००	१	१६००	३२५	६५०	३२५	६५०	१२	६५	१२	६५	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
२०	सिन्धुली			०	०	११७	२३४	७८	१७१	१२	३३	१२	१२	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
२१	रामेछाप			०	०	१०४	२०८	९१	२०२	१२	५२	१२	५२	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	५	८४
२२	रोलखा			०	०	९१	१८२	९१	१८२	१२	४२	१२	४२	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३४
२३	सिन्धुपाल्चोक			०	०	१८२	३६४	१८२	३६४	१२	२६	१२	२६	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
२४	रसुवा			०	०	५२	१०४	५२	१०४	१२	२८	१२	१८	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	२६
२५	धादिङ			०	०	१४३	२८६	१४३	३३५	१२	५३	१२	४८	१	१०	१	५	३	३६	३	३६	६	३५	३	२०
२६	नुवाकोट			०	०	१५६	३१२	१५६	३१२	१२	४०	१२	४०	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५

सि. नं.	जिल्ला	घरेलु हिंसाबाट प्रभावितका लागि सेवा केन्द्र स्थापना				सामाजिक मध्यस्थता								विविध											
		घरेलु हिंसा तथा यौनजन्य दुर्व्यवहारबाट पीडित महिलाका लागि महिला संस्थाहरूको समन्वयमा सुरक्षित अल्पकालीन आश्रयसहित सेवा केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन अनुदान : १५ जिल्ला				सामाजिक परिचालिकाको प्रोत्साहन भत्ता र दशैँ खर्च				परिचालिका भ्रमण तथा बैठक खर्च				आधार-रेखा सूचना फाराम छपाइ				महिला संस्थाका अध्यक्षमाथि चौमासिक अन्तरक्रिया, १ दिने, जिल्लास्तर				दिवसीय कार्यक्रम			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		सेवा केन्द्र सञ्चाल	बजेट	पटक	खर्च	महिना	बजेट	महिना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च
२७	काठमाडौँ			०	०	१९५	३९०	१९५	३९०	१२	२४	१२	२४	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
२८	ललितपुर			०	०	११७	२३४	११७	२३४	१२	२६	१२	२६	१	१०	१	१०	३	३६	३	३४	६	३५	६	२०
२९	भक्तपुर					५२	१०४	५२	१०४	१२	२७	१२	२७	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
३०	काभ्रेपलाञ्चोक	१	१२००	१	९७९	२९९	५९८	२६७	५९०	१२	६२	१२	४८	१	१०	१	१०	३	३६	३	३५	६	३५	६	३५
३१	मकवानपुर	१	१२००	१	६७१	७८	१५६	७८	१५६	१२	४८	१२	३२	१	१०	१	१०	३	३६	३	३५	६	३५	६	२५
३२	रौतहट			०	०	१६९	३३८	१६७	३६६	१२	६२	१२	६२	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
३३	बारा			०	०	२३४	४६८	२३४	४१३	१२	४७	१२	४७	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	२०
३४	पर्स			०	०	१९५	३९०	१९५	४४५	१२	४९	१२	४९	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
३५	चितवन			०	०	९१	१८२	९१	१८२	१२	२६	१२	२६	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
३६	नवलपरासी	१	१६००	१	९६०	२३४	४६८	२३४	४६८	१२	५६	१२	५६	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
३७	रूपन्देही			०	०	२०८	४१६	२०८	४१६	१२	३९	१२	३९	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
३८	कपिलवस्तु			०	०	१६९	३३८	१६९	३३६	१२	३९	१२	३९	१	१०	१	१०	३	३६	३	३३	६	३५	६	३०
३९	अर्घाखाँची			०	०	९१	१८२	९१	२१३	१२	४२	१२	४२	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
४०	पाल्पा			०	०	२०८	४१६	२०८	३९५	१२	४९	८	३३	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	४	२४
४१	गुल्मी			०	०	१८२	३६४	१८२	३६४	१२	३६	१२	३६	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
४२	स्याङ्जा			०	०	१८२	३६४	१६९	३७०	१२	३०	१२	२८	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३४
४३	तनहुँ	१	१२००	१	१२००	१८२	३६४	१८२	३३६	१२	४२	१२	२७	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	२०
४४	गोरखा			०	०	४९४	९८८	४९४	९८८	१२	८१	१२	८१	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
४५	मनाङ			०	०	३९	७८	३९	७८	१२	१७	१२	१७	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	३	२०
४६	लमजुङ					१९५	३९०	१५६	३६६	१२	३५	१२	२७	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	५	३०
४७	कास्की					११७	२३४	१०६	२४४	१२	२४	१२	१७	१	१०	१	१०	३	३६	३	३४	६	३५	६	३५
४८	पर्वत					१८२	३६४	१७८	३५६	१२	२७	१२	२७	१	१०	१	१०	३	३६	३	२२	६	३५	४	१५
४९	बाग्लुङ	१	१२००	१	६१५	१४३	२८६	१४३	२८६	१२	३६	१२	३६	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
५०	म्याग्दी					६५	१३०	६५	१५२	१२	२३	१२	२३	१	१०	१	१०	३	३६	१	३०	६	३५	४	२५
५१	मुस्ताङ					५२	१०४	२६	५७	१२	३०	१२	२६	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	२०
५२	सुगु					५२	१०४	५२	१०४	१२	३३	१२	३३	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५

सि. नं.	जिल्ला	घरेलु हिंसाबाट प्रभावितका लागि सेवा केन्द्र स्थापना				सामाजिक मध्यस्थता								विविध											
		घरेलु हिंसा तथा यौनजन्य दुर्व्यवहारबाट पीडित महिलाका लागि महिला संस्थाहरूको समन्वयमा सुरक्षित अल्पकालीन आश्रयसहित सेवा केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन अनुदान : १५ जिल्ला				सामाजिक परिचालिकाको प्रोत्साहन भत्ता र दशैं खर्च				परिचालिका भ्रमण तथा बैठक खर्च				आधार-रेखा सूचना फाराम छपाइ				महिला संस्थाका अध्यक्षमाथि चौमासिक अन्तरक्रिया, १ दिने, जिल्लास्तर				दिवसीय कार्यक्रम			
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		सेवा केन्द्र सञ्चाल	बजेट	पटक	खर्च	महिना	बजेट	महिना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च
५३	डोल्पा					६५	१३०	६५	१३०	१२	१८	१२	१८	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
५४	हुम्ला					५२	१०४	५२	१२२	१२	२२	१२	२२	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	३	२०
५५	जुम्ला	१	८००	१	७२०	७८	१५६	७८	१७८	१२	३३	१२	३३	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	४	२४
५६	कालिकोट					६५	१३०	६५	१३०	१२	२७	१२	२७	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
५७	रुकुम					१०४	२०८	८८	१७६	१२	३९	१२	३९	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	५	३०
५८	रोल्पा					११७	२३४	११७	२३४	१२	३३	१२	३३	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
५९	प्युठान					११७	२३४	११७	२३४	१२	६५	१२	६५	१	१०	१	१०	३	३६	३	३५	६	३५	६	३०
६०	दाङ	१	१६००	१	८००	१५६	३१२	१५६	३१२	१२	४१	१२	४१	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
६१	सल्यान					१३०	२६०	१३०	२६०	१२	२९	१२	२९	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
६२	बाँके					१४३	२८६	१४३	२८६	१२	३०	१२	३०	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
६३	बर्दिया	१	१६००	१	१६००	११७	२३४	११७	२३४	१२	४१	१२	४१	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	१५
६४	सुर्खेत					१९५	३९०	१९५	३९०	१२	३५	१२	३५	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
६५	जाजरकोट					७८	१५६	७८	१५६	१२	३३	१२	३३	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
६६	दैलेख					१४४	२८८	१३०	२६०	१२	२२	१२	२२	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
६७	कैलाली					१३०	२६०	१३०	२६०	१२	३२	१२	३२	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	३	३५
६८	डोटी	१	१२००	१	१२००	९१	१८२	९१	१८२	१२	३६	१२	३१	१	१०	१	९	३	३६	३	३५	६	३५	६	३४
६९	अछाम					१३०	२६०	१३०	१३२	१२	३८	१२	९	१	१०	१	१०	३	३६	३	२९	६	३५	६	२९
७०	बाजुरा					९१	१८२	४५	११३	१२	४०	१	५	१	१०			३	३६	२	२४	६	३५	२	१८
७१	बझाङ					९१	१८२	९१	१८२	१२	३४	१२	३४	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	५	३०
७२	दार्चुला					११७	२३४	११७	२३४	१२	२६	१२	२६	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
७३	बैतडी					१३०	२६०	१३०	२६०	१२	३१	१२	३१	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	६	३५
७४	डडेल्धुरा					५२	१०४	१३	३१	१२	३०	१०	६	१	१०	१	१०	३	३६	३	१०	६	३५	३	१९
७५	कञ्चनपुर	१	१६००	१	५०१	७८	१५६	६५	१५३	१२	४४	१२	४४	१	१०	१	१०	३	३६	३	३६	६	३५	५	२०
७६	सबै जिल्ला	१५	२००००	१५	१४७०६	१०९०८	२१८१६	१०४३३	२१४७४	९००	२९२२	८८२	२६८२	७५	७५०	७४	७३४	२२५	२७००	२२२	२६१७	४५०	२६२५	४१०	२३५७

आ.व. २०६५।६६ को महिला विकास कार्यक्रम (जिल्लास्तर) को प्रगति/जिल्लागत

रु. हजारमा

सि.नं.	जिल्ला	विविध								पूँजीगत खर्च																							
		कर्मचारीलाई कम्प्युटर तालिम				कार्यक्रम भ्रमण खर्च				महिला संस्थाको भौतिक सुविधा विकास								कार्यालयको भौतिक सुविधाको स्तरान्वति															
										सभाभा उपयोगका बजार पहुँच सुविधाका लागि अन्न-व्यावसायिक महिला संस्थालाई अनुदान (प्रति संस्था १ लाख २५ हजारका दरले)				भवन निर्माण अनुदान (प्रति संस्था रु १ लाख/विकास लागत २-३ जिल्ला रु १ लाख ५० हजार/विकास लागत ३ जिल्ला रु १ लाख ७५ हजार)				भवन निर्माण				मेशिनरी औजार				फर्निचर				सवारी साधन			
										वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति	
		जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	संस्था	बजेट	संस्था	खर्च	संस्था	बजेट	संस्था	खर्च	वटा	बजेट	वटा	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च				
१	ताप्लेजुङ	२	६	२	६	३६	१००	३६	१००					१	१५०	१	१५०					१	६५	१	६५	१	२०	१	२०				
२	पाँचथर		०			३६	१००	४०	१००	१	१२५	१	१२५	१	१५०	१	१५०					१	२५	१	२५	१	२०	१	२०				
३	इलाम	२	६	२	६	३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००					१	२५	१	२५	१	२०	१	२०				
४	भुतिया	३	९	३	९	३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००					१	६५	१	६५	१	२०	१	२०				
५	सुनसरी		०			३६	१००	३६	१००					१	१५०	१	१५०	१	१९५०	१	१९५०	१	६५	१	६५	१	२५	१	२५				
६	तेह्रथुम		०			३६	१००	३६	१००					१	१५०	१	१५०					१	२०	१	२०								
७	मोरङ	१	३	१	३	३६	१००	३६	१००					१	१५०	१	१५०					१	६५	१	६५	१	२०	१	२०				
८	धनकुटा		०			३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००					१	६५	१	६५	१	२०	१	२०				
९	सुनसरी		०			३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००					१	२५	१	२५	१	२०	१	२०				
१०	मोरङ	२	६			३६	९०	४८	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००	१	२५००	१	३२७२				१	२०	१	२०	१	२०			
११	सोलुखुम्बु	२	६			३६	१००	३०	८३					१	१५०	१	१५०					१	६५	१	६५	१	२५	१	२५				
१२	खोटाङ	२	६	२	६	३६	१००	३४	९९					१	१५०	१	१५०					१	६५	१	६५	१	२०	१	२०				
१३	उदयपुर	१	३	१	३	३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००	१	२०००	१	२०००		१	६५	१	६५	१	२०	१	२०			
१४	ओखलढुङ्गा		०			३६	१००	३६	१००					१	१५०	१	१५०					१	६५	१	६५	१	२०	१	२०				
१५	सप्तरी	२	६	२	६	३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००					१	२५	१	२५	१	२०	१	२०				
१६	सिराहा		०			३६	९०	३६	९०					१	१००	१	१००					१	६५	१	६५	१	२०	१	२०				
१७	धनुषा		०			३६	९०	३६	९०					१	१००	१	१००																
१८	महोत्तरी		०			३६	९०	३६	९०					१	१००	१	१००																
१९	सर्लाही	२	६	२	६	३६	९०	३६	९०					१	१००	१	१००																
२०	सिन्धुली	१	३	१	३	३६	९०	३६	९०					१	१००	१	१००																
२१	रामेछाप	२	६	३	६	३६	१००	३६	१००					१	१५०	१	१५०																
२२	वीरगञ्ज	२	६			३६	१००	३६	१००					१	१५०	१	१५०																
२३	सिन्धुपाल्चोक		०			३६	१००	३६	१००	१	१२५	१	१२५	१	१५०	१	१५०	१	२५००	१	२५००	१	६५	१	६५	१	२०	१	२०				
२४	रसुवा	२	६	२	६	३६	१००	३६	१००					१	१५०	१	१५०					१	६५	१	६५	१	२०	१	२०				
२५	धौलागढ		०			३६	९०	३६	९०					१	१००	१	१००	१	२५००	१	२५००		१	६५	१	६५	१	२०	१	२०			
२६	नुवाकोट		०			३६	१००	३६	१००					१	१५०	१	१५०					१	६५	१	६५	१	२०	१	२०				
२७	काठमाडौँ		०			३६	९०	३६	९०					१	१००	१	१००					१	६५	१	६५	१	२०	१	२०				
२८	ललितपुर	२	६	२	६	३६	९०	३६	९०					२	२००	२	२००					१	६५	१	६५	१	२०	१	२०				
२९	भक्तपुर		०			३६	९०	३६	९०					१	१००	१	१००					१	६५	१	६५	१	२०	१	२०				
३०	काभ्रेपलाञ्चोक	२	६	२	६	३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००					१	२५	१	२५	१	२०	१	२०				
३१	मकवानपुर		०			३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००					१	२५	१	२५	१	२०	१	२०				
३२	रौतहट	१	३	१	३	३६	९०	३६	९०					१	१००	१	१००																
३३	बारा		०			३६	९०	३६	९०					१	१००	१	१००																
३४	पर्सा	१	३	१	३	३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००					१	६५	१	६५	१	२०	१	२०				
३५	चितवन		०			३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००					१	२५	१	२५	१	२०	१	२०				
३६	नवलपरासी	२	६	२	६	३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००					१	२५	१	२५	१	२०	१	२०				
३७	रूपन्देही	२	६	२	६	३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००					१	१०५	१	१०५	१	२०	१	२०				
३८	कोपिलवस्तु		०			३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००					१	२५	१	२५	१	२०	१	२०				
३९	अर्घाखाँची	२	६	२	६	३६	९०	३६	९०					१	१००	१	१००					१	६५	१	६५	१	२०	१	२०				
४०	पाल्पा					३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००					१	६५	१	६५	१	२०	१	२०				

सि.नं.	जिल्ला	विविध								पूँजीगत खर्च																										
		कर्मचारीलाई कम्प्युटर तालिम				कार्यक्रम भ्रमण खर्च				महिला संस्थाको भौतिक सुविधा विकास								कार्यालयको भौतिक सुविधाको स्तरोन्नति																		
										साम्ना उपयोगका बजार पहुँच सुविधाका लागि अन्न-व्यावसायिक महिला संस्थालाई अनुदान (प्रति संस्था १ लाख २५ हजारका दरले)				भक्त निर्माण अनुदान रु १ लाख/विकास लागत २-२.५ जिल्ला रु १ लाख ५० हजार/विकास लागत ३ जिल्ला रु १ लाख ७५ हजार				भक्त निर्माण				मेसिनरी औजार				फर्निचर				सवारी साधन						
										हालसम्मको प्रगति				हालसम्मको प्रगति																						
		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति		वार्षिक लक्ष्य		हालसम्मको प्रगति								
जना	बजेट	जना	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	संस्था	बजेट	संस्था	खर्च	संस्था	बजेट	संस्था	खर्च	वटा	बजेट	वटा	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च	पटक	बजेट	पटक	खर्च					
४१	गुल्मी	१	३	२	३	३६	१००	३६	१००					१	१५०	१	१५०							१	२०	१	२०									
४२	स्याङ्जा		०			३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००							१	२५	१	२५	१	२०	१	२०					
४३	तनहुँ	३	९	३	९	३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००							१	६५	१	६५	१	२०	१	२०					
४४	गोरखा		०			३६	१००	३६	१००					१	१५०									१	६५	१	६५	१	२०	१	२०					
४५	मनाङ	२	६	२	६	३६	११०	३६	११०						०								१	२५	१	२५	१	२५	१	२५						
४६	लमजुङ					३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००							१	२५	१	२५	१	२५	१	२५					
४७	कास्की					३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००	१	१५८०	१	१५४२					१	२०	१	२०	१	६					
४८	पर्वत					३६	९०	४४	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००	१	१४५५	१	७२२९					१	२०	१	२०							
४९	बाग्लुङ					३६	१०५	३६	१०५	१	१२५	१	१२५	१	१५०	१	१५०	१	१७४०	१	३२३४	१	२५	१	२५	१	२०	१	२०							
५०	म्याग्दी					३६	१००	४२	१००					१	१५०	१	१५०									१	२०	१	२०							
५१	मुस्ताङ	१	३	१	३	३६	११०	३६	११०					१	१७५	१	१७५								१	२५	१	२५								
५२	मृग	२	६	२	६	३६	११०	३६	११०					१	१७५	१	१७५																			
५३	डोल्पा					३६	११०	३६	११०					१	१७५	१	१७५					१	२५	१	२५	१	२५	१	२५							
५४	हुम्ला	२	६	२	६	३६	११०	३६	११०					१	१७५	१	१७५					१	२५	१	२५	१	२५	१	२५							
५५	जम्जा		०			३६	११०	३६	११०	१	१२५	१	१२५	१	१७५	१	१७५																			
५६	कोलिकोट		०			३६	११०	३६	११०						०			१	१९५०	१	५९५०															
५७	रुकुम	२	६	२	६	३६	१००	३६	१००	०				२	३००	२	३००					१	६५	१	६५	१	२०	१	२०							
५८	रील्पा		०			३६	१००	३६	१००	०				१	१५०	१	१५०					१	२५	१	२५	१	२०	१	२०							
५९	प्युठान		०			३६	१००	३३	१००	०				१	१५०	१	१५०					१	२५	१	२५	१	२०	१	२०							
६०	दाङ		०			३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००					१	२५	१	२५	१	२०	१	२०	१	१२	१	१२	१	१२	
६१	सल्यान		०			३६	१००	३६	१००	१	१२५	१	१२५	१	१५०	१	१५०					१	२५	१	२५	१	२०	१	२०							
६२	बाँके		०			३६	९०	३९	९०	०				१	१००	१	१००	१	२५००	१	४७८९	१	२५	१	२५	१	२०	१	२०	१	१२	१	१२	१	१२	
६३	सर्दिवा		०			३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००					१	२५	१	२५	१	२०	१	२०	१	१२	१	१२	१	१०	
६४	सुर्खेत		०			३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००	१	२०००	१	२०००	१	२५	१	२५	१	२०	१	२०	१	६	१	६	१	६	
६५	जाजरकोट		०			३६	१०५	३६	१०५	०				१	१५०	१	१५०					१	६५	१	६५	१	२०	१	२०							
६६	दैलेख		०			३६	१००	३६	१००	०				१	१५०	१	१५०					१	६५	१	६५	१	२०	१	२०							
६७	कैलाली	२	६	२	६	३६	९०	३६	९०	१	१२५	१	१२५	१	१००	१	१००					१	२५	१	२५	१	२०	१	२०	१	१८	१	१८	१	१८	
६८	जोटी		०			३६	१००	३६	१००	०				१	१५०	१	१५०	१	२३७५	१	५००२					१	२०	१	२०							
६९	अछाम	२	६	२	६	३६	१००	३६	९९	०				१	१५०	१	१५०									१	२०	१	१५							
७०	बाजुरा		०			३६	१००	३६	१००	०				१	१५०	१	१५०																			
७१	बझाङ		०			३६	१००	३६	१००	०				१	१५०	१	७५									१	२०	१	२०							
७२	दाचुला		०			३६	१००	३६	१००	१	१२५	१	१२५		०							१	६५	१	६५	१	२०	१	२०							
७३	बैतडी		०			३६	१००	३६	१००	०				१	१५०	१	१५०									१	२०	१	२०							
७४	डडेल्धुरा		०			३६	१००	३६	१००	१	१२५	१	१२५	१	१५०	१	१५०									१	२०	१	२०							
७५	कञ्चनपुर		०			३६	९०	३६	९०	०				१	१००							१	६५	१	६५	१	२०	१	२०	१	१२	१	१२	१	१२	
७६	सर्दै जिल्ला	५५	१६५	५१	१५७	२७००	७२००	२७२२	७१६२	११	६८७५	११	६८७५	७४	९२७५	७०	८७००	१२	२४०५०	१२	४८४८४	५१	२४१५	५१	२४१४	६४	१११५	६४	१११०	२२	२५०	२०	२५६			

समीक्षा गोष्ठीको सार-संक्षेप

१. विषय प्रवेश

महिला तथा बालबालिका विभागको आ.व २०६७/६८ का लागि प्रथम चौमासिक स्वीकृत कार्यक्रमअनुसार ३ पटक समीक्षा गोष्ठी सञ्चालन गर्न लक्ष्य रहेकोमा प्रथम चरणको समीक्षा गोष्ठी काभ्रे तथा दोस्रो चरणको समीक्षा गोष्ठीभापा जिल्लामा र तेस्रो चरणको समीक्षा गोष्ठी धनगढी, कैलालीमा सञ्चालन भएको थियो । कार्यक्रममा महिला तथा बालबालिका विभागका महानिर्देशक, निर्देशक द्वय, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालयका प्रतिनिधि, महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालयका प्रतिनिधि, महिला तथा बालबालिका विभागका शाखा अधिकृत तथा लेखा अधिकृत लगायत ७५ जिल्लाका महिला विकास अधिकृत तथा निमित्त महिला विकास अधिकृतहरू सहभागी हुनु भएको थियो ।

समीक्षा गोष्ठीको उद्देश्य

- आ.व २०६६/६७ सालमा सम्पन्न भएका कार्यक्रम तथा प्रगतिको समीक्षा गर्ने ।
- कार्यक्रम सञ्चालनमा आइपरेका कठिनाइको बारेमा छलफल गरी समस्या समाधानका उपाय पहिल्याउने ।
- भावी योजना तथा कार्यक्रमको बारेमा जिल्लागत आवश्यकता पहिचान गर्ने ।

२. स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमअर्न्तगतका क्रियाकलापहरूको स्तरीकरण

गत आ.व.का लागि स्वीकृत विभिन्न कार्यक्रमहरू मध्ये जिल्लास्थित महिला तथा बालबालिका कार्यालयहरूबाट स्तरीकरण गरिएका मुख्य कार्यक्रमहरू देहायअनुसार छन् :

- सासू-बुहारी अर्न्तक्रिया
- अन्तरजिल्ला भ्रमण
- आधारभूत तालिम तथा संस्थागत विकास तालिम
- सीप विकास र वस्तुगत टेवा तालिम
- महिला-पुरुष समविकास तालिम
- स्थानीय राजनैतिक जनप्रतिनिधिहरू तथा गाविस सचिवहरूलाई लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण अनुशिक्षण कार्यक्रम
- लेखा व्यवस्थापन तालिम
- गाविसस्तरीय परामर्श बैठक ।
- जीवनउपयोगी तालिम
- संस्थागत विकास तालिम
- सशक्तीकरण कार्यक्रम
- चालुकोष
- आर्थिक/सामाजिक सशक्तीकरण कार्यक्रम
- अभिलेख व्यवस्थापन/प्रस्तावना लेखन
- समूह सदस्यको अनुशिक्षण
- महिला विकास संस्थाको भवन निर्माण
- लैङ्गिक संवेदनशील प्रजनन स्वास्थ्य तालिम

- घरेलु हिंसाबाट प्रभावित महिलाका लागि महिला संस्थाको समन्वयमा सुरक्षित अल्पकालीन आश्रयसहितको सेवा केन्द्र सञ्चालन
- एकीकृत बचत सङ्कलन तथा परिचालन
- लैङ्गिक परीक्षण
- समूह, समिति, संस्था गठन र परिचालन
- वादी समुदायका महिलाहरूका लागि आर्थिक सशक्तीकरण, घर विकास योजना सशर्त अनुदान
- अन्तर-जिल्ला रेखाङ्कन भ्रमण
- कार्यक्षेत्र विस्तार तथा परामर्श बैठक
- हिंसाविरुद्धको अभियान तथा गतिविधिहरू
- बाखापालन तालिम
- किशोरी सूचना तथा परामर्श केन्द्र
- साना सामुदायिक योजना

३. आगामी आ.व.का लागि लक्षित समूहबाट माग भएका नयाँ कार्यक्रमहरू

आगामी आ.व.का लागि लक्षित समूहबाट माग भएका विभिन्न कार्यक्रमहरू मध्ये जिल्लास्थित महिला तथा बालबालिका कार्यालयहरूबाट स्तरीकरण गरिएका मुख्य कार्यक्रमहरू देहायअनुसार छन् :

- संस्था व्यवस्थापन र सुदृढीकरण
- संस्थाका सक्रिय केही सदस्यलाई TOT (सामाजिक परिचालिकाहरूलाई समेत
- संस्थागत विकासका लागि एक दिने अन्तरक्रिया कार्यक्रम (पुराना गाविसका लागि)
- संस्थाको भवन निर्माण
- विभागीय वा मन्त्रालयको अनुगमन
- चालुकोष
- प्रजनन स्वास्थ्य कोष
- महिला हिंसाविरुद्धको कोष
- अपाङ्गता सहयोग कोष
- बालबालिकाको क्षेत्रमा बजेटको व्यवस्था
- अनुशिक्षण कार्यक्रम
- लैङ्गिक हिंसाको निवारणसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरू
- महिला संस्थामा किशोरी सूचना तथा परामर्श केन्द्र स्थापना
- सासू-बुहारी अन्तरक्रिया
- घरेलु हिंसासम्बन्धी जनचेतना
- सीप विकास तालिम र वस्तुगत टेवा
- द्वन्द्वपिडीत, एकल तथा जोखिममा परेका महिलाका लागि Package कार्यक्रम
- किशोरी विकास कार्यक्रम
- रेखाङ्कन भ्रमण
- प्रजनन स्वास्थ्य तालिम, समविकास तालिम, समिति गठनलगायतका क्रियाकलापहरू ।

४. कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखा परेका जिल्लागत समस्याहरू

विभिन्न महिला तथा बालबालिका कार्यालयहरूले आफ्नो प्रस्तुतीका क्रममा उल्लेख गरेका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा आइपरेका समस्याहरू निम्न छन् :

४.१ भौगोलिक समस्या

भौगोलिक विकटताका कारण सञ्चार सुविधामा अवरोध आउनाले सम्बन्धित स्थानमा सूचना प्रवाह गर्न सम्भव हुँदैन, जसले गर्दा सरोकारवालालाई कार्यक्रमको सम्बन्धमा व्यापक जानकारी गराउन सकिएको छैन ।

४.२ जनशक्तिसम्बन्धी समस्या

थोरै दरबन्दी र दरबन्दीअनुसारका कर्मचारी पनि पूर्ति नभएको, कर्मचारीलाई काजमा राखिदिएको, बालअधिकार अधिकृतको व्यवस्था नभएको, तालिम सञ्चालनका लागि विषय विशेषज्ञको अभाव भएको, कम्प्युटरमा दक्ष कर्मचारी नभएकोले काम गर्न समस्या परेको, सीप विकास तालिम लिएका सदस्यहरू निष्क्रिय भएको, प्रशासनिक कर्मचारीको व्यवस्था नभएको, समय-समयमा हुने सरुवा तथा काजले गर्दा जिम्मेवारी बाँडफाँडमा अछिरो परेको, कर्मचारीको अभावले कार्यक्रम लागू भएका गाविसमा अनुगमन गर्न पटक-पटक जान नसकिएको, इत्यादि ।

४.३ भौतिक सुविधासम्बन्धी समस्या

सञ्चार सुविधामा अवरोध भइरहने, सबै कार्यालयमा कम्प्युटर र फ्याक्स मेसिन नहुँदा कार्यक्रमको प्रगति तयार गरी फ्याक्स गर्न नसकिएको र विभागको पनि विग्रिरहने गरेकोले समयमा काम नगरेको ठहरिएको, बाटोको सुविधा पुगे पनि यातायातको साधनको अभाव रहेको, सबै कार्यालयको आफ्नो भवन नभएको, कार्यालयको भौतिक सामग्री पटक पटक मर्मत गर्दा पनि काम नचलेको, गा.वि.स. विस्तार भए बमोजिम सवारी साधन, इन्धनको व्यवस्था नभएको, कार्यालय सञ्चालन गर्न फोन, इमेल, इन्टरनेटको कमी भएको आदि ।

४.४ अनुगमनसम्बन्धी समस्या

केन्द्रबाट हुने अनुगमन सुगम जिल्लामा र कार्यक्रम धेरै भएको जिल्लामा मात्र हुने गरेको र केन्द्रस्तरबाट जिल्लामा हुने कार्यक्रमको अनुगमनमा कमी भएको आदि ।

४.५ क्षमता विकाससम्बन्धी समस्या

कर्मचारीहरूलाई नयाँ सोचबाट कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि समयसापेक्ष क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन नहुँदा काममा नयाँपन नदेखिएको, सामाजिक परिचालिकाहरूको क्षमतामा अभिवृद्धि गर्ने खालका कार्यक्रमहरू नभएको, तालिम सञ्चालनमा विषय विशेषज्ञको अभाव भएको, सीप विकास तालिम लिएका सदस्यहरू निष्क्रिय भएका र यस्तो तालिमको अवधि पनि छोटो भएका, जिल्लास्तरीय तालिम सञ्चालन गर्न कठिनाई (बढ्दो महङ्गीअनुसारको बजेट विनियोजन नहुँदा) भएको सीप विकास तालिमप्राप्त व्यक्तिलाई व्यावसायिक महिला समूहमा आबद्ध गर्न नसकिएको, सहभागीहरूलाई दिइने खाना, बास तथा यातायात खर्च ज्यादै न्यून भएकोले सहभागीहरूलाई आकर्षित गर्न नसकिएको, गाविसस्तरमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा भत्ताको व्यवस्था नभएकोले कार्यक्रम गर्न कठिनाई भएको, जिल्लामा जिल्ला सेवा केन्द्र र सामुदायिक सेवा केन्द्र सञ्चालनको तालिमको कमी भएको, सहकारी संस्थाहरूलाई लेखा व्यवस्थापन तालिमको कमी भएको, संस्थाका पदाधिकारीलाई किशोरी परामर्श तालिमको अभाव भएको, इत्यादि ।

४.६ चालुकोषसम्बन्धी समस्या

चालुकोषको व्याज र पुँजी व्यवस्थित नभएको, माग भए बमोजिम चालुकोष परिचालन गर्न नसकिएको आदि ।

४.७ अपाङ्गतासम्बन्धी समस्या

अपाङ्गता परिचयपत्र वितरणसम्बन्धी हालको व्यवस्थाबाट सबै अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई नसमेटीएको (जस्तै :- एउटामात्र आखाँ भएको, भित्री अङ्ग, आदी) ।

४.८ संस्थागत क्षमतासम्बन्धी

महिला संस्था दर्ता गर्ने प्रक्रियामा महिला भन्ने शब्द राखी संस्था दर्ताका लागि सिफारिस नदिएको, संस्थालाई दिइने अनुदान कम भएको, सम्पर्क निकायको भूमिका प्रभावकारी नभएको, फिल्ड अनुगमन खर्चिलो भएको, संस्थाका पदाधिकारीहरू कार्यालयमा विभिन्न कामले आउँदा जाँदा आतेजाते खर्चको व्यवस्था नहुँदा समस्या भएको, संस्थाका पदाधिकारीलाई किशोरी परामर्श तालिम नभएको आदि ।

५. महिला विकास कार्यक्रम २०६६।६७ समीक्षा गोष्ठीमा विभागीय निर्देशन

- पदपूर्ति
 - रिक्त महिला विकास अधिकृत, सुपरभाइजर, मुख्य महिला कार्यकर्ताको पदपूर्तिका लागि लोक सेवा आयोगमा मागको आकृति फाराम पठाइसकिएको र पदपूर्तिको प्रक्रियामा रहेका;
 - सहलेखापालको रिक्त दरबन्दीका हकमा मलेनिकामा पत्राचार गरिएको;
 - महिला कार्यकर्ताको पद अभिवृद्धि गर्न सक्षिप्त सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणका लागि मन्त्रालयमा पठाइएको ।
- कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन
 - प्रत्येक आ.व.को कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन फाराम आ.व. समाप्त भएको साउन महिनाको ७ गतेभित्र भरी आफू कार्यरत कार्यालयमा दर्ता भएको हुनुपर्ने;
 - पुराना, विभिन्न फाराम प्रयोग गरिएको देखिएकोले नि.से.नि. बमोजिमको फाराममात्र प्रयोग गर्नुपर्ने;
 - महिला विकास अधिकृतले नि.से.नि.मा तोकिएका आधारमा मात्र मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने;
 - साउन महिनाभित्रै विभागमा दर्ता भै सकेको हुनुपर्ने ।
- हाजिरी, विदा र काज
 - प्रत्येक महिनाको ५ गतेभित्र कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूको हाजिरी विवरण विभागमा आइपुग्ने गरी पठाउने;
 - हाजिरी किताबमा कुन कर्मचारी कुन क्षेत्रमा खटिएको हो स्पष्ट खुलाउने;
 - विभागमा विदा स्वीकृतिका लागि पठाउँदा सञ्चित विदाको विवरण साथै राख्नुपर्ने;
 - विभागको पूर्व-स्वीकृति विना जिल्लाबाहिर हुने कुनै पनि निकायको कार्यक्रममा भाग नलिने;
 - जिल्ला छोड्दा विभागको स्वीकृति लिई प्र.जि.अ.लाई समेत जानकारी गराउने ।
- अभिलेख
 - कर्मचारीहरूको व्यक्तिगत फाइल सुरक्षित र व्यवस्थित रूपमा राख्ने;
 - सामाजिक परिचालिकाको व्यक्तिगत फाइल पनि त्यसै गरी राख्नुपर्ने ।
- कार्यविभाजन
 - प्रत्येक कर्मचारीलाई कार्यविवरणका साथै तोकेको कार्यक्षेत्रको जानकारी दिई सोको बोधार्थ विभागलाई पनि दिने;
 - कर्मचारी बैठक नियमित राख्ने;
 - सबै कर्मचारीलाई समानुपातिक रूपमा जिम्मेवारी बाँडफाँड गरेर कार्यसञ्चालन गर्ने ।
- सम्पत्ति विवरण
 - सम्पत्तिको विवरण आ.व. समाप्त भएको ६० दिनभित्र भरी निजामती कितावखानामा दर्ता भै सक्ने गरी तोकेबमोजिम पठाई विभागलाई जानकारी गराउने ।
- प्रगति प्रतिवेदन
 - लैङ्गिक हिंसा निवारणतर्फको (घरेलु हिंसा प्रभावितका लागि सेवा केन्द्र, पारालिगल समितिबाट फछ्यौट भएका मुद्दाको विवरण, इत्यादि) प्रत्येक महिनाको १५ गतेभित्र विभागमा आइपुग्ने गरी पठाउने;
 - मासिक प्रगति प्रतिवेदन प्रत्येक महिनाको ५ गते विभागमा आइपुग्ने गरी पठाउने;

- चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन चौमास व्यतीत भएको ७ गतेभित्र विभागमा आइपुग्ने गरी पठाउनुपर्ने;
- खर्चको फाँटवारी प्रत्येक महिनाको ७ गतेभित्र विभागमा आइपुग्ने गरी पठाउने;
- प्रगति विवरण पठाउने, नपठाउने जिल्लाको अभिलेख विभागमा राख्न थालिएकोले नपठाउने कार्यालयको कार्यालय प्रमुखको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन र प्राप्त हुने विभिन्न अवसरमा असर पर्ने,
- अनुगमन
 - केन्द्रबाट पनि सघन अनुगमनमा जोड दिइएको छ र जिल्लाबाट पनि कार्यक्षेत्रको अनुगमनमा जोड दिने ।
- चालुकोष
 - बैङ्क खाता छुट्टै हुनुपर्ने;
 - अरू कार्यक्रमको रकम मिसाउन नहुने;
 - मिति २०६७ साउन १३ को विभागीय परिपत्रअनुसारको अद्यावधिक विवरण तुरुन्त पठाउने;
 - बैंक विवरणको प्रमणित प्रति संलग्न हुनुपर्ने ।
- कार्यक्रमको स्वीकृति
 - मन्त्रालय र विभागको पूर्व-स्वीकृतिविना कुनै पनि दातृ-निकायसँग सँझौता गरी कार्यक्रम नलिने ।

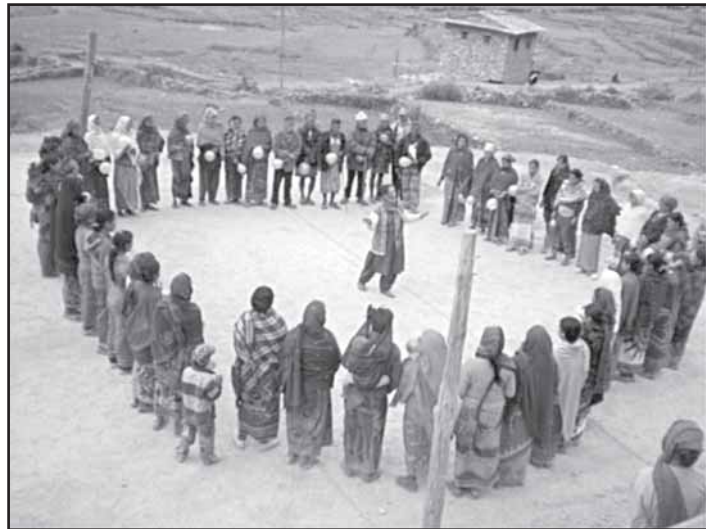
5lj Ps M
gofF; dX ; b:osf nflu
cfofJht cglzlf0f ; q

5lj b0{M
'Sanitary Pad' pTkfbg
Joj ; fodf ; ÆUg ; dX ; b:o

5lj tlg M
dlxnf ; dXâf/f pTkflbt bW
; Ing s{b|

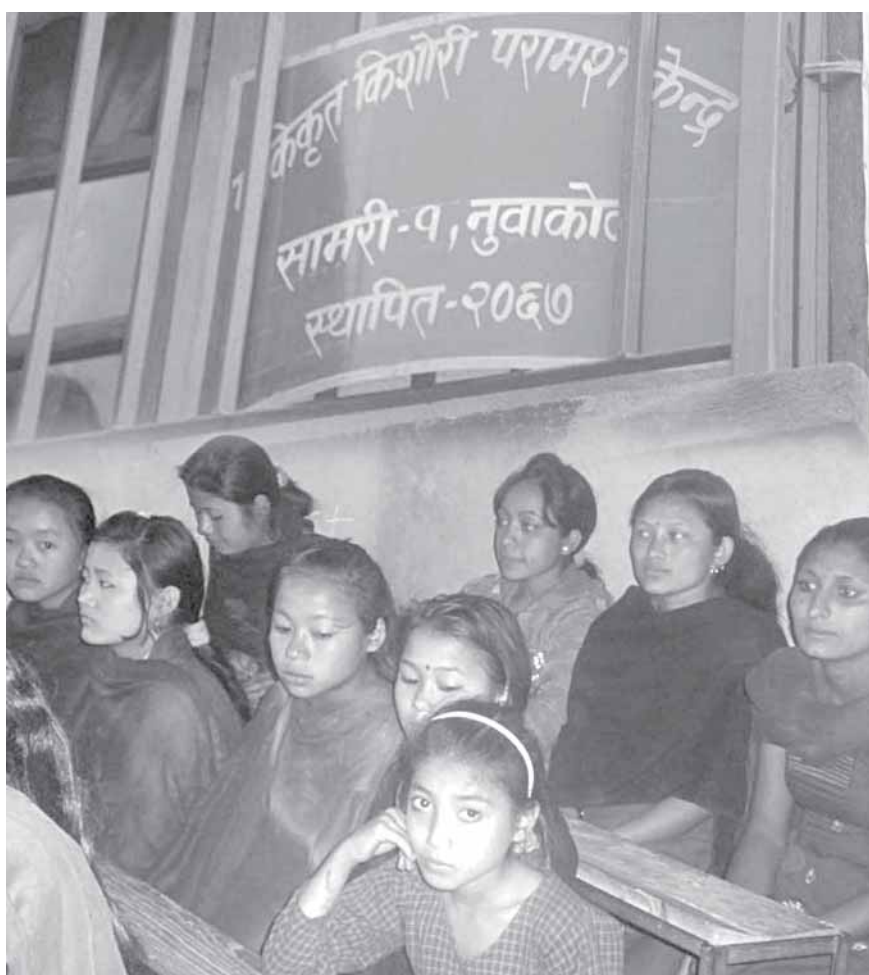
5lj rf/ M
 vñ lj lwaf6 nñs ; dljsf;
 klzlf0f lnñ dlxf tyf k?if
 ; xefulx;

5lj kfF M
 dlxf ; dñaf/f ; ~rflnt a]f/
 kžfvg sñb|

5lj 5 M
 3/ñ' lx;faf6 kñlj t dlxfsf nflu
 :yflkt lhñnf ; ñf sñb|

5lj ; ft M hfuf/Of ; d\df cfj 4 lj Bfnoljd\ Iszf/lx?

